Konstitutionsutskottets betänkande
2006/07:KU10

Granskning av statsrådens tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning

Inledning

Enligt 12 kap.1 § regeringsformen ska konstitutionsutskottet granska statsrådens tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning. Utskottet har rätt att för detta ändamål få ut protokollen över beslut i regeringsärenden och de handlingar som hör till dessa ärenden.

Det åligger konstitutionsutskottet att när skäl föreligger till det, dock minst en gång om året, meddela riksdagen vad utskottet vid sin granskning har funnit förtjäna uppmärksamhet. I det betänkande som nu läggs fram behandlar utskottet vissa allmänna, administrativt inriktade granskningsuppgifter angående regeringsarbetet.

Sammanfattning

I betänkandet återfinns en redogörelse för *regeringsskiftet efter valet 2006.*

Utskottet följer *Regeringskansliets* utveckling. Utskottet har tidigare noterat att personalstyrkan sedan en längre tid har ökat och att en helhetsbild av orsakerna är svår att nå. Detta intryck kvarstår efter den granskning som nu har genomförts.

Den formella granskningen av *regeringens protokoll* avser år 2005. Granskningen har inte gett anledning till några uttalanden av utskottet.

Utskottet har gått igenom regeringens beslut under år 2005 att medge *befrielse från energiskatt och koldioxidskatt* på visst motorbränsle. Granskningen har inte föranlett något särskilt uttalande från utskottet.

Handläggningen av regeringsärenden i vilka regeringen har beslutat om utbetalning av *bidrag till organisationer, myndigheter etc.* har granskats. Samtliga beslut om bidragsutbetalning som är upptagna i 2004 års regeringsprotokoll inom Socialdepartementets och Kulturdepartementets områden har gåtts igenom. Granskningen visar att det i praktiken har funnits brister i handläggningen. Återrapportering från bidragsmottagare till Regeringskansliet har i flera fall uteblivit. Vidare har det förekommit att bidrag

betalats ut utan krav på återrapportering. Nya riktlinjer för bidrag som beslutats av Regeringskansliet år 2006 kan enligt utskottet förväntas leda till bättre rutiner m.m. Utskottet finner ändå anledning att rikta fortsatt uppmärksamhet mot regeringens beslut om utbetalning av bidrag och det sätt på vilket sådana ärenden handläggs i Regeringskansliet.

För att skaffa en bild av vilka ärenden som avgörs som *regeringskansliärenden* har utskottet genomfört en kartläggning av Regeringskansliets beslutsfattande. Både beslut av enskilda statsråd och beslut av tjänstemän i Regeringskansliet ingår i kartläggningen. Enligt utskottets uppfattning har någon tendens till alltför vittgående beslutsfattande av enskilda statsråd eller tjänstemän i Regeringskansliet inte framkommit under genomgången. Utskottet kommenterar därutöver vissa mera detaljerade iakttagelser som gjorts under granskningen.

Utskottet har tagit upp frågan om *myndigheter och organ hos Regeringskansliet.* Frågan är från konstitutionell synpunkt närmast av betydelse för offentlighetsprincipens tillämplighet i fråga om sådana organ. När det gäller allmänhetens möjligheter att bilda sig en uppfattning om ett visst organ är en myndighet eller en del av Regeringskansliet finns det vissa svårigheter. Utskottet konstaterar att vissa åtgärder redan har vidtagits när det gäller s.k. nämndmyndigheter och att förslag som lämnats i ett utredningsbetänkande skulle kunna bidra till ett förtydligande. Utskottet utgår vidare från att det kommer att ske en fortsatt utveckling av det stöd som kan ges genom tydligare förteckningar i databaser.

Utskottet har också granskat regeringens handläggning av *framställningar och beslut från Riksdagens ombudsmän (JO)*. Granskningen omfattar även *regeringens redovisning av sina åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser.*

Sammanställningen över åtgärder som vidtagits med anledning av JO:s framställningar och beslut ger enligt utskottets mening vid handen att framställningar och iakttagelser från JO bör vara ett angeläget inslag i arbetet med att förbättra lagstiftning och rutiner.

När det gäller regeringens återrapportering om Riksrevisionens iakttagelser har enligt utskottets bedömning en förbättring skett i budgetpropositionen för år 2007. Många gånger saknas dock fortfarande redovisning av planerade eller vidtagna åtgärder. Detsamma gäller regeringens inställning i övrigt till Riksrevisionens rekommendationer. Utskottet förutsätter att sådana brister kommer att uppmärksammas i det fortsatta arbetet med redovisningarna till riksdagen.

Innehållsförteckning

Inledning ... 1
Sammanfattning ... 1
Utskottets anmälan ... 5
1 Regeringsskiftet 2006 – redogörelse för proceduren ... 6
2 Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation ... 9
Regeringens sammansättning ... 9
Regeringskansliet ... 9
Utskottets ställningstagande ... 12
3 Regeringsprotokollen ... 13
Statistik över regeringsärenden ... 13
Formell granskning av regeringsprotokollen 2005 ... 13
Utskottets ställningstagande ... 14
4 Vissa förvaltningsärenden ... 15
Ärendet ... 15
Regeringsbesluten ... 15
Bakgrund ... 16
Promemoria från Regeringskansliet ... 19
Utskottets ställningstagande ... 19
5 Bidrag till organisationer ... 20
Ärendet ... 20
Bakgrund ... 20
Utredning i ärendet ... 23
Utskottets ställningstagande ... 24
6 Beslut i regeringskansliärenden ... 25
Ärendet ... 25
Konstitutionell ram ... 26
Tidigare behandling i utskottet ... 28
Utredning i ärendet ... 32
Utskottets ställningstagande ... 48
7 Myndigheter och organ hos Regeringskansliet ... 51
Ärendet ... 51
Bakgrund ... 51
Gällande rätt ... 53
Myndigheter och organ inom kommittéväsendet ... 53
Utredningar om myndigheter och organ ... 54
Tidigare granskning ... 56
Nämndmyndigheter och andra små myndigheter med värdmyndigheter ... 57
Beteckningar på myndigheter och organ ... 58
Promemoria från Regeringskansliet ... 60
Utskottets ställningstagande ... 62
8 Regeringens handläggning av framställningar från JO och Riksrevisionen ... 63
Ärendet ... 63
Bakgrund ... 63
Promemorior från Regeringskansliet ... 64

Tidigare granskning ... 67
Utskottets ställningstagande ... 67
Utredningsmaterial ... 68
Bilaga 1.1 ... 68
Bilaga 1.2 ... 69
Bilaga 1.3 ... 70
Bilaga 1.4 ... 71
Bilaga 1.5 ... 72
Bilaga 1.6 ... 73
Bilaga 1.7 ... 74
Bilaga 1.8 ... 75
Bilaga 1.9 ... 76
Bilaga 1.10 ... 77
Bilaga 1.11 ... 78
Bilaga 1.12 ... 79
Bilaga 1.13 ... 80
Bilaga 1.14 ... 81
Bilaga 1.15 ... 82
Bilaga 2.1 ... 83
Bilaga 2.2 ... 86
Bilaga 3.1 ... 117
Bilaga 4.1 ... 120
Bilaga 5.1 ... 124
Bilaga 6.1 ... 131
Bilaga 6.2 ... 151
Bilaga 6.3 ... 153
Bilaga 6.4 ... 154
Bilaga 6.5 ... 157
Bilaga 7.1 ... 206
Bilaga 8.1 ... 210
Bilaga 8.2 ... 219
Bilaga 8.3 ... 317
Sakregister ... 350

Tabeller

Tabell 2.1 Tjänstgörande i Regeringskansliet per departement åren 2000–2006 ... 10
Tabell 2.2 Tjänstgörande i Regeringskansliet 1990–2006 ... 11
Tabell 2.3 Politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet 2000–2006 ... 12
Tabell 3.1 Ärenden som avgjorts vid regeringssammanträden ... 13
Tabell 6:1 Antal beslut i Regeringskansliets och departementens protokoll 2005 ... 35
Tabell 6:2 Beslut av departementschefer, övriga statsråd och statssekreterare ... 36

Utskottets anmälan

Konstitutionsutskottet anmäler härmed enligt 12 kap. 2 § regeringsformen för riksdagen resultatet av den i detta betänkande redovisade granskningen.

Stockholm den 7 december 2006

På konstitutionsutskottets vägnar

Per Bill

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Bill (m), Henrik von Sydow (m), Eva Bengtson Skogsberg (m), Stefan Tornberg (c), Yilmaz Kerimo (s), Helene Petersson i Stockaryd (s), Björn Leivik (m), Billy Gustafsson (s), Ingvar Svensson (kd), Anna Bergkvist (m), Marianne Berg (v), Phia Andersson (s), Annie Johansson (c), Mikael Johansson (mp), Sinikka Bohlin (s), Jan Björkman (s) och Liselott Hagberg (fp).

1 Regeringsskiftet 2006 – redogörelse för proceduren

Regeringsskiftet efter valet 2006

En promemoria om regeringsskiftet efter valet 2006 har upprättats av riksdagens kammarsekreterare.

Av promemorian framgår följande.

Måndagen den 18 september 2006, kl. 16.20 inlämnade statsminister Göran Persson sin ansökan om entledigande (*bilaga 1.1*) till talmannen Björn von Sydow på dennes tjänsterum.

Talmannen entledigade omedelbart statsministern och övriga statsråd samt erinrade om att entledigade regeringsledamöter enligt RF uppehåller sina befattningar till dess ny regering har tillträtt. Bifogad skrivelse överlämnades till statsministern och översändes till övriga statsråd (*bilaga 1.2*). Talmannen samtalade i detta sammanhang härutöver med Göran Persson i dennes egenskap av ordförande för Sveriges socialdemokratiska arbetareparti. Under måndagen skickades två pressmeddelanden ut (*bilagorna 1.3 och 1.4*).

Under tisdagen den 19 september 2006 förde talmannen Björn von Sydow samtal med övriga partiledare enligt följande tidsschema:

kl. 09.30 – Fredrik Reinfeldt (m)

kl. 10.15 – Maud Olofsson (c)

kl. 11.00 – Lars Leijonborg (fp)

kl. 11.45 – Göran Hägglund (kd)

kl. 13.15 – Lars Ohly (v)

kl. 14.00 – Peter Eriksson (mp) och Maria Wetterstrand (mp)

kl. 14.45 informerade talmannen de vice talmännen, Per Westerberg, Kerstin Heinemann och Helena Höij

kl. 15.15 genomförde talmannen ett uppföljande samtal med Fredrik Reinfeldt. Talmannen ombad denne att förbereda bildandet av en ny regering baserad på m, c, fp och kd.

Talmannen överlämnade vid mötet bifogad skrivelse till Fredrik Reinfeldt och översände den efter mötet till övriga partiföreträdare (*bilaga 1.5*).

Därefter höll talmannen och Fredrik Reinfeldt en gemensam presskonferens.

Talmannen informerade därvid om uppdraget till Fredrik Reinfeldt att förbereda bildandet av en regering baserad på Moderata samlingspartiet, Centern, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna. Vidare informerades om att talmannen och Fredrik Reinfeldt överenskommit att Fredrik Reinfeldt skulle rapportera om sitt uppdrag under torsdagen, då det slutliga

valresultatet fastställts. I den händelse den slutliga mandatfördelningen skulle ändra förutsättningarna för bildandet av en fyrpartiregering skulle talmannen uppta nya överläggningar med partiledarna. Under tisdagen skickades två pressmeddelanden ut (*bilagorna 1.6 och 1.7*).

På onsdagen den 20 september kl. 17.15 informerade talmannen tillfälliga riksföreståndaren H.K.H. Kronprinsessan Victoria.

Under torsdagen den 21 september kl. 17.30 samtalade – efter det att det slutliga valresultatet fastställts – talmannen och Fredrik Reinfeldt om det uppdrag som Fredrik Reinfeldt hade fått att förbereda bildandet av en fyrpartiregering baserad på m, c, fp och kd. Talmannen och Fredrik Reinfeldt var överens om att det slutliga valresultatet inte hade ändrat förutsättningarna för uppdraget. Efter mötet översände talmannen bifogad skrivelse till samtliga partiföreträdare (*bilaga 1.8*). Under torsdagen skickades ett pressmeddelande ut (*bilaga 1.9*).

I ett pressmeddelande den 28 september lämnades uppgift om tidpunkter för riksdagens behandling av förslaget till statsminister och regeringsförklaring (*bilaga 1.10*).

Sedan Per Westerberg måndagen den 2 oktober valts till ny talman övertog han arbetet med regeringsbildningen. Med hänsyn till att han i egenskap av tidigare vice talman var väl informerad om händelseutvecklingen fanns ej behov av något formellt överlämnande av uppdraget.

Under eftermiddagen den 2 oktober samtalade talman Per Westerberg med företrädare för riksdagspartierna enligt följande tidsschema:

Kl. 13.30 Fredrik Reinfeldt

Kl. 13.50 Maud Olofsson

Kl. 14.10 Lars Leijonborg

Kl. 14.30 Göran Hägglund

Kl. 14.50 Göran Persson

Kl. 15.10 Lars Ohly

Kl. 15.30 Peter Eriksson och Maria Wetterstrand

Kl. 15.50 vice talmännen, Jan Björkman, Birgitta Sellén och Liselott Hagberg

Kl. 16.10 Fredrik Reinfeldt

Därefter höll talmannen och Fredrik Reinfeldt en gemensam presskonferens.

Kl. 17.30 samma dag informerade talman Per Westerberg statschefen H.M. Konungen.

Under måndagen skickades två pressmeddelanden ut (*bilagorna 1.11 och 1.12*).

Vid kammarens sammanträde den 3 oktober kl. 17.00 föreslog talman Per Westerberg riksdagen att till ny statsminister utse Fredrik Reinfeldt, som avsåg att bilda regering bestående av företrädare för Moderata samlingspartiet, Centern, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna. Detta förslag bordlades.

I enlighet med stadgarna i 5 kap. 2 § riksdagsordningen bordlades förslaget åter onsdagen den 4 oktober kl. 14.00. Samma dag skickades ett pressmeddelande ut med uppgifter om tidpunkter för anmälan om regeringens sammansättning och regeringsförklaring under förutsättning att talmannens förslag till statsminister godkändes av riksdagen (*bilaga 1.13*).

Vid kammarens sammanträde den 5 oktober kl. 14.00 erinrade talmannen om att förslaget om ny statsminister bordlagts två gånger och att riksdagens prövning av förslaget kunde ske antingen vid detta sammanträde eller senare, dock senast lördagen den 7 oktober. Kammaren beslöt att pröva förslaget om ny statsminister vid det innevarande sammanträdet. Riksdagens prövning föregicks av inlägg av Britt Bohlin Olsson, Åsa Torstensson, Alice Åström och Mikael Johansson.

Sedan talmannen erinrat om att förslaget till ny statsminister skulle prövas av riksdagen genom omröstning, som skulle ske genom rösträkning, upplästes och godkändes följande voteringsproposition.

> Den som godkänner talmannens förslag att till ny statsminister utse Fredrik Reinfeldt röstar ja, den det ej vill röstar nej. Röstar mer än hälften av riksdagens ledamöter nej har riksdagen förkastat förslaget.

Omröstningen gav följande resultat:

175 bifall

169 för avslag

0 avstod

5 frånvarande.

Riksdagen hade alltså godkänt talmannens förslag och utsett Fredrik Reinfeldt till ny statsminister.

Talmannen överlämnade därefter i plenisalen förordnandet för statsministern (*bilaga 1.14*).

Fredagen den 6 oktober anmälde Fredrik Reinfeldt för riksdagen de statsråd han utnämnt att tillsammans med honom ingå i regeringen och avgav en regeringsförklaring.

Regeringskonselj hölls samma dag kl. 12.00. Vid konseljen lämnade talmannen bilagda redogörelse (*bilaga 1.15*).

Onsdagen den 11 oktober ägde partiledaredebatt rum med anledning av regeringsförklaringen.

2 Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation

Som ett led i den granskning som enligt 12 kap. 1 § regeringsformen ankommer på konstitutionsutskottet följer utskottet hur regeringens och Regeringskansliets organisation utvecklar sig. Utskottet har ansett denna granskning angelägen av skäl som senast utvecklats i betänkande 2005/06: KU10. I årets betänkande behandlar utskottet utvecklingen under tiden fr.o.m. december 2005 t.o.m. regeringsskiftet efter valet till riksdagen år 2006. Underlag för granskningen har inhämtats genom skriftväxling med Regeringskansliet, *bilagorna 2.1–2.2*.

Regeringens sammansättning

Talmannen utfärdar enligt 6 kap. 4 § andra stycket regeringsformen förordnande för statsministern på riksdagens vägnar. Statsministern entledigas enligt 6 kap. 6 § av talmannen. Om statsministern entledigas, skall enligt 6 kap. 7 § talmannen entlediga övriga statsråd.

Enligt 6 kap. 1 § regeringsformen består regeringen av statsministern och övriga statsråd, som tillsätts av statsministern. Statsministern utser även enligt 7 kap. 1 § bland statsråden chefer för departementen. Enligt 7 kap. 5 § kan statsministern också förordna att ett ärende eller en grupp av ärenden, som hör till ett visst departement, ska föredras av ett annat statsråd än departementschefen.

Talmannens entlediganden och förordnanden av statsråd i samband med regeringsskiftet efter valet 2006 framgår av avsnitt 1. De förordnanden och entlediganden av statsråd som i övrigt förekommit under den tid som granskningen avser framgår av *bilaga 2.2*. Detsamma gäller förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen.

Regeringskansliet

Antalet tjänstgörande

Antalet tjänstgörande i Regeringskansliet, exklusive utlandsmyndigheterna och kommittéanställda, var 3 608 i september 2006. Utvecklingen av antalet tjänstgörande per departement framgår av följande tabell:

Tabell 2.1 Tjänstgörande i Regeringskansliet per departement åren 2000–2006

Departement	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
SB	54	59	61	63	61	87	100	(+13)
Ju	243	282	292	280	288	288	293	(+5)
UD	–	–	–	891	908	849	779	(–70)
Fö	114	127	116	133	142	137	142	(+5)
S	168	190	194	208	211	206	210	(+4)
Fi	388	382	396	442	419	413	418	(+5)
U*	164	172	161	185	190	–	–	
Ku*	120	74	70	68	74	–	-	
U*	–	–	–	–	–	251	258	(+7)
Jo	127	124	128	134	147	141	141	(0)
M	164	160	149	157	163	209	203	(–6)
N	348	408	399	401	412	394	379	(–15)
FA	545	572	592	588	627	640	685	(+45)
Totalt	**–**	**–**	**–**	**3 550**	**3 642**	**3 615**	3 608	(–7)
Exkl. UD	***2 435***	***2 550***	***2 558***	***2 659***	***2 734***	***2 766***	**2 829**	(+63)

Kommentar: Antalet tjänstgörande (exklusive kommittéanställda, anställda vid utlandsmyndigheterna och Utrikesdepartementet) åren 2000–2002. Från och med år 2003 redovisas även Utrikesdepartementet i tabellen. *Tjänstgörande* i detta avseende innebär att varje deltidsarbetande redovisas som 1 tjänstgörande.
* Den 1 januari 2005 bildades Utbildnings- och kulturdepartementet genom en sammanslagning av Utbildningsdepartementet och Kulturdepartementet. Det nya Utbildnings- och kulturdepartementet förkortas som det tidigare Utbildningsdepartementet (U).

Under år 2006 har ett antal omorganisationer genomförts, t.ex. har UD:s arkiv och registratorsfunktion förts till förvaltningsavdelningen. Den samlade utvecklingen av antalet tjänstgörande framgår av följande tabell:

Tabell 2.2 Tjänstgörande i Regeringskansliet 1990–2006

År	Antal tjänstgörande *exklusive UD*	Antal tjänstgörande *inklusive UD*
1990	1 786	–
1991	1 803	–
1992	1 720	–
1993	1 849	–
1994	1 846	–
1995	i.u.	–
1996	2 157	–
1997	2 233	–
1998	i.u.	–
1999	2 307	–
2000	2 435	–
2001	2 550	–
2002	2 558	–
2003	2 659	3 550
2004	2 734	3 642
2005	2 766	3 615
2006	2 829	3 608

Kommentar: Tabellen utvisar antalet tjänstgörande (exklusive kommittéanställda och anställda vid utlandsmyndigheterna). För åren 1990–2002 redovisas Regeringskansliet exklusive Utrikesdepartementet, och för åren 2003–2006 redovisas Regeringskansliet inklusive Utrikesdepartementet. För en sammanställning över antalet tjänstgörande före år 1990, se betänkande 2003/04:KU10 s. 15.

Politiskt tillsatta tjänstemän

Med politiskt tillsatta tjänstemän avses följande:

- Politiskt sakkunniga i Regeringskansliet såsom planeringschefer, pressekreterare, politiskt sakkunniga, inklusive politiskt sakkunniga assistenter vilka omfattas av avtalet *Anställda enligt avtal om anställningsvillkor för politiskt sakkunnig samt politiskt timanställda brevskrivare eller talskrivare i Regeringskansliet.*
- Statssekreterare som omfattas av Avtal om regeringsbeslut om avlöningsförmåner för vissa högre anställningar m.fl.

Därutöver tillkommer statsministern och statsråden som inte är tjänstemän i traditionell mening och som därför inte ingår i definitionen politiskt tillsatta tjänstemän.

Antalet politiskt tillsatta tjänstemän i september 2006 var 190. Av dem var 25 tjänstgörande samarbetspartnernas tjänstemän (13 v, 12 mp). Utvecklingen av antalet politiskt tillsatta tjänstemän sedan år 2000 framgår av följande tabell:

Tabell 2.3 Politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet 2000–2006

År	Politiskt tillsatta tjänstemän	*varav statssekreterare*	Antal statsråd och statsminister
2000	136	*24*	17
2001	146	*25*	20
2002	145	*25*	20
2003	172	*27*	22
2004	167	*27*	23
2005	181	*30*	22
2006	190	*28*	22

Kommentar: För uppgifter om antalet politiskt tillsatta tjänstemän före år 2000, se betänkande 2001/02: KU10 s. 9.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare noterat att Regeringskansliet sedan en längre tid ökat sin personalstyrka (bet. 2005/06:KU10 s. 17). Detsamma kan anföras i frågan om politiskt tillsatta tjänstemän. Även med hänsyn tagen till förklaringar som anförts har utskottet funnit det svårt att nå en helhetsbild. Detta intryck kvarstår efter årets granskning. Utskottet fortsätter att med uppmärksamhet följa Regeringskansliets utveckling.

3 Regeringsprotokollen

Statistik över regeringsärenden

Antalet registrerade ärenden som avgjorts vid regeringssammanträde har fortsatt att minska, från 7 615 år 2004 till 7 529 år 2005, se *bilaga 3.1*. Den största minskningen finns liksom tidigare år i gruppen dispensärenden och övriga partsärenden som minskade från 1 967 år 2004 till 1 675 år 2005. Gruppen Regleringsbrev samt anslags- och bidragsärenden ökade starkt från 1 273 till 1 664. Den näst största gruppen, Anställningsärenden är antalsmässigt nästan oförändrad med 1 560 ärenden. Antalet kommittéoch utredningsdirektiv minskade tydligt, från 303 till 196.

Tabell 3.1 Ärenden som avgjorts vid regeringssammanträden

År	Antal
1988	20 279
1989	19 293
1990	20 650
1991	21 394
1992	13 990
1993	13 992
1994	12 981
1995	11 691
1996	10 241
1997	9 373
1998	9 946
1999	9 007
2000	8 272
2001	10 521
2002	9 548
2003	7 934
2004	7 615
2005	7 529

Formell granskning av regeringsprotokollen 2005

För konstitutionsutskottets granskning av statsrådens tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning har utskottet enligt 12 kap. 1 § regeringsformen rätt att få ut protokollen över beslut i regeringsärenden och handlingar som hör till dessa ärenden. Regeringsprotokollen från Utbildnings- och kulturdepartementet har gåtts igenom inom utskottets kansli. Samtliga hemliga underprotokoll (serie B) från 2005 har också gåtts igenom, liksom tre konseljprotokoll. Genomgången har begränsats till protokollen medan de handlingar som hör till besluten lämnats utanför granskningen. Vid genomgången av protokollen har vissa formella tveksamheter uppmärksammats och under hand påpekats för Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Den formella granskningen av regeringsprotokollen har inte gett anledning till något uttalande av utskottet.

4 Vissa förvaltningsärenden

Befrielse från energiskatt och koldioxidskatt på visst motorbränsle

Ärendet

Utskottet har gått igenom regeringens beslut under år 2005 att medge skattebefrielse från energiskatt och koldioxidskatt på visst motorbränsle.

Regeringsbesluten

Regeringen meddelade vid två tillfällen under år 2005 med tillämpning av 2 kap. 12 § lagen (1994:1776) om skatt på energi (LSE) sammanlagt nio beslut om sådan skattebefrielse. Enligt bestämmelsen får regeringen i särskilda fall medge nedsättning av eller befrielse från energiskatt och koldioxidskatt på bränslen som används i försöksverksamhet inom ramen för pilotprojekt som syftar till att utveckla mer miljövänliga bränslen.

Ett av besluten avsåg forskningsförbrukning vid Chalmers tekniska högskola. En rad villkor angavs som en förutsättning för skattebefrielse enligt 2 kap. 12 §. Det gällde att projektet ska avse teknologisk utveckling, att skattenedsättningen är en förutsättning för projektet, att projektet måste kunna leda till efterföljd och erfarenheter föras vidare, att projektet avser utveckling av teknik, processer och produkter som är miljövänliga alternativ till konventionella bränslen, att projektet måste vara trovärdigt och ha goda förutsättningar att lyckas och att en skattenedsättning för utvecklingen framåt. Högskolans ansökan var utförlig och en viss kommunikation mellan departementet och sökanden föregick regeringens beslut om skattebefrielse.

Övriga ansökningar kom bl.a. från oljebolag. Skattebefrielserna gällde motorbränsle ur biobaserad oljebas, fettsyrametylester (FAME), ETBE, MTBE, RME och rapsolja som motorbränsle eller tillsats i motorbränsle.

Dessa beslut gällde endast under förutsättning att gemenskapsrätten inte ändrades så att besluten stod i konflikt med det, att en viss uppgiftsskyldighet fullgjordes och att det inte kunde bli fråga om överkompensation. Enligt fem av besluten ska sökandena på begäran av Statens energimyndighet rörande de skattebefriade drivmedlen lämna uppgifter med en teknisk beskrivning, inklusive uppgift om ursprung, användningsområde, miljö- och hälsoegenskaper, produktionskostnad eller inköpspris, producerad, importerad och försåld volym och typ av köpare. Besluten gäller till den 31 december 2008.

I fem av besluten hänvisades till att den skattebefrielse för koldioxidneutrala bränslen som presenterades i budgetpropositionen för 2004 förutsatte EG-kommissionens godkännande samt ändringar i lagen (1994:1776) om skatt på energi. Intill dess beslutade regeringen om skattenedsättning i särskild ordning med stöd av 2 kap. 12 § LSE.

Bakgrund

Två olika grunder för skattebefrielsen

I proposition 1994/95:54 Ny lag om skatt på energi m.m. framhölls att gemenskapsrätten ger möjlighet att medge nedsättning av eller befrielse från skatt på bränslen som används vid försöksverksamhet inom ramen för pilotprojekt som syftar till att utveckla mer miljövänliga bränslen. Regeringen föreslog att en dispensbestämmelse infördes, som gav regeringen möjlighet att medge nedsättning av eller befrielse från energi- och koldioxidskatt på bränslen som används vid sådan pilotprojektsverksamhet. Samtliga skattskyldiga har möjlighet att ansöka om skattelättnader under åberopande av den aktuella bestämmelsen. Förutom tillverkare av produkter kunde det bli fråga om t.ex. förbrukare som köpt produkten utan skatt för att använda den för annat ändamål än motordrift och därefter faktiskt använder produkten som motorbränsle. Bestämmelsens generella utformning gjorde att alla skattepliktiga bränslen omfattades oavsett om det rörde sig om produkter som används för motordrift eller för uppvärmning. Det var enligt regeringen av vikt att en enhetlig och konsekvent tolkning gjordes av begreppet pilotprojekt. Detta syfte uppnåddes bäst genom att endast regeringen gavs möjlighet att besluta om aktuella dispenser. Det skulle alltså inte vara möjligt för regeringen att bestämma att en myndighet ska handlägga ansökningar om dispens enligt bestämmelsen.

I budgetpropositionen för år 2004 (prop. 2003/04:1) hänvisade regeringen till att huvudkomponenterna för en skattestrategi för alternativa drivmedel hade lagts fast i budgetpropositionen för år 2002. Enligt strategin kan skattenedsättning ske antingen via pilotprojekt, för vilka medges befrielse från både energi- och koldioxidskatt, eller genom generell koldioxidskattebefrielse för koldioxidneutrala drivmedel. I mars 2003 nåddes en politisk överenskommelse om innehållet i ett nytt energiskattedirektiv. Direktivet skulle ge medlemsstaterna betydande frihet att utforma system för att skattemässigt gynna biodrivmedel inom ramen för EG-fördragets statsstödsregler. Skattestrategin för alternativa drivmedel hade i juli 2002 anmälts till kommissionen för godkännande enligt statsstödsreglerna.

Ett delbeslut hade redan erhållits. Regeringen hade dock bedömt det lämpligt att avvakta energiskattedirektivets antagande innan ärendet rörande skattestrategin slutfördes. Regeringen skulle därefter återkomma till riksdagen med förslag till de lagändringar som fordras för att skattestrategin ska kunna tillämpas. Intill dess beslutar regeringen om skattenedsättning i särskild ordning.

Frågan om skattestrategins omfattning hade ytterligare beretts med beaktande bl.a. av det under våren 2003 överenskomna direktivet 2003/30/EG (EUT L 123, 17.5.2003, s. 42, Celex 32003L0030) om främjande av användningen av biodrivmedel eller andra förnybara drivmedel. Regeringen bedömde att den generella skattenedsättningen för koldioxidneutrala drivmedel för att uppnå uppställda miljömål behövde omfatta inte endast

koldioxidskatten utan även energiskatten. Skattestrategin omfattade en femårsperiod. För att tydliga och långsiktiga villkor skulle säkerställas borde under denna tid villkoren stå fast. Detta gällde med förbehåll för att skattebefrielsen godkändes av kommissionen såsom förenlig med EG-fördragets statsstödsregler. Förenlighet med dessa regler innebär bl.a. att ändringar som är nödvändiga för att förhindra överkompensation av aktörerna alltid kan genomföras. Regeringens mål var att koldioxidneutrala bränslen även på längre sikt ska ha de skattevillkor som krävs för att underlätta en bred introduktion av sådana bränslen på marknaden samtidigt som överkompensation undviks.

I rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (energiskattedirektivet) ges olika möjligheter att medge skattebefrielse. Enligt punkt 32 i inledningen till direktivet föregriper det inte utgången av eventuella förfaranden för statligt stöd som kan inledas enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget.

Enligt artikel 16 i energiskattedirektivet får skattebefrielse eller skattenedsättning medges för en rad biobränsleprodukter.

Enligt artikel 15 får medlemsstaterna utan att det påverkar tillämpningen av andra gemenskapsbestämmelser tillämpa fullständig eller partiell skattebefrielse eller skattenedsättningar bl.a. i fråga om skattepliktiga produkter som används inom pilotprojekt för teknisk utveckling av mer miljövänliga produkter eller för bränslen från förnybara källor.

En liknande bestämmelse fanns sedan tidigare i rådets direktiv 92/81/EEG om harmonisering av strukturerna för punktskatt på mineraloljor, där det i artikel 8.2 föreskrevs att medlemsstat fick tillämpa regler om skattebefrielse eller nedsatta skattesatser för mineraloljor som användes bl.a. i fråga om pilotprojekt för teknisk utveckling av mer miljövänliga produkter, särskilt när det gällde bränslen från förnybara källor.

I ett beslut den 21 januari 2003 (N 512/2002) fann kommissionen att den svenska skattebefrielsen var ett stöd som var förenligt med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön. Pilotprojekt var enligt den svenska ansökan berättigade till stöd enligt ordningen när de uppfyller följande kriterier: 1) projektet ska innehålla ett tekniskt nyhetsvärde som syftar till teknisk utveckling av produkter och bearbetning för framställning av biobränslen och produktens användbarhet skall påvisas, 2) stödet ska vara nödvändigt för att projektet ska kunna fortsätta, 3) projektet ska vara möjligt att följa upp, och erfarenheterna från projektet ska göras tillgängliga för fortsatt utveckling inom området, 4) projektet måste avse utvecklingen av teknik, bearbetning och produkter som är miljövänliga alternativ till konventionella bränslen, 5) projektet ska vara trovärdigt och ha goda chanser till framgång, 6) projektet ska vara kostnadseffektivt: det ska utveckla kunskaper inom området till en rimlig kostnad i förhållande till förväntat resultat. Enligt ansökan skulle projekten komma att vara pilotprojekt enligt artikel 15.1 a i energiskattedirektivet med hänsyn tagen till

kriterierna i förstainstansrättens dom av den 27 september 2000 i mål T-184/975. Ingen nedsättning eller befrielse från energiskatt skulle komma att beviljas storskaliga industriella tillämpningar då dessa inte omfattas av begreppet pilotprojekt. Pilotprojekten kommer att genomföras i Sverige. De som ansöker om stöd kan fritt välja leverantörer av de råvaror som ska användas.

I ansökan hänvisades till förstainstansrättens avgörande i mål T-184/97 där begreppet pilotprojekt för teknisk utveckling av mer miljövänliga produkter diskuterades. Rätten ansåg att begreppet skulle tolkas mot bakgrund av den snedvridning av konkurrensen som åtgärderna för tillämpning av bestämmelsen kunde ge upphov till. Det omstridda programmet syftade inte i huvudsak till att visa att produktion av biobränslen var tekniskt och teknologiskt genomförbar, utan till att utvärdera de ekonomiska resultaten och industrikapaciteten vid existerande produktionsanläggningar för biobränslen. Det inneboende syftet med det omstridda stödprogrammet gick således utöver genomförandet av ett pilotprojekt för teknisk utveckling av mer miljövänliga produkter i den mening som avsågs i artikel 8.2 d i direktiv 92/81.

Den svenska generella skattebefrielsen för koldioxidneutrala drivmedel har av kommissionen bedömts (N 112/2004) som förenlig med statsstödsreglerna.

Regeringen har i proposition 2006/07:13 Anpassningar av energibeskattning till energiskattedirektivet föreslagit en rad ändringar i lagen (1994:1776) om skatt på energi. I propositionen framhålls att i Sverige har regeringen hittills genom särskilda beslut gett skattefrihet för t.ex. etanol och rapsmetylester (RME) som används som drivmedel. Beträffande biobränslen som används som drivmedel finns nu ett statsstödsgodkännande av en strategi för hur skattelättnader ska ges på detta område. Regeringen har för avsikt att i särskild ordning lämna ett förslag till lagändringar som är nödvändiga för att skattestrategin för alternativa drivmedel ska kunna tillämpas. Med hänsyn härtill läggs i propositionen inte fram något konkret förslag i frågan. Nuvarande generella skattefrihet behålls och åstadkoms även i fortsättningen genom undantag från skatteplikten.

Ansökan per e-post

En av de genomgångna akterna innehåller enbart en utskriven ansökan per e-post (Fi 205/127).

En ansökan per e-post är en allmän handling enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen och ska enligt huvudregeln i 15 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) registreras, dvs. diarieföras.

Trots att regeringen inte är en förvaltningsmyndighet i förvaltningslagens mening anses det viktigt att man även i regeringsärenden följer de principer som förvaltningslagen (1986:223) ger uttryck för. Enligt 10 §

sista stycket förvaltningslagen ska telegram eller annat meddelande som inte är underskrivet bekräftas av avsändaren genom en egenhändigt undertecknad handling om myndigheten begär det.

Myndigheten får från fall till fall avgöra om ett icke underskrivet meddelande kan godtas som det är eller om det behövs bekräftelse på att meddelandet kommer från den angivna avsändaren. Enligt motivuttalanden måste myndigheten för att förfarandet ska bli så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts pröva behovet av en bekräftelse med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet. Bekräftelser ska inte begäras slentrianmässigt.

Promemoria från Regeringskansliet

Som svar på frågor från utskottet har en promemoria upprättats inom Finansdepartementet *(bilaga 4.1)*.

Av promemorian framgår att den nu aktuella bestämmelsen i energiskattelagen tillämpas för två olika typer av beslut, nämligen dels för pilotprojekt för teknisk utveckling av mer miljövänliga produkter eller för bränslen från förnybara källor (artikel 15), dels för en generell punktskattebefrielse för koldioxidneutrala drivmedel (artikel 16). De olika typerna av beslut är förenade med villkor som tydligt skiljer sig åt.

Av besluten beträffande den generella punktskattebefrielsen för koldioxidneutrala drivmedel framgår att besluten upphör att gälla den 31 december 2008 eller den tidigare dag då lagstiftning om generell nedsättning av eller befrielse från energiskatt och koldioxidskatt som besluten gäller träder i kraft. Inom Regeringskansliet bereds enligt promemorian för närvarande ett förslag till ny lagstiftning beträffande den generella punktskattebefrielsen från koldioxidneutrala drivmedel.

I promemorian från Finansdepartementet anges som svar på fråga från utskottet om vilka rutiner som gäller för e-postansökningar att ansökningar per e-post har godtagits.

Utskottets ställningstagande

Förvaltningslagen innehåller inget krav på undertecknad ansökan. Behovet av bekräftelse av en ansökan som saknar namnteckning måste prövas med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet, bl.a. vikten av säkerhet och ärendets karaktär. Den nu aktuella skattebefrielsen har en sådan generell karaktär att det enligt utskottets mening kan förutsättas att de nödvändiga avvägningarna gjorts, även om det i det aktuella fallet saknas tjänsteanteckning om t.ex. telefonsamtal med sökanden.

Inom Regeringskansliet förbereds ett förslag till ny lagstiftning beträffande den generella punktskattebefrielsen för koldioxidneutrala drivmedel.

Granskningen föranleder mot denna bakgrund inte något särskilt uttalande från utskottet.

5 Bidrag till organisationer

Ärendet

I ärendet granskas handläggningen av regeringsärenden i vilka regeringen har beslutat om utbetalning av bidrag till organisationer, myndigheter etc. Huvudfrågan gäller om återrapportering till Regeringskansliet har skett på ett ändamålsenligt sätt. Samtliga beslut om bidragsutbetalning som är upptagna i 2004 års regeringsprotokoll inom Socialdepartementets och Kulturdepartementets områden har granskats.

Bakgrund

Tidigare behandling

I konstitutionsutskottets betänkande 2001/02:KU5 behandlade utskottet Riksdagens revisorers förslag angående anslag som regeringen disponerar och fördelar (förs. 2000/01:RR14). Riksdagens revisorer hade gjort en övergripande och principiell granskning av vissa av de anslag som regeringen och Regeringskansliet disponerat under budgetåren 1997–2000 med tonvikt på *samspelet mellan riksdagen och regeringen*. Centrala frågeställningar var att studera hur styrning, insyn och kontroll fungerar i de fall regeringen själv ansvarade för beredning, beslut och genomförande. Anslagens användning var inte föremål för granskning.

Revisorerna föreslog bl.a. att riksdagen skulle ställa vissa generella villkor i samband med att regeringen hanterar statliga bidrag. I första hand gällde det krav på ett fylligare beslutsunderlag, förbättrad återrapportering av resultat till riksdagen, en stramare berednings- och beslutshantering samt vissa förändringar av redovisning och revision. Revisorerna ansåg också att regeringen borde göra en samlad genomgång av de förändringar av föreskrifter m.m. som behövdes samt redovisa resultatet för riksdagen. Ändringar såväl i budgetlagen (1996:1059) som i berörda förordningar och av interna riktlinjer inom Regeringskansliet borde övervägas.

Utskottet föreslog bifall till Riksdagens revisorers förslag. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2001/02:39–41).

Regeringskansliets riktlinjer för bidrag till föreningar, stiftelser m.m.

Regeringskansliet har beslutat om riktlinjer för bidrag till föreningar, stiftelser m.m. De gäller för sådana bidrag till föreningar, stiftelser eller andra enskilda som beslutas av regeringen eller Regeringskansliet och som inte regleras i någon särskild förordning eller i någon annan författning. De kan också användas för ärenden om sådana bidrag till kommuner, landsting och myndigheter när dessa konkurrerar med enskilda om bidrag som inte är författningsreglerade. I vissa delar kan de också tjäna som ledning

för handläggnings- och kontrollrutiner vid hanteringen av förordningsstyrda bidrag om inte annat framgår av förordningen i fråga eller av annan särreglering.

Riktlinjerna är rekommendationer och hjälpmedel i arbetet i Regeringskansliet. De är inte rättsligt bindande. Nedan redogörs för riktlinjerna i den mån de är av betydelse för granskningen.

Riktlinjer som beslutades den 12 februari 2001

Den 12 februari 2001 beslutade Regeringskansliet om riktlinjer för bidrag till föreningar, företag m.m. Vad gäller återrapportering anger riktlinjerna att bidragsmottagaren både ska lämna en ekonomisk redovisning och rapportera verksamheten i sak.

Den ekonomiska redovisningen syftar till att styrka att bidrag har använts för avsedda syften och till att visa att mottagaren hanterar medlen i betryggande former. Bidragsmottagaren ska kunna särredovisa den verksamhet som bidraget avser. Den ekonomiska redovisningen ska avse hela verksamhetsperioden, om perioden ligger inom ett kalenderår. Redovisningen ska lämnas så snart som möjligt, dock senast tre månader efter att verksamheten avslutats. Pågår verksamheten under mer än ett kalenderår ska redovisningen för det gångna kalenderåret lämnas senast den 31 mars året efter.

Rapporteringen i sak syftar till att ge underlag för uppföljning och framtida beslut. Bidragsmottagare ska rapportera verksamheten i sak senast den 31 mars året efter utbetalning. Verksamhet som har avslutats ska rapporteras så snart som möjligt, dock senast inom tre månader från det att verksamheten har avslutats. I rapporten ska bidragsmottagaren redovisa följande.

- Den verksamhet som har genomförts med stöd av bidraget. Även om bidraget endast varit avsett som en delfinansiering av verksamheten, ska redogörelsen ändå avse helheten.
- De resultat som har uppnåtts och hur de förhåller sig till målen. Finns det avvikelser, bör orsakerna anges.
- Statistiska uppgifter om hur stor del av bidraget som har förbrukats under det gångna kalenderåret och hur förbrukningen förhåller sig till den genomförda verksamheten.

Slutrapporten över en verksamhet ska innehålla en sammanfattande redogörelse för den totala användningen av bidraget och den verksamhet som har genomförts. Av den ska också framgå vilka resultat som har uppnåtts och hur bidragsmottagaren avser att utnyttja dessa i framtiden.

I övrigt ska bidragsmottagaren redovisa följande:

- Planerna för fortsättning av verksamheten.
- Eventuella planer för att sprida erfarenheter, utprovade arbetssätt eller modeller.
- Planer för en fortsatt bidragsfinansierad verksamhet.

Den ekonomiska redovisningen ska vara styrkt av en revisor. Om revisorns granskning inte är klar när den ekonomiska redovisningen lämnas in kan uppskov medges med högst två månader. Begäran om uppskov ska göras genast när redovisningen lämnas in.

Bidragsmottagare vars egen redovisning revideras av yrkesverksam revisor ska alltid anlita denne för revisionen. Med yrkesverksam revisor avses en auktoriserad eller godkänd revisor eller legitimerad redovisningskonsult. Bidragsmottagare vars egen redovisning inte revideras av en yrkesverksam revisor får låta en förtroendevald revisor bestyrka inlämnad redovisning. Förutsättningen är dock att revisorn är fristående i förhållande till både ansvarig styrelse och ansvariga medelsförvaltare samt att revisorn inte heller kan anses jävig genom intresse i den stödda verksamheten. En yrkesverksam revisor ska alltid anlitas om det beviljade bidraget uppgår till 250 000 kr.

Mottagaren ska helt eller delvis betala tillbaka bidraget i följande fall:

- Om mottagaren inte hinner använda medlen inom förutsatt tid.
- Om bidragets andel av totalkostnaden har blivit för stor i proportion till annan finansiering.
- Om bidraget har använts för annat än avsett ändamål.
- Om mottagaren försummar sin redovisnings- och rapporteringsskyldighet.
- Om mottagaren genom att lämna oriktiga uppgifter eller på annat sätt har förorsakat att bidrag har lämnats felaktigt eller med för högt belopp.

Riktlinjer som beslutades den 24 januari 2006

Den 24 januari 2006 beslutade Regeringskansliet om nya riktlinjer för bidrag till föreningar, stiftelser m.fl. (RKFC 2006:1). Riktlinjerna gäller för ärenden om bidrag som påbörjas fr.o.m. den 1 mars 2006 och ersätter de tidigare riktlinjerna från 2001.

När det gäller verksamhetsrapportering och ekonomisk redovisning från bidragsmottagaren anges i de nya riktlinjerna att bidragsmottagaren ska lämna sådana enligt vad som närmare framgår av bidragsbeslutet samt de allmänna villkor för bidrag till föreningar, stiftelser m.fl. som framgår av en bilaga till riktlinjerna. Ett bidragsbeslut ska normalt hänvisa till dessa allmänna villkor, och villkoren ska regelmässigt fogas till bidragsbeslutet. Verksamhetsrapporteringen och den ekonomiska redovisningen ska även, enligt riktlinjerna, lämnas enligt de anvisningar om verksamhetsrapportering och ekonomisk redovisning som framgår av en annan bilaga till riktlinjerna.

Sistnämnda bilaga innehåller en blankett för bidragsmottagarens rapportering och ekonomiska redovisning av bidraget. Blanketten är utformad för att direkt kunna läggas till grund för bidragsmottagarens rapporter och ekonomiska redovisning, och den ska bifogas bidragsbeslutet. Den kan också skickas ut till en bidragsmottagare som behöver påminnas om sin rapporte-

ringsskyldighet. Blanketten är även avsedd att användas som en checklista för vilka uppgifter som en bidragsmottagare normalt ska rapportera, redovisa och slutrapportera till bidragsgivaren.

Utredning i ärendet

Varje år inkommer ett förhållandevis stort antal ansökningar från organisationer, myndigheter etc. till regeringen om stöd för olika verksamheter och ändamål. Flertalet av ansökningarna avslås. I de fall bidrag beviljas innehåller beslutet som regel även krav på redovisning före visst datum av hur medlen använts.

Utskottets kansli har gått igenom ärenden om bidragsutbetalning upptagna i 2004 års regeringsprotokoll inom Socialdepartementets och Kulturdepartementets områden och därvid gjort vissa iakttagelser, bl.a. att det i vissa fall inte inkommit någon återrapport trots utgånget återrapporteringsdatum. Utskottet har genom en skrivelse till Regeringskansliet begärt kommentarer till iakttagelserna.

Som svar har den 10 november 2006 överlämnats två promemorior upprättade inom Socialdepartementet respektive Utbildnings- och kulturdepartementet (*bilaga 5.1*).

I Socialdepartementets promemoria anförs att det av redovisningen i promemorian framgår att flera av de granskade regeringsbesluten inte utformats i enlighet med de riktlinjer för bidrag till föreningar, företag m.m. som vid den aktuella tidpunkten gällde inom Regeringskansliet. Det framgår också att kontrollen av att rapporteringsskyldigheten fullgörs i tid i vissa fall inte fungerat tillfredsställande. Enligt promemorian beror detta på brister i handläggningsrutinerna. Vidare anförs i promemorian att rutiner för ärenden som gäller bidrag sedan sommaren 2006 har setts över i enlighet med Regeringskansliets riktlinjer för bidrag till föreningar, stiftelser m.fl. De förändrade rutinerna uppges ge bättre kontroll av att rapporter som efterfrågas i regeringsbeslut också inkommer till departementet i tid.

I Utbildnings- och kulturdepartementets promemoria konstateras att granskningen avser beslut i bidragsärenden under 2004 och att rutinerna för uppföljningen av bidragsbesluten sedan dess har setts över och stramats upp. När det gäller de ärenden i vilka återrapport saknas anförs att bidragsmottagaren i flera fall varit en myndighet eller institution och att redovisning då har gjorts genom årsredovisning, verksamhetsberättelse eller annat underlag som lämnats in. I två fall har, enligt promemorian, bidragsredovisning lämnats under 2005 och i ett fall ska återredovisning ske senast den 31 december 2007.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att Regeringskansliet 2001 beslutade om riktlinjer för bidrag till föreningar, stiftelser m.fl. och 2006 om nya, delvis omarbetade riktlinjer. Enligt utskottets mening ger riktlinjerna uttryck för en god ordning för handläggningen av bidragsärenden.

Granskningen visar dock att det i praktiken funnits brister i handläggningen. Riktlinjerna har i viktiga avseenden inte fungerat såsom de rekommendationer och hjälpmedel i Regeringskansliets arbete de var avsedda att vara. Återrapporteringen från bidragsmottagare till Regeringskansliet har i flera fall uteblivit. Vidare har förekommit att bidrag betalats ut utan att det i beslutet ställts krav på återrapportering.

Enligt utskottets mening bör beslut om bidrag som regel innehålla krav på återrapportering. Normalt bör återrapportering lämnas i form av en särskild redovisning. Om återrapportering ska ske på annat sätt bör det framgå av bidragsbeslutet, t.ex. om en myndighet ska lämna återrapport i sin årsredovisning eller verksamhetsberättelse. När bidragsmottagare inte lämnar återrapport, trots krav på sådan, har Regeringskansliet att vidta åtgärder för att tillse att så sker. I sista hand bör krav på återbetalning av bidraget kunna ställas.

De nya riktlinjer som beslutades 2006 kan förväntas leda till bättre rutiner i Regeringskansliet för handläggningen av bidragsärenden. De kan även förväntas skapa bättre förutsättningar för bidragsmottagare att inkomma med fullgoda återrapporter till Regeringskansliet. Mot bakgrund av de brister som konstaterats i granskningen finner utskottet ändå anledning att rikta fortsatt uppmärksamhet mot regeringens beslut om utbetalning av bidrag och det sätt på vilket sådana ärenden handläggs i Regeringskansliet.

6 Beslut i regeringskansliärenden

Ärendet

Ärenden som avgörs av regeringen benämns regeringsärenden. Huvudregeln är att alla ärenden som inkommer till Regeringskansliet eller som initieras där är regeringsärenden. Beslutsformen är kollektiv. I princip gäller att systemet med ministerstyrelse i regeringsärenden är okänt för regeringsformen. Ett statsråd kan alltså inte på egen hand besluta i regeringsärenden.

Ett undantag från nämnda huvudregel är s.k. regeringskansliärenden, vilka avgörs av ett enskilt statsråd. Statsrådet fattar då inte beslut i egenskap av medlem av regeringen utan som chef i Regeringskansliet. I konstitutionsutskottets uppgift att granska statsrådens tjänsteutövning ingår att granska statsrådens åtgärder även i det senare avseendet.[1] I många fall kan beslutanderätten i regeringskansliärenden överlåtas till tjänstemän i Regeringskansliet. Såsom varande chefer i Regeringskansliet har statsråden då i uppgift att på en övergripande nivå tillse att verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt.[2]

Ibland kan frågan uppkomma om ett ärende kan avgöras som ett regeringskansliärende eller om det ska avgöras som ett regeringsärende. För att skaffa en bild av vilka ärenden som avgörs som regeringskansliärenden har utskottet genomfört en kartläggning av Regeringskansliets beslutsfattande. Både beslut av enskilda statsråd och tjänstemän i Regeringskansliet ingår i kartläggningen. Frågan gäller om beslutsfattandet har skett i enlighet med den konstitutionella praxis som tillåter att Regeringskansliet och inte regeringen fattar beslut i vissa typer av ärenden. I samband med kartläggningen har utskottet också granskat om regeringskanslibesluten även i övrigt har fattats på formellt riktiga grunder.

Som framgår nedan har utskottet tidigare genomfört en kartläggning av statsråds enskilda beslutsfattande.[3] I viss utsträckning är det därför möjligt att studera utvecklingen över tid.

[1] Jämför Erik Holmberg och Nils Stjernquist, *Grundlagarna*, 2 uppl., 2006, s. 527.

[2] Mer precisa uppgifter härvidlag utförs av expeditionscheferna i departementen. Av 24 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet framgår att de har i uppgift att bl.a. vaka över lagenlighet, följdriktighet och enhetlighet vid beredningen av ärenden, dock inte i fråga om lagar och andra författningar då rättscheferna har motsvarande uppgift (se 25 §). Vad gäller departementschefernas och övriga statsråds chefsuppgifter saknas närmare beskrivningar i instruktionen. Som en jämförelse kan nämnas vad som anges i verksförordningen (1995:1322) om myndighetschefs ansvar och uppgifter, även om den inte är tillämplig på Regeringskansliet. I 6 § sägs att myndighetens chef ansvarar för myndighetens verksamhet och i 7 § sägs bl.a. att myndighetens chef ska se till att verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt.

[3] Utskottet har vid flera tillfällen också granskat var gränsen går mellan ärendehantering, som mynnar ut i ett beslut av en myndighet, t.ex. regeringen eller Regeringskansliet, och s.k. faktiskt handlande, som inte betraktas som ett beslut. Var gränsen går mellan ärenden och faktiskt handlande berörs dock inte i denna granskning.

Konstitutionell ram

Regeringsformens bestämmelser och grundlagsmotiven

Enligt 7 kap. 3 § regeringsformen avgörs regeringsärenden av regeringen vid regeringssammanträde. Beslutsformen är således kollektiv. Undantag gäller för regeringsärenden som avser verkställighet av författningar eller särskilda regeringsbeslut inom Försvarsmakten. Sådana ärenden, s.k. kommandomål, kan i den omfattning som anges i lag avgöras av chefen för det departement till vilket ärendet hör (dvs. försvarsministern) under statsministerns överinseende.[4]

Inför den nuvarande regeringsformen fördes en diskussion om regeringens beslutsformer (SOU 1972:15, prop. 1973:90, bet. KU 1973:26 och KU 1974:8). För ett kollektivt beslutsfattande talade vikten av samarbete över departementsgränserna, möjligheterna att utkräva politiskt ansvar och behovet av regeringens sammanhållning (SOU 1972:15 s. 79 f., 148 f.). I grundlagspropositionen (prop. 1973:90 s. 183) framhölls att enligt ett parlamentariskt synsätt bör alla regeringsärenden färgas av eller åtminstone vara förenliga med värderingar gemensamma för hela regeringen.

Vad som är ett regeringsärende får, enligt vad som anfördes i grundlagspropositionen, i första hand bestämmas formellt (s. 184 f.). Ärenden som hänskjuts till regeringens avgörande är regeringsärenden. Enligt grundlagspropositionen är det uppenbart att regeln om kollektiv beslutsform inte får kringgås på så sätt att ärenden förklaras vara departementschefsärenden (numera regeringskansliärenden). Principen måste vara att alla frågor som anses kräva ett ställningstagande från någon i regeringskretsen ska behandlas som regeringsärenden. I ”ett fåtal speciella fall” borde det dock vara möjligt att i särskild författning förlägga den formella beslutanderätten hos en departementschef. Två fall som nämndes i propositionen var beslut som hörde till beredningen av regeringsärenden och beslut som gällde administrationen inom ett departement.[5] Vidare erinrades om att Utrikesdepartementet jämte sedvanliga departementala uppgifter har myndighetsfunktioner, nämligen med avseende på utrikesrepresentationen.

Vilka ärenden är regeringskansliärenden?

Även om regeringsformen inte känner till förekomsten av regeringskansliärenden är det således sedan länge accepterat att de förekommer på vissa områden. Att ett ärende kan avgöras som ett regeringskansliärende framgår oftast av bestämmelse i lag eller annan författning. I de flesta fall pekas

[4] Här kan också nämnas att statsministern, enligt 6 och 7 kap. regeringsformen, självständigt fattar vissa beslut som rör regeringens sammansättning och regeringsarbetet. Till exempel tillsätter statsministern övriga statsråd och utser bland dessa chefer för departementen.

[5] Ytterligare ett fall som omnämndes i propositionen var de beslutsfunktioner som enligt tryckfrihetsförordningen handlades av chefen för Justitiedepartementet. Dessa beslutsfunktioner har dock senare överförts till Justitiekanslern.

Regeringskansliet ut som beslutande myndighet, vilket är i enlighet med att Regeringskansliet numera är en myndighet. Det förekommer även att departementen och enskilda befattningshavare har egen beslutanderätt.

Stor betydelse har i sammanhanget förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet (RK-instruktionen), i vilken Regeringskansliet pekas ut som beslutande myndighet i flera olika slags ärenden. Härutöver finns ett flertal författningar av vilka framgår att ärenden kan avgöras som regeringskansliärende; i *bilaga 6.1* finns en förteckning över bestämmelser publicerade i Svensk författningssamling (SFS) som bemyndigar Regeringskansliet, departementschef eller enskilt statsråd att fatta vissa beslut.[6]

Vidare förekommer att Regeringskansliet, ett departement eller ett statsråd har getts egen beslutanderätt efter bemyndigande av regeringen. Ett exempel är bemyndigande i regleringsbrev, som ger Regeringskansliet rätt att disponera anslag eller anslagsposter. I princip gäller att endast sådana anslag får disponeras av Regeringskansliet som rör Regeringskansliets, utrikesförvaltningens eller kommittéväsendets administration eller som avser beredning eller uppföljning av ett regeringsärende (Ds 1998:39 s. 54). Andra anslagsdispositioner bör beslutas av regeringen, om beslutet kräver ett ställningstagande från regeringen som politiskt organ, och annars av någon myndighet under regeringen. Som exempel på anslagsbemyndiganden som kan rymmas inom ramen för regeringskanslibeslut kan nämnas sådana som tar sikte på anordnande av eller deltagande i konferenser och andra möten, konsulthjälp med utredningar av teknisk karaktär samt information till allmänheten om ny lagstiftning och om andra beslut av regeringen och riksdagen.

Vanligt förekommande är även att regeringen bemyndigar statsråd att tillkalla särskilda utredare och ledamöter i kommittéer och beslutar om sakkunniga, experter, sekreterare och annat biträde åt utredaren eller kommittén. Ytterligare ett exempel är att statsråd, efter ett särskilt bemyndigande av regeringen, uppdrar åt en departementstjänsteman att underteckna ett avtal eller företräda staten på bolagsstämma.

[6] I flera författningar ställs krav på underrättelse etc. från en myndighet till Regeringskansliet, departement eller departementschef, men dessa författningar ger inte Regeringskansliet etc. någon beslutanderätt, och följaktligen är det inte heller fråga om ärenden som kan avgöras som regeringskansliärenden. Till exempel ska, enligt 8 § förordningen (1982:756) om Försvarsmaktens ingripanden vid kränkningar av Sveriges territorium under fred och neutralitet, m.m. (IKFN-förordning), Försvarsmakten snarast underrätta chefen för Utrikesdepartementet och chefen för Försvarsdepartementet om bestämmelserna i tillträdesförordningen (1992:118) överträds eller någon annan likartad händelse inträffar. Ett annat exempel finns i 12 § förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor, enligt vilken Statens haverikommission snarast ska underrätta Regeringskansliet (Näringsdepartementet) om sin medverkan i en undersökning av en luftfartsolycka i en främmande stat. Enligt 22 § i samma förordning ska Försvarsmakten genast underrätta chefen för Försvarsdepartementet om det vid användningen av ett svenskt militärt luftfartyg inom en annan stats område inträffar en olycka.

Vem beslutar i regeringskansliärenden?

När beslutanderätten tillskrivs en enskild befattningshavare i Regeringskansliet är det förstås denna befattningshavare som äger att fatta beslut i ärendet. I de fall beslutanderätten tillskrivs ett särskilt departement är det chefen för det aktuella departementet som är behörig att fatta beslut.

Grundregeln är annars att ärenden som ska avgöras av Regeringskansliet ska avgöras av Regeringskansliets chef, dvs. statsministern. Det följer av 30 § RK-instruktionen. Ärenden som inte behöver avgöras av Regeringskansliets chef får dock avgöras av chefen för ett departement, av ett annat statsråd eller av en tjänsteman eller en grupp av tjänstemän i Regeringskansliet. Hur det i så fall ska ske ska anges i en arbetsordning för Regeringskansliet eller i särskilda beslut.

Vidare ger 31 § RK-instruktionen departementscheferna direkt rätt att föreskriva eller för särskilda fall besluta om indelningen av sina respektive departement i sakområden, chefstjänstemännens och huvudmännens uppgifter och fördelningen av arbetet mellan dem samt formerna i övrigt för verksamheten i departementet. Ärenden som inte behöver avgöras av departementschef får avgöras av ett annat statsråd eller av en tjänsteman i Regeringskansliet. Hur detta ska ske ska anges i en arbetsordning för departementet eller i särskilda beslut.

I Regeringskansliets föreskrifter (RKF 1998:1) med arbetsordning för Regeringskansliet finns bestämmelser om departementschefernas beslutanderätt. Av grundläggande betydelse är här bestämmelsen som säger att en departementschef beslutar på Regeringskansliets vägnar inom departementets verksamhetsområde i sådana ärenden som ska avgöras av Regeringskansliet enligt någon annan författning än förordningen med RK-instruktionen (4 §). I arbetsordningen anges också särskilt att cheferna för Justitiedepartementet (5 §), Utrikesdepartementet (6–7 §§), Försvarsdepartementet (7 a §) och Näringsdepartementet (7 b §) beslutar på Regeringskansliets vägnar i vissa frågor.

Innebörden av detta är att beslutanderätten i regeringskansliärenden i stora delar är delegerad från Regeringskansliets chef till departementscheferna. Vidare anges i arbetsordningen att departementscheferna med vissa undantag får överlåta sin beslutanderätt (enligt 2–7 b §§) till ett annat statsråd eller till en tjänsteman i Regeringskansliet (13 §).

I departementens arbetsordningar finns bestämmelser om överlåtande av beslutanderätt från departementschef till andra statsråd och tjänstemän i Regeringskansliet.

Tidigare behandling i utskottet

Granskning 1977

Konstitutionsutskottet redovisade i ett granskningsbetänkande 1977 en kartläggning av omfattningen av den beslutanderätt som enligt författningsbestämmelser och särskilda regeringsbeslut tillkom i första hand departements-

chefer men också övriga statsråd (bet. KU 1976/77:44 s. 12 f. och B 29 f.). Undersökningen grundade sig främst på en genomgång av 1975 års protokoll i departementsärenden, dvs. de ärenden som avgörs av statsråd eller – efter delegation – av tjänsteman i Regeringskansliet. Statsministern och utrikesministern ingick inte.

I undersökningen delades departementsärendena in i tre större grupper med hänsyn till deras sakliga beskaffenhet.

En grupp gällde *administrationen inom ett departement*. Dit hörde främst olika personalfrågor såsom tillsättning och entledigande av personal, personalens tjänstgörings- och lönevillkor m.m. Departementschefens beslutanderätt i dessa frågor grundade sig främst på bestämmelser i den då gällande förordningen med instruktion för Regeringskansliet. Exklusive Utrikesdepartementet uppgick under 1975 antalet sådana administrativa ärenden till 1 459.

En annan ärendegrupp var de s.k. *kommittéärendena*. Dessa var nära besläktade med den första ärendegruppen och avsåg förordnande och entledigande av kommittépersonal, frågor om formerna för hur utredningsarbetet ska bedrivas och redovisas m.m. Rättsgrunderna för statsrådens beslutsbefogenheter i kommittéärenden var dels de bemyndiganden som regeringen beslutat ge det statsråd som föredragit ett förslag till kommittédirektiv, dels bestämmelser i kommittéförordningen. Under 1975 uppgick det totala antalet statsrådsbeslut i kommittéfrågor till 1 945.

Den tredje gruppen av departementsärenden gällde *externa frågor*, dvs. frågor som låg utanför departementen och kommittéerna. Ärendegruppen hade en oenhetlig sammansättning.

Chefen för Justitiedepartementet avgjorde vissa tryckfrihetsärenden. Vanligast var meddelande av utgivningsbevis för periodisk tidskrift. Totalt under 1975 avgjorde chefen för Justitiedepartementet 651 tryckfrihetsärenden. Beslutsbefogenheten hade sin rättsliga grund i *tryckfrihetsförordningen*. Här bör nämnas att tillsynen av tryckfrihetsförordningens efterlevnad senare har överförts från chefen för Justitiedepartementet till Justitiekanslern.

Vidare fanns vissa i *lag angivna beslutsbefogenheter* för statsråd. Som exempel nämnde utskottet tidsfrist för framställning om utlämning för brott till främmande stat (chefen för Justitiedepartementet), vissa frågor rörande transitering genom Sverige av utländsk medborgare (chefen för Justitiedepartementet) och förordnande om särskild kommission för undersökning av luftfartsolycka (chefen för Kommunikationsdepartementet).

Slutligen hade statsråd genom *förordning eller annat beslut av regeringen (Kungl. Maj:t)* fått bemyndigande att besluta i vissa frågor. Två exempel var beslut att avskriva återkallat regeringsärende och att överlämna ärende till underordnad myndighet. Antalet beslut av detta slag uppgick under 1975 till ca 550. Vidare nämndes att samtliga statsråd bemyndigats att ge Statens avtalsverk i uppdrag att förhandla om anställnings- och arbetsvillkor för arbetstagare hos myndighet eller annan inrättning som

hör till departementet (ingångna avtal skulle dock godkännas av regeringen). Vidare hade vissa departementschefer bemyndigats att förordna viss personal i några mindre, statliga myndigheter och några hade bemyndigats att utse deltagare i sammanträden inom internationella organisationer m.m. Vidare uppgavs att regeringen vid olika tillfällen bemyndigat statsråd att själv eller genom ombud på bolagsstämma föra talan och utöva rösträtt för staten som aktieägare. Bland bemyndiganden som endast gällde viss departementschef nämndes i undersökningen handelsministerns beslutanderätt i ärenden som gällde export av krigsmateriel.

Enligt utskottet visade kartläggningen att – som hade förutsatts i grundlagspropositionen 1973 – flertalet statsrådsbeslut antingen rörde departementsadministrationen eller hade samband med beredningen av regeringsärenden. Endast i mycket begränsad utsträckning hade statsråd erhållit rätt att pröva ärenden som gällde frågor utanför departementen och kommittéerna. Många av dessa bemyndiganden kunde, enligt utskottet, ses som en ”förlängning” av statsrådens befogenheter i fråga om departementsadministrationen eller beredningen av regeringsärenden.

På några områden hade emellertid, anförde utskottet, statsråd av vissa speciella skäl fått befogenheter av samma slag som en självständig myndighet. Mest vidsträckta var justitieministerns befogenheter när det gällde tillsynen av tryckfrihetsförordningens efterlevnad, men som också konstaterades av utskottet skulle de befogenheterna försvinna framöver.

Utskottet fann inte anledning till erinran mot de regeringsbeslut varigenom statsråd bemyndigats att avgöra visst ärende eller viss grupp av ärenden. Utskottet ville dock framhålla att principen om kollektivt beslutsfattande inom regeringen inte borde urholkas genom alltför vidsträckta bemyndiganden till enskilda statsråd. Liksom dittills borde därför, anförde utskottet, enskilt statsråd utom i vissa undantagsfall endast ges beslutanderätt i frågor som har samband med departementsadministrationen och beredningsarbetet i vid mening.

Granskning 2002

Våren 2002 granskade utskottet formerna för utrikespolitiska beslut (bet. 2001/02:KU20 s. 229 f.). Frågan då gällde snarast vad som är att anse som ett ärende och därmed ett regeringsärende, inte skillnaden mellan regeringsärenden och regeringskansliärenden.

I betänkandet gjordes dock även en jämförelse med regeringskansliärenden och departementsärenden. Bland annat uppmärksammades att Regeringskansliet får besluta om avskrivning av återkallade ärenden, vissa tillstånd inom Försvarsdepartementets verksamhetsområde, rättshjälpsfrågor och utlämnande av allmänna handlingar. Anslagsbemyndiganden som kan rymmas inom ramen för regeringskanslibeslut ansågs vara sådana som tar sikte på anordnande av eller deltagande i konferenser och andra möten, konsulthjälp med utredningar av teknisk karaktär och information till allmänheten om ny lagstiftning och andra beslut av regeringen och riksda-

gen. I betänkandet pekades också på att statsråd efter bemyndigande av regeringen i varje särskilt fall tillkallar särskilda utredare och ledamöter i kommittéer och beslutar om sakkunniga, experter, sekreterare och annat biträde åt utredaren eller kommittén. En liknande beslutstyp ansågs vara den där ett statsråd efter ett särskilt bemyndigande av regeringen uppdrar åt en departementstjänsteman att underteckna ett avtal.

Granskning 2006

Våren 2006 granskade utskottet näringsministerns nominering av ledamöter i statliga bolagsstyrelser (bet. 2005/06:KU20 s. 143 f.). Frågan gällde om det var i överensstämmelse med regeringsformen att näringsministern självständigt nominerade ledamöter i statliga bolag som sorterar under Näringsdepartementet.

I granskningen uppmärksammades beslutanderätt för statsråd samt vad som anförts i förarbetena till den nuvarande regeringsformen om regeringsärenden och departementschefsärenden. I en promemoria från Regeringskansliet till utskottet anfördes att statsråd genom formliga regeringsbeslut får i uppdrag att – själv eller genom någon annan som han eller hon utser – företräda staten på bolagsstämmor i bolaget. Uppdragen innebär, enligt promemorian, att den som fått uppdraget också ska se till att förbereda ägarens ställningstaganden vid bolagsstämman, bl.a. genom att nominera kandidater till styrelseposterna. Nödvändigt och tillräckligt stöd för dessa statsrådsbeslut finns i regeringens uppdrag till statsrådet att företräda eller låta annan företräda staten på bolagsstämman. Härutöver anförde näringsministern vid utskottets utfrågning att Regeringskansliets samlade juridiska expertis kontinuerligt sedan 1970-talet prövat huruvida all verksamhet i Regeringskansliet är förenlig med grundlagen eller inte, och att det också i dag är uppfattningen att förfarandet vid nominering av styrelseledamöter är fullt förenligt med grundlagen.

Utskottet konstaterade i sitt ställningstagande att förfarandet vid styrelsenomineringar grundas på en långvarig praxis inom Regeringskansliet. Granskningen gav inte anledning till något ytterligare uttalande från utskottets sida.

Betänkande 2003 om Lagrådets arbetsformer

Ett enskilt statsråds behörighet att fatta beslut i en fråga har även berörts i samband med utskottets beredning av allmänna ärenden.

Våren 2003 behandlade utskottet en proposition om Lagrådets arbetsformer (prop. 2002/03:45, bet. 2002/03:KU32). I propositionen föreslogs bl.a. att regeringen skulle ges möjlighet att bemyndiga chefen för Justitiedepartementet att vidta vissa åtgärder. Det gällde befogenhet att förordna sådana ledamöter i Lagrådet som inte är eller har varit domare i någon av de högsta domstolarna under förutsättning att ledamoten tidigare har tjänstgjort i Lagrådet, att under en lagrådsperiod besluta om ändringar i antalet avdelningar, att fatta beslut i frågor som rör antalet ledamöter som var och

en av domstolarna ska utse i Lagrådet och om en avdelning ska bestå av fyra ledamöter vid behandlingen av ett visst ärende samt att meddela Lagrådet att det inte har några ärenden att vänta under en viss tid.

I betänkandet redovisade utskottet vad det tidigare framhållit, dvs. att principen om kollektivt beslutsfattande inte borde urholkas genom alltför vidsträckta bemyndiganden till enskilt statsråd, varför enskilt statsråd utom i vissa undantagsfall endast borde ges beslutanderätt i frågor som har samband med departementsadministrationen och beredningsarbetet i vid mening.

Utskottet bedömde att de beslut som regeringen föreslogs få bemyndiga chefen för Justitiedepartementet att fatta hade en rent administrativ prägel, och något hinder mot att medge undantag från principen om regeringens kollektiva beslutanderätt borde därmed inte föreligga. Utskottet tillstyrkte propositionen. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2002/03:185).

Utredning i ärendet

Undersökningens uppläggning

Undersökningen har avgränsats till att omfatta Regeringskansliets och departementens protokoll under 2005. Enligt gällande ordning för regeringskansliärenden ska beslut som fattas av statsministern i dennes egenskap av chef för Regeringskansliet tas in i Regeringskansliets protokoll (se 17 § arbetsordningen för Regeringskansliet). När ett statsråd beslutar i regeringskansliärenden eller som statsråd bör beslutet alltid tas in i departementets protokoll (Ds 1998:39 s. 55). Även beslut i regeringskansliärenden som fattas av en tjänsteman bör tas in i departementens protokoll. För dessa gäller dock att beslutet, om så anses lämpligt, i stället kan dokumenteras genom en anteckning på en handling i ärendet. Vissa tjänstemän, t.ex. förvaltningschefen och kansliarkivarien, ska ibland ta in sina beslut på myndighetens vägnar i Regeringskansliets protokoll.

Avgränsningen torde således innebära att den företagna undersökningen omfattar alla beslut av statsministern och övriga statsråd i regeringskansliärenden samt även flertalet beslut av tjänstemän i sådana ärenden. Utrikesdepartementet, som också är en del av utrikesförvaltningen, ingår inte i undersökningen. På grund av det stora antalet regeringskansliärenden i det departementet har det varit nödvändigt att begränsa undersökningen till övriga delar av Regeringskansliet. Som framgått ovan ingick Utrikesdepartementet inte heller i den undersökning som utskottet genomförde i 1977 års granskning. Noteras kan även att 1977 års granskning var begränsad till de beslut som hade fattats av statsråd, medan årets granskning omfattar alla protokollförda beslut, dvs. beslut av både statsråd och tjänstemän i Regeringskansliet. Totalt ingår drygt 4 000 ärendebeslut i undersökningen.

Huvudgrupper av regeringskansliärenden

På ungefär motsvarande sätt som i 1977 års granskning har besluten delats in i tre huvudgrupper: administrativa ärenden inom Regeringskansliet, kommittéärenden m.m. och externa ärenden. De två förstnämnda grupperna, administrativa ärenden inom Regeringskansliet och kommittéärenden m.m., kan sägas bestå av sådana slags ärenden vars förekomst redan vidkändes i förarbetena till regeringsformen. Den sistnämnda gruppen omnämndes varken i regeringsformen eller i dess förarbeten. Dess förekomst är dock sedan länge känd och accepterad, bl.a., som framgått ovan, av konstitutionsutskottet i samband med granskningen.

Mer precist avses med *administration inom Regeringskansliet* ärenden om personal, arbetsuppgifter, arbetsutrustning etc. i Regeringskansliet. Som exempel kan nämnas anställningsärenden, löne- och andra ersättningsfrågor, förordnanden att utföra vissa arbetsuppgifter, upphandlingar av utrustning, tjänster etc. Vidare ingår beslut om interna föreskrifter, t.ex. arbetsordningar och attestregler, handlingsprogram för den egna arbetsplatsen och budgeten inom Regeringskansliet.

Huvudgruppen *kommittéärenden* m.m. har flera likheter med huvudgruppen, administrationen inom Regeringskansliet, men en skillnad är att de handlar om kommittéer i stället för om Regeringskansliet. Med kommitté avses traditionella kommittéer med ställning som särskilda myndigheter under regeringen och som omfattas av kommittéförordningen (1998:1474). I detta sammanhang avses med kommitté även andra organ med utredande, rådgivande eller förvaltande uppgifter som i och för sig inte har ställning som fristående myndigheter men som ändå har tillsatts på grund av ett regeringsbeslut. För dessa används i den årliga kommittéberättelsen från regeringen benämningen ”organ inom Regeringskansliet” (se t.ex. skr. 2005/06:103). Det kan vara fråga om arbetsgrupper eller delegationer bestående av tjänstemän från departement eller myndigheter eller företrädare för olika organisationer (s.k. bokstavskommittéer). Det kan vara enskilda personer som anlitats för att biträda ett departement med att utreda en viss fråga utan att de getts ställning som särskilda utredare och därmed är att jämställa med kommittéer (s.k. bokstavsutredare). Som kommitté betraktas däremot inte arbetsgrupper o.d. i Regeringskansliet samt uppdrag att biträda ett departement för vilka det inte finns ett regeringsbemyndigande. Dessa har då sin grund enbart i beslut av departementschef, annat statsråd eller tjänsteman i Regeringskansliet, och i den genomförda undersökningen ingår de i huvudgruppen Administrationen inom Regeringskansliet.

Slutligen, den tredje huvudgruppen, *externa ärenden*, består av mer eller mindre disparata ärenden. Gemensamt för dem är att de inte avser Regeringskansliets inre förhållanden eller kommittéväsendet i vid mening. Vanligen har ärendena anhängiggjorts genom framställningar från myndigheter, organisationer eller enskilda personer. Mera sällan har de initierats inom Regeringskansliet.

Generella iakttagelser

Nedan behandlas respektive huvudgrupp mer utförligt. På en mer övergripande nivå kan dock först konstateras att de mest förekommande regeringskansliärendena är de som rör administrationen inom Regeringskansliet och departementen (se tabell 5:1). Dessa utgör ca 58 % av samtliga protokollförda regeringskansliärenden. Näst mest förekommande är kommittéärenden m.m. (28 %) medan externa ärenden är minst förekommande (15 %).

Totalt fattas något fler än hälften (57 %) av de protokollförda regeringskanslibesluten av tjänstemän i Regeringskansliet. Variationen mellan huvudgrupperna är dock stor, liksom variationen mellan departementen. Endast i gruppen administration inom Regeringskansliet fattas flertalet beslut av tjänstemän (79 %). I grupperna kommittéärenden och externa ärenden svarar tvärtom departementscheferna och övriga statsråd för det mesta av beslutsfattandet (78 respektive 62 %).

Särskilt vanligt med regeringskanslibeslut av statsråd är det i Socialdepartementet, i vilket långt mer än hälften av besluten fattas av statsråd (78 %). Förklaringen till skillnaden mellan detta departement och övriga är att statsråden i Socialdepartementet beslutar i fler ärenden som rör administrationen inom Regeringskansliet, medan i övriga departement beslutsfattandet i dessa ärenden i stor utsträckning har överlåtits till tjänstemän. Andra departement i vilka statsråd svarar för mer än hälften av beslutsfattandet i regeringskansliärenden är Justitiedepartementet och Utbildnings- och kulturdepartementet. I dessa fall beror det framför allt på att statsråden fattar ett stort antal beslut i kommittéärenden m.m.

Tabell 6:1 Antal beslut i Regeringskansliets och departementens protokoll 2005

	RK	SB	Ju	Fö	S	Fi	U	Jo	M	N	Totalt
Ärenden om Regeringskansliets administration											
Beslut av statsråd	1	26	23	50	158	83	30	15	45	61	492
Beslut av tjänsteman	603	77	169	86	26	246	139	106	141	267	1 860
Summa	604	103	192	136	184	329	169	121	186	328	2 352
Kommittéärenden											
Beslut av statsråd	0	7	215	40	186	114	109	47	56	121	895
Beslut av tjänsteman	0	1	4	43	3	111	3	13	33	44	255
Summa	0	8	219	83	189	225	112	60	89	165	1 150
Externa ärenden											
Beslut av statsråd	0	0	15	23	35	20	26	47	81	120	367
Beslut av tjänsteman	6	0	26	34	75	3	15	28	22	19	228
Summa	6	0	41	57	110	23	41	75	103	139	595
Samtliga ärenden											
Beslut av statsråd	1	33	253	113	379	217	165	109	182	302	1 754
Beslut av tjänsteman	609	78	199	163	104	360	157	147	196	330	2 343
Summa	610	111	452	276	483	577	322	256	378	632	4 097

Kommentar: Utöver de beslut som ingår i tabellen framkom följande vid genomgången av protokollen. I Regeringskansliets protokoll ingick fem hemligstämplade beslut, ett ärende hade utgått och sex nummer saknades. I Statsrådsberedningens protokoll hade ett ärende utgått. I Justitiedepartementets protokoll hade fyra ärenden utgått. I Försvarsdepartementets protokoll ingick fyra hemligstämplade ärenden. I Socialdepartementets protokoll hade tre ärenden utgått. I Finansdepartementets protokoll hade åtta ärenden utgått, och i två beslut framgick inte vem som var beslutsfattare. I Utbildnings- och kulturdepartementets protokoll framgick i ett beslut inte vem som var beslutsfattare och tio nummer saknades. I Jordbruksdepartementets protokoll hade femton ärenden utgått, i ett beslut framgick inte vem som var beslutsfattare och två nummer saknades. I Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementets protokoll hade tre ärenden utgått, och i ett beslut framgick inte vem som var beslutsfattare. I Näringsdepartementets protokoll hade två ärenden utgått och fyra nummer saknades.

Noteras kan även att Regeringskansliets chef, dvs. statsministern, i denna egenskap under 2005 endast fattade ett beslut som finns intaget i Regeringskansliets protokoll. Övriga beslut i Regeringskansliets protokoll har fattats av tjänstemän (främst förvaltningschefen och chefen för Regeringskansliets arbetsgivarenhet). I Statsrådsberedningens protokoll finns dock ett fåtal beslut som fattats av statsministern i frågor som synes röra Regeringskansliet snarare än enbart Statsrådsberedningen.

Bland statsråden är det vanligast förekommande att regeringskanslibeslut fattas av departementscheferna (se tabell 6:2). Tillsammans svarar denna grupp för nästan två tredjedelar av alla statsrådsbeslut i regeringskansliärenden. I flertalet departement finns andra statsråd vid sidan av departementschefen. De beslut som fattas av dessa statsråd rör främst kommittéärenden, men i vissa departement, t.ex. Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet och Näringsdepartementet, fattar de även förhållandevis många beslut i externa ärenden. Mindre vanligt är att de fattar beslut i ärenden om departementets administration. I den mån statsråd fattar sådana beslut görs det alltså oftast av departementschefen. Till viss del

förekommer även att statsråd beslutar i regeringskansliärenden som hör till andra departement än det egna. Främst sker detta i kommittéärenden m.m. Det beslutande statsrådet har då också föredragaransvar i regeringen för de frågor som kommittén eller motsvarande har i uppgift att utreda.

Tabell 6:2 Beslut av departementschefer, övriga statsråd och statssekreterare

Beslutsfattare	SB	Ju	Fö	S	Fi	U	Jo	M	N	Totalt
Departementschef	21	147	113	209	162	135	109	99	136	1 131
Annat statsråd vid departementet	12	98	–	161	45	30	–	80	139	565
Statsråd från annat departement	0	8	0	9	10	0	0	3	27	57
Statssekreterare	20	3	0	17	2	0	7	0	0	49

Statssekreterarna kan sägas vara en särskild grupp bland tjänstemännen i Regeringskansliet. Enligt RK-instruktionen är de chefstjänstemän, och de leder arbetet i departementen närmast under departementschefen och övriga statsråd (9 och 23 §§). De är anställda på det s.k. politikeravtalet, och i departementens arbetsordningar har de som regel tilldelats omfattande beslutsbefogenheter i frågor som rör det egna departementet och dess personal. Statssekreterarnas betydelsefulla roll i Regeringskansliets interna arbete avspeglas dock inte i departementens protokoll. I hälften av departementen har statssekreterarna inte fattat något protokollfört beslut, och i de departement de har gjort det är antalet beslut förhållandevis litet (se tabell 6:2). Av de beslut som trots allt fattas av statssekreterare är den klart övervägande delen sådana som ingår i huvudgruppen administration inom Regeringskansliet. Framför allt rör det sig här om beslut att förordna andra tjänstemän i departementet att utföra vissa uppgifter. Bortsett från Statsrådsberedningen fattas flest beslut av statssekreterare i Socialdepartementet.

Administrationen inom Regeringskansliet

Gällande bestämmelser

Beslutanderätten i dessa ärenden om administrationen i Regeringskansliet och departementen grundar sig främst på RK-instruktionen samt arbetsordningarna för Regeringskansliet och departementen. Bland annat anges i RK-instruktionen att ärenden som inte är regeringsärenden och som inte ska avgöras av en departementschef (enligt 31 eller 33 §) eller av personalansvarsnämnden avgörs av Regeringskansliets chef (30 §), dvs. att de är regeringskansliärenden.

I RK-instruktionen anges också att Regeringskansliet ska besluta de ytterligare föreskrifter som behövs för dess organisation och formerna för dess verksamhet (32 §). Departementscheferna ska föreskriva eller för särskilda

fall besluta om indelningen av departementet i sakområden, chefstjänstemännens och huvudmännens uppgifter och fördelningen av arbetet mellan dem samt formerna i övrigt för verksamheten i departementet (31 §).

Beträffande anställningsärenden anges i RK-instruktionen att det är regeringen som ska besluta om vissa anställningar, t.ex. statssekreterare, kabinettssekreterare, förvaltningschef, expeditionschef, rättschef och departementsråd, medan övriga anställningar beslutas av Regeringskansliet (34 §). Anställningar som således beslutas av Regeringskansliet är bl.a. ämnesråd, kansliråd, ämnessakkunniga, rättssakkunniga, departementssekreterare och assistenter. Regeringskansliet beslutar också om lön för dessa och andra grupper (35 §).

Här kan erinras om att Regeringskansliets chef har stort utrymme att överlåta sin beslutanderätt i regeringskansliärenden till departementschef, annat statsråd eller tjänsteman eller en grupp av tjänstemän i Regeringskansliet. Även departementscheferna har stort utrymme att överlåta sin beslutanderätt till annat statsråd eller tjänsteman i Regeringskansliet.

I arbetsordningen för Regeringskansliet anges att departementscheferna inom sina departements verksamhetsområden får besluta om anställningar, löner, bisysslebesked och annan personaladministration, arbetsmiljö, upphandling och annan ekonomiadministration samt intern och extern information och service (2 §). Det framgår också av arbetsordningen att denna beslutanderätt kan överlåtas till ett annat statsråd (13 §). Med vissa undantag kan den även överlåtas till tjänstemän i Regeringskansliet. En fråga som inte kan överlåtas till någon annan än ett statsråd gäller om anställning av bl.a. ämnesråd och kansliråd.

I departementens arbetsordningar finns ytterligare bestämmelser om beslutsbefogenheten i departementen. Även om departementen skiljer sig härvidlag kan konstateras att beslutanderätten i administrativa ärenden i stor utsträckning har delegerats till tjänstemän i departementen.

Undersökningen

Genomgången av Regeringskansliets och departementens protokoll visar att de absolut vanligaste ärendena i huvudgruppen administration inom Regeringskansliet är de som handlar om personal- och lönefrågor (se *bilaga 6.2*). Nästan hälften av besluten avser antingen anställning, förlängning av anställning eller upphörande av anställning. Det stora flertalet av dessa beslut fattas av tjänstemän. Statsrådens beslut begränsar sig i huvudsak till två ärenden, nämligen sådana anställningar som de enligt arbetsordningen för Regeringskansliet inte kan överlåta till tjänsteman att fatta beslut om, t.ex. ämnesråd och kansliråd, och anställning av politiska tjänstemän, t.ex. politiskt sakkunniga. En stor mängd beslut gäller också frågor om lön och andra anställningsvillkor, när dessa inte ingår i anställningsbesluten. I Regeringskansliets protokoll finns härvidlag också ett mycket stort antal beslut som avser ny placering av anställda i Regeringskansliet. Totalt fattades under år 2005 över 450 sådana beslut. Till stor del hänger

detta samman med ändringar i departementsindelning (sammanslagning av Utbildningsdepartementet och Kulturdepartementet) och andra organisatoriska förändringar i Regeringskansliet (förflyttning av enheter mellan departement).

En annan större grupp av beslut gäller förordnanden att utföra vissa arbetsuppgifter eller funktioner i Regeringskansliet. Det kan t.ex. handla om beslut att förordna en person att vara enhetschef eller huvudman för vissa frågor. Det kan också vara fråga om att överlåta beslutanderätt till underordnad eller bemyndiga någon att disponera medel. Totalt utgör dessa drygt 6 % av besluten inom huvudgruppen. Vanligast är att besluten fattas av statsråd.

Andra typer av ärenden som i en eller annan mening rör administrationen i Regeringskansliet gäller inrättande av interna arbetsgrupper (utan stöd av regeringsbemyndigande), bedrivande av projekt i Regeringskansliet, uppdrag till enskilda att utföra visst arbete eller på något annat sätt biträda Regeringskansliet eller statsråd samt fastställande av budget och beslut om ianspråktagande av medel i Regeringskansliet. Vidare kan nämnas beslut om interna föreskrifter, såsom arbetsordningar, riktlinjer, handlingsplaner för arbetsmiljö, jämställdhet etc. i Regeringskansliet, samt offentliga upphandlingar av material och tjänster. Ingår gör även beslut om vilka anställda i departementen som ska anmäla sitt innehav av finansiella instrument och ändringar i innehavet.[7] Av de nämnda ärendetyperna utgör ingen mer än ett par procent av det totala antalet beslut i huvudgruppen.

Vad gäller skillnader mellan departementen kan noteras att Socialdepartementet avviker från övriga genom att nästan samtliga anställningsbeslut fattas av departementschefen. Undantagna är beslut om anställning av kanslisekreterare och assistenter, vilka oftast fattas av personalchefen. Som redan nämnts är detta också en orsak till att statsrådsbeslut i regeringskansliärenden totalt sett är vanligare i Socialdepartementet än i andra departement.

En annan skillnad är att anställningar av politiska tjänstemän, som pressekreterare och politiskt sakkunniga, i Justitiedepartementet och Jordbruksdepartementet beslutas av opolitiska tjänstemän i Regeringskansliet. Som framgått ovan beslutas sådana anställningar vanligtvis av departementschefen eller annat statsråd. Till exempel anges uttryckligen i 18 § arbetsordningen för Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet att personalchefen, som annars beslutar om anställningar i departementet, inte får besluta om anställning av politiskt sakkunniga.

Att döma av de beslut som finns intagna i protokollen beslutas också anställningar av brevsvarare oftast av ett statsråd (i flera departement finns dock inga sådana protokollförda beslut). Även här är Justitiedepartementet

[7] Jämför lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument och regeringens beslut den 30 januari 1997 (dnr SB1997/918).

ett undantag genom att dessa anställningar beslutas av en tjänsteman, vilket även är fallet i Utbildnings- och kulturdepartementet. I Statsrådsberedningen beslutas anställningar av brevsvarare vanligtvis av en statssekreterare.

Kommittéärenden m.m.

Gällande bestämmelser

Utmärkande för denna huvudgrupp är att det rör sig om kommittéer m.m. som har tillsatts med stöd av regeringsbemyndigande. Som framgått ovan inkluderas här även andra organ än de kommittéer och särskilda utredare som omfattas av kommittéförordningen. Exempel på andra organ är s.k. bokstavskommittéer och bokstavsutredare, som ingår i Regeringskansliet men vars tillkomst har sin grund i ett regeringsbeslut.

Beslutanderätten i kommittéärenden m.m. har alltså sin grund i de bemyndiganden som regeringen som regel ger det statsråd som föredrar förslaget till kommitténs direktiv. Statsrådet brukar genom bemyndigandet ges rätt att utse ordförande och ledamöter alternativt särskilda utredare, sakkunniga, experter, sekreterare och annat biträde.

För kommittéer som omfattas av kommittéförordningen grundar sig Regeringskansliets beslutanderätt även på ett antal bestämmelser i denna förordning. Enligt 9 § är det Regeringskansliet som fastställer budgeten för varje kommitté. Det är även Regeringskansliet som, enligt 31 §, beslutar om ersättningar till ordförande, ledamöter etc. Enligt 33 § beslutar Regeringskansliet också de ytterligare föreskrifter som behövs för kommittéväsendets organisation och formerna för kommittéernas verksamhet.

Som framgått ovan anges i 4 § arbetsordningen för Regeringskansliet att departementscheferna beslutar på Regeringskansliets vägnar inom departementets verksamhetsområde i sådana ärenden som ska avgöras av Regeringskansliet enligt någon annan författning än förordningen med RK-instruktionen. Kommittéärenden som ska beslutas av Regeringskansliet beslutas följaktligen inte av Regeringskansliets chef utan av departementscheferna. Dessa har i sin tur möjlighet att överlåta beslutanderätten till annat statsråd eller till en tjänsteman i Regeringskansliet, vilket följer av 13 § arbetsordningen för Regeringskansliet.

Undersökningen

I det föregående har redan konstaterats att flertalet beslut i kommittéärenden m.m. fattas av statsråd, inte av tjänstemän. Studeras olika grupper av kommittéärenden framkommer att detta särskilt gäller beslut om förordnanden, entlediganden, anställningar eller upphörande av anställning (se *bilaga 6.3*), dvs. beslut som fattats med stöd av ett regeringsbemyndigande. Av över 700 sådana beslut för kommittéer som omfattas av kommittéförordningen har nästan samtliga (94 %) fattats av statsråd. Rege-

ringsbemyndigandena är som regel inte heller uttryckligen formulerade så att statsrådet kan överlåta beslutanderätten till någon annan i Regeringskansliet.

I de fall tjänstemän fattat beslut avser beslutet i något enstaka fall upphörande av anställning av sekreterare. Härutöver skiljer sig två departement från övriga. I Försvarsdepartementet fattar personalchefen ett förhållandevis stort antal beslut om anställning av sekreterare. Dessa beslut har dock föregåtts av att departementschefen förordnat vederbörande sekreterare. Personalchefens anställningsbeslut syftar då till att bestämma lön och andra anställningsvillkor. Även i Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet anställer personalchefen sekreterare. Till skillnad från i Försvarsdepartementet sker det utan ett föregående förordnande från departementschefen eller annat statsråd.

Även när det gäller organ i Regeringskansliet beslutas i stort sett samtliga förordnanden, entlediganden etc. av statsråd (97 %). I de få fall tjänstemän fattat beslut har det rört sig om anställning av sekreterare.

Antalet beslut om förordnanden, entlediganden etc. varierar stort mellan departementen. Flest beslut fattas inom Justitiedepartementet och Socialdepartementet, vilket skulle kunna indikera att antalet kommittéer och organ inom Regeringskansliet är störst där. Ordningen för att ställa upp besluten varierar dock mellan departementen på sådant sätt att det inte omedelbart går att dra en sådan slutsats. Beslut om att både entlediga och förordna personer i en kommitté tas ibland med ett beslut medan man i andra fall delar upp beslutet i två olika beslut. Vidare beslutas förordnande av flera personer ibland genom ett beslut, medan det i andra fall fattas ett beslut per förordnad person eller grupp av personer (t.ex. särskild utredare för sig och sekreterare för sig).

I övriga kommittéärenden m.m. är statsrådsbeslut inte lika dominerande. I frågor om lön, ersättningar och andra anställningsvillkor fördelar besluten sig jämnt mellan statsråd och tjänstemän. I vissa departement, t.ex. Socialdepartementet och Jordbruksdepartementet, är det som regel ett statsråd som beslutar i dessa ärenden medan det i andra departement, t.ex. Försvarsdepartementet och Finansdepartementet, som regel är en tjänsteman. Beslut om kommittéers och andra organs budget fattas i normalfallet oftast av en tjänsteman. Ett undantag är Justitiedepartementet, i vilket budgetarna fastställs av statsråden. Vad gäller denna typ av beslut kan också noteras att man i vissa departement, t.ex. Justitiedepartementet och Socialdepartementet, fastställer budgetarna i ett samlat beslut för flera kommittéer m.m. Vanligast förefaller dock vara att fatta ett beslut per budget, som är fallet i t.ex. Finansdepartementet och Näringsdepartementet.

Bland kommittéärenden finns en typ av ärende som endast förekommer i ett departement. Det gäller medgivanden för kommittéer att t.ex. företa studieresa utomlands, anlita extern hjälp, anordna internatsammanträde etc. Sådana medgivanden förekommer endast för kommittéer under Finansdepartementet. I Finansdepartementets beslut om kommittéernas budgetar

anges också att kommittéerna ska inhämta departementets tillstånd för t.ex. utrikes resor eller inköp av tjänster som överstiger visst angivet belopp. Motsvarande tycks inte krävas av kommittéer under övriga departement, vilka dock självklart måste hålla sig inom den ekonomiska ram som departementet har fastställt.

Externa ärenden

Gällande bestämmelser

Huvudgruppen externa ärenden innehåller, som nämnts ovan, flera helt olika typer av ärenden vars gemensamma nämnare är att de inte rör Regeringskansliets interna förhållanden eller kommittéväsendet. Att här redogöra för alla bestämmelser som pekar ut Regeringskansliet, ett departement eller en enskild befattningshavare i Regeringskansliet som beslutsfattare vore alltför vittgående. Redogörelsen begränsas till sådana bestämmelser som är aktuella i granskningen. I *bilaga 6.1* återfinns flera bestämmelser som bemyndigar Regeringskansliet etc. att fatta beslut.

Vad gäller grundlagarna hade justitieministern länge flera befogenheter i samband med tillsynen av *tryckfrihetsförordningens* efterlevnad. Sedan dessa i slutet av 1970-talet övertogs av Justitiekanslern har justitieministern inga särskilda befogenheter enligt tryckfrihetsförordningen. I dag omnämns statsråd på ett ställe i tryckfrihetsförordningen, nämligen i 2 kap. 15 § enligt vilken beslut av enskilt statsråd i fråga om handlings utlämnande överklagas till regeringen.

I det föregående har RK-instruktionens betydelse som grund för Regeringskansliets beslutsfattande i ärenden om administrationen inom Regeringskansliet behandlats. Instruktionen utgör även grund för regeringskanslibeslut i flera externa ärenden.[8] I 18 § anges att varje departement prövar frågor om att *lämna ut allmänna handlingar* som förvaras i departementet. I 19 § anges att Regeringskansliet får *avskriva ärenden* i vilka framställningar till regeringen har återkallats och att Regeringskansliet till en annan myndighet får *överlämna en framställning* som är ställd till regeringen i ett ärende som uppenbarligen ska avgöras av den andra myndigheten. Enligt 3 § 2 och 3 arbetsordningen för Regeringskansliet har det överlåtits åt departementscheferna att fatta dessa beslut, och i departementens arbetsordningar har beslutanderätten överlåtits vidare.

I 20 § RK-instruktionen pekas Regeringskansliet ut som beslutande myndighet i flera ärenden som rör *EU eller internationella organisationer*. Bland annat anges att Regeringskansliet utser Sveriges ombud och andra representanter vid förhandlingar med annan stat eller vid förhandlingar med och möten inom internationella organisationer, utser Sveriges representanter i det löpande arbetet inom Europeiska unionens råd samt föreslår och utser Sveriges representanter i kommittéer under Europeiska gemenskapernas kommission. Det är även Regeringskansliet som bl.a. besvarar

[8] RK-instruktionen innehåller flera ytterligare bestämmelser som utpekar Regeringskansliet som beslutande myndighet än de som här omnämns. Se vidare bilaga 1.

formella underrättelser från kommissionen och i övrigt upplyser kommissionen om hur Sverige har uppfyllt de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i EU och anmäler förslag till författningar i enlighet med informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i unionen eller av andra internationella överenskommelser. Enligt 3 § 4–7 arbetsordningen för Regeringskansliet har beslutskompetens i nämnda ärenden överlåtits till departementscheferna. Beslutanderätten kan överlåtas och i departementens arbetsordningar finns ytterligare bestämmelser om vem som inom respektive departement får fatta dessa beslut.

Enligt 20 § 8 RK-instruktionen ska Regeringskansliet besvara en *utländsk begäran om inspektion eller utvärderingsbesök* enligt Wiendokumentet 1999 om förtroendeskapande åtgärder. Enligt 7 a § arbetsordningen för Regeringskansliet åligger det chefen för Försvarsdepartementet att besluta om besvarande av sådan begäran.

I 44 § RK-instruktionen anges att den som är eller har varit hovrätts- eller kammarrättsassessor och den som Regeringskansliet utser för ett visst fall är behörig att *föredra ärenden inför Lagrådet*. Enligt 5 § arbetsordningen för Regeringskansliet har det överlåtits till chefen för Justitiedepartementet att besluta om vilka andra tjänstemän än hovrätts- eller kammarrättsassessor som får föredra ärenden inför Lagrådet. Denne har i sin tur, enligt 2 kap. 9 § 2 arbetsordningen för Justitiedepartementet, överlåtit beslutanderätten till en av rättscheferna i Justitiedepartementet.

Den som visat nit och redlighet såsom anställd hos staten kan efter längre tids anställning tilldelas utmärkelsen *”För nit och redlighet i rikets tjänst”*. Enligt 3 § förordningen (1974:225) om utmärkelsen ”För nit och redlighet i rikets tjänst” prövas frågan om tilldelning av utmärkelsen av den myndighet där arbetstagaren är anställd, om ej överordnad myndighet bestämmer annat. Är arbetstagaren chef för myndighet som lyder omedelbart under regeringen, prövas frågan dock av chefen för det departement dit myndigheten hör eller av myndighet eller tjänsteman som departementschefen bestämmer.

Grundläggande bestämmelser om Lagrådet finns i 8 kap. 18 § regeringsformen. Bestämmelser om *Lagrådets arbetsformer* finns i lagen (2003:333) om Lagrådet. Enligt 7–9 §§ i nämnda lag fattas vissa beslut om Lagrådets sammansättning av regeringen, bl.a. hur många avdelningar Lagrådet ska bestå av och hur många ledamöter Högsta domstolen och Regeringsrätten ska utse i Lagrådet. Regeringen får bemyndiga chefen för Justitiedepartementet att fatta beslut härvidlag (jfr ovan).

Försvarsmakten m.fl. måste i vissa fall inhämta Regeringskansliets tillstånd för mottagande av utländska besök. Det föreskrivs i 1–3 §§ förordningen (1996:442) om *utländska besök vid vissa myndigheter inom Försvarsdepartementets verksamhetsområde*. Bland annat krävs Regeringskansliets tillstånd om en utlänning ska tjänstgöra vid en svensk militär enhet. Av 4 § arbetsordningen för Regeringskansliet följer att det åligger

chefen för Försvarsdepartementet att besluta i fråga om dessa tillstånd. I 41 § arbetsordningen för Försvarsdepartementet har beslutanderätten överlåtits vidare till tjänstemän i departementet.

För varje program under EU:s strukturfonder finns en övervakningskommitté som ansvarar för uppföljning och utvärdering av programmen. Vidare ska vid de förvaltningsmyndigheter som ansvarar för mål 1 och mål 2 finnas särskilda strukturfondsdelegationer som fattar beslut om vilka projekt som ska få stöd. Ledamöter *och ersättare i en övervakningskommitté* utses, enligt 17 § förordningen (1999:1424) om förvaltning av EG:s strukturfonder, av Regeringskansliet. Enligt 36 § förordningen (2002:864) med länsstyrelseinstruktion utses även *ledamöter och ersättare i en strukturfondsdelegation* av Regeringskansliet. Enligt 7 b § arbetsordningen för Regeringskansliet får chefen för Näringsdepartementet på Regeringskansliets vägnar utse ledamöter och ersättare i strukturfondsdelegationer och övervakningskommittéer. Av 13 § 3 framgår att denna beslutanderätt får överlåtas men endast till ett annat statsråd, inte till en tjänsteman i Regeringskansliet.

Regeringskansliets beslutskompetens i externa ärenden har inte bara sin grund i lagar och förordningar utan även i regeringsbemyndiganden. Ett exempel är bemyndigande i regleringsbrev, som ger Regeringskansliet rätt att *disponera anslag eller anslagsposter*. I princip får endast sådana anslag disponeras av Regeringskansliet som gäller Regeringskansliets, utrikesförvaltningens eller kommittéväsendets administration eller som avser beredning eller uppföljning av ett regeringsärende (Ds 1998:39 s. 54). Andra anslagsdispositioner bör beslutas av regeringen, om beslutet kräver ett ställningstagande från regeringen som politiskt organ, och annars av någon myndighet under regeringen. Som exempel på anslagsbemyndiganden som kan rymmas inom ramen för regeringskanslibeslut kan nämnas sådana som tar sikte på

- anordnande av eller deltagande i konferenser och andra möten,
- konsulthjälp med utredningar av teknisk karaktär samt
- information till allmänheten om ny lagstiftning och om andra beslut av regeringen och riksdagen.

Ytterligare ett exempel är att statsråd uppdrar åt en departementstjänsteman att *underteckna ett avtal* eller *företräda staten på bolagsstämma*. Statsrådets beslut har då stöd i ett regeringsbeslut som bemyndigar statsrådet eller den han eller hon sätter i sitt ställe att utföra uppdraget.

Undersökningen

De vanligaste externa ärendena i undersökningen är de som rör entlediganden och förordnanden av deltagare, representanter etc. inom ramen för EU:s arbete och till internationella möten samt entlediganden och förordnanden till övervakningskommittéer, strukturfondsdelegationer och andra nationella organ (se *bilaga 6.4*). Sammantaget står dessa för nästan en tredjedel av samtliga protokollförda beslut i externa ärenden. Näringsdeparte-

mentet och Utbildnings- och kulturdepartementet fattar, såvitt framgår av protokollen, flest beslut om entlediganden och förordnanden av deltagare i arbetsgrupper, kommittéer etc. i EU. När det gäller entlediganden och förordnanden av deltagare i andra internationella möten etc. fattar Jordbruksdepartementet i särklass flest beslut. Vanligt förekommande är därvid förordnanden till möten inom ramen för FN:s fackorgan för livsmedels- och jordbruksfrågor (FAO). Entlediganden och förordnanden av deltagare i strukturfondsdelegationer och övervakningskommittéer beslutas genomgående av Näringsdepartementet, vilket är i enlighet med arbetsordningen för Regeringskansliet.

För vissa beslut om förordnanden gäller att de, som framgått ovan, måste fattas av statsråd. Till exempel är det fallet med förordnanden till övervakningskommittéer. I andra fall kan beslutsfattandet överlåtas till tjänstemän i departementen. Genomgången visar att det stora flertalet entledigande- och förordnandebeslut ändå fattas av statsråd (78 %).

Andra vanligt förekommande externa ärenden gäller avskrivning av ärende och överlämnande av ärende till annan myndighet. Tillsammans med ärendetyperna utlämnande av handling och läggande av ärende till handlingarna utgör dessa nästan en fjärdedel av samtliga externa ärenden. Beslut om att avskriva ärenden är särskilt vanliga hos Försvarsdepartementet och Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet, medan beslut om att överlämna ärenden till annan myndighet är klart vanligast hos Socialdepartementet. Som regel fattas besluten av tjänstemän i Regeringskansliet. Det gäller dock inte beslut om utlämnande av handling, som vanligtvis beslutas av statsråd.

En annan typ av beslut som förekommer i flera departement gäller uppdrag åt Kommerskollegium att anmäla förslag till lag- eller förordningsändring till Europeiska gemenskapernas kommission eller Världshandelsorganisationens (WTO) sekretariat (förekommer hos Socialdepartementet, Miljödepartementet och Näringsdepartementet). Besluten fattas genomgående av tjänstemän i Regeringskansliet. Vidare har i nästan samtliga departement beslut fattats om tilldelning av utmärkelsen ”För nit och redlighet i rikets tjänst”. Hos alla departement utom Näringsdepartementet fattas de besluten av statsråd.

Med stöd av regeringsbemyndigande har i flera departement också beslut fattats om att bemyndiga tjänsteman att föra statens talan på bolagsstämma eller föreningsstämma. Även beslut om att bemyndiga tjänsteman att underteckna avtal, sälja aktier, leda förhandlingar etc. förekommer i flera departement. Genomgående gäller här att besluten fattas av statsråd, vilket är i enlighet med de regeringsbemyndiganden som utgör grund för statsrådets beslutsbefogenhet i sammanhanget. Totalt handlar vart sjunde protokollfört regeringskanslibeslut i externa ärenden om att bemyndiga en tjänsteman att utföra ett visst uppdrag. Särskilt vanligt är denna typ av beslut i Näringsdepartementet, vilket förklaras av att Näringsdepartementet svarar för förvaltningen av flertalet av de bolag som förvaltas av Regerings-

kansliet.[9] Vidare beslutar chefen för Näringsdepartementet med stöd av regeringsbemyndigande om nominering av ledamöter till bolagsstyrelser. Beslut av denne förekommer inte enbart hos Näringsdepartementet utan även i andra departement, vilket har sin bakgrund i att statsministern med stöd av 7 kap. 5 § regeringsformen givit näringsministern ansvaret i frågor som gäller statens företagsägande som ställer krav på en enhetlig ägarpolitik eller avser styrelsenomineringar.

Slutligen förekommer i alla departement beslut om utbetalning av medel som enligt regleringsbrev står till Regeringskansliets disposition. Ändamålen för utbetalningarna varierar. Flest beslut (62 %) fattas i Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet. Ofta rör det sig här om avgifter för medlemskap i internationella organisationer och stöd till internationella organisationer samt för internationellt samarbete. Samtliga beslut har fattats av ett statsråd vid Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet, och utbetalningarna belastar för ändamålen mer eller mindre särskilda anslagsposter.

Även hos övriga departement fattas som regel beslut om utbetalning av medel av statsråd. Oftast belastar utbetalningarna för ändamålen mer eller mindre särskilda anslag eller anslagsposter. I några departement (Justitiedepartementet, Socialdepartementet och Näringsdepartementet) förekommer även utbetalningar som belastar den anslagspost under anslaget till Regeringskansliet som finansierar departementets verksamhet.

Härutöver finns ärenden som enbart förekommer hos vissa departement; ovan har redan nämnts Näringsdepartementets beslut om att utse ledamöter och ersättare i strukturfondsdelegationer och övervakningskommittéer. I Justitiedepartementets protokoll finns ett 20-tal beslut med koppling till Lagrådet. Ett av dessa har fattats av chefen för Justitiedepartementet och har att göra med Lagrådets tjänstgöring (antal avdelningar och antal tjänstemän som ska utses av Högsta domstolen och Regeringsrätten). Övriga är tjänstemannabeslut och gäller förordnanden av föredragande i Lagrådet. I Försvarsdepartementets protokoll finns bl.a. tre beslut av chefen för Försvarsdepartementet om besvarande av begäran om inspektion eller utvärderingsbesök enligt Wiendokumentet 1999 om förtroendeskapande åtgärder. Vidare finns ett 10-tal beslut av tjänstemän om tillstånd till utländska besök vid myndigheter inom Försvarsdepartementets verksamhetsområde.

Jämförelse över tid

Den granskning utskottet genomförde 1977 omfattade endast beslut av statsråd, inte av tjänstemän. En jämförelse över tid av protokollförda beslut i regeringskansliärenden eller motsvarande får således inskränka sig till statsrådens beslutsfattande. I vad mån beslutsfattandet i regeringskansliärenden totalt sett har ändrats, t.ex. om de ökat i antal eller om ärendetyper har

[9] Enligt Verksamhetsberättelse för företag med statligt ägande 2005 (Näringsdepartementet 2006) förvaltas 41 företag och 1 avvecklingsföretag av Näringsdepartementet medan 13 företag förvaltas av andra departement (s. 23).

tillkommit eller försvunnit, går inte att ge något svar på. Ärenden som tidigare avgjordes av statsråd kan i dag vara delegerade till tjänstemän och vice versa.

Det kan ändå konstateras att antalet beslut av statsråd har minskat kraftigt sedan mitten på 1970-talet. Totalt beslutade statsråden då i 5 173 protokollförda ärenden. År 2005 var, som framgått ovan, motsvarande siffra 1 754. Det motsvarar en nedgång med 66 %. Nedgången i antalet statsrådsbeslut gäller alla tre huvudgrupperna. Störst har nedgången varit av beslut i externa ärenden (–79 %), därefter ärenden om administration inom Regeringskansliet (–66 %) och kommittéärenden m.m. (–54 %).[10]

Studeras olika ärendetyper inom huvudgruppen Administration inom Regeringskansliet kan konstateras att nedgången av antalet protokollförda statsrådsbeslut har varit särskilt stor i ärenden som har med personalfrågor att göra. Vidare fattade statsråd tidigare förhållandevis många beslut om tillstånd till tjänsteresa. I dag fattas i stort sett inga sådana beslut av statsråd.

Inom huvudgruppen Kommittéärenden m.m. förklaras en stor del av ärendenedgången av att statsråden fattar allt färre beslut om tillstånd i olika avseenden. Det rörde sig om tillstånd till resor (318 beslut), sammanträden utanför Stockholm (110 beslut), undersökningar, konsultationer m.m. (204 beslut) och tryckning (109 beslut). I dag fattas flera av dessa sannolikt av kommittéerna själva. Protokollförda beslut om tillstånd av olika slag förekommer endast hos Finansdepartementet, och de besluten fattas av tjänstemän i departementet.

Inom huvudgruppen Externa ärenden förekom i 1977 års granskning ett stort antal beslut rörande tillsyn m.m. enligt tryckfrihetsförordningen, vilka fattades av justitieministern. Av det totala antalet statsrådsbeslut i externa ärenden utgjorde dessa beslut nästan en tredjedel. Som anförts ovan har sedan dess tillsynen av tryckfrihetsförordningens efterlevnad överförts från justitieministern till Justitiekanslern. Andra vanligt förekommande ärendetyper var tidigare avskrivning av ärende och överlämnande av ärende till annan myndighet. Även dessa ärenden, som ju numera vanligtvis beslutas av tjänstemän, utgjorde i 1977 års granskning nästan en tredjedel av det totala antalet statsrådsbeslut i externa ärenden. En ärendetyp som tillkommit sedan 1970-talet, och som alltså medför ett ökat beslutsfattande, är självklart förordnande av deltagare, representanter etc. inom ramen för EU.

Mot denna bakgrund skulle nedgången av antalet statsrådsbeslut kunna förklaras av att dels vissa ärendetyper har försvunnit från Regeringskansliet och departementen och numera hanteras på annat håll (t.ex. tillstånd till kommittéer och tillsyn m.m. enligt tryckfrihetsförordningen), dels beslutsfattande i större utsträckning delegerats till tjänstemän i Regeringskansliet (t.ex. beslut i personalfrågor). Vad gäller den sistnämnda förklaringen kan dock noteras att även om samtliga tjänstemannabeslut i 2005 års granskning inkluderas är antalet protokollförda beslut mindre än antalet

[10] Det är inte helt klarlagt om kommittéärenden i 1977 års granskning omfattade organ i Regeringskansliet såsom bokstavsutredare och bokstavskommittéer. Om så inte var fallet är nedgången av kommittéärenden större än vad som här anges.

statsrådsbeslut i 1977 års granskning. En annan förklaring skulle därför kunna vara att ärendena totalt sett blivit färre. Ytterligare en möjlig förklaring kan vara att, när beslutsfattandet i större utsträckning har delegerats till tjänstemän, andelen beslut som tas in i departementens protokoll har minskat.

Vissa iakttagelser i övrigt

Utöver de mer övergripande iakttagelser som redovisas ovan har vid granskningen också gjorts iakttagelser rörande enskilda regeringskanslibeslut. I en promemoria av den 10 november 2006 från Regeringskansliet har, som svar på en skrivelse från utskottet, iakttagelserna kommenterats (*bilaga 6.5*). I promemorian ges även klargörande kommentarer till frågor om innehållet i och handläggningen av olika regeringskanslibeslut.

En typ av iakttagelse gäller smärre formfel, t.ex. om beslut har tagits in i rätt protokoll eller förekomsten av uppenbara skrivfel i besluten. Vidare har iakttagits ett mindre antal fall där beslut har fattats av befattningshavare utan stöd i t.ex. en arbetsordning.

En annan typ av iakttagelse gäller användningen av medel som stått till Regeringskansliets disposition. Regeringen har i regleringsbrev beslutat att vissa anslag och anslagsposter står till Regeringskansliets disposition och därvid uppställt vissa villkor. Iakttagelserna har gällt i vad mån Regeringskansliet använt medlen på ett sätt som ligger inom ramen för de uppställda villkoren. I något fall har medel betalats ut till ett ändamål som inte har rymts inom ramen för villkoren i regleringsbrevet. Det har då rört sig om ett förbiseende som inneburit att regleringsbrevet inte ändrats på det sätt som var tänkt och som också godkänts av riksdagen i samband med behandlingen av budgetpropositionen. Därutöver har bl.a. iakttagits att anslaget till Regeringskansliet (90:5 *Regeringskansliet m.m.*) tagits i anspråk för utbetalningar av medel till verksamheter utanför Regeringskansliet. Till exempel har utbetalningar gjorts till en organisation för genomförande av en konferens, ett forskningsprojekt, en internationell workshop och medlemsavgift i en internationell organisation. I promemorian till utskottet redogörs för hur användningen av anslaget ligger inom ramen för villkoren i regleringsbrevet.

Vidare har iakttagelser gjorts avseende beslut att förordna en person att företräda staten på bolagsstämma. I ett fall har sådant beslut fattats utan stöd av ett regeringsbemyndigande. Som skäl för detta anförs i promemorian att man kort tid före aktuell bolagsstämma hade uppdagat att det befintliga bemyndigandet inte avsåg det statsråd som i regeringen hade ansvar för frågan i enlighet med 7 kap. 5 § regeringsformen. Enligt promemorian fanns det då ingen möjlighet att hinna få till stånd ett bemyndigande. I övriga fall har, framgår det antingen direkt av de granskade regeringskanslibesluten eller av Regeringskansliets promemoria, beslut om förordnande att företräda staten fattats med stöd i särskilda bemyndiganden

från regeringen. Vad beträffar det ovan nämnda fallet nämns i promemorian att regeringen vid ett senare tillfälle också beslutade om ett bemyndigande för vederbörande statsråd.

Slutligen har gjorts iakttagelser avseende beslut riktade till myndigheter. I några fall rör det sig om att kostnader som uppkommer till följd av ett beslut ska finansieras av den eller de myndigheter som beslutet gäller. I Regeringskansliets promemoria uppges att det här endast är fråga om upplysningar om att det är myndigheterna själva som ska svara för kostnaderna. Stöd för att myndigheterna ska göra detta kan finnas i myndigheternas instruktioner eller regleringsbrev. Det kan också ha funnits en underhandsöverenskommelse om att myndigheterna tar på sig kostnaderna.

I ett annat fall rör det sig om att ett statsråd beslutat om fortsättning av ett uppdrag till länsstyrelserna att utvecklas till 24-timmarsmyndigheter. Även det första beslutet (från 2003) om uppdraget hade fattats av ett statsråd. Det var således Regeringskansliet som gett länsstyrelserna uppdraget. Dessförinnan hade länsstyrelserna bedrivit ett utvecklingsarbete på IT-området på eget initiativ. Till grund för såväl det första som det andra regeringskanslibeslutet låg skrivelser från länsstyrelserna i vilka begärdes stöd om 2 respektive 8 miljoner kronor för det fortsatta utvecklingsarbetet. Regeringskansliets beslut innebar att länsstyrelserna skulle ersättas med 800 000 respektive 800 000 kr. Såvitt avser det beslut som ingått i granskningen, dvs. 2005 års beslut, angavs också ett antal målsättningar för arbetet. I beslutet angavs också att återrapport skulle ske före ett visst datum samt vad återrapporteringen skulle innehålla för analyser och redovisningar etc. I Regeringskansliets promemoria anförs att beslutanderätten avseende den anslagspost som finansierade uppdraget delegerats till statsrådet, varmed erforderligt bemyndigande att fatta beslut i frågan får anses ha förelegat.

Vidare har beslutats om medel för uppdrag till myndighet utan att det funnits något formligt beslut om uppdrag till myndigheten.

Utskottets ställningstagande

En konstitutionell princip i det svenska statsskicket är att frågor som anses kräva ett ställningstagande från någon i regeringskretsen ska behandlas som regeringsärenden. Undantagen från denna princip bör vara få och snävt avgränsade, t.ex. till frågor kring Regeringskansliets egen administration. Endast i dessa få fall bör det således vara möjligt att förlägga beslutanderätten hos Regeringskansliet, dvs. hos ett enskilt statsråd eller, efter delegation, en tjänsteman i Regeringskansliet. Beslut i ärenden som innebär ställningstaganden i frågor av politisk natur bör alltid fattas i regeringsbeslutets form. Ärenden där regeringen i gällande författningar utpekas som beslutande myndighet ska naturligtvis alltid avgöras i regeringsbeslutets form.

Huvudfrågan i granskningen är om Regeringskansliets beslutsfattande har skett i enlighet med den konstitutionella praxis som tillåter att Regeringskansliet fattar beslut i vissa typer av ärenden. Enligt utskottet visar genomgången av Regeringskansliets och departementens protokoll att så har skett. Någon tendens till alltför vittgående beslutsfattande av enskilda statsråd och tjänstemän i Regeringskansliet har alltså inte framgått. Granskningen föranleder således inget uttalande från utskottets sida härvidlag.

Med detta sagt vill utskottet ändå kommentera vissa iakttagelser som gjorts i granskningen. I en del av de protokoll som tillställts utskottet har förekommit att enstaka beslut saknats. Då granskningens främsta syfte har varit en övergripande genomgång av beslutsfattandet i regeringskansliärenden har utskottet endast noterat vilka beslut det rör sig om. Möjligen rör det sig om beslut som förvaras i Regeringskansliet och som i ett senare skede kommer att tillföras protokollen. Vidare har utskottet noterat ett antal smärre formfel, och Regeringskansliet har fått information om dessa genom den skrivelse som översänts till Regeringskansliet.

En annan iakttagelse gäller det sätt på vilket regeringskanslibeslut är disponerade. Regeringskansliet har i sin promemoria klargjort för utskottet att skrivningar som säger att myndigheter själva ska svara för kostnader som uppkommer till följd av regeringskanslibeslut inte ska ses som en del av själva beslutet utan som en upplysning. Att en myndighet ska svara för sådana kostnader kan ha sin grund i dess instruktion eller regleringsbrev. Det förekommer också att Regeringskansliet och myndigheten underhand har kommit överens om att myndigheten ska svara för kostnaden. Utskottet ser det som en fördel att upplysningar finns med om vem som ska svara för olika kostnader, bl.a. för att det innebär en ökad transparens. Utskottet menar dock även att det av ett beslut tydligt bör framgå vad som utgör själva beslutet och vad som är recitdel eller att betrakta som enbart en upplysning om vilken ordning som gäller. Enligt utskottet vore det därför en fördel om regeringskanslibesluten i högre grad än i dag ställs upp på ett sätt som svarar mot en sådan disposition.

Vidare har granskningen visat att Regeringskansliet i något fall betalat ut medel, som stått till dess disposition, till ett ändamål som inte kan anses ha rymts inom ramen för villkoren i regleringsbrevet. Det har då rört sig om ett förbiseende. Utskottet kan dock anse att det i vissa andra fall inte alltid med önskvärd tydlighet framgått att medel som stått till Regeringskansliets disposition har utbetalats till ändamål som faller inom ramen för de villkor som anges i regleringsbrev. Särskilt gäller detta medel som utbetalats från anslaget till Regeringskansliet m.m. Utskottet har i grunden inga invändningar mot att regeringen bemyndigar Regeringskansliet att besluta om dessa utbetalningar, men det kan diskuteras om villkoren i regleringsbrevet – och förvisso även budgetpropositionen – kan formuleras på ett sätt som tydligare svarar mot de ändamål som nämnda anslag faktiskt finansierar.

Slutligen finns ett par fall i granskningen där, enligt utskottet, ett statsråds beslut i ett ärende kan diskuteras från konstitutionell synpunkt. I ett fall har ett statsråd beslutat om att förordna en person att företräda staten på bolagsstämma utan att det funnits stöd för ett sådant beslut i ett regeringsbemyndigande. Det har från Regeringskansliets sida anförts tidsbrist som skäl för att statsrådet, som av statsministern var förordnad att i regeringen föredra ärenden om det aktuella bolaget, ändå fattade beslutet. Av Regeringskansliets svar framgår att det vid den aktuella tidpunkten fanns ett regeringsbemyndigande men att detta avsåg ett annat statsråd, nämligen chefen för det berörda departementet. Enligt utskottets mening kunde det i den uppkomna situationen ha varit att föredra att det aktuella beslutet i stället hade fattats av departementschefen.

Det andra fallet gäller ett beslut av ett statsråd om fortsättning av ett uppdrag till länsstyrelserna att utvecklas till 24-timmarsmyndigheter. Uppdrag till myndigheter är i grunden sådana ärenden som inte bör delegeras till Regeringskansliet att besluta om. Således bör uppdrag till myndigheter som lyder under regeringen beslutas av regeringen, vilket normalt också sker. Att länsstyrelserna i det aktuella fallet själva tog initiativ till utvecklingsarbetet skulle visserligen kunna anses tala för att det från Regeringskansliets sida mest var fråga om att skjuta till medel till ett pågående arbete. Icke desto mindre innebar regeringskanslibeslutet att det fastställdes målsättningar för utvecklingsarbetet och krav på återrapportering, och det kan även noteras att det belopp som betalades ut som ersättning till länsstyrelserna endast var en tiondel av vad länsstyrelserna själva ansett skulle krävas för de insatser de planerade. Enligt utskottet kan det ifrågasättas om det inte hade varit att föredra att regeringen hade fattat den del av beslutet som avsåg själva uppdraget. Regeringen hade i samband med det också kunnat antingen besluta om ersättning eller ansett att arbetet skulle finansieras inom existerande ekonomiska ramar. Alternativt skulle regeringen ha kunnat överlåta själva ersättningsfrågan till Regeringskansliet, som då haft möjlighet att betala ut medel från den anslagspost som det nu disponerade.

7 Myndigheter och organ hos Regeringskansliet

Ärendet

Konstitutionsutskottet tar här i granskningens form upp frågan om ett råd, en nämnd, en delegation etc. utgör en myndighet eller om det är fråga om ett organ knutet till Regeringskansliet. Frågan är från konstitutionell synpunkt närmast av betydelse för offentlighetsprincipens tillämpning på organet, såsom diarieföring, utfående av allmänna handlingar och överklagandevägar vid vägrad tillgång till sådan handling och är vidare av betydelse för möjligheten för allmänheten att bilda sig en uppfattning om ett ärende.

Bakgrund

Regeringen styr riket och ansvarar inför riksdagen. Regeringen biträds i sitt arbete av ett stort antal organ med skiftande uppgifter och olika rättslig status. Allra närmast finns Regeringskansliet som består av de olika departementen och förvaltningsavdelningen. Regeringskansliet utgör regeringens beredningsorganisation. Sedan år 1997 utgör Regeringskansliet en enda myndighet. Bestämmelser om Regeringskansliet finns i förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet (RK-instruktionen).

Utöver det egentliga Regeringskansliet finns olika myndigheter som biträder regeringen i enlighet med vad som regeringen och ibland riksdagen bestämt. Vissa myndigheter kan ha nära anknytning till Regeringskansliet och ibland även ha lokal- och kansligemenskap med Regeringskansliet. De anknutna myndigheterna är ofta små myndigheter och inte sällan nämnder varför de i det följande benämns nämndmyndigheter och Regeringskansliet värdmyndighet. Vad som sägs om nämndmyndigheter gäller också andra små myndigheter som har en värdmyndighet.

Som en del i regeringens beredningsorganisation finns även ett utredningsväsen som huvudsakligen består av kommittéer och särskilda utredare. Beteckningar som t.ex. råd, delegation, nämnd och samordnare förekommer på dessa myndigheter.

Utöver detta inrättar regeringen andra organ med skiftande uppgifter och karaktär. Det kan röra sig om t.ex. arbetsgrupper, råd och delegationer som finns inom eller utom Regeringskansliet.

Myndigheter och organ

En myndighet skapas i de flesta fall genom att regeringen, sedan riksdagen anslagit medel, utfärdar en förordning med instruktion för myndigheten. Av instruktionen framgår vilka uppgifter myndigheten har, hur den styrs och i vissa fall hur den ska vara organiserad. Detta sker vanligen genom hänvisningar bl.a. till de avsnitt i verksförordningen (1995:1322) som innehåller bestämmelser om respektive ledningsform. Vissa myndighe-

ter regleras i en lag där den verksamhet som myndigheten ska bedriva beskrivs. I lagen kan även bestämmelser finnas som när det gäller andra myndigheter återfinns i den förordning som utgör myndighetens instruktion. Exempel på myndigheter som regleras i lag är Lagrådet, Allmänna arvsfonden och Arvsfondsdelegationen.

I RK-instruktionen framgår till vilket departements ansvarsområde varje myndighet hör.

Alla myndigheter är som nämnts inte reglerade i en förordning med instruktion för myndigheten eller i en lag. Det kan förekomma att bestämmelser om myndigheten finns i en annan myndighets förordning med instruktion eller endast i ett regeringsbeslut, t.ex. i ett regleringsbrev. Varken i regeringsformen eller i någon annan författning finns det en definition av vad som konstituerar en myndighet. Det brukar sägas att ett organ utgör en myndighet om det genom beslut av regeringen (eller beslut av Regeringskansliet) har tillagts rättigheter och skyldigheter och uppträder i eget namn (jfr bet.1995/96:KU30 bilaga A s. 5.1). Konstitutionsutskottet har inte i tidigare granskning uttalat något önskemål om t.ex. att varje myndighet ska ha en förordning med instruktion. När det gäller tillfälliga organ med myndighetsutövande uppgifter uttalade konstitutionsutskottet i sin granskning år 1993 (bet. 1992/93:KU30 s. 27 f.) att det var viktigt att även dessa organ fick en tillfredsställande reglering. Det är enligt utskottets mening godtagbart att bidragsgivande organ, vars verksamhet endast omfattar ett budgetår, regleras i regleringsbrev. Om verksamheten har en livslängd som överstiger ett budgetår bör regleringen enligt utskottet dock ha formen av en förordning.

De oklarheter som kan uppstå vid bedömningen av om ett organ är en myndighet är av betydelse inte bara för myndigheter och organ hos Regeringskansliet utan också beträffande andra myndigheter och organ. Statskontoret fick år 2005 i uppdrag av regeringen att ge en samlad redovisning av utvecklingen inom statsförvaltningen, främst beträffande antalet myndigheter och den statliga sysselsättningen på central, regional och lokal nivå. I sin rapport Statsförvaltningens utveckling 1995–2005 (2005:32) har Statskontoret räknat de myndigheter som lyder under regeringen eller riksdagen och som styrs av en instruktion eller en särskild lag. Statskontorets genomgång visar att det fanns 552 myndigheter den 31 maj 2005. Statskontoret konstaterar att det ansetts finnas vissa fördelar med ett flexibelt myndighetsbegrepp men anför att detta också medför att möjligheten öppnas för att skapa olika blandformer av organisationer med otydlig status. Detta försvårar enligt Statskontoret en samlad redovisning av statsförvaltningen och försämrar överblicken och kontrollen över förvaltningsapparaten. Det försvårar också medborgarnas möjligheter till insyn och påverkan (Statskontorets rapport 2005:32 s. 14).

I det följande begränsas granskningen till myndigheter och organ som är knutna till Regeringskansliet.

Begreppet fristående myndighet

Begreppet fristående myndighet förekommer på flera ställen i t.ex. konstitutionsutskottets betänkande 1995/96:KU30, Statsrådsberedningens riktlinjer 1994:5 om tillsättande av kommittéer, råd, delegationer, arbetsgrupper m.m. samt i regeringens skrivelse med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen våren 1997 (skr. 1996/97:15). Uttrycket fristående myndighet synes ha varit avsett att markera myndighetens fristående ställning i förhållande till Regeringskansliet, inte att utgöra en motsats till myndigheter som inte är fristående och på vilka offentlighetsprincipen inte skulle vara tillämplig.

Gällande rätt

I 1 kap. 8 § regeringsformen (RF) sägs att det ”för rättskipningen finns domstolar och för den offentliga förvaltningen statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter”. En statlig förvaltningsmyndighet lyder enligt 11 kap. 6 § RF under regeringen om den inte enligt RF eller annan lag lyder under riksdagen. Med myndighetens ställning som organ under regeringen följer i princip en direktivrätt för regeringen och en motsvarande lydnadsplikt gentemot regeringen för myndigheten. När det gäller hur en myndighet beslutar i ett visst ärende som utgör myndighetsutövning mot enskild eller mot kommun eller som rör tillämpning av lag, får dock varken riksdagen eller regeringen enligt 11 kap. 7 § RF bestämma över myndigheten.

Regeringen ansvarar för beredning av regeringsärenden. För detta ändamål ska det finnas ett regeringskansli med departement. Regeringen fördelar enligt 7 kap. 1 § RF ärendena mellan departementen. Arbetsfördelningen mellan departementen och andra bestämmelser om Regeringskansliet framgår av RK-instruktionen.

För kommittéerna och de särskilda utredarna finns kommittéförordningen (1998:1474).

Myndigheter och organ inom kommittéväsendet

I en årlig skrivelse, kommittéberättelsen, redogör regeringen för verksamheten inom de kommittéer som har tillsatts efter beslut av regeringen. Utöver de utredningar som redovisas i kommittéberättelsen nämns ett antal mindre eller under kortare tid verksamma utredningar och andra organ som tillsatts genom ett beslut av Regeringskansliet och som betalas från anslaget Regeringskansliet. Dessa är registrerade i kommittéregistret i Regeringskanslients databas KOMM och finns tillgängliga via www.lagrummet.se eller www.regeringen.se. Alla organ som har tillsatts genom ett formellt beslut ska enligt vad som framgår av kommittéberättel-

sen för år 2006 finnas med i kommittédatabasen oavsett om de har tillsats på grund av regeringens beslut eller på grund av ett beslut av Regeringskansliet.

Inom Regeringskansliet förekommer även andra organ som arbetsgrupper, råd och delegationer samt nationella samordnare. Delegationer och nationella samordnare synes vara beteckningar som används både om myndigheter (kommittéliknande sådana) och om organ som inte har ställning av myndighet utan ingår som en del i Regeringskansliet eller en annan myndighet. För organ inom Regeringskansliet gäller RK-instruktionen och bestämmelser i övrigt som omfattar Regeringskansliet.

Utredningar om myndigheter och organ

Som tidigare nämnts finns det kommittéer och särskilda utredare som omfattas av kommittéförordningen samt andra organ knutna till Regeringskansliet. Under regeringen finns också myndigheter som regleras i lag eller i en förordning med instruktion för respektive myndighet. I betänkandet *Kommittéer, råd, delegationer, arbetsgrupper m.m. – Ökad klarhet om deras rättsliga ställning* behandlas de tidigare kategorierna. I betänkandet *Från verksförordning till myndighetsförordning* görs en genomgång av den senare.

Betänkandet Kommittéer, råd, delegationer, arbetsgrupper m.m. – Ökad klarhet om deras rättsliga ställning

En interdepartemental arbetsgrupp i Regeringskansliet presenterade i maj 1984 ett betänkande, Kommittéer, råd, delegationer, arbetsgrupper m.m. – Ökad klarhet om deras rättsliga ställning. Betänkandet innehåller en analys av vilka olika typer av organ som förekommer och vad som gäller i fråga om de olika konstruktionerna.

De olika typerna av organ delas i betänkandet in på flera olika sätt. En indelningsgrund är organens rättsliga ställning. Vid en indelning enligt denna grund framträder två huvudformer: organ som har ställning som myndighet och organ som inte utgör egna myndigheter utan ingår i ett departement (Regeringskansliet) eller annan myndighet. Bland de organ som är egna myndigheter kan det finnas anledning att göra en undergruppering: organ som utgör fristående myndigheter och organ som utgör myndigheter inom Regeringskansliet.

Arbetsgruppen rekommenderar i betänkandet att det när det gäller organ med ställning av myndighet tydligt bör markeras att organet har en sådan karaktär. Det kan göras på olika sätt. Eftersom kommittéförordningen är tillämplig endast på myndigheter, ger en uppgift om att förordningen är tillämplig en signal om att organet är en myndighet. En markering att verksamheten omfattas av kommittéförordningen kan göras för hela verksamheten eller för delar av verksamheten.

I betänkandet anförs att systematiska sammanställningar av de inrättade organen förekommer i viss utsträckning. Till en del saknas publicitet helt. I ett mindre antal fall redovisas organen i Statskalendern. I kommittéberättelsen, som innehåller en redogörelse för verksamheten inom de kommittéer som har tillsatts på grund av regeringens beslut och som regeringen årligen lämnar till riksdagen, redogörs för de traditionella kommittéerna i första hand. Ett mindre antal myndigheter som har andra uppgifter och vars verksamhet bekostas av kommittémedel tas också med i berättelsen.

När det gäller beteckningar på myndigheter och organ nämns i utredningen olika benämningar som kommittéer, kommissioner, beredningar, delegationer, råd och arbetsgrupper m.m. Det anförs vidare att viss oklarhet råder i fråga om innebörden av dessa benämningar. Någon översyn av benämningarna föreslås inte i betänkandet. En klarhet om organets rättsliga ställning kan enligt arbetsgruppen uppnås på annat sätt. Som förslag nämns redovisning i kommittéberättelsen och redovisning i en databas samt publicering i tidskrift.

Betänkandet Från verksförordning till myndighetsförordning

I betänkandet (SOU 2004:23) Från verksförordning till myndighetsförordning av Utredningen om en översyn av verksförordningen har vad som betecknas värdmyndigheter och nämndmyndigheter uppmärksammats.

I betänkandet anförs att benämningen på myndigheterna inte alltid är konsekvent och att man inte redan av namnet kan sluta sig till att man har att göra med en särskild typ av myndighet. I betänkandet anförs att det med den mångfald som den statliga förvaltningen uppvisar knappast är förvånande att också beteckningar på förvaltningsorganen skiftar. Som exempel nämns myndighet, styrelse, nämnd, råd, kollegium, verk, institut och inspektion. Ibland finns det historiska skäl för en viss beteckning. Andra gånger är det organisationens eller verksamhetens karaktär som återspeglas i beteckningen. Enligt utredningens uppfattning är det inte meningsfullt att eftersträva enhetlighet i fråga om beteckningen på förvaltningsorganen. Utredningen rekommenderar dock att samtliga förvaltningsmyndigheter, med undantag av kommittéer och särskilda utredare, ska ha en förordning med instruktion såvida verksamheten inte regleras genom lag. När det gäller beteckningen på en myndighet förordar utredningen att regeringen vid nybildande av myndigheter undviker beteckningar som inte längre har någon motsvarighet i de organisationsformer som nu tillämpas samt att missvisande beteckningar undviks.

När det gäller nämndmyndigheter och andra små myndigheter som är knutna till en värdmyndighet föreslås i betänkandet att detta förhållande ska framgå av myndigheternas instruktioner. Värdmyndigheten svarar då för kanslifunktion, lokaler och personal för myndighetens räkning. De andra funktioner som värdmyndigheten bidrar med får regleras i en överenskommelse mellan berörda myndigheter.

Tidigare granskning

Frågan om särskilda organ för utredning, rådgivning och förvaltning har varit föremål för utskottets granskning våren 1996 (bet. 1995/96:KU30). Utskottet gjorde i granskningen en genomgång av de organ som förtecknats i bilaga 4 i kommittéberättelsen riksdagsåren 1993/94 och 1994/95. I båda fallen hade regeringens skrivelse med kommittéberättelse nummer 103. I bilaga 4 till kommittéberättelsen redovisade regeringen andra tillfälliga organ än de traditionella kommittéerna som tillsatts på grund av regeringens beslut eller genom beslut av Regeringskansliet. Bilagan omfattade sålunda ett antal mindre eller under kortare tid verksamma utredningar som betalades från departementens utredningsanslag. Den omfattade vidare vissa utredningsorgan (råd, delegationer, arbetsgrupper m.m.) som tillsatts genom regeringsbeslut eller beslut i departementsprotokoll och som finansierats över annat anslag än utredningsanslag. Den utredning utskottet gjorde visade att bilaga 4-kommittéerna inte var någon homogen grupp utan att variationen var stor. I huvudsak kunde kommittéerna delas in i tre kategorier, utredande, rådgivande och förvaltande. Den alldeles övervägande delen var kommittéer i utredande syfte och tillsattes efter beslut av regeringen. Ungefär hälften av kommittéerna hade någon form av särskild instruktion som angav uppdragets inriktning. I flera av dessa fall utgjordes instruktionen av formella kommittédirektiv som redovisades i direktivserien. Det framstod därvid som oklart varför dessa redovisats i bilagan och inte i huvuddelen.

En annan funktion som flera kommittéer hade var att bistå regeringen med råd i olika frågor.

Den tredje kategorin, de förvaltande kommittéerna, var inte särskilt vanligt förekommande. Att fatta beslut om tilldelning av medel för olika ändamål har varit den vanligare funktionen hos denna kategori av kommittéer, vad som kunde påvisas.

Kostnaderna för bilaga 4-kommittéerna belastade i de allra flesta fall departementens utredningsanslag.

Avslutningsvis framhöll utskottet några allmänna synpunkter. Ett av de förhållanden som gör att den svenska statsförvaltningen skiljer sig från den i andra länder är den princip om handlingsoffentlighet som finns i grundlagen. Rätten att ta del av allmänna handlingar är därför inte möjlig att inskränka i formell mening på annat sätt än genom de i grundlag reglerade sekretessgrunderna. Varje myndighet ska enligt lag upprätta ett diarium i vilket var och en kan söka efter handlingar och därefter kräva att få ta del av dem. För kommittéer som redovisas i den allmänna delen av kommittéberättelsen gäller kommittéförordningen, och däri åläggs kommittén att upprätta ett diarium m.m. för att garantera insyn i kommitténs arbete. Reglerna om allmänna handlingar borde också vara tillämpliga på de bilaga 4-kommittéer som är fristående myndigheter. Det är dock inte

helt entydigt vilka av dessa som är fristående myndigheter. Detta försvårar insynen i deras arbete. Det borde övervägas att redovisa alla kommittéer som är fristående myndigheter i kommittéberättelsens huvuddel.

Utskottet fann vidare att många, men inte alla, bilaga 4-kommittéer lades in i databasen Rixlex. Variationen i detta avseende gällde inte bara mellan departement utan även inom departement. Det hade visat sig svårt att från departementen få fram de rapporter e.d. som bilaga 4-kommittéerna producerat, och en systematisk redovisning efterlystes då tillgängligheten är en mycket viktig del av offentlighetsprincipen.

Utskottet ansåg att regeringen borde överväga vilka principer som ska gälla för kommittéredovisningen i framtiden. Utskottet efterlyste att regeringen i nästa års kommittéberättelse skulle återkomma med en redovisning av de överväganden som gjorts och de åtgärder som vidtagits.

Regeringens åtgärder med anledning av utskottets uttalande

Regeringen anförde i skrivelsen med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen våren 1997 (skr. 1996/97:15) att frågan om principerna för kommittéredovisningen i framtiden var under övervägande inom Regeringskansliet och att regeringen skulle återkomma till denna i kommande kommittéberättelse.

I kommittéberättelse 1998 (skr. 1997/98:103) redogjorde regeringen för utskottets uttalande samt införde andra principer för redovisningen än de som tillämpats tidigare. Alla tillfälliga organ som var tillsatta på grund av regeringens beslut redovisades i kommittéberättelsen, såväl de traditionella kommittéerna med uppgift att utreda en viss fråga som andra organ oavsett om de var fristående myndigheter eller inte. De som inte var fristående myndigheter angavs som organ inom Regeringskansliet. De organ som tillsatts på grund av regeringens beslut och som tidigare redovisats i bilaga 4 fanns alltså i själva kommittéberättelsen. Däremot redovisades inte de organ som tillsatts av Regeringskansliet. Uppgifter om dessa kunde i stället återfinnas i databasen KOMM.

Nämndmyndigheter och andra små myndigheter med värdmyndigheter

Vid en undersökning av hur det i dag förhåller sig med myndigheter som har Regeringskansliet som värdmyndighet kan det noteras att det i bilagan till RK-instruktionen finns drygt 50 nämnder upptagna under olika departement. Flera av dem har någon annan myndighet som värdmyndighet som bistår myndigheten med resurser såsom t.ex. lokaler och kanslifunktion.

Myndigheter som har Regeringskansliet som värdmyndighet

För att undersöka om en myndighet har Regeringskansliet som värdmyndighet kan i de flesta fall förordningen med instruktion för myndigheten ge vägledning. Det förekommer dock att sådan information finns i den lag som reglerar myndighetens verksamhet. Här ges några exempel på myndigheter som har Regeringskansliet som värdmyndighet.

Arvsfondsdelegationen

Bestämmelser om Arvsfondsdelegationen finns i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden. Arvsfondsdelegationen består enligt 2 § förordningen (2004:484) om Allmänna arvsfonden av en ordförande, en vice ordförande och högst fem andra ledamöter. Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden. Om det finns särskilda skäl får regeringen, efter förslag från Arvsfondsdelegationen, besluta att annan myndighet ska fördela visst stöd. Enligt 8 a § lagen om Allmänna arvsfonden handlägger personal i ett särskilt kansli inom Regeringskansliet stödärenden åt Arvsfondsdelegationen och är föredragande i delegationen. Fram till den 1 juli 2004 beslutade regeringen i vissa frågor om stöd ur Allmänna arvsfonden och Arvsfondsdelegationen i vissa frågor. Från den 1 juli 2004 är beslutsfattandet i stödfrågor samlat hos Arvsfondsdelegationen såvida inte regeringen beslutar att någon annan myndighet ska fördela stödet.

Utrikesförvaltningens antagningsnämnd

Utrikesförvaltningens antagningsnämnd har enligt 1 § förordningen (1991:360) med instruktion för Utrikesförvaltningens antagningsnämnd till uppgift att på begäran av Regeringskansliet pröva om den som har sökt sådan anställning som handläggare inom utrikesförvaltningen som förenas med skyldighet att tjänstgöra inom utrikesrepresentationen, är lämplig för tjänstgöringen utomlands. Enligt 4 § i instruktionen utförs kansligöromålen vid nämnden av personal som är anställd vid Regeringskansliet.

Beteckningar på myndigheter och organ

Beteckningen på myndigheten eller organet ger inte alltid vägledning om det rör sig om en myndighet eller ett organ inom Regeringskansliet. Vid en genomgång av RK-instruktionen, kommittéberättelsen och KOMM-databasen finner man att myndigheter och organ med olika status kan betecknas på samma sätt. Vidare synes en ny beteckning – samordnare – ha införts under de senaste åren. Här följer några exempel.

Något om olika beteckningar för myndigheter och organisationer

Beteckningen delegation används om olika typer av organisationer. Arvsfondsdelegationen är en myndighet som regleras i lag (lagen [1994:243] om Allmänna arvsfonden), Valideringsdelegationen är en myndighet som

har en instruktion (förordningen [2003:1096] med instruktion för Valideringsdelegationen), delegationen för brukarinflytande i sociala utvecklingsfrågor (S 2003:C) är enligt kommittéberättelsen 2006 ett organ inom Regeringskansliet. Kommittén – Delegationen för fördelning av statsbidrag för kvinnors organisering och jämställdhetsprojekt (Ju 2005:15, dir. 2005:137) och Delegationen för åtgärder mot felaktiga utbetalningar från trygghetssystemen (Fi 2005:03, dir. 2005:52) är myndigheter som omfattas av kommittéförordningen.

Ny beteckning: Samordnare m.m.

En beteckning som fått en spridning under senare tid är samordnare eller nationell samordnare. Här följer några exempel på sådana.

Nationell samordnare på kärnavfallsområdet (M 1996:C, organ inom Regeringskansliet enligt KOMM). Några direktiv har inte återfunnits i databasen KOMM eller annan sökning via Internet.

Den nationella narkotikasamordnaren ska dels genomföra och följa upp den narkotikahandlingsplan som regeringen redovisat i proposition 2001/02: 91, dels samordna narkotikainsatserna på nationell nivå (S 2002:03, dir. 2002:6). Enligt tilläggsdirektiv förlängdes den nationella narkotikasamordnarens uppdrag till att gälla tills vidare. I det fortsatta arbetet ska samordnaren prioritera att narkotikahandlingsplanen (prop. 2005/06:30) och dess genomförande förankras på det lokala planet. Arbetet förutsätter ett löpande och fördjupat samarbete med Alkoholkommittén (S 2001:02, dir. 2005:126). Uppgiften är inte uttryckligen tidsbegränsad. Samordnaren ska årligen redovisa sin verksamhet till regeringen. En första rapport ska lämnas senast den 31 december 2006.

En nationell psykiatrisamordnare har tillkallats med uppgift att se över frågor som rör arbetsformer, samverkan, samordning, resurser, personal och kompetens inom vård, social omsorg och rehabilitering av psykiskt sjuka och psykiskt funktionshindrade. Samordnaren ska fortlöpande informera regeringen om resultatet av arbetet och vid behov ge förslag till författningsändringar och förtydliganden av gällande regelverk. Samordnaren ges vidare i uppdrag att tillsammans med kommuner, landsting och berörda statliga myndigheter formulera strategier för kvalitetsutveckling för att samordna och stärka utvecklingsarbetet (S 2003:09, dir. 2003:133). Psykiatrisamordnarens uppdrag upphör senast den 1 november 2006.

Regeringen har vidare tillkallat en nationell samordnare för att tillsammans med berörda aktörer verka för att åtgärder vidtas när det gäller barn i asylprocessen som har eller riskerar att utveckla svåra stressreaktioner i form av stark uppgivenhet (UD 2004:06, dir. 2004:115). Samordnaren ska verka fram till den 31 december 2006 samt redovisa sitt uppdrag i en slutrapport senast den 31 december 2006.

En nationell samordnare för mångkulturåret 2006 har tillkallats. I uppdraget ingår att i samarbete med olika aktörer inom kultursektorn – kulturarbetare, organisationer, institutioner och myndigheter – utarbeta ett

program för mångkulturåret och att vara ett stöd för berörda aktörer inför och under mångkulturåret (Ku 2004:09, dir. 2004:169). Samordnaren ska redovisa den del av uppdraget som avser ett program för mångkulturåret 2006 senast den 15 augusti 2005. En redovisning av hela uppdraget ska lämnas senast den 1 juli 2007.

En nationell koordinator ska utreda hur ungdomar med slutförd gymnasial eller eftergymnasial utbildning ska kunna ges möjlighet till en snabbare etablering på arbetsmarknaden (dir. 2005:21). Den nationella koordinatorn ska lämna en delredovisning av uppdraget den 28 februari 2006 samt slutredovisa sitt uppdrag senast den 30 november 2006.

En nationell bostadssamordnare ska under en treårsperiod arbeta för att ta fram förslag på konkreta åtgärder i syfte att underlätta ungdomars inträde på bostadsmarknaden. Samordnaren ska kartlägga hinder för ungdomar att skaffa sig ett eget boende. Samordnaren ska även kartlägga och sprida kunskap om framgångsrika initiativ, såväl privata som kommunala. Vidare ska samordnaren se över behovet av nationell övergripande information om lediga bostäder och överväga i vilken form en sådan tjänst kan utföras. I uppdraget ingår också att se över vilka insatser som behövs för att stimulera omflyttning och därmed få i gång flyttkedjor.

Målgruppen för samordnarens uppdrag är främst ungdomar men förslag till åtgärder kan även komma andra grupper till del (M 2005:01, dir. 2005:37). Bostadssamordnaren ska bedriva sin verksamhet under en treårsperiod fr.o.m. 2005.

Promemoria från Regeringskansliet

Genom en skrivelse till Regeringskansliet har utskottet begärt svar på följande frågor om myndigheter och organ hos Regeringskansliet.

1. För vilka nämndmyndigheter eller små myndigheter utgör Regeringskansliet värdmyndighet?
2. Förekommer det att den anställde i Regeringskansliet som bereder beslut åt en myndighet bereder likartade beslut åt värdmyndigheten Regeringskansliet, antingen det är beslut om bidrag eller annan typ av beslut?
3. Vilka överväganden görs vid valet av beteckning på en myndighet eller ett organ inom Regeringskansliet?
4. Vilka särskilda överväganden ligger bakom användningen av beteckningen samordnare/koordinator och nationell samordnare som beteckning för en kommitté eller ett organ?
5. På vilket sätt har allmänheten möjlighet att avgöra om det är fråga om ett osjälvständigt organ hos myndigheten eller en fristående myndighet när det gäller nämnder som tas upp i en annan myndighets instruktion, t.ex. Statens personadressregisternämnd, Notarienämnden och Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet?

6. Vilka kommentarer i övrigt föranleder innehållet i utskottets promemoria?

I en promemoria från Statsrådsberedningen, *bilaga 7.1*, har som svar lämnats en förteckning på *myndigheter som har Regeringskansliet som värdmyndighet*. Dessa är Lagrådet, Utrikesförvaltningens antagningsnämnd, Delegationen för folkrättslig granskning av vapenprojekt, Riksvärderingsnämnden, Försvarets underrättelsenämnd, Granskningsnämnden för försvarsuppfinningar, fiskeskyddsnämnder enligt kungörelsen (1964:811) om ersättning för intrång i fiske till följd av militär verksamhet, Arvsfondsdelegationen, Ekonomiska rådet, Svenska Unescorådet, Svenska FAO-kommittén, Styrelsen för samefrågor och ILO-kommittén.

När det gäller förekomsten av att den anställde i Regeringskansliet som bereder beslut åt en myndighet bereder likartade beslut åt värdmyndigheten Regeringskansliet anförs i svaret från Statsrådsberedningen att detta i någon mening kan sägas förekomma när t.ex. en statssekreterare medverkar i en nämnd eller kommitté vars uppgift är att hjälpa till med att föreslå regeringen ställningstaganden och initiativ inom något specifikt område. I övrigt förekommer det inte.

När det gäller *vilka överväganden som görs vid valet av beteckning på en myndighet eller ett organ inom Regeringskansliet* har i svaret från Statsrådsberedningen vidare anförts att regeringen vid valet av namn på myndigheter och andra organ strävar efter att namnet ska återspegla den verksamhet som organet ska bedriva, knyta an till allmänt språkbruk och vara enkelt att använda.

På utskottets fråga om vilka särskilda överväganden som ligger bakom användningen av beteckningen samordnare/koordinator och nationell samordnare som beteckning för en kommitté eller ett organ anförs i svaret från Statsrådsberedningen att dessa beteckningar används främst för organ som är egna, tillfälliga myndigheter på samma sätt som kommittéer enligt kommitteförordningen men som har ett annat uppdrag än ett vanligt utredningsuppdrag. Som exempel nämns när verksamheten ska ha starka inslag av överläggning, utåtriktat arbetssätt och samverkan med olika aktörer på en marknad. Också här strävar regeringen efter att namnet ska återspegla den verksamhet som organet ska bedriva, knyta an till allmänt språkbruk och vara enkelt att använda.

Vidare har som svar på utskottets fråga om vilket sätt allmänheten har möjlighet att avgöra om det är fråga om ett osjälvständigt organ hos myndigheten eller en fristående myndighet när det gäller nämnder som tas upp i en annan myndighets instruktion, t.ex. Statens personadressregisternämnd, Notarienämnden och Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet. I svaret från Statsrådsberedningen framgår det att ett organ är en fristående myndighet och inte ett osjälvständigt organ hos en myndighet om det uppträder och fattar beslut i eget namn. Det har vidare anförts att Statens personadressregisternämnd och Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet har egna instruktioner, förordningen (1998: 1235) med instruk-

tion för Statens personadressregisternämnd och förordningen (1988:318) med instruktion för Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet. Notarienämndens verksamhet regleras i notarieförordningen (1990:469). Den förordningen innehåller regler som motsvarar en instruktion för Notarienämnden. Ingen av dessa nämnder eller deras verksamhet finns således reglerade i någon annan myndighets instruktion.

Slutligen hänvisas i svaret från Statsrådsberedningen till att det finns riktlinjer om namngivning av kommittéer och särskilda utredare enligt kommittéförordningen i Statsrådsberedningens publikation Kommitténandboken (Ds 2000:1) s. 15.

Utskottets ställningstagande

Offentlighetsprincipen är en viktig del i vårt demokratiska samhällsskick och bör värnas i alla sammanhang. När det gäller allmänhetens möjlighet att bilda sig en uppfattning om ett organ utgör en myndighet eller om det är fråga om ett organ inom Regeringskansliet finns det vissa svårigheter. Det kan konstateras att benämningen på organet inte ger någon vägledning, särskilt inte om det rör sig om t.ex. en delegation, ett råd eller en nämnd.

Vissa åtgärder har redan vidtagits när det gäller nämndmyndigheter. Utskottet konstaterar att de förslag som lämnats av utredningen Från verksförordning till myndighetsförordning skulle kunna bidra till ett förtydligande av sådana myndigheters status.

Utskottet utgår vidare från att det kommer att ske en fortsatt utveckling av det stöd som kan ges genom tydligare förteckningar i databaser.

I övrigt föranleder granskningen inte något uttalande från utskottet.

8 Regeringens handläggning av framställningar från JO och Riksrevisionen

Ärendet

Utskottet har granskat regeringens behandling av framställningar och beslut från riksdagens ombudsmän. Granskningen omfattar även regeringens redovisning för riksdagen av åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser.

Bakgrund

Enligt 12 kap. 6 § regeringsformen väljer riksdagen en eller flera ombudsmän att i enlighet med instruktion som riksdagen beslutar utöva tillsyn över tillämpningen i offentlig verksamhet av lagar och andra författningar. Riksdagens ombudsmän (justitieombudsmännen, JO) har, enligt lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän, tillsyn över att de som utövar offentlig verksamhet efterlever lagar och andra författningar samt i övrigt fullgör sina åligganden. Ombudsmännen ska verka för att brister i lagstiftningen avhjälps. Om det vid tillsynsverksamheten uppkommer anledning att väcka fråga om författningsändring eller annan åtgärd från statens sida, får Riksdagens ombudsmän göra en framställning i ämnet till riksdagen eller regeringen enligt 4 § i instruktionen. Riksdagens ombudsmän bedriver sin verksamhet genom prövning av klagomål från allmänheten samt genom inspektioner och andra undersökningar som de finner påkallade (5 §).

Riksrevisionen är enligt 12 kap. 7 § regeringsformen en myndighet under riksdagen med uppgift att granska den verksamhet som bedrivs av staten.

Enligt 9 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska granskningsrapporter över effektivetsrevisionen överlämnas till regeringen. Regeringen ska enligt 47 § budgetlagen (SFS 1996:1059) årligen redovisa för riksdagen vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av Riksrevisionens iakttagelser.

Finansutskottet har i sitt betänkande 2005/06:FiU15 fört fram synpunkter på regeringens redovisningar av rapporterna och deras effekter. Finansutskottet ansåg att det kan vara svårt att utifrån regeringens redogörelse i budgetpropositionen avgöra huruvida ett granskningsärende anses som slutbehandlat. Det kunde även vara svårt att avgöra vilket tidsperspektiv som regeringen tänker sig för olika åtgärder. De åtgärder regeringen åberopat med anledning av Riksrevisionens granskning är i allmänhet i form av ett pågående, alternativt kommande, arbete/utredning/översyn. Finansutskottet ansåg att någon form av klargörande skrivning i budgetpropositionen om regeringen anser att ett visst granskningsärende är färdigbehandlat vore värdefullt. För pågående eller kommande arbeten borde i möjligaste mån en tidsram anges. Sådana skrivningar skulle lämpligen kunna läggas i anslut-

ning till den övergripande redogörelsen för Riksrevisionens granskning i volym 1. Utskottet förväntade sig att regeringen i nästa års budgetproposition förtydligade redogörelsen i dessa avseenden.

Förteckningar

En förteckning över dels framställningar i lagstiftningsfrågor från Riksdagens ombudsmän enligt 4 § JO-instruktionen, dels beslut som överlämnats för kännedom till något av Regeringskansliets departement har upprättats inom ombudsmannaexpeditionen, *bilaga 8.1.*

Förteckningarna omfattar överlämnanden och beslut under perioden den 1 juli 1997–den 30 juni 2005. Tretton framställningar enligt 4 § JO-instruktionen redovisas liksom 100 beslut som överlämnats för kännedom.

Inom utskottets kansli har upprättats en förteckning över Riksrevisionens åtgärdsförslag m.m. i 75 rapporter som lagts fram under perioden den 1 juli 2003, då Riksrevisionen inrättades, till halvårsskiftet 2006, *bilaga 8.2.*

Utskottet har överlämnat förteckningarna till Regeringskansliet med begäran om uppgifter om vilka åtgärder framställningarna och besluten från JO har föranlett och om vilka åtgärder som har vidtagits eller planeras inom Regeringskansliet för att åstadkomma att rapporteringen till riksdagen enligt 47 § budgetlagen blir så tillräcklig, enhetlig och lättillgänglig som möjligt.

Promemorior från Regeringskansliet

Svar på utskottets frågor har lämnats i nio promemorior från olika departement, *bilaga 8.3.*

Framställningar och beslut från JO

Av promemoriorna från Regeringskansliet framgår vilka åtgärder som vidtagits. I följande redovisning anges inom parentes de nummer som besluten getts i förteckningen från JO.

När det gäller JO:s framställningar anges i två fall att framställningarna bereds (7, 13). I andra fall hänvisas till propositioner, kommittédirektiv, överlämnande till utredning (1, 2, 5, 8, 9 och 12). I ett fall hänvisas till att saken bedömts vara en verkställighetsfråga som det numera inte rådde någon osäkerhet om, varför lagstiftningsåtgärd inte vidtagits (4). Ett par framställningar (6, 10) har föranlett förordningsändring. Från Näringsdepartementets sida hänvisas till att en arbetslöshetsförsäkringsfråga åtgärdats (3). Beträffande en framställning till Socialdepartementet (11) om vissa oklarheter i lagen (1993:389) om assistansersättning anges endast att den lagts ad acta.

Till Justitiedepartementet hade överlämnats 30 beslut för kännedom. I en rad fall hänvisas i promemorian från Justitiedepartementet att frågan bereds (1, 2, 4, 5, 7, 12, 17, 23, 24 och 29). I de flesta av dessa fall hänvi-

sas därvid till utredningar (1, 5, 7, 12, 17, 24 och 29). I ett par fall hänvisas till kommande departementspromemorior (2, 4). Ett par beslut har lett till förordningsändringar (6, 26) och ett par till att frågan berörts i propositioner (13, 25). Beträffande 6 beslut rörande kriminalvården hänvisas till kriminalvårdens utökade resurser och till nybyggnation av platser (8, 11, 14, 15, 19 och 20). En rad beslut föranledde inte några särskilda åtgärder (3, 9, 10, 16, 21, 22, 27, 28 och 30) och 1 beslut anges kunna övervägas inom ramen för en eventuell kommande översyn av brottsskadelagen (18).

Till Justitie- och Socialdepartementen överlämnades 4 beslut. Två (1, 3) lades ad acta, ett av dem (1) med hänvisning till att frågan behandlades i en proposition, 1 överlämnades till utredning (2) och 1 anges vara under beredning (4).

Till Utrikesdepartementet överlämnades ett beslut rörande skyldighet för ambassad att genomföra anknytningsutredning i uppehållstillståndsärende, vilket föranledde en ändring i utlänningsförordningen (1989:547) som trädde i kraft den 1 april 2005.

Av de 38 beslut som överlämnats endast till Socialdepartementet hade den övervägande delen (22 stycken: 1, 2, 4, 6–9, 11–16, 21, 25, 26, 28, 29 och 31–34) lagts ad acta, 3 tagits upp i budgetpropositioner (24, 27, 30) och 2 lett till utredningsdirektiv (18, 19). Sex hade överlämnats till utredning (3, 5, 10, 17, 23 och 37), 3 var under beredning (35, 36, 38) och beträffande 2 saknades uppgifter (20, 22).

Finansdepartementet redovisar att ingen särskild åtgärd vidtagits med anledning av ett överlämnat JO-beslut om regler i lagen (1992:1528) om offentlig upphandling. Departementet hänvisar till att lagen var föremål för översyn när beslutet meddelades och att nya bestämmelser senare trätt i kraft. Beträffande 1 beslut (2) hänvisas till proposition och beträffande ett annat (3) till att ingen särskild åtgärd vidtagits eftersom behov av åtgärden inte konstaterats. Ett överlämnat beslut (4) föranledde tilläggsdirektiv till en utredning, dock utan att utredningen lade fram något förslag i den delen. Beträffande det sista beslutet (5) hänvisas till att de berörda författningarna numera är upphävda.

Utbildnings- och kulturdepartementet hänvisar beträffande ett överlämnat beslut (1), bl.a. till att det av JO ifrågasatta beslutet upphävts. I 3 fall (2, 3 och 8) hänvisas till det pågående arbetet med en ny skollag och i 1 fall (4) till att studiestödslagen ändrats. Tre till Utbildningsdepartementet och 1 till både Finans- och Utbildningsdepartementen överlämnade beslut gällde Centrala studiestödsnämndens bristande tillgänglighet per telefon, m.m. (5–7 respektive 1). I promemorian redovisas en rad åtgärder som vidtagits i form av tillsatt utredning, förstärkta resurser till CSN, inrättande av ett kundcenter och förordningsändringar m.m.

I promemorian från Jordbruksdepartementet hänvisas beträffande ett överlämnat JO-beslut till att frågan lösts utan att regeringsbeslut behövts (1) och beträffande ett annat till förordningsändring (2).

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet hänvisar i sin promemoria beträffande 2 JO-beslut till att de överlämnats till PBL-kommittén (1 och 3). Beträffande 1 JO-beslut som gällde Fonden för fukt- och mögelskador (2) anger departementet att det kommer att informera sig om hur fonden har hanterat JO:s beslut.

Näringsdepartementet hänvisar beträffande 2 JO-beslut (1 och 6) till att frågan bereds och beträffande 2 (2 och 5) till förordningsändringar. Beträffande 2 beslut anges att det saknas behov av författningsändringar (3 och 11.1) och beträffande 1 att det pågår diskussioner med Vägverket (4). Beträffande ett beslut hänvisas till lag- och förordningsändringar den 1 januari 2004 (12.1).

Riksrevisionens iakttagelser

När det gäller frågan om regeringens handläggning av Riksrevisionens iakttagelser hänvisas i bifogad promemoria från Finansdepartementet till att det i budgetpropositionens första volym ges en samlad bild av de iakttagelser som revisionen redovisat sedan föregående års budgetproposition samt frågor med nära koppling till revision och kontroll. Redogörelsen inriktas på iakttagelser och åtgärder av större vikt som t.ex. rör budget-, effektivitets- eller kontrollaspekter. Även iakttagelser och åtgärder som berör flera politikområden eller som har stark koppling till regeringens styrning anges där. Redogörelsen kan även beröra de åtgärder som aviserats i föregående års budgetproposition. Dessutom lämnas en samlad förteckning över, och korta referat av, samtliga granskningsrapporter som lämnats sedan föregående års budgetproposition. Därtill kommer de iakttagelser som Riksrevisionen redovisar i sin årliga rapport.

I utgiftsområdesbilagorna redovisas och kommenteras under rubriken Riksrevisionens iakttagelser Riksrevisionens rapporter och iakttagelser.

I regeringens redovisning till riksdagen finns behov av att återkomma till tidigare års iakttagelser från revisionen eftersom alla iakttagelser normalt sett inte hunnit åtgärdas.

I promemorian hänvisas till att regeringen i budgetpropositionen för år 2007 bedömt att redovisningen av när ett granskningsärende är att anse som färdigbehandlat med fördel lämnas i anslutning till respektive politikområdesavsnitt i respektive utgiftsområde. Ambitionen är att successivt i ökad grad för riksdagen tydliggöra när ett ärende bedöms som färdigbehandlat. När det gäller pågående eller kommande arbeten är strävan att i möjligaste mån också ange tidsram.

Regeringskansliet anser att den valda ordningen i stort sett fungerar väl, men hänvisar också till att det pågår ett ständigt arbete med att förbättra redovisningen. Frågan om vilka åtgärder som planeras på området väcks enligt promemorian omedelbart sedan arbetet med budgetpropositionen för år 2007 avslutats. Uppföljningen har ännu inte avslutats. Ännu viktigare för framtida åtgärder på området är riksdagens kommande ställningsta-

gande med anledning av redovisningen. Detta ställningstagande kommer enligt promemorian att noga övervägas och tillsammans med den egna uppföljningen utgöra en viktig utgångspunkt för den framtida redovisningen.

Tidigare granskning

Hösten 1998 granskade utskottet regeringens behandling av skrivelser från Riksdagens ombudsmän (bet. 1998/99:KU10 s. 43 f.). Utskottet uttalade att regeringens sammanställning över vidtagna åtgärder med anledning av Riksdagens ombudsmäns beslut och framställningar enligt 4 § lagen med instruktion för Riksdagens ombudsmän gav en bra information till såväl utskottet som till Riksdagens ombudsmän. Utskottet finner redogörelsen tillfredsställande. Granskningen föranledde inte något annat uttalande från utskottets sida.

Utskottets ställningstagande

De 13 framställningarna från JO till regeringen enligt 4 § lagen med instruktion för Riksdagens ombudsmän har med något undantag föranlett åtgärder från regeringens sida.

Två tredjedelar av de beslut som överlämnats för kännedom har gått till Justitiedepartementet och Socialdepartementet, 30 respektive 38 stycken. För Justitiedepartementets del redovisas att 9 av dem inte föranlett någon särskild åtgärd och för Socialdepartementets del att 22 lagts ad acta. I promemoriorna från de övriga departementen redovisas med angivande av skäl att vissa av de överlämnade besluten inte föranlett någon åtgärd.

Regeringens sammanställning över vidtagna åtgärder med anledning av Riksdagens ombudsmäns framställningar och beslut kan enligt utskottets mening ge en värdefull information om vad ombudsmännens iakttagelser lett till. Redovisningarna av vidtagna åtgärder ger vid handen att framställningarna och iakttagelserna från JO bör vara ett angeläget inslag i arbetet med att förbättra lagstiftning och rutiner.

När det gäller regeringens återrapportering om Riksrevisionens iakttagelser har i budgetpropositionen för år 2007 skett en förbättring jämfört med tidigare år. Många gånger saknas dock fortfarande redovisning av planerade eller vidtagna åtgärder eller om regeringens inställning i övrigt till Riksrevisionens rekommendationer. Utskottet förutsätter att sådana brister kommer att uppmärksammas i det fortsatta arbete med redovisningarna till riksdagen som omnämns i Finansdepartementets promemoria.

Granskningen föranleder inte något uttalande i övrigt från utskottet.

Utredningsmaterial

Bilaga 1.1

STATSMINISTERN

SVERIGES RIKSDAG
TALMANNEN
2006 -09- 18
Diarienr: 019-4583-05/06

Jag begär härmed att bli entledigad från befattningen som statsminister.

Stockholm den 18 september 2006

Göran Persson

Bilaga 1.2

TALMANNEN

SVERIGES RIKSDAG

Dnr 019-4583-05/06

Till
Statsministern och övriga statsråd

Statsministern har idag till mig överlämnat en skrivelse med begäran om entledigande. I anledning därav och med stöd av bestämmelserna i 6 kap. 6 och 7 §§ regeringsformen entledigar jag statsministern och övriga statsråd. Jag erinrar om 8 § i samma kapitel som föreskriver att entledigade regeringsledamöter uppehåller sina befattningar till dess ny regering har tillträtt.

Stockholm den 18 september 2006

Björn von Sydow
Talman

Bilaga 1.3

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSDAG

2006-09-18

Talmannen tar emot statsministern idag kl 16.00

Riksdagens talman Björn von Sydow tar idag kl. 16.00 emot statsminister Göran Persson, som kommer till riksdagen med begäran om att bli entledigad från uppdraget som statsminister.

Talmannen inleder därefter samtal med företrädare för samtliga riksdagspartier. Först samtalar han med socialdemokraternas partiledare Göran Persson i anslutning till ovan nämnda möte. Efter samtalen med partiledarna kommer talmannen att överlägga med de vice talmännen.

Information om tidpunkter för möten med övriga partiledare lämnas senare.

Vid mötets början ordnas fotopool (Scanpix, DN, Aftonbladet, SVT, TV4).

Journalister/fotografer som har till uppgift att bevaka händelserna i samband med regeringsbildningen hänvisas till caféet i anslutning till talmanskorridoren, plan 3 i västra Riksdagshuset. Avsikten är att partiledarna passerar caféet på väg från sina respektive möten med talmannen.

Observera att för tillträde för reportrar, fotografer och teknisk personal till riksdagens lokaler krävs ackreditering enligt det system som infördes den 1 juli 2006.

Entré genom Riksgatan 1.

För information om regeringsbildning se riksdagens webbplats under "Demokrati".

Anna Wieslander
Talmannens presschef, tfn 08-786 40 66, 070-537 29 00

SVERIGES RIKSDAG · 100 12 STOCKHOLM · TELEFON 08-786 40 00

Bilaga 1.4

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSDAG

2006-09-18

Talmannen möter partiledare för samtal om regeringsbildning

Riksdagens talman Björn von Sydow tog idag emot statsminister Göran Perssons begäran om entledigande från uppdraget som statsminister.

Talmannen beviljade denna begäran och Göran Persson kommer nu enligt reglerna i regeringsformen att leda en expeditionsregering.

Mot bakgrund av detta har talmannen inlett uppdraget att få fram förslag till ny statsminister. Talmannen har fört samtal med Göran Persson och kommer under morgondagen, tisdagen den 19 september, att sammanträffa enskilt med övriga ledare för riksdagspartierna enligt följande:

Fredrik Reinfeldt	09.30
Maud Olofsson	10.15
Lars Leijonborg	11.00
Göran Hägglund	11.45
Lars Ohly	13.15
Peter Eriksson	14.00

Kl. 14.45 kommer talmannen att överlägga med de vice talmännen.

Därefter väntas talmannen på nytt träffa Fredrik Reinfeldt. I anslutning till detta hålls presskonferens i förstakammarsalen. Information om exakta tidpunkter meddelas senare.

Vid inledningen av talmannens möten med partiledarna ordnas fotopool (Scanpix, DN, Aftonbladet, SVT, TV4).

Journalister/fotografer som har till uppgift att bevaka händelserna i samband med regeringsbildningen hänvisas till caféet i anslutning till talmanskorridoren, plan 3 i västra Riksdagshuset. Avsikten är att respektive partiledare passerar caféet på väg från mötet med talmannen.

Entré genom Riksgatan 1.

Observera att för tillträde för reportrar, fotografer och teknisk personal till riksdagens lokaler krävs ackreditering enligt det system som infördes den 1 juli 2006.

För information om regeringsbildning se riksdagens webbplats under "Demokrati".

Anna Wieslander
Talmannens presschef, tfn 08-786 40 66, 070-537 29 00

SVERIGES RIKSDAG · 100 12 STOCKHOLM · TELEFON 08-786 40 00

Bilaga 1.5

TALMANNEN

SVERIGES RIKSDAG

PM 2006-09-19

Talman Björn von Sydow har under måndagen och tisdagen haft möten med företrädare för samtliga riksdagspartier och efter det överlagt med de vice talmännen.

Därefter har talmannen haft ett andra möte med moderaternas partiordförande Fredrik Reinfeldt ca kl.15.15. Vid samtalet uppdrog talmannen åt Fredrik Reinfeldt att förbereda bildandet av en fyrpartiregering baserad på moderaterna, centern, folkpartiet och kristdemokraterna.

I morgon onsdag kl. 17.15 informerar talmannen tillfälliga riksföreståndaren, H.K.H. Kronprinsessan Victoria.

Fredrik Reinfeldt kommer att rapportera om sitt uppdrag till talmannen under torsdagen, då det slutliga valresultatet fastställs. I den händelse den slutliga mandatfördelningen skulle ändra förutsättningarna för bildandet av en fyrpartiregering upptar talmannen nya överläggningar med partiledarna.

Bilaga 1.6

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSDAG

2006-09-19

Talmannen gav Reinfeldt i uppdrag att förbereda bildandet av fyrpartiregering

Talman Björn von Sydow har under måndagen och tisdagen haft möten med företrädare för samtliga riksdagspartier och efter det överlagt med de vice talmännen.

Därefter har talmannen haft ett andra möte med moderaternas partiordförande Fredrik Reinfeldt ca kl.15.15. Vid samtalet uppdrog talmannen åt Fredrik Reinfeldt att förebereda bildandet av en fyrpartiregering baserad på moderaterna, centern, folkpartiet och kristdemokraterna.

I morgon onsdag kl. 17.15 informerar talmannen tillfälliga riksföreståndaren, H.K.H. Kronprinsessan Victoria.

Fredrik Reinfeldt kommer att rapportera om sitt uppdrag till talmannen under torsdagen, då det slutliga valresultatet fastställs. I den händelse den slutliga mandatfördelningen skulle ändra förutsättningarna för bildandet av en fyrpartiregering upptar talmannen nya överläggningar med partiledarna.

Anna Wieslander
Talmannens presschef, tfn 08-786 40 66, 070-537 29 00

SVERIGES RIKSDAG · 100 12 STOCKHOLM · TELEFON 08-786 40 00

Bilaga 1.7

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSDAG

2006-09-19

Presskonferens med talmannen och Fredrik Reinfeldt

Talmannen har inlett sitt uppdrag att få fram förslag till ny statsminister som riksdagen kan acceptera. I uppdraget ingår att samtala med samtliga företrädare för riksdagspartierna. När samtal med samtliga har skett, samt överläggningar med vice talmännen, kallar talmannen Fredrik Reinfeldt till ett nytt möte. Detta beräknas äga rum ca kl. 15.15 idag tisdag.

I direkt anslutning till mötet håller talmannen och Fredrik Reinfeldt en gemensam presskonferens. Lokal: förstakammarsalen, östra Riksdagshuset.

Journalister ombedes vara på plats i förstakammarsalen **kl 15.15.**

Ingång genom Riksgatan 2 för den som inte redan befinner sig i Riksdagshuset.

Notera att för tillträde för reportrar, fotografer och teknisk personal till riksdagens lokaler krävs ackreditering enligt det system som infördes den 1 juli 2006.

Presskonferensen kan följas via riksdagens hemsida: Webb-TV.

Anna Wieslander
Talmannens presschef, tfn 08-786 40 66, 070-537 29 00

SVERIGES RIKSDAG · 100 12 STOCKHOLM · TELEFON 08-786 40 00

Bilaga 1.8

TALMANNEN

SVERIGES RIKSDAG

PM 2006-09-21

Uttalande av talmannen efter samtal med Reinfeldt

Talmannen och moderaternas partiledare Fredrik Reinfeldt har idag kl. 17.30 samtalat om det uppdrag som Fredrik Reinfeldt har fått att förbereda bildandet av en fyrpartiregering baserad på moderaterna, centern, folkpartiet och kristdemokraterna.

- Jag har tagit del av det slutliga valresultatet och därefter samtalat med Fredrik Reinfeldt. Vi är överens om att förberedandet fortskrider och att det slutliga valresultatet inte ändrat förutsättningarna för bildandet av en fyrpartiregering med Fredrik Reinfeldt som statsminister, säger talman Björn von Sydow.

Bilaga 1.9

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSDAG

2006-09-21

Uttalande av talmannen efter samtal med Reinfeldt

Talmannen och moderaternas partiledare Fredrik Reinfeldt har idag kl. 17.30 samtalat om det uppdrag som Fredrik Reinfeldt har fått att förbereda bildandet av en fyrpartiregering baserad på moderaterna, centern, folkpartiet och kristdemokraterna.

- Jag har tagit del av det slutliga valresultatet och därefter samtalat med Fredrik Reinfeldt. Vi är överens om att förberedandet fortskrider och att det slutliga valresultatet inte ändrat förutsättningarna för bildandet av en fyrpartiregering med Fredrik Reinfeldt som statsminister, säger talman Björn von Sydow.

Anna Wieslander
Talmannens presschef, tfn 08-786 40 66, 070-537 29 00

SVERIGES RIKSDAG · 100 12 STOCKHOLM · TELEFON 08-786 40 00

Bilaga 1.10

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSDAG

2006-09-28

Den nyvalda riksdagens första vecka

Måndagen den 2 oktober kl. 11.00 samlas den nyvalda riksdagen till upprop. Därefter väljer riksdagen talman och vice talmän, kammarsekreterare samt utser en valberedning. Omröstning i talmansvalet kan ske med slutna sedlar.

Till dess att riksdagen har valt talman och vice talmän, leder ålderspresidenten sammanträdet, dvs. den ledamot som har suttit längst i riksdagen. Ålderspresident är Per Westerberg (m), följd av Margareta Israelsson (s) och Lars Leijonborg (fp). Dessa tre kommer vid sammanträdets första del att sitta på podiet i den ommöblerade och nyrenoverade plenisalen.

Måndag eftermiddag förväntas den nyvalda talmannen slutföra arbetet med regeringsbildningen. Pressmeddelande om aktuella tider kring detta kommer att skickas ut senare.

Tisdagen den 3 oktober kl. 14.00 äger riksmötets högtidliga öppnande rum. Expeditionsregeringen sitter på statsrådsplatserna i plenisalen. Ett separat pressmeddelande om öppnandet kommer att skickas ut.

Kl. 17.00 på tisdagen väntas talmannen lägga fram sitt förslag till statsminister för kammaren. Samtidigt uppger talmannen vilka partier som ska ingå i regeringen. Förslaget bordläggs.

Onsdagen den 4 oktober bordlägger riksdagen förslaget till statsminister en andra gång.

Torsdagen den 5 oktober kl. 14.00 röstar kammaren om förslaget till statsminister. Förslaget är godkänt om inte mer än hälften av riksdagens ledamöter, alltså minst 175, röstar mot förslaget.

Fredagen den 6 oktober kl. 09.00 väntas statsministern anmäla de utsedda statsråden för riksdagen och avge regeringsförklaringen.

Kl. 12.00 på fredagen sker det formella regeringsskiftet vid en konselj i slottet med H.M. Konungen som ordförande. Den nya regeringen samt talmannen är närvarande.

Anna Wieslander
Talmannens presschef, tfn 08-786 40 66, 070-537 29 00

SVERIGES RIKSDAG · 100 12 STOCKHOLM · TELEFON 08-786 40 00

Bilaga 1.11

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSDAG

2006-10-02

Talmannen fortsätter uppdraget med regeringsbildning

Idag måndag kl. 11.00 väljer riksdagen talman och vice talmän för den kommande valperioden. Det är den nyvalda riksdagens talman som ska lägga fram sitt förslag till statsminister för kammaren. Innan så sker, ska talmannen enligt regeringsformen kalla företrädare för varje partigrupp i riksdagen till samråd. Talmannen ska också överlägga med de vice talmännen.

Planeringen för talmannens möten under måndagen ser ut som följande:

kl. 13.30	Fredrik Reinfeldt
kl. 13.50	Maud Olofsson
kl. 14.10	Lars Leijonborg
kl. 14.30	Göran Hägglund
kl. 14.50	Göran Persson
kl. 15.10	Lars Ohly
kl. 15.30	Peter Eriksson och Maria Wetterstrand
kl. 15.50	Vice talmännen
kl. 16.10	Fredrik Reinfeldt
kl. 17.30	Talmannen informerar H.M. Konungen

Fotopool vid respektive mötes början (Scanpix, SVT, TV4). Fotograferna ombedes vara på plats 10 min före, plan 3, västra Riksdagshuset.

Presskonferens hålls kl. 16.30 i förstakammarsalen, östra Riksdagshuset. För journalister som kommer direkt till presskonferensen sker entré genom Riksgatan 2. Presskonferensen kan följas på riksdagens webb-TV.

Journalister/fotografer som har till uppgift att bevaka händelserna i samband med regeringsbildningen hänvisas till caféet i anslutning till talmanskorridoren, plan 3 i västra Riksdagshuset. Avsikten är att respektive partiledare passerar caféet på väg från mötet med talmannen.

Entré genom Riksgatan 1.

Observera att för tillträde för reportrar, fotografer och teknisk personal till riksdagens lokaler krävs ackreditering enligt det system som infördes den 1 juli 2006.

För information om regeringsbildning se riksdagens webbplats under "Demokrati".

Anna Wieslander
Talmannens presschef, tfn 08-786 40 66, 070-537 29 00

SVERIGES RIKSDAG · 100 12 STOCKHOLM · TELEFON 08-786 40 00

Bilaga 1.12

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSDAG

2006-10-02

Per Westerberg vald till ny talman

Riksdagen valde idag Per Westerberg (m) till ny talman. Till förste vice talman valdes Jan Björkman (s), till andre vice talman valdes Birgitta Sellén (c) och till tredje vice talman valdes Liselott Hagberg (fp).

- Som talman vill jag driva på förnyelsen av hur riksdagen arbetar. Jag tror också att det är viktigt att vi är tydliga med den centrala roll som riksdagen har i vår demokrati. Det vi gör här i riksdagen ska väcka intresse, skapa engagemang och förtroende hos allmänheten, säger Per Westerberg.

Per Westerberg är riksdagsledamot sedan 1979. Han är den ledamot som har flest riksdagsår bakom sig. Per Westerberg har bl.a. varit ordförande i näringsutskottet och miljö- och jordbruksutskottet samt vice ordförande i trafikutskottet. 2003-2006 var Per Westerberg riksdagens första vice talman. 1991-1994 verkade han som näringsminister. Per Westerberg bor i Nyköping.

Jan Björkman är riksdagsledamot sedan 1988. 1995-2006 var han ordförande i utbildningsutskottet. Jan Björkman bor i Olofström.

Birgitta Sellén är riksdagsledamot sedan 1998. Hon har tidigare varit ledamot i kulturutskottet. Birgitta Sellén bor i Kovland.

Liselott Hagberg är riksdagsledamot sedan 2002 och har varit suppleant i konstitutionsutskottet och utbildningsutskottet. Liselott Hagberg bor i Nyköping.

Anna Wieslander
Talmannens presschef, tfn 08-786 40 66, 070-537 29 00

SVERIGES RIKSDAG · 100 12 STOCKHOLM · TELEFON 08-786 40 00

Bilaga 1.13

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSDAG

2006-10-04

Regeringsförklaring och presentation av statsråd

Torsdagen den 5 oktober kl. 14.00 röstar kammaren om talmannens förslag att utse Fredrik Reinfeldt till statsminister i en regering bestående av moderaterna, folkpartiet, centern och kristdemokraterna. Förslaget är godkänt om inte mer än hälften av riksdagens ledamöter, alltså minst 175, röstar mot förslaget. Pressträff efter omröstningen i presshörnan i kammarfoajén.

Fredagen den 6 oktober kl. 09.00 avger statsministern regeringsförklaring och anmäler de utsedda statsråden för riksdagen.

Direkt därefter har massmedia möjlighet att möta de nya statsråden i Sammanbindningsbanan, östra Riksdagshuset.

Ingång genom Riksgatan 1 för den som inte redan befinner sig i Riksdagshuset.

Notera att för tillträde för reportrar, fotografer och teknisk personal till riksdagens lokaler krävs ackreditering enligt det system som infördes den 1 juli 2006. För frågor kring ackreditering kontakta pressekreterare Christina Green, 070-609 64 48.

Kl. 11.45 samlas talmannen och den nya regeringen i Bankhallen för gemensam promenad till slottet.

Kl. 12.00 sker det formella regeringsskiftet vid en konselj i slottet med H.M. Konungen som ordförande. Den nya regeringen samt talmannen är närvarande.

Kl. 14.15 är det fototillfälle med den nya regeringen på Lejonbacken.

Anna Wieslander
Talmannens presschef, tfn 08-786 40 66, 070-537 29 00

SVERIGES RIKSDAG · 100 12 STOCKHOLM · TELEFON 08-786 40 00

Bilaga 1.14

TALMANNEN

SVERIGES RIKSDAG

RD 019-25-2006/07

Förordnande för statsministern

Sedan riksdagen denna dag godkänt mitt förslag om statsminister förordnar jag på riksdagens vägnar enligt 6 kap. 4 § regeringsformen Fredrik Reinfeldt att vara statsminister.

Stockholm den 5 oktober 2006

Per Westerberg
Talman

Bilaga 1.15

TALMANNEN

SVERIGES RIKSDAG

Talmannens anförande vid konseljen den 6 oktober 2006

Eders majestät!

Den 18 september begärde statsminister Göran Persson entledigande från sin befattning. Riksdagens dåvarande talman Björn von Sydow biföll samma dag denna begäran och entledigade statsministern och övriga statsråd.

Samma dag inledde talman Björn von Sydow samråd med företrädare för partigrupperna i riksdagen. Överläggningar ägde också rum med de vice talmännen.

Sedan jag den 2 oktober valts till talman slutförde jag samrådet och överläggningarna.

Den 3 oktober föreslog jag riksdagen att utse Fredrik Reinfeldt till ny statsminister i en fyrpartiregering baserad på moderaterna, centern, folkpartiet och kristdemokraterna. Riksdagen godkände förslaget i går den 5 oktober.

Jag har på riksdagens vägnar utfärdat förordnande för Fredrik Reinfeldt som statsminister. Han har i riksdagen tidigare idag anmält de av honom utsedda statsråden och avgivit en regeringsförklaring.

Bilaga 2.1

REGERINGSKANSLIET

2006-11-10 SB2006/10314

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2006 -11- 10
Dnr 050-270-2006/07

Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation

Härmed överlämnas en inom Regeringskansliets förvaltningsavdelning upprättad promemoria samt övriga begärda handlingar.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är ämnesrådet Jonas Stertman, tfn 08-405 47 08.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-06

Förvaltningsavdelningen

Förvaltningschefens stab

Granskningsärende från KU – regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation

1. Antalet tjänstgörande i RK

Nedanstående tabell visar antalet tjänstgörande, inklusive politiskt anställda, men exklusive kommittéanställda och tjänstgörande vid utlandsmyndigheter i Regeringskansliet under september 2006.

	Antal tjänstgörande exkl. kommittéer och utlandsstationerade
SB	100
Ju	293
UD	779
Fö	142
S	210
Fi	418
U	258
Jo	141
M	203
N	379
FA	685
Totalt	3 608

I tabellen redovisas antalet tjänstgörande vilket innebär att även deltidsarbetande redovisas som en tjänstgörande.

Ett antal omorganisationer har genomförts under år 2006 vilket förklarar vissa förändringar jämfört med motsvarande siffror för år 2005, t.ex. har UD:s arkiv- och registratorsfunktion har förts till FA.

2. Antal politiska tjänstemän i Regeringskansliet

Med politiskt tillsatta tjänstemän avses:
- Politiskt sakkunniga i Regeringskansliet såsom planeringschefer, pressekreterare, politiskt sakkunniga, inklusive politiskt sakkunniga assistenter vilka omfattas av avtalet *Anställda enligt avtal om anställningsvillkor för politiskt sakkunniga samt politiskt timanställda brevskrivare eller talskrivare i Regeringskansliet.*

- Statssekreterare som omfattas av *Avtal om regeringsbeslut om avlöningsförmåner för vissa högre anställningar m.fl.*

Utvecklingen av antal tjänstgörande i de olika kategorierna redovisas här:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Politiskt sakkunniga	112	121	120	145	140	151	162
Statssekreterare	24	25	25	27	27	30	28
Totalt	136	146	145	172	167	181	190
Statsråd och statsminister	17	20	20	22	23	22	22

3. Statsrådsförordnanden och förordnanden enlig 7 kap. 5 § regeringsformen

Se bilaga.

Bilaga 2.2

STATSMINISTERN

KOPIA

Förordnande
2005-12-19

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Med ändring av förordnandet den 22 december 2004 förordnar statsministern statsrådet Bosse Ringholm att från och med denna dag i chefen för Finansdepartementets ställe föredra förvaltningsärenden som gäller statens ägande i AB Svenska Spel.

Göran Persson

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08–405 10 00
Telefax 08–723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

STATSMINISTERN

KOPIA

Förordnande

2005-12-19

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Med ändring av förordnandet den 22 december 2004 förordnar statsministern statsrådet Sven-Erik Österberg att från och med denna dag i chefen för Finansdepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

övergripande valutapolitiska beslut,

statens upplåning och statsskuldsförvaltning,

offentlig upphandling,

finansiella företag, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

krigsförsäkring, krigsskadeersättning,

lotterier, totalisatorspel,

länsstyrelserna,

länsindelningen,

kommunal ekonomi,

allmänna statliga bidrag samt bidrag från och avgifter till staten för kommunalekonomisk utjämning,

allmänna frågor om statsförvaltningen,

övergripande frågor om styrning, ledning och organisation av statlig verksamhet samt rationalisering inom statsförvaltningen,

statistik,

övergripande frågor om informationsteknik (IT) inom statlig förvaltning,

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

arbets- och anställningsvillkor i offentlig anställning med undantag av övergripande lönepolitiska frågor,

personalpolitiska frågor inom statsförvaltningen,

Sveriges indelning i kommuner och landsting,

kommuner, landsting, kommunalförbund,

samhällsinformation.

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

Premiepensionsmyndighetens verksamhet och förvaltningen av premiepensionskapital,

statens upplåning och skuldförvaltning,

offentlig upphandling,

finansmarknaden,

allmänna pensionsfonderna,

kontoföring av finansiella instrument,

näringsrättslig reglering av finansiella företag och beredskapslagstiftning för dessa företag,

insättningsgaranti och investerarskydd,

penningtvätt,

Riksbanken,

lotterier,

anordnande av visst automatspel,

länsstyrelserna,

ändrad regional ansvarsfördelning,

kommunal ekonomi,

allmänna statliga bidrag samt bidrag från och avgifter till staten för kommunalekonomisk utjämning,

rationalisering inom statsförvaltningen,

statistik,

arbetstagare i offentliga anställningar,

Sveriges indelning i kommuner och landsting,

kommuner, landsting, kommunalförbund.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Österbergs ansvarsområde skall höra följande myndigheter och organ:

Riksgäldskontoret,

Finansinspektionen,

Krigsförsäkringsnämnden,

Arbetsgivarverket,

allmänna pensionsfonderna,

Styrelsen för Sveriges allmänna hypoteksbank,

Styrelsen för sparbankernas säkerhetskassa,

Lotteriinspektionen,

Insättningsgarantinämnden,

Nämnden för offentlig upphandling,

Nämnden för elektronisk förvaltning,

länsstyrelserna,

Premiepensionsmyndigheten,

Datainspektionen,

Kammarkollegiet, Statens skaderegleringsnämnd,

Statskontoret, Statens personadressregisternämnd,

Statistiska centralbyrån,

Statens utlandslönenämnd,

Statens ansvarsnämnd,

Statens kvalitets- och kompetensråd,

Offentliga sektorns särskilda nämnd,

Trygghetsstiftelsen,

Statens pensionsverk,

Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor.

Göran Persson

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

SD2006/2169

STATSMINISTERN

Beslut
2006-03-21

Entledigande av statsråd

Statsministern entledigar statsrådet Laila Freivalds från uppdraget att vara statsråd och chef för Utrikesdepartementet med verkan från och med denna dag.

Göran Persson

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

SN2006/2171 bilaga

STATSMINISTERN

Beslut
2006-03-21

Förordnande

Statsministern förordnar statsrådet Bosse Ringholm att med verkan från och med denna dag vara chef för Utrikesdepartementet.

Göran Persson

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-03-27

Förordnande av departementschef

Statsministern förordnar statsrådet Carin Jämtin att från och med i dag till och med den 23 april 2006 vara chef för Utrikesdepartementet.

Göran Persson

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-03-27

Förordnande av statsråd och departementschef

Statsministern förordnar Jan Eliasson att från och med den 24 april 2006 vara statsråd och chef för Utrikesdepartementet.

Göran Persson

Kopia till

Statsrådsberedningen
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd och departementschef

Statsministern förordnar Beatrice Ask att fr.o.m. denna dag vara statsråd och chef för Justitiedepartementet.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskanslicts förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd och departementschef

Statsministern förordnar Carl Bildt att fr.o.m. denna dag vara statsråd och chef för Utrikesdepartementet.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd och departementschef

Statsministern förordnar Mikael Odenberg att fr.o.m. denna dag vara statsråd och chef för Försvarsdepartementet.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd och departementschef

Statsministern förordnar Göran Hägglund att fr.o.m. denna dag vara statsråd och chef för Socialdepartementet.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskanslicts förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd och departementschef

Statsministern förordnar Anders Borg att fr.o.m. denna dag vara statsråd och chef för Finansdepartementet.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd och departementschef

Statsministern förordnar Lars Leijonborg att fr.o.m. denna dag vara statsråd och chef för Utbildningsdepartementet.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd och departementschef

Statsministern förordnar Eskil Erlandsson att fr.o.m. denna dag vara statsråd och chef för Jordbruksdepartementet.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd och departementschef

Statsministern förordnar Andreas Carlgren att fr.o.m. denna dag vara statsråd och chef för Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd och departementschef

Statsministern förordnar Maud Olofsson att fr.o.m. denna dag vara statsråd och chef för Näringsdepartementet.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Cecilia Malmström att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Nyamko Sabuni att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Tobias Billström att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Maria Borelius att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Gunilla Carlsson att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Maria Larsson att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Cristina Husmark Pehrsson att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Mats Odell att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Jan Björklund att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Cecilia Stegö Chilò att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Sven Otto Littorin att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

STATSMINISTERN

Förordnande
2006-10-06

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Åsa Torstensson att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Fredrik Reinfeldt

Kopia till
samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

Bilaga 3.1

REGERINGSKANSLIET

2006-04-04

Statsrådsberedningen

Rättschefens kansli
Robert Johansson
Telefon 4054640

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2006 -04- 10
Dnr 050-7819-2005/06

Sammanställning av antalet ärenden som avgjorts vid regeringssammanträden år 2005

2 bilagor

Härmed överlämnas en sammanställning av antalet avgjorda regeringsärenden 2005 samt utvecklingen av antalet avgjorda regeringsärenden 2004-2005.

Christina Weihe

Kopia till Förvaltningschefen
Expeditionscheferna
Rättscheferna

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Drottninggatan 2

Telefonväxel
08-405 10 00

Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET
Statsrådsberedningen
Rättschefens kansli

REGERINGSÄRENDEN ÅR 2005
2006-03-31

Bilaga 1

	Ärendegrupp	SB	Ju	UD	Fö	S	Fi	U	Jo	M	N	S:a
1.	Propositioner	2	48	22	6	33	34	10	6	14	20	195
2.	Lagrådsremisser	1	36	10	2	14	26	4	3	7	14	117
3.	Författningar[1]	2	154	50	27	96	128	81	59	94	109	800
4.	Kommitté- och utredningsdirektiv	1	31	9	4	26	25	23	11	43	23	196
5.	Regleringsbrev samt anslags- och bidragsärenden	10	110	203	49	429	67	256	83	99	358	1664
6.	Anställningsärenden	19	299	365	75	100	199	225	83	62	133	1560
7.	Överklaganden	27	38	58	3	26	41	17	20	433	173	836
8.	Dispens- och övriga partsärenden	3	801[2]	12	256	136	135	141	18	102	71	1675
9.	B-protokollärenden[3]		6	61	43		6	1		1	7	125
10.	Övriga ärenden	4	66	10	18	18	21	1	30	30	163	361
	Summa	69	1589	800	483	878	682	759	313	885	1071	7529

Anm. Summorna avser antalet nummer på ärendeförteckningarna vid regeringssammanträdena.
Under ett nummer på förteckningarna kan det finnas flera ärenden som avgjorts (dvs. flera diarienummer).

[1] Inkl. författningar som kungjorts i annan författningssamling än SFS.
[2] Inkl. 755nådeärenden m.m. (BIRS).
[3] Ärenden som inte omedelbart har offentliggjorts.

REGERINGSKANSLIET 2006-03-31 Bilaga 2
Statsrådsberedningen

Utveckling av antalet regeringsärenden avgjorda vid regeringssammanträden 2004 - 2005

	Ärendegrupp	2004	2005	Förändring
1.	Propositioner	195	195	+/-0
2.	Lagrådsremisser	101	117	+16
3.	Författningar	863	800	-63
4.	Kommitté- och utredningsdirektiv	303	196	-107
5.	Regleringsbrev samt anslags- och bidragsärenden	1273	1664	+391
6.	Anställningsärenden	1553	1560	+7
7.	Överklaganden	909	836	-73
8.	Dispens- och övriga partsärenden	1967	1675	-292
9.	B-protokollärenden	99	125	+26
10.	Övriga ärenden	352	361	+9
	Summa	**7615**	**7529**	**-86**

Bilaga 4.1

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-10 SB2006/10311

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2006 -11- 10
Dnr 050-271-2006/07

Konstitutionsutskottets granskningsärende Vissa förvaltningsärenden

Härmed överlämnas en inom Finansdepartementet upprättad promemoria.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rätts- och expeditionschefen Lilian Wiklund, tfn 08-405 16 19.

Christina Weihe

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-02

Finansdepartementet

Departementsråd
Agneta Bergqvist

Statsrådsberedningen
Rättschefen

KU:s granskningsärende: Vissa förvaltningsärenden (Dnr 050-271-2006/07)

Med anledning av Statsrådsberedningens begäran får Finansdepartementet lämna följande underlag för svar till konstitutionsutskottet i rubricerade ärende.

Inledning
I budgetpropositionen för 2002 lades huvudkomponenterna för en skattestrategi för alternativa drivmedel fast. Enligt strategin kan skattenedsättning ske antingen via pilotprojekt, för vilka medges befrielse från både energi- och koldioxidskatt, eller genom generell koldioxidskattebefrielse för koldioxidneutrala drivmedel. I budgetpropositionen för 2004 modifierades den ursprungliga strategin på så sätt att koldioxidneutrala drivmedel från och med 2004 till och med 2008 generellt befrias från både koldioxidskatt och energiskatt. I budgetpropositionen för 2007 gör regeringen bedömningen att koldioxidneutrala drivmedel även efter 2008 bör befrias från koldioxidskatt och energiskatt.

Befrielse från koldioxidskatt och energiskatt för pilotprojekt och koldioxidneutrala drivmedel medges för närvarande efter ansökan genom regeringsbeslut enligt 2 kap. 12 § lagen (1994:1776) om skatt på energi. Inom Regeringskansliet bereds för närvarande ett förslag till ny lagstiftning beträffande den generella punktskattebefrielsen för koldioxidneutrala drivmedel. Det gemenskapsrättsliga stödet för punktskattebefrielserna återfinns i rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet[1].

[1] EUT L 123/31, 17.5.2003, s 42, Celex 32003L0030

Fråga 1

1. Har ovannämnda villkor (villkor i dispensbeslut Fi2004/3137) **gällt också i övriga fall?**

Nej.

Om så inte är fallet, vad är skälen till detta?

Skälet är att det rör sig om olika typer av beslut som baserar sig på olika artiklar i rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet[2], ("Energiskattedirektivet").

I beaktandesats 32 till Energiskattedirektivet förtydligas att reglerna om statligt stöd i artikel 87 och 88 i EG-fördraget gäller oaktat bestämmelserna i Energiskattedirektivet.

Artikel 15 i energiskattedirektivet ger medlemsstaterna rätt att tillämpa fullständig eller partiell skattebefrielse eller skattenedsättning för produkter som används inom pilotprojekt för teknisk utveckling av mer miljövänliga produkter eller för bränslen från förnybara källor.

Kommissionen har i beslut N 512/2002 och beslut N 187/2004 beslutat att betrakta det statliga stöd som består av nedsatt punktskatt eller befrielse från punktskatt till förmån för pilotprojekt som förenligt med EG-fördraget.[3]

De villkor som ställs upp i regeringsbeslut Fi2004/3137 syftar till att uppfylla de krav som ställs upp i kommissionens beslut N 512/2002 och N 187/2004 beträffande statligt stöd.

Artikel 16 reglerar möjligheterna till skattelättnader för en rad uppräknade biobränsleprodukter. Medlemsstaterna ges möjlighet att tillämpa en generell skattebefrielse eller nedsatt skattesats för slutprodukter, som innehåller en eller flera av de produkter som räknas upp. I artikeln regleras de närmare förutsättningarna som skall uppfyllas om en medlemsstat ger skattebefrielse. Överkompensation för merkostnaderna att framställa de produkter som ges skattelättnad, får t.ex. inte förekomma.

Kommissionen har vidare i beslut N 112/2004 beslutat att betrakta den generella punktskattebefrielsen för koldioxidneutrala drivmedel som förenlig med EG-fördraget.[4]

---

[2] EUT L 123/31, 17.5.2003, s 42, Celex 32003L0030

[3] Länk till kommissionens beslut: http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2002/n512-02.pdf och http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2004/n187-04.pdf

[4] http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2004/n112-04.pdf

Dessa villkor ställs upp i regeringsbesluten beträffande den generella punktskattebefrielsen för koldioxidneutrala drivmedel.

I besluten beträffande den generella punktskattebefrielsen för koldioxidneutrala drivmedel framgår det vidare att besluten upphör den 31 december 2008 eller vid den tidigare dag då lagstiftning om generell nedsättning från eller nedsättning av energiskatt och koldioxidskatt som beslutet gäller träder i kraft. Inom Regeringskansliet bereds för närvarande ett förslag till ny lagstiftning beträffande den generella punktskattebefrielsen för koldioxidneutrala drivmedel.

Vilken innebörd har begreppet pilotprojekt som syftar till att utveckla mer miljövänliga bränslen getts i regeringens tillämpning av den aktuella bestämmelsen?
Den innebörd som framgår av kommissionens beslut N 512/2002 och N 187/2004 beträffande pilotprojekt och beslut N 112/2004 beträffande den generella punktskattebefrielsen för koldioxidneutrala drivmedel.

Fråga 2
2. Vilka rutiner gäller för ansökningar per e-post?
Ansökningar per e-post har godtagits.

Som ovan

Agneta Bergqvist
Departementsråd

Bilaga 5.1

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-10 SB2006/10312

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2006 -11- 10
Dnr 050-284-2006/07

Konstitutionsutskottets granskningsärende Bidrag till organisationer

Härmed överlämnas två promemorior som upprättats inom Regeringskansliet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättssakkunnige Angelica Jonsson, tfn 08-405 40 78.

Christina Weihe

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-02

Socialdepartementet

Juridiska kansliet
Ämnessakkunnig
Hans Hagelin

KU:s granskningsärende Bidrag till organisationer (dnr 050-284-2006/07)

Fråga: Utskottet begär genom en skrivelse till Regeringskansliet de kommentarer som kanslikommentarerna i bilagda tabeller ger upphov till.

S/2004/390/ST
I det regeringsbeslut genom vilket Riksföreningen Stoppa Kvinnlig Könsstympning (RISK) beviljades 25 000 kr för tryckning och distribution av tre skrifter, uppställdes inte något krav på återrapportering. Återrapportering har därför inte skett.

S2004/9645/SK
Barnombudsmannen (BO) fick genom regleringsbrevet för budgetåret 2001 i uppdrag av regeringen att ta fram ett underlag till hur ett uppdaterat informationsmaterial om FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen) skulle kunna utformas. BO har därefter av regeringen erhållit särskilda medel för produktion och distribution av informationsmaterial avseende Barnkonventionen (S2001/10123/ST, S2002/8052/ST, S2004/3663/SK och S2004/9645).

I regeringsbeslut den 23 september 2004 (S2004/3663/ST) uppställde regeringen bl.a. krav på att BO senast den 30 juni 2006 skulle utvärdera de tre informationsmaterial som BO producerat med hjälp av de medel som regeringen tilldelat BO. Denna utvärdering inkom på utsatt tid till Regeringskansliet (S2006/5483/SK). I utvärderingen redovisas bl. a. hur de medel som BO erhöll på grund av regeringsbeslutet den 22 december 2004 (S2004/9645/SK) använts. Återapportering har således skett.

S2004/3940/SF
Karolinska institutets verksamhetsbeskrivning inkom till Regeringskansliet den 26 april 2004, men diarieförde av misstag i ett annat ärende. Misstaget har korrigerats och verksamhetsbeskrivningen återfinns nu i S/2004/3940/SF.

S2004/3192/SF
Stiftelsen Spinalis har vid ett möte den 26 september 2006 och vid telefonsamtal den 31 oktober 2006 påmints om sin skyldighet att lämna en utförlig ekonomisk redogörelse som är styrkt av revisor. Stiftelsen Spinalis har utlovat att redogörelsen skall avges inom kort.

S2004/7661/SF
Karolinska institutet kommer att avge sin rapport i slutet av nästa vecka (v.45).

S2004/4718/FH
När regeringen beviljade medel till CAN angavs i regeringsbeslutet att CAN skulle inkomma med en rapport till Regeringskansliet den 1 mars 2005, om arbetet med ESPAD-undersökningarna. Detta har dock inte skett. Regeringen har kunnat ta del av CAN:s årsredovisning där ESPAD-undersökningarna har beskrivits. Undersökningarna har också redovisats till Regeringskansliet.

S2004/4923/FH
I det regeringsbeslut genom vilket Länsstyrelsen i Västernorrlands län, beviljades medel för att utveckla det alkohol och drogförebyggande arbetet, uppställdes inte något krav på att redogörelsen till regeringen skulle vara styrkt av en revisor.

S2004/8334/FH
I det regeringsbeslut genom vilket Region Halland beviljades medel för att anställa en länssamordnare, uppställdes inte något krav på att redogörelsen till regeringen skulle vara styrkt av en revisor.

S2004/8010/FH
I det regeringsbeslut genom vilket Regionförbundet i Kalmar län beviljades medel för att utveckla det alkohol- och drogförebyggande arbetet i länet, uppställdes inte något krav på att redogörelsen till regeringen skulle vara styrkt av en revisor.

S2004/7206/FH
I det regeringsbeslut genom vilket Kommunförbundet i Örebro län beviljades medel för att tillsätta en resursperson i det alkoholpreventiva arbetet i länet, uppställdes inte något krav på att redogörelsen till regeringen skulle vara styrkt av en revisor.

S2004/7955/FH
När regeringen beviljade medel till Nordisk alkohol- och narkotikatidskrift (NAT) angavs det inte i regeringsbeslutet att NAT skulle inkomma med återrapportering av arbetet. Återrapportering har därför inte skett.

Ändamålet med de fördelade medlen är att bidra till att tidskriften ges ut vilket också skett under år 2004. Regeringen har kunnat följa arbetet genom att en tjänsteman från Socialdepartementet suttit med i styrelsen. Ministerrådets organ Nordiska Nämnden för Alkohol och drogforskning (NAD) ger i samarbete med STAKES ut tidskriften Nordisk alkohol- och narkotikatidskrift. NAD utser också redaktionsrådet och stödjer utgivningen av tidningen med 10 000 euro varje år.

S2004/558/FH
I det regeringsbeslut genom vilket Familjemedicinska institutet beviljades medel till utveckling och genomförande av ett ettårigt projekt för fortbildning och kunskapsutveckling om riskbruk av alkohol inom primärvården och företagshälsovården, uppställdes inte något krav på att redogörelsen till regeringen skulle vara styrkt av en revisor.

S2004/482/FH
I det regeringsbeslut genom vilket Länsstyrelsen i Dalarnas län beviljades medel till det alkohol- och drogförebyggande projektet i länet, uppställdes inte något krav på att redogörelsen till regeringen skulle vara styrkt av en revisor.

S2004/7608/FH
När regeringen beviljade medel till Nordisk alkohol- och narkotikatidskrift (NAT) angavs det inte i regeringsbeslutet att NAT skulle inkomma med återrapportering av arbetet. Återrapportering har därför inte skett.

Ändamålet med de fördelade medlen är att bidra till att tidskriften ges ut vilket också skett under år 2005. Regeringen har kunnat följa arbetet genom att en tjänsteman från Socialdepartementet suttit med i styrelsen. Ministerrådets organ Nordiska Nämnden för Alkohol och drogforskning (NAD) ger i samarbete med STAKES ut tidskriften Nordisk alkohol- och narkotikatidskrift. NAD utser också redaktionsrådet och stödjer utgivningen av tidningen med 10 000 euro varje år.

S2004/3803/FH
När regeringen beviljade medel till Jämtlands läns landsting angavs i regeringsbeslutet att landstinget skulle inkomma med en rapport till Regeringskansliet den 31 december 2005, om det alkoholförebyggande arbetet i Jämtlands län. Detta har dock inte skett.

S2003/8901/FH
När regeringen beviljade medel till Östergötlands läns landsting angavs i regeringsbeslutet att landstinget skulle inkomma med en rapport till Regeringskansliet den 1 oktober 2005, om arbetet med motiverande samtal kring livsstilsfrågor med fokus på alkohol. Detta har dock inte skett.

Kommentarer i övrigt

Av ovanstående redovisning framgår att flera regeringsbeslut avseende bidragsgivning inte utformats i enlighet med de riktlinjer för bidrag till föreningar, företag m.m. som då gällde inom Regeringskansliet. Vidare framgår att kontrollen av att rapportskyldigheten fullgörs i tid i vissa fall inte fungerat tillfredställande. Detta beror på brister i handläggningsrutinerna.

Regeringskansliets riktlinjer är rekommendationer och viktiga hjälpmedel i arbetet i Regeringskansliet. De är inte rättsligt bindande.

Bidrag som lämnas från anslag 14:8 Alkohol- och narkotikapolitiska åtgärder, utgör en stor del av den bidragsgivning som handläggs inom Socialdepartementet. Sedan sommaren 2006 har rutinerna för ärenden som gäller bidrag från nämnda anslag, setts över i enlighet med Regeringskansliets riktlinjer för bidrag till föreningar, stiftelser m.fl. (FA2006/118/JA). Rutinerna har ändrats i syfte att förbättra ärendehanteringen i samtliga ekonomistyrningsfrågor. De förändrade rutinerna ger bättre kontroll av att rapporter som efterfrågas i regeringsbeslut också inkommer till departementet i tid.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-02

Utbildnings- och kulturdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende Bidrag till organisationer

Utbildnings- och kulturdepartementet får härmed lämna följande underlag till svar till konstitutionsutskottet i det angivna ärendet.

Svaren avser beslut om bidrag under 2004 för vilka dåvarande Kulturdepartementet/Kulturenheten ansvarade för handläggningen. Svaret utgår därför från de rutiner som Kulturenheten tillämpar.

Hanteringen av bidragsansökningar

Utgångspunkten är att Regeringskansliets riktlinjer för bidrag till föreningar, företag m.m. skall följas.

Inom kulturpolitiken är det som regel en uppgift för myndigheter att besluta om bidrag till enskilda ändamål. Till regeringens förfogande finns bara mycket begränsade medel för sådan bidragsgivning, varav en del utgör behållningen från AB Svenska Spel. Därutöver kan det periodvis finnas medel avsatta till regeringens disposition för särskilda kulturpolitiska satsningar.

Departementet får årligen motta ett stort antal spontana ansökningar om stöd till kulturella ändamål. De flesta ansökningar avslås av regeringen med en hänvisning till ansvarig myndighet. I de fall bidrag ändå beviljas formuleras besluten med vissa villkor, som att medlen ska gå till ett specificerat ändamål, att medlen ska vara rekvirerade senast vid en viss tidpunkt, att mottagaren ska redovisa användningen av medlen inom en utsatt tid och att medel som inte har använts för sitt ändamål ska betalas tillbaka.

Det bör noteras att när det är fråga om ett projektbidrag från regeringen, så rör det sig i normalfallet endast om en delfinansiering av berörda projekt.

I de fall där ansökan bifalls tas normalt en direkt kontakt med mottagaren för att efterfråga kompletterande sakuppgifter om projektet och dess totala finansiering.

Uppföljning

Uppföljning av bidragsbeslut har så gott som alltid gjorts. Det rör sig dels om att återrapportering över huvudtaget sker, dels om att rapporteringen innehåller tillräcklig information. Rutinerna har vid olika tidpunkter setts över. Senast skedde det kring halvårsskiftet 2005. Följande rutiner gäller numera för Kulturenhetens uppföljning av bidragsbeslut. Regelbundet kontrolleras om återrapportering skett inom föreskriven tid. Om så inte är fallet kontaktas bidragsmottagaren och ombeds att snarast sända in återrapportering. Den återrapportering som bidragsmottagaren lämnar granskas av berörda tjänstemän som också bedömer om åtgärder behöver vidtas, t.ex. att begära förtydliganden av medlens användning.

Riktlinjernas rättsliga status

Regeringskansliets riktlinjer är rekommendationer och viktiga hjälpmedel i arbetet i Regeringskansliet. De är inte rättsligt bindande.

Kommentarer till anmärkningarna beträffande återrapporteringen

Det kan inledningsvis konstateras att konstitutionsutskottets granskning avser beslut i bidragsärenden under 2004. Sedan dess har, som nämnts, rutinerna för uppföljningen av bidragsbesluten setts över och stramats upp.

När det gäller de ärenden där konstitutionsutskottet kommenterat att återrapport saknas vill departementet anföra följande. I flera av de fall som avses har bidragsmottagare varit en myndighet eller institution och i dessa fall har redovisning gjorts genom årsredovisning, verksamhetsberättelse eller annat underlag som lämnats in. Detta gäller exempelvis Statens kulturråd, Stiftelsen Drottningholms teatermuseum och Stiftelsen Strindbergsmuseet. Bidragen till de två sistnämnda institutionerna har aviserats i budgetpropositionen och är en del av det totala statliga verksamhetsbidrag som utgår till dessa institutioner. Beslutet avseende SCB var kopplat till Bokpriskommissionens arbete och resultatet har redovisats i ett antal rapporter från kommissionen. Teateralliansen AB och Schackakademin har lämnat bidragsredovisning, i maj respektive mars 2005. När det gäller bidraget till Statens försvarshistoriska museer skall det återredovisas senast den 31 december 2007.

Bilaga 6.1

Bilagan innehåller en sammanställning över bestämmelser i grundlag, lag eller förordning som bemyndigar ett enskilt statsråd, Regeringskansliet, departementschef eller departement att fatta beslut. Notera att alla medtagna bemyndiganden som enligt lag eller förordning ges till Regeringskansliet här återfinns under rubriken ”Regeringskansliet, samtliga departement”, även om de enligt arbetsordningen för Regeringskansliet ska avgöras av visst departement.

Samtliga statsråd

Tryckfrihetsförordningen (1949:105)

2 kap.

15 § Om annan än riksdagen eller regeringen avslår begäran att få taga del av handling eller lämnar ut allmän handling med förbehåll, som inskränker sökandens rätt att yppa dess innehåll eller eljest förfoga över den, får sökanden föra talan mot beslutet. Talan mot beslut av statsråd skall föras hos regeringen och talan mot beslut av annan myndighet hos domstol.

I den i 2 § omnämnda lagen skall närmare angivas hur talan mot beslut som avses i första stycket skall föras. Sådan talan skall alltid prövas skyndsamt.

Angående rätt att föra talan mot beslut av myndighet som lyder under riksdagen är särskilt föreskrivet. Lag (1976:954).

Regeringskansliet, samtliga departement

Lag (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom

25 f § I fall som avses i 25 b § 1 skall offentligt biträde förordnas för den dömde, om det inte måste antas att behov av biträde saknas.

I ärenden hos regeringen prövas frågor om offentligt biträde av Regeringskansliet.

Beslut om offentligt biträde eller om ersättning till denne överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Lag (2004:592).

– – –

27 § I mål och ärenden angående verkställighet utomlands av frihetsberövande påföljd skall offentligt biträde förordnas för den som åtgärden avser, om det inte måste antas att behov av biträde saknas.

I ärenden hos regeringen prövas frågor om offentligt biträde av Regeringskansliet.

Beslut om offentligt biträde eller om ersättning till denne överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Lag (2004:592).

Förordning (1974:225) om utmärkelsen ”För nit och redlighet i rikets tjänst”

3 § Fråga om tilldelning av utmärkelsen prövas av den myndighet där arbetstagaren är anställd, om ej överordnad myndighet bestämmer annat. Är arbetstagaren chef för myndighet som lyder omedelbart under regeringen, prövas frågan dock av chefen för det departement dit myndigheten hör eller av myndighet eller tjänsteman som departementschefen bestämmer.

Passförordning (1979:664)

29 § Ytterligare föreskrifter om verkställigheten av passlagen (1978:302) och denna förordning får meddelas för passmyndigheter inom riket av Rikspolisstyrelsen och för passmyndighet utom riket av Regeringskansliet.

Regeringskansliet får medge avvikelse från denna förordning, när det påkallas av särskilda förhållanden. Förordning (2005:659).

Förordning (1991:360) med instruktion för Utrikesförvaltningens antagningsnämnd

1 § Utrikesförvaltningens antagningsnämnd har till uppgift att på begäran av Regeringskansliet pröva om den som har sökt sådan anställning som handläggare inom utrikesförvaltningen som förenas med skyldighet att tjänstgöra inom utrikesrepresentationen, är lämplig för tjänstgöringen utomlands. Resultatet av prövningen skall redovisas i ett yttrande.

Prövningen gäller inte vid anställning som minister, kansliråd, ambassadråd eller konsul på motsvarande nivå. Förordning (1997:16).

Lag (1991:572) om särskild utlänningskontroll

28 § I ärende hos regeringen fattas beslut i fråga om offentligt biträde av Regeringskansliet. Lag (2005:720).

Förordning (1992:247) med instruktion för utrikesrepresentationen

27 § En utlandsmyndighets konsulära distrikt fastställs av Regeringskansliet. Förordning (1996:1591).

– – –

29 § En framställning om godkännande (agremang) för ett sändebud eller om tillåtelse för en konsul att utöva sina uppgifter (exekvatur) görs av den berörda beskickningen på uppdrag av Regeringskansliet.

Chefen för en delegation anmäls i den ordning som tillämpas vid organisationen. Förordning (1996:1591).

– – –

40 § Regeringskansliet får meddela ytterligare föreskrifter om utrikesrepresentationens organisation och om formerna för utrikesrepresentationens verksamhet. Förordning (1996:1591).

41 § Regeringskansliet får även meddela föreskrifter om

1. konsulärt ekonomiskt bistånd enligt vad som anges i 5 § samt 17 § första stycket och andra stycket 1 lagen (2003:491) om konsulärt ekonomiskt bistånd,

2. bistånd till medborgare i länder inom Europeiska unionen och medborgare i Island och Norge som lämnas med stöd av 14 § samt om ersättning åt utlandsmyndigheterna för utgifter och kostnader för sådant bistånd,

3. åtgärder som en utlandsmyndighet skall vidta när en person med hemvist i Sverige eller en svensk medborgare med hemvist i utlandet har avlidit utomlands,

4. åtgärder som en utlandsmyndighet skall vidta i kvarlåtenskapsärenden,

5. avgiftsbeläggning av näringslivsfrämjande tjänster vid utlandsmyndigheterna. Förordning (2003:562).

– – –

43 § Regeringskansliet får besluta om avvikelser från denna förordning för särskilda fall. Förordning (1996:1591).

47 § Den som tjänstgör vid en utlandsmyndighet får inte utan tillstånd ta emot en befattning eller ett uppdrag av en utländsk regering eller en internationell organisation.

Tillstånd enligt första stycket meddelas av Regeringskansliet beträffande utsänd personal och av utlandsmyndigheten beträffande lokalanställd personal. Förordning (1996:1591).

48 § Andra beslut av en utlandsmyndighet än beslut som enligt 22 a § förvaltningslagen (1986:223) skall överklagas hos allmän förvaltningsdomstol får överklagas hos Regeringskansliet, om något annat inte följer av lagen (1987:439) om inskränkning i rätten att överklaga eller andra föreskrifter.

Regeringskansliets beslut i ett överklagat ärende får inte överklagas. Förordning (1998:1045).

Förordning (1996:442) om utländska besök vid vissa myndigheter inom Försvarsdepartementets verksamhetsområde

1 § Försvarsmakten skall skaffa Regeringskansliets tillstånd innan myndigheten anordnar besök av en utlänning vid en krigsstabsplats eller en ledningscentral eller vid ett förband eller en annan enhet under pågående beredskapsuppdrag eller krigsförbandsövning.

Regeringskansliets tillstånd krävs också om en utlänning skall tjänstgöra vid en svensk militär enhet. Förordning (1996:1522).

2 § Försvarsmakten, Försvarets materielverk och Totalförsvarets forskningsinstitut skall skaffa Regeringskansliets tillstånd innan myndigheterna anordnar besök av en utlänning som har en befattning som motsvarar en befattning inom Försvarsmakten som överbefälhavare eller ställföreträ-

dande myndighetschef, högre militär chef i Högkvarteret eller en befattning som motsvarar en befattning som chef för Försvarets materielverk eller Totalförsvarets forskningsinstitut. Förordning (2005:510).

3 § Regeringskansliets tillstånd krävs också om en utlänning skall genomgå taktisk utbildning vid Försvarsmakten eller utbildning vid Försvarshögskolan och Totalförsvarets forskningsinstitut och utbildningen inte är reglerad inom ramen för en överenskommelse mellan Sverige och andra stater. Förordning (2000:910).

Förordning (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet

16 § Regeringskansliet får begära in förklaringar, upplysningar och yttranden i regeringsärenden. I en arbetsordning eller i särskilda beslut skall det närmare bestämmas vem som får göra detta.

– – –

18 § Frågor om att lämna ut allmänna handlingar som förvaras i Regeringskansliet prövas inom det departement som förvarar handlingarna, om något annat inte är särskilt föreskrivet. I tveksamma fall eller om sökanden begär det, skall en sådan fråga prövas av ett statsråd i departementet eller – när det gäller handlingar hos Regeringskansliets förvaltningsavdelning – av ett statsråd i Statsrådsberedningen. Frågan får också överlämnas till regeringens prövning.

19 § Regeringskansliet får avskriva ett ärende i vilket en framställning till regeringen har återkallats. Detta gäller också när ett överklagande av en myndighets beslut har förfallit enligt 28 § första stycket förvaltningslagen (1986:223). Regeringskansliet får även till en annan myndighet överlämna en framställning som är ställd till regeringen i ett ärende som uppenbarligen skall avgöras av den andra myndigheten.

20 § Regeringskansliet skall

1. utse Sveriges ombud och andra representanter vid förhandlingar med annan stat eller vid förhandlingar med och möten inom internationella organisationer,

2. utse Sveriges representanter i det löpande arbetet inom Europeiska unionens råd samt föreslå och utse Sveriges representanter i kommittéer under Europeiska gemenskapernas kommission,

3. besvara formella underrättelser från kommissionen och i övrigt upplysa kommissionen om hur Sverige har uppfyllt de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i unionen,

4. bestämma vem som skall delta i arbetet inom Ständiga representanternas kommitté,

5. besvara motiverade yttranden från kommissionen,

6. anmäla förslag till författningar i enlighet med informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i unionen eller av andra internationella överenskommelser samt besluta om svenska svar och kommentarer inom dessa förfaranden,

7. vara den nationella säkerhetsmyndighet som ansvarar för att upprätthålla säkerheten för sekretessbelagda uppgifter enligt Europeiska rådets säkerhetsföreskrifter samt enligt Sveriges åtaganden om detta i överenskommelser med Västeuropeiska unionen och Nato inom ramen för samarbetet Partnerskap för fred,

8. besvara en utländsk begäran om inspektion, utvärderingsbesök eller observationsflygning som följer av åtaganden inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) enligt Wiendokumentet den 16 november 1999 om förtroende- och säkerhetsskapande åtgärder och fördraget om observationsflygningar den 23 mars 1992. Förordning (2005:583).

21 § Regeringskansliet beslutar om agremang för beskickningschefer, erkännande av konsuler och förhandsgodkännande av försvarsattachéer.

Regeringskansliet beslutar även i frågor som gäller underrättelse till en sändande stat om att beskickningschefen eller en medlem av beskickningens diplomatiska personal är persona non grata eller att någon annan medlem av beskickningspersonalen inte är önskvärd. Detta gäller också underrättelse till en sändande stat om att en konsul är persona non grata eller att någon annan medlem av konsulatspersonalen inte är önskvärd. Regeringskansliet får överlämna sådana frågor till regeringens prövning.

22 § Regeringskansliet företräder staten som fordringsägare vid och utom domstol i fråga om fordringar som har uppkommit genom bistånd enligt lagen (2003:491) om konsulärt ekonomiskt bistånd. Förordning (2003:1112).

– – –

31 § Chefen för ett departement skall föreskriva eller för särskilda fall besluta om indelningen av departementet i sakområden, chefstjänstemännens och huvudmännens uppgifter och fördelningen av arbetet mellan dem samt formerna i övrigt för verksamheten i departementet.

Ärenden som inte behöver avgöras av departementschefen får avgöras av ett annat statsråd eller av en tjänsteman i Regeringskansliet. Hur detta skall ske anges i en arbetsordning för departementet eller i särskilda beslut.

32 § Regeringskansliet skall besluta de ytterligare föreskrifter som behövs för dess organisation och formerna för dess verksamhet. Sådana föreskrifter kan tas in i en arbetsordning för myndigheten eller i arbetsordningar för departementen.

33 § Chefen för ett departement får föreskriva eller för särskilda fall besluta om avvikelser från de bestämmelser om arbetsfördelningen i ett departement som finns i denna förordning eller som har beslutats enligt 31 §.

34 § Regeringen beslutar om anställning i Regeringskansliet av statssekreterare, kabinettssekreterare, förvaltningschef, expeditionschef, rättschef, chef för kansliet för samordning av EU-frågor, personaldirektör, budgetchef, finansråd, utrikesråd, inspektör, protokollchef, presschef, ambassadör, generaldirektör, departementsråd, chef för Regeringskansliets internrevision och chef för samordningssekretariatet för säkerhetspolitiska underrättelsefrågor. Detta gäller också anställning som generalkonsul, minister, ambassadråd och konsul, om det i anställningen ingår att vara chef för en utlandsmyndighet.

Övriga anställningar beslutas av Regeringskansliet. Förordning (2005:166).

35 § I de fall där regeringen fattar beslut om anställning fastställer regeringen lönen. Lönen för inspektör, protokollchef, presschef, ambassadör, departementsråd samt chef för revisionskontoret och chef för samordningssekretariatet för säkerhetspolitiska underrättelsefrågor fastställs dock av Regeringskansliet. Detta gäller också för en sådan generalkonsul, minister och konsul och ett sådant ambassadråd som avses i 34 §.

I övriga fall fastställer Regeringskansliet lönen. Förordning (2000:13).

– – –

44 § Behörig att föredra ärenden inför Lagrådet är den som är eller har varit hovrätts- eller kammarrättsassessor och den som Regeringskansliet utser för ett visst fall.

– – –

59 § Regeringskansliet skall meddela de ytterligare föreskrifter som behövs om diarieföring, arkivbildning, arkivvård, gallring av allmänna handlingar och utlåning av arkivhandlingar hos myndigheten.

60 § Regeringskansliet skall ha tillsyn över arkiv inom utrikesrepresentationen och får också meddela föreskrifter om arkivbildning, arkivvård, gallring av allmänna handlingar och utlåning av arkivhandlingar.

Rättshjälpsförordning (1997:404)

23 § Kostnadsräkningen skall ges in till den domstol eller den myndighet som skall besluta om ersättningen utom i fall som avses i andra stycket.

Om rättshjälpen avser ett ärende vid en annan myndighet än domstol eller ett förfarande inför skiljenämnd skall kostnadsräkningen ges in till myndigheten eller skiljenämnden som utan dröjsmål skall sända räkningen till Rättshjälpsmyndigheten med ett eget yttrande.

I ärenden hos regeringen som gäller nåd i brottmål, upphävande av domstols dom eller beslut om utvisning på grund av brott och i ärenden enligt lagen (1950:382) om svenskt medborgarskap får ett sådant yttrande avges av huvudmannen för den enhet inom Regeringskansliet som svarar för ärendets beredning.

Förordning (1997:409) om särskild utlänningskontroll

1 § I sådana ärenden som avses i 28 § lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll skall prövningen göras av expeditionschefen eller rättschefen i det departement till vilket ärendet hör. Detsamma gäller i fråga om yttranden med anledning av förordnande av eller ersättning till offentligt biträde. Regeringen kan uppdra även åt särskilda tjänstemän i departementen att pröva sådana frågor och avge sådana yttranden. Förordning (2006:99).

Kommitteförordning (1998:1474)

7 § Kommittén får själv bestämma sitt namn.

Namnet kan användas tillsammans med den beteckning som Regeringskansliet bestämmer för kommittén. Beteckningen skall bestå av

1. förkortningen för ett departements namn,

2. årtalet när kommittén tillkallas,

3. kolon och två siffror som ingår i en årsvis löpande serie för varje departement.

Vad som sägs om departement i denna paragraf gäller också Statsrådsberedningen.

8 § Kommittén skall snarast göra upp en plan för utredningsarbetet. Planen skall ses över fortlöpande.

Regeringskansliet skall hållas underrättat om planeringen på det sätt som Regeringskansliet bestämmer.

9 § Regeringskansliet skall fastställa en budget för varje kommitté. För detta ändamål skall kommittén snarast lämna ett budgetförslag till Regeringskansliet.

– – –

31 § Regeringskansliet beslutar om ersättning enligt denna förordning.

32 § Regeringskansliet får överlåta åt ordföranden i en kommitté att besluta om ersättning till andra medverkande i kommittén.

33 § Regeringskansliet skall besluta de ytterligare föreskrifter som behövs för kommitteväsendets organisation och formerna för kommitteernas verksamhet. Förordning (2006:1073).

Förordning (1999:1424) om förvaltning av EG:s strukturfonder

17 § För varje program skall det finnas en övervakningskommitté vars uppgifter framgår av rådets förordning (EG) nr 1260/1999.

För beslut av en övervakningskommitté krävs enhällighet.

Ledamöter och ersättare i en övervakningskommitté utses av Regeringskansliet för bestämd tid. Förordning (2004:649).

Förordning (2002:864) med länsstyrelseinstruktion

36 § Ledamöter och ersättare i en strukturfondsdelegation utses av Regeringskansliet för bestämd tid.

Ledamöter och ersättare i en strukturfondsdelegation skall vara folkbokförda i de län som berörs av respektive program inom mål 1 och 2. Förordning (2004:663).

Lag (2003:491) om konsulärt ekonomiskt bistånd

5 § Utländska medborgare som på grund av egen eller närståendes anställning eller etablering som egenföretagare i Sverige kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från

1. EG-rätten,

2. avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), eller

3. avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer,

skall när det gäller rätt till konsulärt ekonomiskt bistånd jämställas med svenska medborgare under de förutsättningar som anges i föreskrifter av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

– – –

15 § Frågor om återbetalning av konsulärt ekonomiskt bistånd prövas av Regeringskansliet.

– – –

17 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om rätten till konsulärt ekonomiskt bistånd.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. konsulärt ekonomiskt bistånd som avser avliden person, och

2. avgift enligt 14 §.

Justitie-, Utrikes- och Försvarsdepartementen

Sekretessförordning (1980:657)

7 § Frågan om utlämnande till en enskild av en allmän handling som är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet får, om inte annat följer av andra stycket, endast prövas av

1. chefen för Justitiedepartementet, om handlingen innehåller uppgifter som är sekretessbelagda enligt 2 kap. 2 § eller 5 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) och som angår polisens verksamhet för att hindra eller uppdaga brott som rör rikets säkerhet,

2. chefen för Utrikesdepartementet, om handlingen innehåller uppgifter som är sekretessbelagda enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen och den har överlämnats av departementet till en svensk myndighet,

3. chefen för Försvarsdepartementet, om handlingen innehåller andra uppgifter som är sekretessbelagda enligt 2 kap. 2 § sekretesslagen än som avses i 1.

I de fall sådana handlingar som avses i första stycket förvaras i Statsrådsberedningen, skall en begäran om utlämnande av en sådan handling till en enskild prövas av statsministern.

Hinder möter inte mot att frågan hänskjuts till regeringens prövning. Förordning (1994:23).

Justitiedepartementet

Lag (1957:668) om utlämning för brott

22 § Regeringen eller justitiedepartementet beslutar om ersättning av allmänna medel till offentlig försvarare för arbete hos regeringen. Lag (1992:109).

23 § Den som i främmande stat är misstänkt, tilltalad eller dömd för brott, vilket enligt denna lag kan föranleda utlämning, får på begäran av behörig myndighet i den främmande staten eller med anledning av en där utfärdad efterlysning omedelbart anhållas eller åläggas reseförbud eller anmälningsskyldighet av åklagare enligt vad som i allmänhet gäller om brottmål. Beslag får också ske i sådant fall.

Beslut om användning av tvångsmedel skall utan uppskov anmäls hos rätten, som skyndsamt efter förhandling enligt vad om brottmål är stadgat prövar åtgärden samt, om anhållande eller reseförbud eller anmälningsskyldighet skall bestå, genast underrättar chefen för Justitiedepartementet därom. Finner denne, att hinder mot utlämning föreligger eller att utlämning eljest ej bör ske, har han att utverka regeringens förordnande om upphävande av åtgärden. I annat fall skall den främmande staten genom Justitiedepartementets försorg underrättas om åtgärden. Därvid skall anges viss av chefen för Justitiedepartementet bestämd tid, inom vilken framställning om utlämning skall göras. Denna tid får inte vara längre än fyrtio dagar från den dag personen anhölls eller reseförbud eller anmälningsskyldighet meddelades enligt första stycket. När en framställning om utlämning kommer in, skall Justitiedepartementet genast underrätta den myndighet som först meddelat beslut om åtgärden. Sådan underrättelse skall även lämnas, om en framställning om utlämning inte kommer in inom utsatt tid.

Talan får inte föras mot rättens beslut. Den som anhållits eller underkastats reseförbud eller anmälningsskyldighet får dock för prövning, om åtgärden skall bestå, begära ny förhandling inom tre veckor från det beslut senast meddelats.

Har en framställning om utlämning av den som är anhållen eller underkastad reseförbud eller anmälningsskyldighet inte gjorts inom den enligt andra stycket bestämda tiden, skall den anhållne friges eller beslutet om reseförbud eller anmälningsskyldighet hävas. Detsamma gäller när en framställning avslås enligt 15 §. Om den anhållne i annat fall inte friges, skall framställning avlåtas till rätten om hans häktande senast på åttonde dagen efter den, då riksåklagaren fick del av utlämningsframställningen. Görs inte framställning som nu har sagts, skall den anhållne omedelbart friges. Lag (2000:567).

– – –

26 § Chefen för Justitiedepartementet får medge, att den som av en stat utlämnas till en annan stat får föras genom riket, om denne inte är svensk medborgare och det inte heller annars finns synnerliga skäl mot det. Framställning om detta ges in till Justitiedepartementet.

Medgivande får lämnas till att en svensk medborgare förs genom riket, om hinder inte skulle ha förelegat för utlämning av honom eller henne till den mottagande staten enligt 2 eller 4 § lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge.

Har tillstånd meddelats enligt första eller andra stycket får polismyndigheten, om det är nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras, omhänderta och ta i förvar den som utlämnas, dock längst under fyrtioåtta timmar.

När tillstånd till transport begärs i fråga om någon som utlämnas till en medlemsstat i Europeiska unionen tillämpas 8 kap. 2 § lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder i stället för bestämmelserna i första–tredje styckena. Lag (2003:1158).

Lag (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge

20 § Fråga om ersättning av allmänna medel till offentlig försvarare prövas, för arbete hos regeringen av denna eller av justitiedepartementet och för arbete hos riksåklagaren av denne. Lag (1992:110).

Lag (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom

25 e § Beslut om tvångsmedel gäller till dess att ärendet om överförande av verkställighet har avgjorts eller, om framställningen bifalls, till dess att påföljden har börjat verkställas i Sverige, om beslutet inte hävs dessförinnan.

Åklagaren eller rätten skall häva ett beslut om anhållande, häktning, reseförbud eller anmälningsskyldighet, om inte en framställning om överförande av verkställighet görs inom fyrtio dagar från det att den dömde anhölls eller häktades eller beslut om reseförbud eller anmälningsskyldighet meddelades.

Åklagaren eller rätten skall också häva ett beslut om anhållande eller häktning senast när det finns skäl att anta att den sammanlagda tid som den dömde har varit berövad friheten här i landet med stöd av 25 c § och i den andra staten uppgår till den tid som den dömde skulle ha varit berövad friheten för det fall verkställighet av påföljden hade skett i den andra staten.

Regeringen får vid prövningen av en framställning om överförande av verkställighet häva ett beslut som meddelats enligt 25 c eller 25 d §. Även chefen för Justitiedepartementet får i brådskande fall häva ett sådant beslut. Lag (2000:460).

– – –

40 § Chefen för Justitiedepartementet kan efter framställning till Justitiedepartementet av behörig myndighet i främmande stat medge, att utlänning, som är berövad friheten i den staten och som enligt bestämmelser i överenskommelse som avses i 1 § skall föras till annan främmande stat för verkställighet av påföljd för brott eller för förhandling med anledning av framställning om sådan verkställighet, får föras över svenskt område. Under sådan genomresa skall frihetsberövandet bestå, om icke den främmande staten begär att den transiterade friges. Friges han ej, tillämpas vad som i allmänhet gäller om behandling av anhållen eller häktad. Lag (2000:570).

Lag (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m.

9 § I ett ärende om nåd får justitiedepartementet och högsta domstolen inhämta yttrande från Kriminalvården, upplysningar från en socialnämnd enligt 6 § eller förordna om läkarintyg enligt 7 §. Lag (2005:980).

Lag (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt

12 a § Chefen för Justitiedepartementet får meddela tillstånd till transport genom Sverige av en frihetsberövad person som för att utlämnas eller i annat syfte skall överföras mellan en annan stat och tribunalen. Under en sådan transport skall frihetsberövandet bestå om inte tribunalen begär att den som överförs skall friges.

För flygtransport utan planerad mellanlandning här i landet krävs inte tillstånd enligt första stycket. Om en oplanerad mellanlandning sker, skall polismyndighet ta den som överförs i förvar till dess en ansökan görs om tillstånd till transport enligt första stycket och genast underrätta chefen för Justitiedepartementet om detta. Görs ingen ansökan senast 96 timmar från den oplanerade landningen, skall personen omedelbart friges.

Om tillstånd har meddelats enligt första stycket, får polismyndighet vid behov ta den som överförs i förvar. I fråga om tvångsmedel i ett ärende om transport gäller bestämmelserna i 5 §. Lag (2002:330).

Förordning (1999:1134) om belastningsregister

10 § Uppgifter ur belastningsregistret skall lämnas ut om det begärs av

1. det statsråd som är föredragande i ärenden enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll, i ärenden om utlämning för brott eller om nåd i brottmål eller andra ärenden enligt 11 kap. 13 § regeringsformen, i ärenden om upphävande av domstols beslut om utvisning på grund av brott enligt utlänningslagen (2005:716) eller i ärenden om överförande av straffverkställighet enligt lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom eller den statsrådet bemyndigar, för utredning i ett sådant ärende och i fråga om den som ärendet gäller,

2. chefen för Justitiedepartementet eller den han eller hon bemyndigar, om utdraget behövs för att fullgöra en skyldighet Sverige har enligt en överenskommelse med en främmande stat,

– – –

13. det statsråd som är föredragande i ärenden enligt lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap eller utlänningslagen i andra ärenden än som sägs i 1, eller den statsrådet bemyndigar, för utredning i ett sådant ärende, dels i fråga om den som ärendet gäller, dels för utredning enligt 5 kap. 3 a § första stycket 1 utlänningslagen i fråga om någon annan än den som ärendet gäller,

Förordning (1999:1135) om misstankeregister

3 § Uppgifter ur misstankeregistret skall lämnas ut om det begärs av

1. det statsråd som är föredragande enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll, i ärenden om utlämning för brott eller om nåd i brottmål eller andra ärenden enligt 11 kap. 13 § regeringsformen, i ärenden om upphävande av domstols beslut om utvisning på grund av brott enligt utlänningslagen (2005:716) eller i ärenden om överförande av straffverkställighet enligt lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom, eller den statsrådet bemyndigar, för utredning i ett sådant ärende och i fråga om den som ärendet gäller,

– – –

7. det statsråd som är föredragande i ärenden enligt lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap eller utlänningslagen i andra ärenden än som sägs i 1, eller den statsrådet bemyndigar, för utredning i ett sådant ärende, dels i fråga om den som ärendet gäller, dels för utredning i ärenden som avses i 5 kap. 3 a § första stycket 1 utlänningslagen i fråga om någon annan än den som utredningen gäller,

– – –

Lag (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

15 § Beslut om avslag på någon av de grunder som anges i 14 § fattas av regeringen. Om en åklagare eller en domstol finner att en ansökan bör avslås på någon sådan grund, skall ansökan överlämnas till regeringen. En ansökan får överlämnas dit för prövning av frågan om avslag också i andra fall.

I övrigt prövar den instans som handlägger ärendet om de förutsättningar som gäller enligt lagen är uppfyllda. Om ansökan har givits in till Justitiedepartementet och det är uppenbart att ansökan skall avslås får chefen för Justitiedepartementet, i stället för att vidarebefordra ansökan enligt 6 §, direkt besluta om avslag på ansökan.

– – –

33 § Chefen för Justitiedepartementet kan meddela tillstånd till transport genom Sverige av en frihetsberövad person som skall föras över från en stat till en annan stat för förhör eller konfrontation.

Förordning (2000:705) om handläggning av vissa ärenden i Regeringskansliet

Vad som föreskrivs om Utrikesdepartementet och ministern för utrikes ärendena i följande cirkulär och föreskrifter skall i stället gälla Justitiedepartementet:

1. cirkulär (1968:32) till de allmänna domstolarna och åklagarna med vissa föreskrifter i anledning av Sveriges tillträde till europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål,

2. cirkulär (1969:495) till statsmyndigheterna med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur,

3. cirkulär (1986:179) om överenskommelsen mellan Sverige och Ungerska Folkrepubliken om inbördes rättshjälp i brottmål,

4. Utrikesdepartementets föreskrifter (1988:251) om förfarandet vid översändande av delgivningsframställningar enligt 1965 års Haagkonvention om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur,

5. cirkulär (1990:169) till de allmänna domstolarna och åklagarna i anledning av en överenskommelse mellan Sverige och Polen om inbördes rättshjälp i brottmål, och

6. cirkulär (1995:419) om inbördes rättshjälp mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge genom delgivning och bevisupptagning.

Lag (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen

32 § Chefen för Justitiedepartementet får meddela tillstånd till transport genom Sverige av en frihetsberövad person som för att överlämnas eller utlämnas eller i annat syfte skall överföras mellan en annan stat och Internationella brottmålsdomstolen. Under en sådan transport skall frihetsberövandet bestå om inte domstolen begär att den som överförs skall friges.

För flygtransport utan planerad mellanlandning här i landet krävs inte tillstånd enligt första stycket. Om en oplanerad mellanlandning sker, skall polismyndighet ta den som överförs i förvar till dess en ansökan görs om tillstånd till transport enligt första stycket och genast underrätta chefen för Justitiedepartementet om detta. Görs ingen ansökan senast 96 timmar från den oplanerade landningen, skall personen omedelbart friges.

Om tillstånd har meddelats enligt första stycket, får polismyndighet vid behov ta den som överförs i förvar. I fråga om tvångsmedel i ett ärende om transport gäller bestämmelserna i 5 §.

Lag (2003:333) om Lagrådet

7 § Regeringen beslutar med hänsyn till arbetsbördan hur många avdelningar Lagrådet skall bestå av och under vilka tidsperioder avdelningarna skall tjänstgöra.

Regeringen får bemyndiga chefen för Justitiedepartementet att under en pågående lagrådsperiod närmare bestämma antalet avdelningar om det är nödvändigt på grund av ändrad arbetsbörda.

8 § Regeringen beslutar efter samråd med Högsta domstolen och Regeringsrätten hur många ledamöter som var och en av domstolarna skall utse i Lagrådet. Regeringen beslutar om en avdelning skall bestå av fyra ledamöter vid behandlingen av ett visst ärende.

Regeringen får bemyndiga chefen för Justitiedepartementet att fatta beslut enligt första stycket.

Högsta domstolen utser justitieråd och Regeringsrätten regeringsråd att vara ledamöter i Lagrådet. Vid behov utser dessa domstolar pensionerade justitieråd respektive pensionerade regeringsråd att vara ledamöter i Lagrådet.

9 § Andra ledamöter i Lagrådet än de som avses i 8 § utses av regeringen efter samråd med Högsta domstolen och Regeringsrätten.

Regeringen får bemyndiga chefen för Justitiedepartementet att förordna en ledamot som avses i denna paragraf och som tidigare har varit ledamot i Lagrådet.

– – –

24 § Regeringen kan meddela Lagrådet att det inte har några ärenden att vänta under en viss tid. Regeringen får bemyndiga chefen för Justitiedepartementet att lämna ett sådant meddelande. Justitieråd och regeringsråd som är ledamöter i Lagrådet skall under en sådan tid tjänstgöra i den domstol som de tillhör, om inte ett brådskande ärende i Lagrådet föranleder annat.

Även i annat fall får justitieråd och regeringsråd i Lagrådet tjänstgöra i sin domstol, om det kan ske utan problem för Lagrådets verksamhet. Beslut om detta fattas av Lagrådets ledamöter.

Försvarsdepartementet

–

Utrikesdepartementet

Lag (1904:26 s.1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap

4 kap.

2 § Har utländsk undersåte, som enligt lagen i den stat, han tillhör, bör på grund av underårighet förses med förmyndare, hemvist här i riket, inhämte rätten, genom bemedling av ministern för utrikes ärendena, huruvida förmynderskap kommer att anordnas i enlighet med den främmande statens lag. Upplyses det, att sådant förmynderskap ej kommer att anordnas, eller erhålles ej svar inom sex månader, varde förmynderskap anordnat enligt svensk lag. Anordnas förmynderskap i enlighet med lagen i den stat, den underårige tillhör, förordne rätten, att förmynderskap ej längre skall vara anordnat enligt svensk lag. Lag (1924:340).

– – –

5 kap.

2 § Har ansökan gjorts om att förvaltare skall förordnas för utländsk undersåte, som har hemvist här i riket, inhämte rätten, genom bemedling av ministern för utrikes ärendena, huruvida förmynderskap kommer att anordnas enligt den främmande statens lag. Upplyses det, att sådant förmynderskap icke kommer att anordnas, eller erhålles ej svar inom sex månader, får förvaltare förordnas enligt svensk lag. Lag (1988:1322).

Kungl. Maj:ts Stadga (1953:511) angående protokollföring i utrikesnämnden

§ 4 Den ordagranna uppteckningen av ett anförande skall så snart ske kan tillhandahållas den som hållit anförandet för justering inom den tid ministern för utrikes ärendena bestämmer; annan i sammanträdet deltagande obetaget att vid ett av de närmaste sammanträdena med nämnden framställa erinringar mot uppteckningens avfattning efter justeringen. Uppteckningen skall förvaras i utrikesdepartementet.

Kungl. Maj:ts Kungörelse (1973:521) om ersättning i vissa fall då sjömän medtages på svenskt fartyg

4 § Har någon, som enligt denna kungörelse medtagits på fartyg, uppsåtligen eller av oaktsamhet under resan tillfogat fartygets ägare skada kan denne genom beslut av chefen för utrikesdepartementet tillerkännas ersättning för skadan av statsmedel efter vad som prövas skäligt dock icke med högre belopp än 4 000 kronor.

Ordenskungörelse (1974:768)

6 § Ytterligare föreskrifter för verkställigheten av denna kungörelse meddelas av chefen för Utrikesdepartementet.

Förordning (1979:38) om läkarintyg för sjöfolk

3 § Chefen för utrikesdepartementet utser de läkare som utom riket får utfärda läkarintyg för sjöfolk och publicerar en förteckning över dessa läkare.

Passförordning (1979:664)

17 § Tjänstepass och diplomatpass får utfärdas endast av chefen för Utrikesdepartementet eller den han eller hon bemyndigar till det. Vad som föreskrivs i 18–22, 24, 25 och 27 §§ gäller inte ett sådant pass. Förordning (2005:659).

Förordning (1980:616) med instruktion för arbetsmiljöattaché

7 § Semester och annan ledighet beviljas av chefen för utrikesdepartementet. Ledighet som inte överstiger 15 dagar får dock medges av chefen för utlandsmyndigheten. I sådana fall skall chefen för utrikesdepartementet underrättas om ledigheten.

Chefen för utrikesdepartementet skall underrätta chefen för arbetsmarknadsdepartementet och arbetarskyddsfonden om ledighet som har beviljats arbetsmiljöattachén.

Förordning (1991:360) med instruktion för Utrikesförvaltningens antagningsnämnd

5 § Regeringen utser ordförande bland utrikesförvaltningens tjänstemän. Expeditionschefen i utrikesdepartementet är självskriven ledamot. Övriga ledamöter utses av chefen för utrikesdepartementet. Två av dessa utses efter förslag av personalorganisationerna vid utrikesdepartementet. I övrigt skall riksdagen, statsförvaltningen, arbetsmarknadens organisationer, näringslivet och utbildningsväsendet vara företrädda bland nämndens ledamöter. Förordnandena ges för tre år.

Nämnden utser inom sig en vice ordförande.

Alkohollag (1994:1738)

11 kap.

5 § Chefen för utrikesdepartementet får medge undantag från 6 kap. 5 och 9 §§ på begäran av främmande stat och internationell organisation som avses i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Förordning (1999:154) om rätt för Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) att verkställa legaliseringar

Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) får utfärda intyg om att en tjänsteman eller någon annan, vars befogenhet är angiven i föreskrifter eller på något liknande sätt, har undertecknat en viss handling samt att han eller hon vid tiden för undertecknandet hade en sådan befattning som gav rätt att utfärda handlingen (legalisering).

För varje legalisering tas en avgift ut. Om internationell hänsyn eller sedvänja kräver det, får Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) dock besluta att staten skall stå för kostnaden. För avgiftens storlek m.m. gäller bestämmelserna i 20–24 §§ avgiftsförordningen (1992:191), varvid avgiftsklass A tillämpas. Förordning (2004:995).

Förordning (2002:92) om statligt bidrag till oberoende forskningsprojekt om Raoul Wallenberg

3 § För beredningen av ansökningar om bidrag skall det finnas en referensgrupp med särskilda kunskaper på området. Referensgruppen skall bestå av minst fyra svenska forskare och en utländsk forskare. Chefen för Utrikesdepartementet utser ledamöterna i referensgruppen för en bestämd tid. Förordning (2005:679).

Socialdepartementet

Förordning (1956:492) om skyldighet att anmäla omhändertagande för samhällsvård av utlänning m.m.

1 § Har någon, som ej är svensk medborgare, här i riket omhändertagits för samhällsvård enligt barnavårdslagen (1960:97) och kan behovet av omhändertagandet antagas bli varaktigt, skall vederbörande kommun inom fjorton dagar efter den dag, då omhändertagandet skedde, till länsstyrelsen inkomma med anmälan därom. Vid anmälan skall fogas bestyrkta avskrifter av dels utredningsprotokoll, till vilket formulär fastställs av chefen för socialdepartementet, dels tillgängliga handlingar till styrkande av utlänningens medborgarrättsliga ställning, dels ock, om omhändertagandet föranletts av sjukdom, intyg av legitimerad läkare om sjukdomens art och sannolika varaktighet.

Är utlänningen dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, skall såsom varaktigt behov anses endast sådant behov, som kan antagas vara minst ett år. Förordning (1980:493).

Finansdepartementet

Förordning (1999:1134) om belastningsregister

13 § Uppgifter ur belastningsregistret om brott mot 8–11, 14 eller 15 kap. brottsbalken eller mot skattebrottslagen (1971:69) skall, om brotten föranlett någon annan påföljd än penningböter, lämnas ut om det begärs av

– – –

2. chefen för Finansdepartementet eller den han eller hon bemyndigar för utredning i ärenden om sådan lämplighetsprövning som avses i punkt 1 i fråga om den som ärendet gäller utom såvitt avser auktoriserade marknadsplatser, börser, clearingorganisationer, fondbolag, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag,

– – –

Förordning (1999:1135) om misstankeregister

4 § Uppgift om misstanke om brott för vilket åtal har väckts, skall lämnas om det begärs av

– – –

14. chefen för Finansdepartementet eller den han eller hon bemyndigar, för utredning i ärenden om sådan lämplighetsprövning som avses i punkt 1 i fråga om den som ärendet gäller utom såvitt avser kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag,

– – –

Utbildnings- och kulturdepartementet

–

Jordbruksdepartementet

Lag (1972:114) med anledning av konventionen den 9 februari 1972 mellan Sverige och Norge om renbetning

Bilaga 1 Konvention mellan Sverige och Norge om renbetning

Kapitel III Gemensamma bestämmelser

36 §

Vid registrering av renmärke skall tillses att detta tydligt skiljer sig från annat giltigt märke, som användes eller får användas på renar från det andra landet med vilka sökandens renar kan sammanblandas.

Närmare bestämmelser om utväxling av upplysningar om renmärken fastställes efter överenskommelse mellan jordbruksdepartementet i Sverige och lantbruksdepartementet i Norge.

– – –

50 §

När det finns anledning antaga att svårartad smittsam sjukdom utbrutit bland renar eller husdjur i det ena landet och att fara föreligger för att renbetning i det andra landet kan medföra ytterligare utbredning av sjukdomen, skall veterinärmyndigheterna i de båda länderna samråda. Vartdera landet kan därefter vidtaga de åtgärder eller utfärda de föreskrifter som behövs för att hindra sjukdomens utbredning.

Förbud mot att renar från det ena landet kommer in i det andra utfärdas av vederbörande departement. Sådant förbud skall upphävas så snart faran för sjukdomens utbredning upphört.

Bilaga 2

Artikel 8

– – –

3. Sverige uppför och underhåller det stängsel som anges i artikel 4. Kostnaderna härför fördelas lika mellan Sverige och Norge.

När det är lämpligt med hänsyn till arbetets rationella utförande kan annan fördelning av skyldigheten att uppföra, bekosta och underhålla stängsel på vissa sträckor fastställas genom avtal mellan jordbruksdepartementet i Sverige och lantbruksdepartementet i Norge.

Artikel 9

I fråga om stängslens utförande m.m. skall artikel 5 i Protokoll mellan Sverige och Norge om uppförande och underhåll av renstängsel utmed vissa delar av riksgänsen (Jämtlands län och Nord-Tröndelag och Sör-Tröndelag fylker) äga motsvarande tillämpning. Andra bestämmelser om stängsels utförande m.m. kan dock fastställas genom avtal mellan jordbruksdepartemenetet i Sverige och lanbruksdepartementet i Norge när detta är önskvärt av hänsyn till naturvården eller av andra skäl.

Stängslen skall förses med erforderliga genomfartsportar och övergångsbroar.

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

–

Näringsdepartementet

Förordning (1977:987) med instruktion för ILO-kommittén

11 § Hos kommittén skall det finnas en av chefen för Näringsdepartementet förordnad sekreterare och det biträde i övrigt som behövs. Förordning (2002:714).

Förordning (1980:616) med instruktion för arbetsmiljöattaché

5 § Arbetsmiljöattaché får i mån av behov och tillgång på medel företa tjänsteresor inom verksamhetsområdet. Chefen för utlandsmyndigheten och arbetsmarknadsrådet skall underrättas om sådana resor. För tjänsteresa utom verksamhetsområdet krävs tillstånd av chefen för arbetsmarknadsdepartementet.

Bilaga 6.2

Tabell Ärenden om Regeringskansliets administration

Ärendegrupper	RK	SB	Ju	Fö	S	Fi	U	Jo	M	N	Tot.
Anställning av personal, förlängning av anställning											
Beslut av statsråd	0	20	12	17	105	32	18	4	13	33	254
Beslut av tjänsteman	0	12	99	54	4	117	80	52	79	163	660
Upphörande av anställning											
Beslut av statsråd	0	0	1	2	13	3	0	0	1	0	20
Beslut av tjänsteman	0	10	21	8	1	36	20	6	17	37	156
Avbrutet anställningsförfarande											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	7
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4
Löne-, ersättnings- och pensionsfrågor, andra anställningsvillkor, placering i Regeringskansliet											
Beslut av statsråd	0	0	2	4	19	12	1	0	4	1	43
Beslut av tjänsteman	486	41	41	19	4	81	32	27	36	46	813
Förordnande att utföra arbetsuppgifter, överlåtelse av beslutanderätt											
Beslut av statsråd	1	1	4	20	5	21	5	2	20	16	95
Beslut av tjänsteman	8	3	4	3	17	7	1	7	1	0	51
Inrättande av interna arbetsgrupper o.d., förordnande att ingå i arbetsgrupper o.d., deltagande i projekt											
Beslut av statsråd	0	0	0	1	1	2	0	1	1	2	8
Beslut av tjänsteman	18	0	0	1	0	0	0	0	0	0	19
Särskilt uppdrag till enskild											
Beslut av statsråd	0	2	2	4	0	0	0	1	0	2	11
Beslut av tjänsteman	0	5	3	0	0	0	2	3	7	0	20
Fastställande av budget, beslut om medel etc. inom Regeringskansliet/departement, ianspråktagande av medel											
Beslut av statsråd	0	2	0	0	1	2	2	2	5	0	14
Beslut av tjänsteman	12	2	0	0	0	2	0	3	0	17	36
Interna föreskrifter (arbetsordning, ekonomiadministration), interna riktlinjer, arkivbestämmelser etc.											
Beslut av statsråd	0	1	2	1	3	5	3	4	0	2	21
Beslut av tjänsteman	25	0	0	0	0	2	2	6	0	0	35

Ärendegrupper	RK	SB	Ju	Fö	S	Fi	U	Jo	M	N	Tot.
Fastställande av årsredovisning etc.											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beslut av tjänsteman	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7
Jämställdhetsplaner, arbetsmiljöprogram, mångfaldsplaner etc.											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	3	2	0	0	1	0	6
Beslut av tjänsteman	5	3	0	0	0	1	0	0	0	0	9
Upphandling av material och tjänster, beslut om undantag enligt LOU											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	2	0	0	0	4	6
Beslut av tjänsteman	13	0	0	0	0	0	1	1	0	0	15
Säkerhetsklassificering av personal											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beslut av tjänsteman	6	1	0	0	0	0	1	1	1	0	10
Anmälan av finansiella instrument enligt insiderlagen											
Beslut av statsråd	0	0	0	1	1	2	1	1	1	1	8
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övrigt											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beslut av tjänsteman	23	0	1	1	0	0	0	0	0	0	25

Bilaga 6.3

Tabell Kommittéärenden

Ärendegrupper	RK	SB	Ju	Fö	S	Fi	U	Jo	M	N	Tot.
Förordnanden/anställningar och/eller entlediganden av ledamöter, särskilda utredare, sakkunniga, experter, sekreterare m.fl. i kommittéer som omfattas av kommittéförordningen											
Beslut av statsråd	0	5	138	33	149	108	98	39	39	90	699
Beslut av tjänsteman	0	1	0	28	1	0	0	1	12	2	45
Förordnanden/anställningar och/eller entlediganden av ledamöter, sekreterare, utredare m.fl. andra organ											
Beslut av statsråd	0	1	73	6	20	4	4	0	8	22	138
Beslut av tjänsteman	0	0	2	0	0	0	0	0	3	0	5
Löne- och ersättningsfrågor m.m., anställningsvillkor											
Beslut av statsråd	0	1	1	0	15	2	5	8	7	1	40
Beslut av tjänsteman	0	0	2	10	0	15	1	1	6	7	42
Beslut om budget och andra medel för kommittéer och/eller andra organ (en eller flera)											
Beslut av statsråd	0	0	3	0	2	0	2	0	1	8	16
Beslut av tjänsteman	0	0	0	5	2	25	2	11	12	35	92
Medgivande att resa utomlands, anlita utomstående, hålla internatsammanträde, anordna konferens etc.											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	0	71	0	0	0	0	71
Anvisningar till organ i Regeringskansliet											
Beslut av statsråd	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bilaga 6.4

Tabell Externa ärenden

Ärendegrupper	RK	SB	Ju	Fö	S	Fi	U	Jo	M	N	Tot.
Flera departement											
Utlämnande av allmän handling											
Beslut av statsråd	0	0	3	1	4	0	0	0	0	0	8
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Avskrivning av ärende											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beslut av tjänsteman	0	0	3	15	4	0	9	1	16	5	53
Överlämnande av ärende till myndighet											
Beslut av statsråd	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Beslut av tjänsteman	0	0	2	2	60	1	1	6	1	3	76
Läggande av ärende till handlingarna											
Beslut av statsråd	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Beslut av tjänsteman	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
Entledigande och/eller förordnande av deltagare i råd, delegation, revisor för stiftelse etc.											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2
Beslut av tjänsteman	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Entledigande och/eller förordnande av deltagare i arbetsgrupper, kommittéer m.fl. i EU											
Beslut av statsråd	0	0	1	4	7	4	9	0	1	7	33
Beslut av tjänsteman	1	0	0	2	0	1	2	0	1	6	13
Entledigande och/eller förordnande av deltagare i internationella möten, förhandlingar etc. (inkl. beslut om ersättning, attesträtt)											
Beslut av statsråd	0	0	0	4	11	0	0	43	2	3	63
Beslut av tjänsteman	0	0	1	0	0	1	3	21	0	0	26
Anmälningsuppdrag till Kommerskollegium											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	5	0	0	0	4	2	11

Ärendegrupper	RK	SB	Ju	Fö	S	Fi	U	Jo	M	N	Tot.
Tilldelning av utmärkelsen "För nit och redlighet i rikets tjänst"											
Beslut av statsråd	0	0	3	5	1	6	2	0	2	0	19
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Förordnande att föra statens talan och rösträtt vid bolagsstämma, föreningsstämma eller valberedning											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	4	2	3	1	5	52	67
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bemyndigande att för statens räkning underteckna avtal, sälja aktier, leda förhandlingar (inkl. beslut om ersättning till förhandlare), företräda staten vid domstol											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	3	3	2	1	5	6	20
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nominering av styrelseledamöter											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2	4
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utbetalning av medel, bidrag etc.											
Beslut av statsråd	0	0	4	5	4	2	10	2	65	4	96
Beslut av tjänsteman	3	0	0	0	5	0	0	0	0	1	9
Myndighets verksamhet											
Beslut av statsråd	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Regeringskansliet											
Förslag rörande tjänstgöring utomlands											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beslut av tjänsteman	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Justitiedepartementet											
Lagrådets tjänstgöring											
Beslut av statsråd	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Förordnande av föredragande i Lagrådet											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beslut av tjänsteman	0	0	20	0	0	0	0	0	0	0	20

Ärendegrupper	RK	SB	Ju	Fö	S	Fi	U	Jo	M	N	Tot.
Utseende av stipendiat											
Beslut av statsråd	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Försvarsdepartementet											
Utländsk begäran om inspektion och utvärderingsbesök som följer av åtaganden inom OSSE											
Beslut av statsråd	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tillstånd till utländska besök vid vissa myndigheter											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beslut av tjänsteman	0	0	0	11	0	0	0	0	0	0	11
Tillstyrkande av förslag om ordensförläning till utländska medborgare											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beslut av tjänsteman	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Personal vid Försvarsmakten											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beslut av tjänsteman	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Näringsdepartementet											
Entledigande och/eller förordnande av deltagare i strukturfondsdelegation eller övervakningskommitté											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	41	41
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Entledigande och/eller förordnande av deltagare i interregional beslutsgrupp/styrkommitté											
Beslut av statsråd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5
Beslut av tjänsteman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bilaga 6.5

REGERINGSKANSLIET

2006-11-10 SB2006/10317

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2006 -11- 10
Dnr OSD 285-2006/07

Konstitutionsutskottets granskningsärende Beslut i regeringskansliärenden

Härmed överlämnas nio promemorior med de kommentarer, redogörelser och svar på frågor som efterfrågas i konstitutionsutskottets promemoria s. 24–39. Regeringskansliet lämnar inga synpunkter på övriga delar av den promemorian.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet Bo Malmqvist, tfn 08-405 45 47.

Christina Weihe

Postadress 103 33 Stockholm
Besöksadress Drottninggatan 2
Telefonväxel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71
E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-10

Förvaltningsavdelningen

Förvaltningschefens stab
Christian Levander

Kommentarer med anledning av KU:s frågor angående beslut i regeringskansliärenden; den del som avser RK:s och SB:s protokoll

4.1.1

Beslut om ändring i ikraftträdande- och övergångsbestämmelser till arbetsordningen för Regeringskansliets förvaltningsavdelning (RK § 43, 2005-02-22)

Regeringskansliets kommentar
Beslutet har fattats av förvaltningschefen i egenskap av chef för Förvaltningsavdelningen, och borde därför rätteligen ha tagits in i Förvaltningsavdelningens protokoll.

4.1.2

Beslut att ett departementsråd, som tidigare var placerad i Utrikesdepartementet, fr.o.m. den 1 april 2005 skulle vara placerad i Förvaltningsavdelningen (2005-03-31, RK § 66)

Regeringskansliets kommentar
I bemyndigandet för chefen för RK Arbetsgivarenhet ingår inte att besluta om ny placering av tjänstemän som anställts av regeringen enligt 34 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet. Beslutet borde därför ha fattats av förvaltningschefen.

4.1.3

Beslut om finansiering av en anställning vid OECD för år 2006

Regeringskansliets kommentar
Anställningen har finansierats genom anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. Finansieringen avser en tidsbegränsad tjänstgöring inom OECD för en tjänsteman i Regeringskansliet, och görs som i ett led i ett löpande arbete för att öka den internationella kompetensen inom ramen för Regeringskansliets program för kompetensutveckling. Detta följer av det ursprungliga beslutet den 22 december 2004 (RK § 257).

4.1.4

Beslut om finansiering av tillfällig tjänst vid ICTY, Haag (2005-04-15, RK § 88)

Regeringskansliets kommentar
Finansieringen avser en tidsbegränsad tjänstgöring inom ICTY (International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia) för en tjänsteman i Regeringskansliet, och görs som i ett led i ett löpande arbete för att öka den internationella kompetensen inom ramen för Regeringskansliets program för kompetensutveckling. Detta följer av bilagan till beslutet. Kompetensutveckling av Regeringskansliets medarbetare ligger inom ramen för villkoren för anslaget enligt regleringsbrevet.

4.1.5

Beslut om budget för fortsatta aktiviteter i samband med publiceringen av boken Beyond the `Never Agains´ (2005-12-20, RK § 254)

Regeringskansliets kommentar
Beslutet avser fördelning av medel Statsrådsberedningen disponerar, och borde därför rätteligen ha tagits in i Statsrådsberedningens protokoll.

4.2.1

Beslut om omfördelning av anslagssparande 2005 (2005-12-19, § 111)

Regeringskansliets kommentar
Beslutet har fattats av statsministern i egenskap av chef för Regeringskansliet, och borde därför rätteligen ha tagits in i Regeringskansliets protokoll.

REGERINGSKANSLIET
Justitiedepartementet

Promemoria
2006-11-10

KU:s granskningsärende Beslut i Regeringskansliärenden

Justitiedepartementet får med anledning av KU:s frågor lämna följande svar.

Fråga 4.3.1
I en skrivelse till chefen för Justitiedepartementet den 27 april 2005 föreslog historisk-filosofiska fakulteten vid Uppsala universitet att till innehavare av det lediga Rosenhanes stipendium för vårterminen 2005 utse en viss lär. stud. Den 26 maj 2005 beslutade chefen för Justitiedepartementet i enlighet med förslaget (Justitiedepartementets prot. 2005-05-26 § 200).

Med stöd av vilken bestämmelse eller vilket bemyndigande fattade departementschefen detta beslut?

Svar
Genom två gåvobrev i mars 1813 skänkte kammarjunkaren John Jennings och hans maka Sophie E. Jennings, född Rosenhane, till Universitetet i Uppsala en summa pengar, 2 666 riksdaler 32 skillingar banko, under villkor att kapitalet förvaltades efter samma grunder och med lika ansvar som universitetets övriga medel. Kapitalets årliga ränteavkastning skulle användas till ett stipendium, vilket under benämning stipendium Rosenhanianum (numera Rosenhanes stipendium) skulle tilldelas en studerande vid universitetet som "i svenska historien och antikviteterna redan ådagalagt god grund och vidare är hågad att sig därutinnan förkovra". Ansökningarna till stipendiet skulle överlämnas till "Philosophiska Faculteten" (numera historisk-filosofiska fakulteten) som hade att för beslut överlämna ett eget förslag till hovkanslern eller den ämbetsman som trädde i hans ställe (numera chefen för Justitiedepartementet). Förordnandet gillades och stadfästes av Kungl. Maj:t genom kungligt brev den 21 april 1813. Förändringar i förordnandet gjordes genom beslut av Kungl. Maj:t den 30 april 1937.

Fråga 4.3.2
På vilket sätt anses medelsanvändningen (bidrag till Föreningen Ordfront för genomförandet av MR-dagarna) ligga inom ramen för anslagsvillkoren i regleringsbrevet?

Svar
Statsrådet Jens Orback beslutade den 13 juni 2005 (Justitiedepartementets protokoll 2005-06-13 § 225, dnr Ju2005/2087/D) på Regeringskansliets vägnar att Justitiedepartementet skulle bidra med 40 000 kronor för MR-dagarna 2005. Bidraget skulle enligt beslutet utbetalas efter rekvisition av Föreningen Ordfront, vilket också skedde. Av beslutet framgår att syftet med arrangemanget var att skapa en mötesplats för forskare och praktiker som arbetar med olika aspekter av mänskliga rättigheter inom universitet, skola, företag, stat och kommun samt frivilligorganisationer.

På vilket sätt ligger bidraget inom ramen för anslagsvillkoren? Enligt 1 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet har Regeringskansliet till uppgift att bereda regeringsärenden och att i övrigt biträda regeringen och statsråden i deras verksamhet. Regeringsärendena är enligt bilagan till nämnda förordning så fördelade att förvaltningsärenden som gäller "samordning och utveckling av frågor om de mänskliga rättigheterna på nationell nivå, i den mån sådana ärenden inte tillhör något annat departement" skall handläggas i Justitiedepartementet.

Mot bakgrund bl.a. av Justitiedepartementets uppgift enligt Regeringskansliets instruktion finns sedan år 2000 en interdepartemental arbetsgrupp för mänskliga rättigheter inom Regeringskansliet (Ju 2000:M, senare ersatt av Ju 2006:E). Arbetsgruppens första uppgift var att utarbeta ett förslag till en nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna. Denna handlingsplan överlämnade regeringen till riksdagen i januari 2002 (skr. 2001/02:83). Arbetsgruppen har senare bl.a. fått i uppdrag att genomföra den första handlingsplanen, i vilken regeringen aviserat flera kunskaps- och informationsspridande åtgärder, såsom att sprida handlingsplanen och att utarbeta en informationsstrategi för att sprida kunskap om de mänskliga rättigheterna.

I december 2004 (Justitiedepartementets protokoll 2004-12-13 § 531, dnr Ju2004/11517/D, beslutade statsrådet Orback att arbetsgruppen för mänskliga rättigheter även skulle utarbeta ett förslag till en andra nationella handlingsplan för de mänskliga rättigheterna. Den nya handlingsplanen överlämnade regeringen till riksdagen i mars 2006 (skr. 2005/06:95).

En central del i arbetet med att ta fram förslaget till den nya handlingsplanen var att samla in synpunkter och förslag från de s.k. referensgrupperna, dvs. riksdagspartierna, statliga myndigheter, kommuner och landsting, enskilda organisationer, universitet och högskolor m.fl. Där-

för var det under hösten 2005 och våren 2006 angeläget för arbetsgruppen att komma i kontakt med företrädare för olika delar av samhället så att kännedom kunde spridas om den kommande handlingsplanen samt om möjligheterna att lämna synpunkter och förslag på innehållet.

Som ett led i arbetet med att samordna och utveckla frågor om de mänskliga rättigheterna på nationell nivå i allmänhet, och för att sprida kännedom om arbetet med den nya handlingsplanen för de mänskliga rättigheterna i synnerhet, medverkade Justitiedepartementet på flera sätt i genomförandet av MR-dagarna 2005. Konferensen MR-dagarna är Sveriges största återkommande nationella evenemang om mänskliga rättigheter. Bland annat kan nämnas att statsrådet Jens Orback deltog i ett plenarsamtal om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter i kommunal verksamhet och att statssekreteraren Lise Berg deltog i ett annat plenarsamtal om läget tio år efter kvinnokonferensen i Beijing. Regeringskansliet hade även en monter med information om regeringens arbete för de mänskliga rättigheterna under hela konferensen. Ett tiotal ledamöter från den interdepartementala arbetsgruppen för mänskliga rättigheter och andra tjänstemän från Regeringskansliet deltog avgiftsfritt i konferensen, som annars kostade 950 kronor.

Genom bidraget till MR-dagarna kunde Justitiedepartementet delta i utformningen av programmet för konferensen samt säkerställa en möjlighet att ha en monter under konferensen och även i övrigt sprida information om arbetet med handlingsplanen genom deltagande av ett antal tjänstemän från Regeringskansliet. Bidraget om 40 000 kronor var således att anse som förvaltningskostnader i utförandet av Justitiedepartementets uppgifter enligt förordningen med instruktion till Regeringskansliet.

Fråga 4.3.3

Den 23 november uppdrog Regeringskansliet åt en tjänsteman vid Justitiedepartementet att för Justitiedepartementets räkning delta i UNCITRAL:s arbetsgrupp om skiljeförfarande i New York (Justitiedepartementets prot. 2005-11-23 § 398). Beslutet fattades av personalchefen.

Regeringen har genom 20 § 1 instruktionen för Regeringskansliet delegerat till Regeringskansliet att bl.a. utse Sveriges ombud och andra representanter vid förhandlingar med annan stat eller vid förhandlingar med och möten inom internationella organisationer. Genom 3 § 4 arbetsordningen för Regeringskansliet (RKF 2004:06) har Regeringskanslets chef överlåtit till departementscheferna att besluta om dessa förordnanden och förslag. Departementschefen får i sin tur, enligt 13 § arbetsordningen för Regeringskansliet, överlåta beslutanderätten till annat statsråd eller till en tjänsteman i Regeringskansliet. I Justitiedepartementet utser enligt 2 kap. 2 § Justitiedepartementets arbetsordning (RKF 2005:01) statssekreterarna inom sina respektive områden bl.a. Sveriges ombud och andra representanter vid förhandlingar med annan stat eller vid förhand-

lingar med och möten inom internationella organisationer. Vidare får enligt 2 kap. 17 § 1 chefstjänsteman inom sitt verksamhetsområde utse Sveriges ombud och andra representanter vid förhandlingar med en annan stat eller vid förhandlingar med och möten inom internationella organisationer.

En redogörelse önskas för den bestämmelse eller det bemyndigande som utgjorde stöd för ovan nämnda beslut.

Svar
Efter samråd med ämnesrådet Magnus Medin, som är särskild huvudman för frågor om skiljeförfarande, utsåg enhetschefen vid enheten för processrätt och domstolsfrågor, departementsrådet Per Hall, med stöd av 3 kap. 3 § 1 Justitiedepartementets arbetsordning Charlotta Meyer-Seitz att vara Sveriges ombud vid aktuellt möte i UNCITRAL som skulle hållas i januari 2006. Charlotta Meyer-Seitz' anställning i Regeringskansliet upphörde den 30 november 2005. Avsikten med det omfrågade beslutet var att fastställa den ersättning som skulle utgå till Charlotta Meyer-Seitz för uppdraget.

Fråga 4.3.4
Justitiedepartementet beslutade den 14 december 2001, den 23 december 2003 och den 9 februari 2004 att uppdra åt ett f.d. regeringsråd att för Justitiedepartementets räkning medverka som rådgivare och samordnare i det bilaterala utvecklingssamarbetet mellan de högsta domstolarna i Sverige, Estland, Lettland och Litauen. Uppdraget gällde tills vidare, dock längst t.o.m. den 21 december 2004. Ersättningen för utfört arbete bestämdes till 6 000 kr per månad. Den 13 januari 2005 beslutade chefen för Justitiedepartementet att förlänga uppdraget (Justitiedepartementets prot. 2005-01-13 § 16). Kostnaderna för uppdraget skulle belasta det anslag för utvecklingssamarbetet mellan de svenska och baltiska högsta domstolarna som Sida ställde till förfogande.

Enligt regleringsbrev (2004-12-22) för budgetåret 2005 avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) skall Sida samråda med och stödja Regeringskansliet i olika verksamheter. Något utvecklingssamarbete mellan de högsta domstolarna i Sverige, Estland, Lettland och Litauen omnämns inte därvidlag.

Med stöd av vilken bestämmelse eller vilket bemyndigande beslutade departementschefen att kostnaderna för uppdraget, att för Justitiedepartementets räkning medverka som rådgivare och samordnare, skulle belasta det nämnda anslaget?

Svar
Som framgår av frågan startade samarbetet med de högsta domstolarna i de baltiska staterna redan under 2001 (i praktiken långt tidigare än december). Gunnar Björne förordnades som samordnare att tillsammans

med ämnesrådet Tora Wigstrand (Ju/EU) ta hand om samarbetet som innebar seminarier, studiebesök och löpande rådgivning. Projektet skulle ha slutförts senast med utgången av 2004.

Det visade sig under hösten 2004 att de högsta domstolarna i Litauen inte kunde slutföra sin del av projektet före slutdatum utan bad om stöd in på 2005. Dessa domstolar hade bytt ledning och haft rejält med arbete med reformerna i samband med anslutningen till EU. Det bedömdes angeläget att projektet slutfördes genom insatserna i Litauen som var den stat som sist kommit igång med utvecklingssamarbetet och fortfarande behövde stöd. Parallellt med de sista insatserna fördjupades det utvecklingssamarbete som Domstolsverket ansvarade för och de sista insatserna var en övergång till ett mer omfattande domstolssamarbete. I samråd med Sida, som förlängde kontraktet med Justitiedepartementet tom 31 mars 2005, beslutade Justitiedepartementet att förlänga Gunnar Björnes förordnande under första kvartalet 2005.

Sista rapporten lämnades till Sida den 15 mars 2005 och Justitiedepartementet fick snabbt ersättning för utläggen. Det kontrollerades inte i det läget vad som stod i Sidas regleringsbrev eftersom Sida gett klartecken till förlängningen. Ju/EU kan inte ange på vilka grunder Sida gav tillstånd till förlängningen men framhåller att alla var lika angelägna om att Litauen skulle få det nödvändiga extra stödet.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-10

Försvarsdepartementet

KU:s granskningsärende Beslut i Regeringskansliärenden

I promemoria från den 17 oktober 2006 ställer Konstitutionsutskottet tre frågor. Underlag till svar lämnas nedan.

Fråga 4.4.1

Den 11 februari 2005 förordnade chefen för Försvarsdepartementet personer från Försvarsdepartementet, Kustbevakningen, Statens räddningsverk och Statens strålskyddsinstitut att under 2005 delta i möten inom EU och andra internationella organisationer inom området miljöräddningstjänst (Försvarsdepartementets prot. 2005-02-11 § 1). Kostnader för personerna från Försvarsdepartementet skulle betalas av Försvarsdepartementet. Kostnader för personerna från Kustbevakningen skulle belasta anslaget 7:1 Kustbevakningen. Kostnader för personerna från Statens räddningsverk skulle belasta anslaget 7:4 Samhällets skydd mot olyckor. Kostnaden för personen från Statens strålskyddsinstitut skulle belasta anslaget 34:9 Statens strålskyddsinstitut.

Den 23 februari 2005 förordnade chefen för Försvarsdepartementet personer att under 2005 delta i ett antal angivna möten i EU, FN och andra internationella organisationer inom Statens räddningsverks verksamhetsområde (Försvarsdepartementets prot. 2005-02-23 § 2). Utgifterna för deltagarna skulle betalas av Statens räddningsverk. Se även beslut den 11 maj 2005 (Försvarsdepartementets prot. 2005-05-11 § 2), den 23 juni 2005 (Försvarsdepartementets prot. 2005-06-23 § 4) och den 9 december 2005 (Försvarsdepartementets prot. 2005-12-09 § 1) av chefen för Försvarsdepartementet.

Myndigheternas uppdrag regleras i verkförordningen (1995:1322), instruktioner och regleringsbrev. Bland annat kan noteras att myndigheter enligt 16 § verksförordningen är skyldiga att ställa den personal till förfogande för Sveriges deltagande i EU som regeringen begär.

Med stöd av vilken bestämmelse eller vilket bemyndigande beslutade departementschefen att utgifter för deltagare från Kustbevakningen, Statens räddningsverk och Statens strålskyddsinstitut skulle finansieras av respektive myndighet, särskilt de utgifter som avser deltagande i möten utanför EU?

Svar på fråga 4.4.1

För de myndigheter som omfattas av nämnda förordnanden regleras i deras respektive myndighetsinstruktioner att de skall delta i internationella samarbeten[1]. Bestämmelserna i myndighetsinstruktionerna gäller internationellt samarbete, ingen skillnad görs på deltagande inom eller utanför EU. De tre nämnda myndigheterna har alla var sitt ramanslag. En myndighet skall bedriva den verksamhet som regleras i instruktionen inom ramen för sitt ramanslag, om inget annat sägs i regleringsbrevet för myndigheten. Skrivningarna i förordandena, om att utgifterna för deltagarna finansieras av respektive myndighet har tagits med som information i beslutet från den 11 februari 2005 och följer alltså av att inget annat beslutats i myndigheternas regleringsbrev

Då departementschefen den 23 februari 2005 förordnade personer att under 2005 delta i ett antal angivna möten, har det i beslutet tydliggjorts att myndigheten i dessa internationella sammanhang representerar Sverige samt att finansieringen skall skötas inom myndighetens ramanslag.

Försvarsdepartementets ambition har varit att med besluten om förordnanden skapa tydlighet och klarhet vad gäller myndigheternas internationella engagemang.

---

[1] I 5 § i förordningen (2005:890) med instruktion för Statens räddningsverk regleras att Statens räddningsverk skall följa den internationella utvecklingen inom sitt verksamhetsområde samt i samverkan med berörda myndigheter bemanna arbetsgrupper i det internationella samarbetet på området. Kustbevakningen skall enligt förordning (2005:742) om instruktion för Kustbevakningen, 11 § följa den internationella utvecklingen inom sitt verksamhetsområde och medverka i internationellt samarbete för att utveckla gränskontroll, brottsbekämpning till sjöss, miljöskydd till sjöss och annan sjöövervakning. Kustbevakningen skall vidare samverka med andra myndigheter för att främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde. Statens strålskyddsinstitut skall enligt 4 § p. 7 förordning (2006:524) med instruktion för Statens strålskyddsinstitutsärskilt ha hand om sådana uppgifter som följer av Sveriges internationella åtaganden eller av något annat skäl är påkallade från allmän synpunkt med avseende på strålskydd och strålskyddsberedskap.

Fråga 4.4.2

Den 21 juni 2005 beslutade chefen för Försvarsdepartementet att tillsätta en arbetsgrupp för utredning av en utökad användarkrets i radiokommunikationssystemet Rakel (Försvarsdepartementets prot. 2005-06-21 § 1). I arbetsgruppen skulle ingå personer från Försvarsdepartementet, Statens räddningsverk och Näringsdepartementet.

Hade beslutet att tillsätta arbetsgruppen stöd i ett regeringsbemyndigande?

Svar på fråga 4.4.2

Tillsättandet av arbetsgruppen var ett beslut som avsåg intern arbetsledning inom Regeringskansliet för genomförande av viss uppgift. Normalt formaliseras givetvis inte arbetsledning på det sätt som här skett. I detta fall ansågs det emellertid – mot bakgrund av frågans komplexitet – angeläget att precisera arbetets inriktning genom ett regeringskanslibeslut. Inriktningen framgår av bilagan till beslutet. I beslutet angavs också de personer inom Regeringskansliet som skulle ansvara för arbetet samt den expertis från Statens räddningsverk som skulle bistå. Vid beredning av ärenden inom Regeringskansliet förekommer ofta att personer från myndigheter kallas till möten och på annat sätt bistår Regeringskansliet. Det bör betonas att arbetsgruppen inte utgjorde ett eget rättssubjekt eller var knuten till annan myndighet än Regeringskansliet. Den tjänsteman från Räddningsverket som deltog i arbetsgruppen bistod med arbete som ligger inom ramen för myndighetens uppgifter.

Fråga 4.4.3

Den 26 september 2005 förordnande expeditions- och rättschefen vid Försvarsdepartementet ett antal personer från Totalförsvarets forskningsinstitut och Försvarets materielverks att vara nationella koordinatörer för projekt och verksamhet inom ett visst område inom Europeiska försvarsbyrån (EDA) (Försvarsdepartementets prot. 2005-09-26 § 2). Den 1 november 2005 beslutade expeditions- och rättschefen om ytterligare ett förordnande av nationell koordinatör (Försvarsdepartementets prot. 2005-11-01 § 1).

Regeringen har genom 20 § instruktionen för Regeringskansliet delegerat till Regeringskansliet att bl.a. utse Sveriges ombud och andra representanter vid förhandlingar med annan stat eller vid förhandlingar med och möten inom internationella organisationer (p. 1) och Sveriges representanter i det löpande arbetet inom Europeiska unionens råd samt föreslå och utse Sveriges representanter i kommittéer under Europeiska gemenskapernas kommission (p. 2). Genom 3 § arbetsordningen för Regeringskansliet (RKF 2004:06) har Regeringskansliets chef överlåtit till departementscheferna att besluta om dessa förordnanden och förslag (p. 4 och 5). Departementschefen

får enligt 13 § arbetsordningen för Regeringskansliet överlåta beslutanderätten till annat statsråd eller till en tjänsteman i Regeringskansliet.

En redogörelse önskas för den bestämmelse eller det bemyndigande som utgjorde stöd för expeditions- och rättschefens beslut att förordna ovan nämnda personer.

Svar på fråga 4.4.3

De aktuella besluten rör personal som inte har förhandlings- eller beslutsmandat, utan som enbart medverkar i expertmöten. Dessa expertmöten tar fram underlag inför beslut vid den Europeiska försvarsbyråns styrelsemöten och dithörande förberedelsemöten. Vid styrelsemöten och förberedelsemöten till styrelsemöten medverkar endast personal som antingen arbetar i Regeringskansliet eller som är utsedda av regeringen.

Av 11 § Regeringskansliets föreskrifter med arbetsordning för Försvarsdepartementet (RKF 2001:6) framgår att expeditions- och rättschefen eller, efter dennes bestämmande, chefen för rättssekretariatet eller den chefen för rättssekretariatet sätter i sitt ställe fullgör de uppgifter som anges i 3 § 6 och 7 arbetsordningen för Regeringskansliet. I paragrafen sägs dock ingenting om delegation av beslut enligt 3 § 4 (att bl.a. utse Sveriges ombud och andra representanter vid förhandlingar med annan stat eller vid förhandlingar med och möten inom internationella organisationer) eller 5 (Sveriges representanter i det löpande arbetet inom Europeiska unionens råd samt föreslå och utse Sveriges representanter i kommittéer under Europeiska gemenskapernas kommission).

Något särskilt beslut rörande överlåtelse av beslutanderätten enligt 3 § 4 eller 5 har inte heller kunnat återfinnas. Således har ett misstag vad avser beslutsnivå i de nu aktuella ärendena begåtts.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-10

Socialdepartementet

Expeditions- och rättschefen
Erna Zelmin

Konstitutionsutskottets granskningsärende
Beslut i regeringskansliärenden

Socialdepartementet har följande kommentarer, redogörelse och svar som efterfrågas såvitt avser Regeringskansliets protokoll – Socialdepartementets protokoll (4.5.1. – 4.5.4)

4.5.1

Eftersom stiftelsernas verksamhet rör frågor som ligger inom det sociala området har chefen för Socialdepartementet beslutat att förordna revisorn med stöd av dels förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet (jfr bilagan till förordningen avsnitt 5.1), dels ett förordnande i det testamente som upprättats mellan makarna Johan Håkansson och Johanna Håkansson den 13 november 1914. I testamentet sägs att revisorer för granskningen av de av makarna inrättade stiftelserna skall utses bl.a. av chefen för Civildepartementet. Liknande beslut har fattats under en lång rad av år.

4.5.2

Regeringen uppdrog den 24 april 2003 åt chefen för Socialdepartementet eller den denne satte i sitt ställe att föra talan och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmorna i Apoteket AB.

I samband med regeringsombildningen hösten 2004 avgick Lars Engqvist som socialminister. Till ny socialminister och chef för Socialdepartementet utsågs Berit Andnor. Ansvaret för Apoteket AB överfördes emellertid till Ylva Johansson som vid samma tillfälle utsågs till vård- och äldreomsorgsminister.

Kort tid inför Apoteket AB:s ordinarie bolagsstämma den 12 april 2005 uppdagades att det tidigare bemyndigandet för chefen för Socialdepartementet inte kommit att ändras efter

regeringsombildningen. Ylva Johansson saknade därför särskilt bemyndigande från regeringen att föra talan och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i Apoteket AB. Det fanns då ingen möjlighet att hinna få till stånd ett sådant bemyndigande före bolagsstämman. I detta läge fattades samma dag som bolagsstämman skulle äga rum det nu aktuella beslutet och det med stöd av statsministerns förordnande den 9 september 2004.

Nämnas kan att Ylva Johansson senare, den 22 september 2005, fick ett bemyndigande av regeringen att föra talan och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i Apoteket AB.

4.5.3

Medelsanvändningen anses ligga inom ramen för anslagsvillkoren av de skäl som framgår av följande kommentarer till de enskilda besluten.

Protokoll 2005-05-13 § 156
Socialdepartementet har sedan våren 2004 deltagit som aktiv observatör i Organisationen European Health Telematics Association (ETHEL), som är en organisation för ministerier och myndigheter för samverkan och erfarenhetsutbyte. ETHEL:s betydelse som beredningsorgan inom EU-samarbetet har ökat betydligt under senare år. Som ett led i regeringens ambition att stärka Sveriges inflytande på detta område har Socialdepartementet fr.o.m. år 2005 trätt in som fullvärdig medlem av ETHEL.

Protokoll 2005-06-03 § 181
Medlen avser bidrag till en internationell workshop om alkohol och ett konstituerande expertgruppsmöte inom ramen för Partnerskapet för hälsa och socialt välbefinnande inom Nordliga Dimensionen. Även andra länder och internationella organisationer har lämnat finansiella bidrag.

Protokoll 2005-09-28 § 309
Detta avser initialkostnader för ett tvåårigt projekt om jämförande studier av välfärds- och jämlikhetspolitik i Sverige och Norden. Projektet bedömdes av den tidigare regeringen som angeläget såsom underlag för dels det nationella folkhälsoarbetet, dels för Sveriges pådrivande arbete inom WHO.

Protokoll 2005-12-22 § 474
I början av 1970-talet träffades en överenskommelse mellan departementet, Landstingsförbundet, Exportrådet och ett antal företag inom hälso- och sjukvårdsområdet, vilken utmynnade i en organisation som gemensamt skulle fullfölja uppgiften att främja svensk exportverksamhet inom sakområdet. Departementet deltar i regelbundna

möten med ingående parter i enlighet med det långsiktiga åtagandet som bl.a. innebär att stödja och stärka kontinuiteten i verksamheten.

Protokoll 2005-12-22 § 475
Nordiska ministerrådet har under åren 2003-2005 stött ett nordiskt projekt för att utveckla vården av dementa där varje deltagande land bidragit med medel. Regeringens samarbete inom ramen för Nordiska ministerrådet bygger på förhandlingar om gemensamma satsningar som har stöd av de nationella administrationerna.

4.5.4

Beslutet skulle rätteligen ha fattats av ett statsråd. Det är också den normala beslutsordningen i departementet vilket också framgår av granskningen. Det finns således ingen grund för att beslutet, som angavs i beslutet, skulle överklagas till regeringen. Beslutet överklagades dock aldrig.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-10

Finansdepartementet

Expeditions- och rättschefen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Beslut i regeringskansliärenden

Statsrådsberedningen har begärt underlag för svar på konstitutionsutskottets begäran om kommentarer m.m. Här lämnas underlag avseende Finansdepartementet.

4. Kommentar, redogörelser och svar på fråga

4.6.1. Entledigande och förordnande av ledamöter respektive ordförande i Beredskapsdelegationen för ekonomisk politik

Konstitutionsutskottet har frågat om besluten att entlediga och förordna ledamöter respektive ordförande i Beredskapsdelegationen för ekonomisk politik hade stöd i ett regeringsbemyndigande. I en not till frågan har utskottet anmärkt att delegationen inte omnämns i bilagan till förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet.

I prop. 1996/97:4 Totalförsvar i förnyelse anförde regeringen att den avsåg att inrätta en beredskapsdelegation för ekonomisk politik. Den 19 juni 1997 beslutade regeringen att inom Regeringskansliet inrätta nämnda beredskapsdelegation för ekonomisk politik. I samma beslut bemyndigandes chefen för Finansdepartementet att utse personer att ingå i eller medverka i delegationens arbete.

I bilagan till förordningen med instruktion för Regeringskansliet omnämns i huvudsak fristående myndigheter. Beredskapsdelegationen för ekonomisk politik, som är ett organ inom Regeringskansliet, finns därför inte upptagen där. Uppgiften på regeringens hemsida, att delegationen är en *myndighet* som sorterar under Finansdepartementets ekonomiska avdelning är missvisande och kommer att korrigeras.

4.6.2. Länsstyrelsernas gemensamma utveckling till 24-timmars myndigheter

Konstitutionsutskottet har frågat vilken bestämmelse eller vilket bemyndigande som utgjorde stöd för statsrådets beslut att länsstyrelsernas gemensamma utvecklingsarbete avseende 24-timmarsmyndigheten skulle fortsätta under 2005.

Bakgrund

Sedan ett antal år avsätts viss del av anslaget 32:1, Länsstyrelserna m.m. för utvecklingsinsatser m.m. (anslagspost 22). För riksdagens information redovisas i budgetpropositionen den beräknade fördelningen av länsstyrelsernas anslag, inklusive avsättningen för utvecklingsinsatser, se t.ex. budgetpropositionen för 2005 (prop. 2004/05:1, utgiftsområde 18, tabell 4.9). Anslagsposten ställs i regleringsbrev avseende länsstyrelserna till Regeringskansliets disposition på det sätt som konstitutionsutskottet beskrivit i promemorian. Chefen för Regeringskansliet beslutar närmare om dispositionen av de anslag som regeringen tilldelat Regeringskansliet rätt att disponera. Beträffande anslagspost 22 erhåller chefen för Finansdepartementet rätt att disponera medlen. Genom ett beslut den 5 december 2000 beslutade den dåvarande departementschefen att överlåta till ansvarigt statsråd att disponera den aktuella posten. För dispositioner understigande 100 000 kronor erhöll dessutom vissa tjänstemän dispositionsrätt.

Ärendet

Länsstyrelserna, genom Länsstyrelsen i Norrbottens län, inkom i november 2003 med en redogörelse för det gemensamma utvecklingsarbete som länsstyrelserna på eget initiativ bedrivit på IT-området. Länsstyrelserna begärde i skrivelsen stöd med två miljoner kronor för gemensamt utvecklingsarbete till 24-timmarsmyndigheter (Fi2003/5946). Regeringskansliet, genom statsrådet Lövdén, beslutade i december 2003 att ersätta länsstyrelserna i det gemensamma utvecklingsarbetet med 800 000 kronor från anslaget 32:1, anslagsposten 22 Utvecklingsinsatser m.m. Ersättningen avsåg arbete under 2004. Enligt beslutet skulle Länsstyrelsen i Norrbottens län senast den 1 december 2004 till Regeringskansliet lämna en redovisning över genomfört arbete, en redovisning över nedlagda kostnader samt en redogörelse för eventuellt behov av framtida utvecklingsinsatser. I november 2004 inkom Länsstyrelsen i Norrbottens län med den begärda återrapporteringen. I skrivelsen redogjordes även för planerade insatser under 2005 och framåt, samt begärdes ytterligare ekonomiskt stöd med drygt åtta miljoner kronor för dessa insatser (Fi2004/5519). Den 24 januari 2005 beslutade Regeringskansliet, genom statsrådet Österberg, att ersätta länsstyrelserna med ytterligare 800 000 kronor. I beslutet angavs vilka av länsstyrelsernas planerade målsättningar som ersättningen var avsedd för.

Sammanfattning

Som framgår ovan föranleddes statsrådets beslut av en begäran från länsstyrelserna om stöd till sådant utvecklingsarbete som anslagsposten 22 får användas för. Statsrådet får genom delegeringen av beslutanderätten avseende anslagsposten 22 anses ha haft erforderligt bemyndigande att fatta beslutet i fråga.

4.6.3. Arbetsgrupp med uppdrag att få fler i arbete

Konstitutionsutskottet har frågat om beslutet att inrätta arbetsgruppen hade stöd i ett regeringsbemyndigande.

Beslutet hade inte stöd i ett regeringsbemyndigande. Arbetsgruppen är en intern arbetsgrupp inom Finansdepartementet och utgör ingen självständig myndighet eller ett organ vars inrättande fordrar ett beslut av regeringen. Att vissa deltagare i arbetsgruppen inte är anställda inom Finansdepartementet förändrar inte arbetsgruppens karaktär som ett internt organ inom departementet. Arbetsgruppens arbete innefattade bl.a. att föreslå regeländringar och skulle alltså utgöra underlag för regeringens fortsatta åtgärder på området.

4.6.4. Arbetsgruppen rörande schablonbeskattning

Konstitutionsutskottet har efterfrågat en redogörelse för vilket anslag som finansierade arbetsgruppens verksamhet. Vidare har utskottet frågat om beslutet att tillsätta arbetsgruppen och förordna ledamöter hade stöd i ett regeringsbemyndigande.

Anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m., anslagsposten Finansdepartementet finansierade arbetsgruppens arbete. Ersättningen till deltagarna i gruppen finansierades således av ett anslag som Finansdepartementet disponerar. Det framgår av dåvarande 21 § Regeringskanslies föreskrifter (RKF 2004:12) med arbetsordning för Finansdepartementet att chefen för avdelningen för personal och administration får besluta om ekonomisk ram för arbetsgruppen.

Beslutet att tillsätta arbetsgruppen och förordna ledamöter hade inte stöd i ett regeringsbemyndigande. Arbetsgruppen är en intern arbetsgrupp inom Finansdepartementet och utgör ingen självständig myndighet eller ett annat organ vars tillsättande fordrar ett beslut av regeringen. Att vissa deltagare i arbetsgruppen inte är anställda inom Finansdepartementet förändrar inte arbetsgruppens karaktär som ett internt organ inom departementet. Arbetsgruppens arbete innefattade bl.a. att ta fram lagförslag och skulle alltså utgöra underlag för regeringens fortsatta åtgärder på området.

4.6.5. Förordnande av ledamot i en arbetsgrupp inom OECD

Konstitutionsutskottet har efterfrågat en redogörelse för den bestämmelse eller det bemyndigande som utgjorde stöd för expeditions- och rättschefens beslut dels att förordna chefsjuristen vid Statskontoret att ingå i en arbetsgrupp inom OECD, dels att kostnaderna skulle betalas av anställningsmyndigheten.

Som utskottet har redovisat i sin promemoria får en avdelningschef på Regeringskanslies vägnar inom avdelningens verksamhetsområde utse Sveriges ombud och andra representanter vid förhandlingar med annan stat eller vid förhandlingar med och möten inom internationella organi-

sationer. Rättssekretariatet är enligt 3 § första stycket Regeringskansliets föreskrifter med arbetsordning för Finansdepartementet en avdelning inom departementet. Expeditions- och rättschefen är enligt 4 § samma föreskrifter avdelningschef för rättssekretariatet. Rättssekretariatet ansvarar för frågor om offentlig upphandling och den aktuella arbetsgruppen inom OECD behandlar integritetsfrågor inom offentlig upphandling för att motverka korruption, dvs. frågor inom avdelningens verksamhetsområde. Förordnandet av den aktuella representanten föregicks av kontakter med myndigheten. Uppgiften i beslutet att kostnaderna för deltagande vid mötet skulle betalas av anställningsmyndigheten var ett uttryck för en underhandsöverenskommelse med myndigheten.

4.6.6. Uppdrag att medverka i hyresförhandling

Konstitutionsutskottet har frågat vilken bestämmelse eller vilket bemyndigande som utgjorde stöd för departementschefens beslut om uppdraget.

En hyrestvist uppstod mellan de två statliga myndigheterna Länsstyrelsen i Uppsala län och Statens fastighetsverk. Eftersom myndigheterna inte kunde komma överens hänsköt Länsstyrelsen i Uppsala län tvisten till regeringen för avgörande. Departementschefen ansvarar enligt 14 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet för beredningen av regeringsärenden. Som ett led i beredningen av detta regeringsärende beslutade chefen för departementet att uppdra åt två medlare att medverka i hyresförhandling mellan parterna. Uppgiften i beslutet att Länsstyrelsen i Uppsala län och Statens fastighetsverk gemensamt skulle svara för kostnaderna för uppdraget grundades på underhandsöverenskommelser med myndigheterna.

Som ovan

Lilian Wiklund

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-10

Utbildnings- och kulturdepartementet

KU:s granskningsärende Beslut i Regeringskansliärenden

Fråga 4, Utbildnings- och kulturdepartementets protokoll

punkt 4.7.1.
I beslutet avses Utbildnings- och kulturdepartementet få rätt att för visst angivet syfte disponera vissa medel av under ramanslaget 25:3 Utveckling av skolväsende och barnomsorg, anslagsposten 5 Till Regeringskansliets disposition. Beslutet har fattats av Regeringskansliet, men en felskrivning har olyckligtvis skett på så sätt att det i beslutet anges att regeringen beslutar att Regeringskansliet får disponera medlen. Rätteligen skulle således Regeringskansliet ha angetts som beslutande. Av sista meningen i beslutet framgår att beslutet har fattats av chefen för Utbildnings- och kulturdepartementet, statsrådet Pagrotsky. Enligt beslut av chefen för Regeringskansliet den 26 januari 2005, RK § 14, skall rätten att disponera den aktuella anslagsposten utövas av chefen för Utbildnings- och kulturdepartementet.

punkt 4.7.2.
De två besluten avser ett antal ärenden i vilka handlingarna har förkommit. Det har gjorts noggranna försök att rekonstruera handlingarna och först när detta inte lyckats har ställning tagits till hur de bör hanteras.

En given utgångspunkt vid ett sådant ställningstagande är att beslut om avskrivning av ärenden i vilka handlingarna förkommit skall fattas av regeringen med undantag för sådana fall då ställningstagande av regeringen inte skulle ha krävts.

De nu aktuella besluten rör brev, information och inbjudningar, vilka handlingar varit förhållandevis gamla och bedömts ha förlorat sin aktualitet. Därför gjordes bedömningen att det inte varit fråga om

inkomna handlingar av sådan karaktär som skulle ha föranlett ett beslut av regeringen.

Ärendena har såsom förkomna skrivits av genom beslut av en expeditions- och rättschef enligt en tillämpad praxis. Det är således inte fråga om avskrivningsbeslut på grund av återkallelse. Besluten är närmast att jämföra med beslut om att lägga ärenden till handlingarna. Enligt 57 § första stycket 3 Utbildnings- och kulturdepartementet arbetsordning (RFK 2005:11) får expeditions- och rättscheferna samt huvudmännen inom sina ansvarsområden besluta att ett ärende, som inte skall beslutas av regeringen, Regeringskansliet eller annan, får läggas till handlingarna.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-10

Jordbruksdepartementet

Expeditions- och rättschefen
Anders Perklev

Underlag för svar på frågor i KU:s granskningsärende Beslut i Regeringskansliärenden

Underlag till svar på frågor på s. 23-24 i KU:s PM

Fråga 4

Kommentarer till text på s. 33 – 34

4.8.1 Det finns en felskrivning i beslutet. Avsikten var att utbetalning skulle ske från departementets förvaltningsanslag (UO1 Rikets styrelse, anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. anslapsposten Jordbruksdepartementet). Utbetalning gjordes dock inte eftersom medlen från Nordiska Ministerrådet kom så pass snabbt att alla kostnader belastade dessa externa medel. Den aktuella formuleringen i beslutet var avsedd för den händelse att medlen från Nordiska Ministerrådet skulle dröja.

4.8.2 Deltagare från Sveriges Lantbruksuniversitet och Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien har beretts plats i Sveriges delegation vid det aktuella mötet främst i respektive myndighets eget intresse. Deltagandet har således varit frivilligt. Utgångspunkten för sådant deltagande är att det sker på respektive myndighets egen bekostnad. Departementschefens beslut innebär således endast att de aktuella personerna förordnas att ingå i Sveriges delegation, vilket är en förutsättning för tillträde till mötet. Den i beslutet intagna meningen "Kostnaderna för övriga betalas av respektive myndighet" får såvitt avser nu aktuella personerna närmast ses som en upplysning att kostnaderna för resor och uppehälle inte kommer att betalas genom departementets försorg. Mot denna bakgrund framstår det inte som nödvändigt med något bemyndigande för beslutet i denna del.

4.8.3 I budgetpropositionen för 2005 (prop. 2004/05:1 OU23, sid 91) anges att "En del av anslaget avser kostnader för bilateralt forskarutbyte

med länder i Central- och Östeuropa". Utbetalningens ändamål ryms således inom ramen för riksdagens beslut. Av förbiseende uppmärksammades inte vid beslutstillfället att regleringsbrevet oavsiktligt hade fått en snävare lydelse än formuleringen i BP. Detta har ändrats i 2006 års regleringsbrev.

4.8.4 Avsikten är att Jordbruksdepartementet skall stå för dessa kostnader. Statens jordbruksverk har dock ännu inte fakturerat departementet.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-10

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

Expeditions- och rättschefen
Lena Ingvarsson
Telefon 08-405 20 48
Telefax 08-405 23 03
E-post lena.ingvarsson@sustainable.ministry.se

KU:s granskningsärende Beslut i Regeringskansliärenden
Dnr 050-285-2006/07

Konstitutionsutskottet har den 20 oktober 2006 begärt svar på vissa frågor. Svaren i denna PM avser Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementets protokoll.

4.9.1. Genom regeringsbeslut den 24 april 2003, M2003/1323/Hm, bemyndigade regeringen chefen för Miljödepartementet eller den hon sätter i sitt ställer att föra talan och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i bl.a. Sydkraft SAKAB AB. Chef för departementet var statsrådet Sommestad. Genom statsministerns s.k. 7:5-förordnande den 1 november 2004 förordnades statsrådet Sommestad att fortsatt svara för Sydkraft SAKAB AB. Den 1 februari 2005 beslutade så statsrådet Sommestad att utse en tjänsteman att föra talan för staten vid ställningstagande i namnfrågan.

4.9.2. Chefen för Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet beslutade den 4 oktober 2005 att förordna ett antal personer att ingå i en arbetsgrupp inom departementet med uppgift att förbereda svenskt deltagande och svenska aktiviteter vid UN-HABITAT i Vancouver, Kanada den 19- 23 juni 2006. Arbetsgruppens uppgift var främst att bistå den svenska delegationen i syfte att få ett så brett genomslag som möjligt när det gäller svenskt kunnande och svenska erfarenheter på de områden som skulle behandlas vid mötet. Gruppen skulle dessutom eftersträva att inhämta erfarenheter från andra länder. Något regeringsbemyndigande att inrätta den förberedande interna arbetsgruppen fanns inte.
Den 1 juni 2006 beslutade departementsrådet Johanna Brismar-Skoog, chef för enheten för multilateralt utvecklingssamarbete om deltagarna i den svenska delegationen, 2006/29267/MU § 6.

4.9.3. Se bifogad PM upprättad av personalchefen Monica Andersson.

REGERINGSKANSLIET

Bilaga

Promemoria

2006-10-24

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

Lena Ingvarsson

Administrativa enheten
Personalchef
Monica Andersson
Telefon 08-405 20 32
Mobil 070-556 95 26

KU´s granskning av beslut

Nedan nämnda personer har under en viss period förordnats att handlägga ärenden i Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

Lönekostnaden för Inger Cederberg och Amelie Pedersen betalades av Kemikalieinspektionen.

Lönekostnaden för Margareta Drewniak, Mats Snäll, Sture Pettersson och Margareta Lindquist betaldes av Lantmäteriverket.

För samtliga utom Margareta Lindquist gäller att tjänstgöringen i Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet ingått som ett led i medarbetarens kompetensutveckling i form av en praktikperiod. Ett moment under praktikperioden har varit att handlägga ett eller flera ärenden som hanteras på enheten. För att handlägga ett ärende krävs ett formellt förordnande. Lönekostnaden under praktikperioden har respektive anställningsmyndighet svarat för.

Margareta Lindquist var tidsbegränsat anställd som ämnessakkunnig i Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet under tiden 1 september 2004 – 31 oktober 2005. Därefter återgick Margareta Lindquist till sin anställning vid Lantmäteriverket. Vid denna tidpunkt återstod några avslutande uppgifter inom det arbetsområde som Margareta Lindquist svarat för samt en överlämning för det fortsatta arbetet. Parallellt med sitt arbete vid Lantmäteriverket har Margareta Lindquist avslutat vissa uppgifter och svarat för en överlämning och således förordnats att handlägga ärenden på enheten för bostads och byggande. Eftersom arbetet kunde genomföras på deltid har Lantmäteriverket ställt Margareta Lindquist resurser till förfogande och helt svarat för lönekostnaden under en period om två månader.

REGERINGSKANSLIET

2006-11-10

Näringsdepartementet

Statssekreteraren
Jöran Hägglund

Konstitutionsutskottets granskningsärende Beslut i regeringskansliärenden

Med hänvisning till Statsrådsberedningens skrivelse daterad den 24 oktober 2006 lämnas här underlag för svar på frågorna i Konstitutionsutskottet promemoria såvitt avser Näringsdepartementets ansvarsområde.

4. De kommentarer, redogörelser och svar på frågor som efterfrågas nedan

4.10.1.
Den 8 februari 2005 beslutade Regeringskansliet (Näringsdepartementet) om medel för uppdrag till Naturvårdsverket rörande benchmarking av konsekvensanalys av EG–direktiv. Beloppet om 25 000 kr skulle belasta utg.omr. 1, anslag 90:5 Regeringskansliet m.m., anslagsposten 10 Näringsdepartementet (Näringsdepartementets prot. 2005-04-12 § 13). Beslutet fattades av administrativa chefen i Näringsdepartementet.

Fråga
Har något särskilt beslut om ovan nämnda uppdrag till Naturvårdsverket fattats av regeringen eller Regeringskansliet? Om så är fallet önskas en redogörelse för det beslutet. Vidare önskas en redogörelse för på vilket sätt medelsanvändningen (finansiering av uppdrag till Naturvårdsverket) anses ligga inom ramen för anslagsvillkoren i regleringsbrevet.

Det ha inte fattats något annat beslut om detta uppdrag än beslutet den 8 februari 2005. Ett kostnadsställe har lagts upp men något belopp har inte betalats ut. Naturvårdsverket hjälpte under hand Regeringskansliet med underlag för ett EU-projekt om benchmarking av nationella konsekvensanalyser av det s.k. grundvattendirektivet, i vilket Regeringskansliet deltog.

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Jakobsgatan 26

Telefonväxel
08-405 10 00

Telefax
08-411 36 16

E-post: registrator@industry.ministry.se
X400: S=Registrator; O=Industry; P=Ministry; A=SIL; C=SE

4.10.2.
Den 11 februari 2005 beslutade chefen för Näringsdepartementet att förordna personer som ordförande respektive ledamöter i arbetsgruppen för viss verksamhet inom ramen för Baltic 21 – Näringsliv. Bland de förordnade fanns företrädare för både näringslivet, statliga myndigheter och Regeringskansliet.

Fråga
Hade beslutet att inrätta arbetsgruppen stöd i ett regeringsbemyndigande?

I regeringsbeslut den 14 september 2000 bemyndigade regeringen statsrådet Mona Sahlin att tillsätta en arbetsgrupp med högst 11 ledamöter med uppgift att biträda dåvarande Närings- och teknikutvecklingsverket med bl.a. fastställande av programområden för projektet Baltic 21 – Industrisektorn samt att utse en av ledamöterna att vara ordförande, se *bilaga 1*. Enligt bilagan till regeringsbeslutet skulle arbetsgruppen ha en rådgivande funktion och bl.a. medverka i planeringen av genomförandet av den svenska strategin, ge råd beträffande utveckling och genomförande av Sveriges roll som Lead Party, lämna förslag på nationella program samt främja utveckling av svenska projekt inom ramen för beslutade program. Regeringskanslibeslut om att förordna ny ordförande och nya ledamöter har därefter fattats årsvis.

4.10.3.
Den 14 februari 2005 beslutade planeringschefen att överlämna två framställningar till AMS (Näringsdepartementets prot. 2005-02-14 § 3).

Fråga
En redogörelse önskas för den bestämmelse eller det bemyndigande som utgjorde stöd för planeringschefens beslut att överlämna ovan nämnda ärenden.

Planeringschefen är enligt 2 § Regeringskansliets föreskrifter (RKF 2006:3) med arbetsordning för Näringsdepartementet chefstjänsteman.

Enligt 19 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet får Regeringskansliet till en annan myndighet överlämna en framställning som är ställd till regeringen i ett ärende som uppenbarligen skall avgöras av den andra myndigheten. Av 46 § arbetsordningen för Näringsdepartementet följer att bl.a. huvudmännen

inom sitt ansvarsområde på Regeringskansliets vägnar får fatta ett sådant beslut.

Enligt 29 § arbetsordningen för Näringsdepartementet är enhetschefen huvudman för ärenden inom enhetens ansvarsområde. Den för enheten ansvarige statsekreteraren får dock enligt 30 § arbetsordningen efter samråd med enhetschefen bestämma att en tjänsteman vid enheten med huvudmans ansvar skall handlägga vissa frågor och ärenden. Den ansvarige statsekreteraren har med stöd av denna bestämmelse bestämt att planeringschefen skall ha huvudmans ansvar för frågor och ärenden på Arbetsmarknadsenheten. Med detta stöd har planeringschefen fattat de aktuella besluten.

4.10.4.

Den 12 april 2005 beslutade Regeringskansliet (Näringsdepartementet) att fastställa budget för bidrag till projektet Utveckling av Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Assets inom OECD (Näringsdepartementets prot. 2005-04-12 § 13). Kostnaderna skulle belasta utg.omr. 1, anslag 90:5 Regeringskansliet m.m., anslagsposten 11 [sic] Näringsdepartementet. Den 9 november 2005 beslutade Regeringskansliet (Näringsdepartementet) om medel till OECD-projekt för kartläggning av globalisering och strukturomvandling (Näringsdepartementets prot. 2005-11-09 § 4). Kostnaderna skulle belasta utg.omr. 1, anslag 90:5 Regeringskansliet m.m., anslagsposten 14, budgetramen 10 Näringsdepartementet. Båda besluten fattades av administrativa chefen i Näringsdepartementet.

Fråga

En redogörelse önskas för på vilket sätt medelsanvändningen (bidrag till OECD-projekt) anses ligga inom ramen för anslagsvillkoren i regleringsbrevet (jfr villkoren i regleringsbrev för utg.omr. 1, anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. ovan).

Beslutet den 12 april 2005 angående utveckling av Guidelines avsåg inte något bidrag. Projektet bestod i att från svensk sida genom medarbetare från Regeringskansliet delta i OECD-sekretariatets arbete med utarbetande av och förhandlingar kring två skrifter i ämnet samt för arbete med att implementera dessa i OECD-länderna och i andra länder. Sverige var ordförandeland i den arbetsgrupp som drev projektet.

Beslutet den 9 november 2005 avsåg medel för Regeringskansliets deltagande i ett projekt som omfattade tre olika delstudier.

I båda dessa fall får medelsanvändningen således anses ligga inom ramen för anslagsvillkoren i regleringsbrevet.

4.10.5.
Den 19 april 2005 beslutade planeringschefen vid Näringsdepartementet att avskriva ett återkallat ärende (Näringsdepartementets prot. 2005-04-19 § 6). Även den 1 september 2005 beslutade planeringschefen att avskriva ett återkallat ärende (Näringsdepartementets prot. 2005-09-01 § 2).

Fråga
En redogörelse önskas för den bestämmelse eller det bemyndigande som utgjorde stöd för planeringschefens beslut att avskriva ovan nämnda ärenden.

Planeringschefen är enligt 2 § Regeringskansliets föreskrifter (RKF 2006:3) med arbetsordning för Näringsdepartementet chefstjänsteman.

Enligt 19 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet får Regeringskansliet avskriva ett ärende i vilket en framställning till regeringen har återkallats. Av 46 § arbetsordningen för Näringsdepartementet följer att bl.a. huvudmännen inom sitt ansvarsområde får fatta ett sådana beslut om avskrivning.

Enligt 29 § arbetsordningen för Näringsdepartementet är enhetschefen huvudman för ärenden inom enhetens ansvarsområde. Den för enheten ansvarige statsekreteraren får dock enligt 30 § arbetsordningen efter samråd med enhetschefen bestämma att en tjänsteman vid enheten med huvudmans ansvar skall handlägga vissa frågor och ärenden. Den ansvarige statsekreteraren har med stöd av denna bestämmelse bestämt att planeringschefen skall ha huvudmans ansvar för frågor och ärenden på Arbetsmarknadsenheten. Med detta stöd har planeringschefen fattat de aktuella besluten.

4.10.6.
Regeringskansliet (Näringsdepartementet) beslutade under 2005 om fastställande av budget för ett antal arbetsgrupper i Regeringskansliet, projekt etc. vars kostnader skulle belasta utg.omr. 1, anslag 90:5 Regeringskansliet m.m., anslagsposten 10 Näringsdepartementet eller utg.omr. 1, anslag 90:5 Regeringskansliet m.m., anslagsposten 14 Till Regeringskansliets disposition budgetramen 10 Näringsdepartementet. Bland annat fattades följande beslut
– budget för Kontaktpersonernas kansli för utvecklingsstöd till försvarsregionerna (Näringsdepartementets prot. 2005-02-07 § 1)

– medel för granskning av aktieägaravtal m.m. (Näringsdepartementets prot. 2005-03-21 § 4)
– medel för arbetet med Innovationsstrategin och det Innovationspolitiska rådet (Näringsdepartementets prot. 2005-03-21 § 5)
– budget för Styrgrupp för Baltic 21 – Näringsliv (Näringsdepartementets prot. 2005-03-31 § 2)
– budget för Designgruppen för tillväxt och innovation (Näringsdepartementets prot. 2005-04-28 § 2)
– medel till utredningar m.m. inför den framtida sammanhållningspolitiken (Näringsdepartementets prot. 2005-05-10 § 2)
– budget för Kontaktperson för Kalmarregionen (Näringsdepartementets prot. 2005-05-27 § 3)
– budget för Branschsamtalen (Näringsdepartementets prot. 2005-05-27 § 5)
– budgeten för Översyn av arbetslöshetsförsäkringen (Näringsdepartementets prot. 2005-05-27 § 6)
– medel för analys av konsekvenser för SJ (Näringsdepartementets prot. 2005-06-07 § 3)
– budget för styrelseaktiviteter/utbildning och nätverksskapande verksamheter mellan bolagen inom den statliga sfären (Näringsdepartementets prot. 2005-06-10 § 2)
– budget för årlig värdering av den statliga portföljen (Näringsdepartementets prot. 2005-06-10 § 3)
– budget för Förstudie för stöd och utbildning med jämställdhetsintegrering (Näringsdepartementets prot. 2005-06-10 § 4)
– budget för analys av Rikstrafikens avtal (Näringsdepartementets prot. 2005-06-17 § 7)
– budget för det andra järnvägspaketets genomförande i svensk lagstiftning (Näringsdepartementets prot. 2005-08-23 § 1)
– medel till Nationell handlingsplan för sysselsättning (NAP) (Näringsdepartementets prot. 2005-11-09 § 3)
– medel till uppdrag till Statskontoret att se över reglerna om skattefrihet för förmån av lånedator m.m. (Näringsdepartementets prot. 2005-11-09 § 5).

Samtliga beslut fattades av administrativa chefen i Näringsdepartementet.

Fråga
Har de nämnda arbetsgrupperna, projekten etc. stöd i regeringsbemyndiganden?

Följande arbetsgrupper och projekt har stöd i regeringsbeslut, *se bilagorna 1–5.*

– *Innovationspolitiska rådet.* Regeringen beslutade den 9 september 2004 att tillkalla ett Innovationspolitiskt råd som forum för dialog med utgångspunkt i departementspromemorian Innovativa Sverige – en strategi för tillväxt och förnyelse (Ds 2004:36). Regeringen förordnade chefen för Näringsdepartementet som rådets ordförande och bemyndigade denne att tillkalla övriga ledamöter.
– *Styrgrupp för Baltic 21.* Se svar på frågan under 4.10.2.
– *Designårsgrupp för tillväxt och innovation.* Regeringen bemyndigade den 19 februari 2004 näringsminister Leif Pagrotsky att tillsätta en Designårsgrupp för tillväxt och innovation inför det utlysta Designåret 2005.
– *Kontaktperson för Kalmarregionen.* Regeringen bemyndigade den 1 april 2004 statsrådet Hans Karlsson att tillkalla en särskild kontaktperson för Kalmarregionen i samband med viktiga händelser på arbetsmarknaden.
– *Uppdrag till Statskontoret att se över reglerna om skattefrihet för förmån av lånedatorer m.m.* Regeringen uppdrog den 2 september 2004 åt Statskontoret att i enlighet med visa närmare angivna överväganden se över reglerna om skattefrihet för förmån av lånedator och vissa andra näraliggande frågor.

Övriga arbetsgrupper och projekt har inte stöd i regeringsbemyndiganden. När det gäller Branschsamtalen nämndes det dock i regeringsförklaringen år 2004 att sådana skulle inledas. I samtliga fall där det saknas regeringsbemyndigande rör det sig om projekt etc. som har genomförts inom Näringsdepartementet – i några fall med särskilt anställd personal – eller på departementets uppdrag av konsulter.

4.10.7.

Chefen för Näringsdepartementet beslutade den 28 april 2005 att tillsätta en grupp med benämningen Malmfältsgruppen (Näringsdepartementets prot. 2005-04-28 § 1). Gruppen skulle bestå av företrädare för Regeringskansliet, berörda kommuner, företag, myndigheter, organisationer och samebyar m.fl. intressegrupper. Statsråden Östros och Messing skulle ingå i gruppen med Östros som ordförande. Ett ämnesråd i Näringsdepartementet skulle vara gruppens sekreterare. Kostnaderna för gruppens arbete skulle belasta utg.omr. 1, anslag 90:5 Regeringskansliet m.m., anslagsposten 10 Näringsdepartementet.

Fråga
Hade beslutet att tillsätta gruppen stöd i ett regeringsbemyndigande?

Det finns inget regeringsbemyndigande. Gruppen har endast varit ett forum för dialog i övergripande frågor som rör gruvnäringens tillväxt i Malmfälten och har saknat beslutsbefogenhet.

REGERINGEN

Protokoll **II 2**
vid regeringssammanträde
2000-09-14 N2000/6968/NL

Näringsdepartementet

Arbetsgrupp för viss verksamhet inom ramen för projektet Baltic 21 – Industrisektorn

1 bilaga.

Regeringens beslut

Regeringen bemyndigar statsrådet Mona Sahlin

- att tillsätta en arbetsgrupp med högst 11 ledamöter med uppgift att biträda Närings- och teknikutvecklingsverket med bl.a. fastställande av programområden för projektet Baltic 21 – Industrisektorn och
- att utse en av ledamöterna att vara ordförande

Arbetsgruppens mandat, organisation m.m. framgår av *bilagan* till detta beslut.

Enligt regeringskanslibeslut den 27 januari år 2000 skall projektet Baltic 21 för kostnader under år 2000 få disponera 2 500 000 kr från det under utgiftsområde 1 upptagna anslaget C1 Regeringskansliet m.m., anslagsposten 10 Näringsdepartementet. Därav skall utan rekvisition 2 100 000 kr utbetalas till Närings- och teknikutvecklingsverket för att täcka de kostnader som verket har för att tillsammans med projektledaren svara för Sveriges roll inom industrisektorn. Kostnaderna för arbetsgruppen skall täckas av de återstående 400 000 kr som avsatts för projektets ledning på Näringsdepartementet exklusive lönekostnader. Ersättning till ordförande och ledamöter skall utgå enligt 25-30§§ kommittéförordningen (1998:1474).

Postadress 103 33 STOCKHOLM
Besöksadress Jakobsgatan 26
Telefonvxel 08-405 10 00
Telefax 08-411 36 16
E-post: registrator@industry.ministry.se
X400: S=Registrator; O=Industry; P=Ministry; A=SIL; C=SE

REGERINGEN

Bilaga till regeringsbeslut nr II 2 vid regeringssammanträde den 14 september 2000

Näringsdepartementet

Arbetsgrupp för viss verksamhet inom ramen för projektet Baltic 21 – Industrisektorn

Bakgrund

Projektet Baltic 21

Agenda 21 för Östersjöregionen – Baltic 21 – är ett program för långsiktigt mellanstatligt samarbete i Östersjöregionen med syfte att nå en hållbar utveckling. Initiativet till arbetet togs av Östersjöregionens statsministrar vid ett möte i Visby år 1996. Som grund för ett fortsatt samarbete har en övergripande Agenda 21 för regionen utarbetats. Sju samhällssektorer har utpekats som särskilt betydelsefulla i arbetet med en hållbar utveckling. Agendan har antagits av regionens utrikesministrar år 1998.

Näringsdepartementet berörs av arbetet inom sektorerna näringsliv, energi, transporter, skogsbruk och turism samt av den gemensamma aktiviteten Teknikupphandling. Inom varje sektor svarar två länder eller ett land och en IGO (Intergovernmental Organization) – s.k. Lead Parties – gemensamt för att ett konkret handlingsprogram utarbetas. De verkar för att samtliga berörda stater genomför programmet.

Sverige och Ryska Federationen är Lead Parties för arbetet inom Baltic 21 – Industrisektorn, som är inriktat på näringslivssektorn. En internationell styrgrupp för näringslivssektorn – Baltic 21 Industry Sector Task Force (INTF) – har inrättats som ett besluts- och styrorgan för det regionala arbetet inom sektorn. INTF är ansvarig för att den gemensamma strategin för näringslivssektorn genomförs. Ledamöterna i INTF utgörs av en representant för staten respektive en representant för näringslivet från vart och ett av de i projektet deltagande länderna samt en representant från Europeiska kommissionen/GD näringsliv. Övriga Baltic 21 medlemmar har möjlighet att nominera en representant till INTF. Där-

Postadress 103 33 STOCKHOLM
Besöksadress Jakobsgatan 26
Telefonväxel 08-405 10 00
Telefax 08-411 36 16
E-post: registrator@industry.ministry.se
X400: S=Registrator; O=Industry; P=Ministry; A=SIL; C=SE

utöver har internationella organisationer som uppfyller kriterierna för Baltic 21 möjlighet att ansöka om representation i INTF.

Verksamhetens organisation och finansiering

Sveriges roll som Lead Party för insatserna inom ramen för Baltic 21 – Industrisektorn utövas inom ramen för ett projekt i Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Projektledaren svarar för den övergripande samordningen och Närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK) har tilldelats det operativa ansvaret i genomförandet av projektet . NUTEK:s verksamhet och Regeringskansliets kostnader för adminstrationen av projektet finansieras f.n. med medel på det under utgiftsområde 1 upptagna anslaget C 1 Regeringskansliet m.m., anslagsposten 10 Näringsdepartementet. För budgetåret 2000 har för projektet anvisats 2 500 000 kronor varav 2 100 000 kronor avser NUTEK:s insatser. Återstående 400 000 kronor har avsatts för kostnader för projektets ledning på Näringsdepartementet, exklusive lönekostnader.

Vid NUTEK handhas projektet av en projektledare och en projektgrupp.

Inom ramen för Baltic 21 - Industrisektorn har en svensk strategi fastlagts i samråd mellan näringsliv och offentliga organ. En nationell arbetsgrupp skall inrättas med uppgift att utöva en rådgivande roll gentemot NUTEK vad avser verkets beslut om projektets utveckling och genomförande. I arbetsgruppen skall i huvudsak ingå företrädare för svenskt näringsliv. NUTEK:s projektledare skall i vissa frågor fungera som föredragande.

Arbetsgruppens mandat

Arbetsgruppen skall ha en rådgivande funktion gentemot NUTEK i dess arbete med Baltic 21 – Industri och härvid:

- medverka i planeringen av genomförandet av den svenska strategin,
- vid behov föreslå förändringar i den svenska strategin,
- ge råd beträffande utveckling och genomförande av Sveriges roll som Lead Party,
- lämna förslag på nationella program som helt eller delvis finansieras med nationella medel,
- föreslå övergripande riktlinjer för projekthantering inom ifrågavarande program,
- främja utveckling av svenska projekt inom ramen för beslutade program,
- ge de svenska representanterna i Industry sector Task force (INTF) förslag till förändringar av projektmålen i den internationella strategin,
- bistå med förslag på aktiviteter som bör tas upp i INTF,

- bistå med synpunkter på aktiviteter som föreslagits eller beslutats av INTF,
- främja samverkan mellan Baltic 21 - Industri och liknande verksamheter som genomförs av andra aktörer.

Arbetsgruppen skall lämna en redovisning för sitt arbetet till NUTEK den 1 september 2001. Kopia av rapporten skall tillställas Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

REGERINGEN

Utdrag
Protokoll **I 8**
vid regeringssammanträde
2004-09-09 N2004/6650/PS

Näringsdepartementet

Innovationspolitiskt råd

I departementspromemorian Innovativa Sverige – en strategi för tillväxt och förnyelse (Ds 2004:36) redovisas riktlinjer för en svensk innovationspolitik. Promemorian har utarbetats av en arbetsgrupp med företrädare för Näringsdepartementet, Utbildningsdepartementet och Utrikesdepartementet i samarbete med övriga berörda departement.

Regeringen beslutar tillkalla ett Innovationspolitiskt råd som forum för dialog med utgångspunkt i nämnda strategi. Regeringen förordnar chefen för Näringsdepartementet som rådets ordförande och bemyndigar denne att tillkalla övriga ledamöter.

Forskningspolitiska frågor kommer, som hittills, att diskuteras i Forskningsberedningen. Forskningsberedningen är en rådgivande kommitté som leds av forskningsministern.

Kostnader för Innovationspolitiska rådets verksamhet skall belasta Utgiftsområde 1, anslag 90:5, anslagsposten 11 Näringsdepartementet.

Utdraget stämmer med originalet

C. Gauffin

Utdrag till

samtliga departementet
N/samtliga enheter och sekretariat

Postadress 103 33 Stockholm
Besöksadress Drottninggatan 16
Telefonväxel 08-405 10 00
Telefax 08-411 36 16
E-post: registrator@industry.ministry.se

REGERINGEN

Protokoll **I 5**
vid regeringssammanträde
2004-02-19 N2004/413/NL

Näringsdepartementet

Inrättande av en Designårsgrupp för tillväxt och innovation

1 bilaga

Ärendet

Regeringen beviljade den 13 februari 2003 Stiftelsen Svensk Industridesign (SVID) 20 000 000 kronor till att delfinansiera delar inom det nationella programmet Design som utvecklingskraft för näringsliv och offentlig verksamhet. Medlen avsåg projekt inom näringslivsområdet, manifestation /marknadsföring samt organisation inför Designåret 2005. Tio nationella projekt startade under 2003, varav ett av projekten är att marknadsföra och organisera Designåret 2005. En rapportering från det första verksamhetsåret inkom till regeringen den 1 december 2003.

Insatserna inför det utlysta Designåret förstärktes ytterligare då regeringen den 18 december 2003 formellt uppdrog åt Föreningen Svensk Form att förbereda och genomföra Designåret 2005 samt beviljade föreningen ett bidrag om 1 000 000 kronor för detta ändamål.

Regeringens beslut

Regeringen bemyndigar näringsminister Leif Pagrotsky att tillsätta en Designårsgrupp för tillväxt och innovation inför det utlysta Designåret 2005.

Designårsgruppens uppdrag, tidpunkt för avrapportering m.m. framgår av bilagan till detta beslut.

Designårsgruppen för tillväxt och innovation ersätter det av regeringen i beslutet den 13 februari 2003 angivna programrådet.

Postadress 103 33 Stockholm
Besöksadress Jakobsgatan 26
Telefonväxel 08-405 10 00
Telefax 08-411 36 16
E-post: registrator@industry.ministry.se

Kostnaderna för Designårsgruppen för tillväxt och innovation skall under 2004 belasta anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse med 50 000 kr från anslagsposten 3 Utrikesdeparte-mentet och med 650 000 kr från anslagsposten 11 Näringsdeparte-mentet.

Uppdraget gäller till och med den 31 december 2005 då det utlysta Designåret upphör.

Utdrag till

Statsrådsberedningen
Utrikesdepartementet/Enheten för exportfrämjande och inre marknaden
Utrikesdepartementet, Utrikesrådet för utrikeshandelsfrågor (UrH)
Kulturdepartementet/Kulturenheten
Utbildningsdepartementet/Universitets-och högskoleenheten/ Enheten för studiefinansiering och vuxnas lärande
Finansdepartementet/Budgetavdelningen
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Näringsdepartementet/Näringslivsenheten
Verket för näringslivsutveckling (Nutek)
Verket för innovationssystem (Vinnova)
Lunds universitet
Göteborgs universitet
Umeå universitet
Linköpings universitet
Växjö universitet
Högskolan i Kalmar
Högskolan i Borås
Konstfack
Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning
Vetenskapsrådet
Sveriges exportråd
Myndigheten för utländska investeringar i Sverige (ISA)
Svenska institutet
Sveriges rese- och turistråd
Stiftelsen Svensk Industridesign
Föreningen Svensk Form

REGERINGEN

Bilaga till regeringsbeslut den 19 februari 2004

I 5

Näringsdepartementet

N2004/413/NL

Bilaga

Bakgrund

De tio nationella projekten som startades under 2003 är

1. Fordonsleverantörers konkurrenskraft,
2. Design för export av medicinsk och biomedicinsk teknik,
3. Förpackningen som värdeskapare,
4. Design för entreprenörskap,
5. Design för tjänster,
6. Anställda och företag i god form,
7. Design för små och stora samhällen,
8. Design för framtidens kunskapssamhälle (utemiljön för den lärande skolan),
9. Sommardesignkontor och
10. Kampanjkontor för designåret 2005

Samtliga nationella designprojekt genomförs i samverkan med företag och regionala aktörer m.fl. som också bidrar till finansieringen av aktiviteterna. Ett övergripande mål för projekten är att öka antalet "designmogna" företag i Sverige, dvs. företag som förstår att och hur de kan använda design som ett medel för att stärka sitt utvecklingsarbete.

Förutom de nationella designprojekten ingår också flera regionala och lokala designprojekt runt om i landet, även dessa med fokus på näringslivsutveckling. Design lyfts också fram som en viktig konkurrens- och utvecklingsfaktor i 17 av totalt 21 regionala tillväxtprogram. Både beredskap och upparbetade nätverk inom området finns därför inför det utlysta Designåret 2005.

Postadress 103 33 Stockholm
Besöksadress Jakobsgatan 26
Telefonvaxel 08-405 10 00
Telefax 08-411 36 16
E-post: registrator@industry.ministry.se

Inom ramen för den exportfrämjande verksamheten inom politikområde 39 Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande och inom politikområde 24 Näringsliv genomförs insatser för att stärka svensk designs konkurrenskraft internationellt genom marknadsstödjande aktiviteter.

Inom utbildningsväsendet och inom forskning har omfattande satsningar gjorts för att höja kompetensen och öka kunskapen om design. Det är viktigt att denna kunskap tillvaratas inom näringslivet.

Genom att tillsätta en Designårsgrupp för tillväxt och innovation inför det utlysta Designåret 2005 vill regeringen bidra till att dessa frågor uppmärksammas. Designårsgruppen för tillväxt och innovation skall fungera som stöd åt både regeringen och de utförande organisationerna SVID och Föreningen Svensk Form. Även exportfrämjande insatser kommer att genomföras under Designåret 2005. Designårsgruppen får därför en viktig roll också i detta sammanhang.

Designårsgruppen för tillväxt och innovation.

Funktion och ansvarsområden.

- Designårsgruppen skall bidra till att kunskaper och resultat från de designinsatser för tillväxt och innovation som skall genomföras får spridning och kommuniceras under Designåret 2005.

- Designårsgruppen skall föra fram samt, när så är relevant, bedöma idéer och förslag till särskilda projekt eller samarbeten mellan olika aktörer, främst näringslivs- och exportfrämjande insatser, som kan komma att realiseras under Designåret 2005.

- Designårsgruppen skall utveckla nätverk och bidra till engagemang inom näringslivet för designens betydelse med fokus på tillväxt och innovation.

- Designårsgruppen skall i relevanta sammanhang fungera som länk mellan regering, näringsliv, utbildningsinstitutioner, forskning och offentlig förvaltning.

- Designårsgruppen skall hålla sig informerad dels om hur verksamheten utvecklas och hur medel används i designprojekten som SVID har det samlade ansvaret för, dels om den verksamhet avseende insatser för tillväxt och innovation som Föreningen Svensk Form beviljas medel för (kampanjen "Mer Design" m.m.).

- Designårsgruppen skall lämna förslag och synpunkter till både regeringen och utförarna SVID och Föreningen Svensk Form inför beslutade och eventuellt tillkommande aktiviteter under Designåret 2005.

- Designårsgruppens ledamöter skall, när så är påkallat, delta i olika aktiviteter under Designåret 2005.

- Designårsgruppen för tillväxt och innovation skall hålla regelbunden kontakt och utbyta information med den styrgrupp inför Designåret 2005 som regeringen tidigare beslutat om.

Tidpunkt för avrapportering

Designårsgruppen för tillväxt och innovation skall avrapportera sitt arbete till näringsministern vid två tillfällen under 2004 och vid två tillfällen under 2005 (juni och december). Regeringskansliet (Näringsdepartementet och Utrikesdepartementet) kommer att tillsätta ett sekretariat (en samordnande person) som skall bistå Designårsgruppen genom att förbereda möten och genom att sammanställa årsrapporter som redovisning av Designårsgruppens arbete.

REGERINGEN

Utdrag
Protokoll **III 1**
vid regeringssammanträde
2004-04-01 N2004/2644/A

Näringsdepartementet

Bemyndigande att tillkalla en särskild kontaktperson för Kalmarregionen

Regeringens beslut

Regeringen bemyndigar statsrådet Hans Karlsson att tillkalla en särskild kontaktperson för Kalmarregionen med uppdrag att överlägga med berörda företag och övriga parter i Kalmarregionen i samband med viktiga händelser på arbetsmarknaden.

Kontaktpersonens uppgift blir att överlägga med de olika parter som berörs av varslen i Kalmarregionen, till exempel Regionförbundet i Kalmar, länsstyrelsen, länsarbetsnämnden, berörda kommuner, fackliga organisationer och inblandade företag.

Kontaktpersonen skall kartlägga hur läget ser ut på de drabbade orterna, reda ut vilka aktörer och nivåer som ansvarar för olika frågor och insatser, samt verka för att de inblandade företagen tar sitt ansvar.

Kostnaderna för uppdraget skall belasta utgiftsområde 1, anslag 90:5, anslagspost 11, Näringsdepartementet.

Kontaktpersonen skall löpande redovisa resultatet av sina kontakter till Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

Uppdraget skall, i sin helhet, redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 31 mars 2005.

Att utdraget överensstämmer
med originalet intygas

Ann Britt Rydberg

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Drottninggatan 16
Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-411 36 16
E-post: registrator@industry.ministry.se

REGERINGEN

Kopia
Regeringsbeslut **10**

2004-09-02 Fi2004/3940

Finansdepartementet

Statskontoret
Box 2280
103 17 STOCKHOLM

Uppdrag till Statskontoret

1 bilaga

Regeringen uppdrar åt Statskontoret att i enlighet med de överväganden som anges i den bifogade promemorian se över reglerna om skattefrihet för förmån av lånedator och vissa andra närliggande frågor.

Uppdraget skall redovisas senast den 15 juni 2005.

På regeringens vägnar

Bosse Ringholm

Marie Rosvall

Kopia till

Skatteverket

Postadress 103 33 Stockholm
Besöksadress Drottninggatan 21
Telefonväxel 08-405 10 00
Telefax 08-21 73 86
E-post: registrator@finance.ministry.se
Telex 117 41 FINANS S

REGERINGSKANSLIET

Bilaga

2004-09-02

Finansdepartementet

En översyn av reglerna om skattefrihet för förmån av lånedator och vissa närliggande frågor

Bakgrund

Förmån av lånedatorer

Reglerna om skattefrihet för förmån av lånedator tillämpades första gången vid 1999 års taxering. I sak innebär reglerna att skattskyldig som för privat bruk använder en dator som tillhandahållits av arbetsgivaren, inte blir beskattad för denna förmån. För skattefrihet krävs därtill att förmånen väsentligen riktar sig till hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen och – sedan den 1 januari 2004 – att den skattskyldige inte byter ut förmånen mot skattepliktig ersättning med mer än 10 000 kronor under ett kalenderår.

Datorutrustning är i många fall också ett arbetsredskap. En anledning till att förmånen av lånedator undantogs från beskattning var att det förelåg en osäkerhet i vilka situationer en privat användning skulle förmånsbeskattas, bl.a. i samband med datorutbildning som skedde i hemmet på fritiden. Detta kunde i sin tur hindra nödvändiga förändringar och utbildningsinsatser i samhället och därigenom försvåra att målen för den nationella IT-strategin uppnåddes. Den nationella IT-strategin har ersatts med det av riksdagen beslutade IT-politiska målet att Sverige som första land skall bli ett informationssamhälle för alla.

Det har genomförts flera utredningar som studerat lånedatorsystemet, däribland av Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS, En lärande IT-politik för tillväxt och välfärd, 2003). ITPS menar att det finns starka argument för att systemet med lånedatorer ökat spridningshastigheten av hemdatorer under expansionsfasen, dvs. under den fas då den stora majoriteten av hushållen tog till sig den nya tekniken. ITPS har därvid gjort en jämförelse med de andra nordiska länderna. Jämförelsen ledde till slutsatsen att andelen av befolkningen som har någon dator i hemmet skulle ha varit 10 procentenheter lägre om det inte hade funnits något lånedatorsystem.

Det framhålls även i rapporten att en översyn är lämplig då effekterna av systemet kan klinga av i takt med att spridningen blivit mycket större och att kostnaderna för staten i form av uteblivna skatteintäkter är avsevärda. Vidare pekar ITPS på behovet av att överväga om inte en del grupper som stått utanför systemet också borde få något stöd. Tidigare studier på detta område har bl.a. genomförts av IT-kommissionen (Personaldatorer – en utvärdering av arbetsmarknadseffekter, 2002) och LO (Om klyftor i informationssamhället, 2001).

Den primära anledningen till att förmån av lånedator sedan 1998 är skattefri är de gränsdragningsproblem som uppstod i den praktiska tillämpningen av de dåvarande skattereglerna. Emellertid har reglerna inte bara betydelse ur ett rent skatterättsligt perspektiv utan även på en rad andra områden som har samband med det IT-politiska målet. De berör också frågor om behovet av tillgänglighet och demokrati samt strävan efter ökad kompetens och tillväxt.

Tillgänglighet och kompetens

De bedömningar som gjorts både nationellt och internationellt inom ramen för e-Europa 2005, som är en del i Lissabonstrategin, är att informationssamhället har en dynamiskt pådrivande kraft för ekonomin. Ökad kompetens och ökad tillgänglighet har stor betydelse i detta sammanhang. Tillgängligheten till datorer medför bl.a. ökade möjligheter för e-handelns utveckling.

Behovet av tillgänglighet är av vikt bl.a. för utvecklandet av den s.k. 24-timmarsmyndigheten. Regeringen har tidigare understrukit vikten av att den statliga förvaltningen tillvaratar informationsteknikens möjligheter att förenkla och förbättra servicen till medborgare och företag, öka allmänhetens möjligheter till kontroll av och insyn och inflytande i myndigheternas verksamhet samt effektivisera verksamheten och samverkan med andra myndigheter och övrig offentlig sektor (jfr bl.a. prop.1997/98:36). Utvecklingsarbetet, som går under beteckningen 24-timmarsmyndigheten, innebär att medborgare och företag på elektronisk väg skall kunna få myndighetsinformation och lämna uppgifter på ett snabbt och enkelt sätt.

Att människor har tillgång till datorer eller motsvarande med Internetuppkoppling och kunskap om hur man använder Internet är en förutsättning för att målen med 24-timmarsmyndigheten skall uppnås.

När det gäller frågor om demokrati bedömer regeringen att den nya tekniken har en stor potential när det gäller att vidga medborgarnas möjligheter att påverka formuleringar av problem och att delta i diskussioner före beslut i folkvalda församlingar. Därför bör den statliga och

kommunala politiken inrikta sig på att utveckla tekniker och metoder inom IT för att främja en representativ demokrati med brett medborgerligt deltagande (jfr prop. 2001/02:80). Att ha tillgång till Internet och kunskaper om hur man använder Internet och den information som finns att hämta där blir allt viktigare för människors förutsättningar att verka som medborgare, brukare och kund i det svenska samhället.

Behov av en översyn

Systemet med lånedatorer är förmånligt för såväl arbetstagare som företag vad avser den allmänna kompetensutvecklingen. Det medför att arbetstagarna kontinuerligt har möjlighet att få kompetensutveckling till nytta både för företagen och för sig själva. Eftersom datorn placeras i hemmet får övriga familjemedlemmar också tillgång till dator, vilket innebär en positiv effekt för de barn som på så sätt kan utveckla sin kompetens.

Den generösa utformningen av reglerna för förmån av lånedator i kombination med den snabba tekniska utvecklingen har dock haft vissa andra effekter. Beskattningsbara ersättningar byttes ut mot skattefria förmåner i beloppsmässigt oreglerad omfattning, vilket ledde till ett större skattebortfall än förväntat.

I budgetpropositionen för 2004 (prop. 2003/04:1) konstaterades att ett vanligt sätt att tillhandahålla förmånen är att den anställde vidkänns ett s.k. bruttolöneavdrag i utbyte mot förmånen att ha en dator i hemmet. Detta hade samtidigt lett till en utveckling mot allt mer avancerade och dyrbara utrustningar. Regeringen ansåg att om utrustning som alltmer skiljer sig från den typ av utrustning som normalt används i arbetet också omfattas av skattefriheten kan syftet med reglerna – att stärka datorkompetensen mer allmänt – förfelas. Till detta kommer att skattefriheten i många fall redan lett till den ökade datamognad bland arbetstagare i allmänhet som eftersträvades. Det fanns därför enligt regeringens mening anledning att begränsa möjligheterna att genom bruttolöneavdrag tillhandahålla datorutrustningar. Det infördes därför som ett ytterligare villkor för skattefriheten att den anställde fick vidkännas ett bruttolöneavdrag på högst 10 000 kronor per år i utbyte mot lånedatorn.

I budgetpropositionen angavs vidare att en översyn skall göras av den nuvarande ordningen där det skall ingå att pröva behovet av att behålla möjligheterna att kombinera förmånen av datorutrustning med individuella bruttolöneavdrag.

Med anledning av tillkännagivandet i budgetpropositionen bör ett uppdrag lämnas till Statskontoret för att göra en sådan översyn. I samband

härmed bör även vissa närliggande frågor som aktualiserats på området ses över.

Uppdraget

Statskontoret skall göra en översyn av reglerna om skattefrihet för förmån av lånedator.

I uppdraget ingår följande.

Statskontoret skall pröva behovet av att behålla möjligheterna att kombinera förmånen av lånedator med individuella bruttolöneavdrag. I denna prövning ingår att utvärdera i vilken grad det nuvarande systemet bidrar till att regeringens IT-politiska mål nås. Statskontoret skall också pröva frågan om vad ett avskaffande av skattefriheten och möjligheten till bruttolöneavdrag för förmån av lånedator skulle innebära skatterättsligt samt föreslå lämpliga skatterättsliga lösningar vid ett avskaffande av skattefriheten. Studien bör om möjligt även klarlägga hur det ekonomiska värdet av förmånen fördelar sig mellan arbetsgivaren, det levererande företaget samt den anställde. Vidare ingår frågan om vilka konsekvenser ett avskaffande kan antas få när det gäller tillgänglighet och demokrati samt kompetens och tillväxt.

Statskontoret skall därutöver undersöka om systemet för lånedator för aktuella grupper av skattskyldiga kan förändras på ett sätt som bidrar till att uppfylla målen för regeringens IT–politik och övriga berörda områden på ett mer kostnadseffektivt sätt. Vidare skall Statskontoret överväga om det finns behov av och i så fall vilka möjligheter som står till buds för att stimulera abonnemang och inte bara utrustning. Statskontoret skall beakta att gränserna suddas ut mellan olika anslutningsformer, vilket bl.a. skapar nya möjligheter att nå Internetbaserade tjänster. Ny teknik kan medföra andra behov av säkerhetslösningar än i dag, vilket särskilt måste beaktas.

Statskontoret skall undersöka behovet av och, om det bedöms som angeläget utifrån det IT-politiska målet, lämna förslag på offentliga åtgärder som kan bidra till en ökning av tillgången till datorutrustning i hemmet bland de grupper som i dag inte omfattas av systemet med lånedator. Dessa grupper skall även identifieras och en redovisning skall lämnas över deras tillgång till datorer jämfört med dem som berörs av reglerna för lånedatorer.

Statskontoret skall lämna förslag till de förändringar, inklusive författningsförslag, som resultatet av översynen leder till.

Statskontoret skall i behövlig omfattning samråda med Skatteverket och de övriga myndigheter vars verksamheter berörs av uppdraget.

Statskontoret skall senast den 21 januari 2005 ge en avrapportering. Närmare innehåll i avrapporteringen beslutas i samråd mellan Statskontoret och Regeringskansliet (Finansdepartementet och Näringsdepartementet).

Uppdraget skall redovisas senast den 15 juni 2005.

Bilaga 7.1

REGERINGSKANSLIET

2006-11-10 SB2006/10318

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2006 -11- 10
Dnr 050-286-2006/07

Konstitutionsutskottets granskningsärende Myndigheter och organ hos Regeringskansliet

Härmed överlämnas en promemoria från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet Bo Malmqvist, tfn 08-405 45 47.

Christina Weihe

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Drottninggatan 2

Telefonväxel
08-405 10 00

Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-10

Statsrådsberedningen

Departementsrådet Bo Malmqvist

Konstitutionsutskottets granskningsärende Myndigheter och organ hos Regeringskansliet

Denna promemoria har upprättats med anledning av frågorna i den promemoria som konstitutionsutskottet har överlämnat till Regeringskansliet.

1. För vilka nämndmyndigheter eller små myndigheter utgör Regeringskansliet värdmyndighet?

Lagrådet
Regeringskansliet ställer personal till Lagrådets förfogande för att föredra ärenden och för att hjälpa Lagrådet på annat lämpligt sätt.

Utrikesförvaltningens antagningsnämnd
Personal i Regeringskansliet sköter kansligöromål åt nämnden.

Delegationen för folkrättslig granskning av vapenprojekt
Ordföranden, två övriga ledamöter och sekreteraren i delegationen är anställda i Regeringskansliet.

Riksvärderingsnämnden, Försvarets underrättelsenämnd, Granskningsnämnden för försvarsuppfinningar och fiskeskyddsnämnder enligt kungörelsen (1964:811) om ersättning för intrång i fiske till följd av militär verksamhet
Regeringskansliet sköter betalningar av räkningar och arvoden åt dessa nämnder.

Arvsfondsdelegationen
Personal i ett särskilt kansli inom Regeringskansliet bereder ärenden åt delegationen, är föredragande i delegationen och får också avgöra ärenden av enkel beskaffenhet på delegationens vägnar.

Ekonomiska rådet
Regeringskansliet disponerar anslaget för myndigheten Ekonomiska rådet och anslaget finansierar hälften av lönen till rådets sekreterare. Den andra hälften betalas av Konjunkturinstitutet.

Svenska Unescorådet
Personal i Regeringskansliet sköter kansligöromål och föredragningar åt rådet.

Svenska FAO-kommittén
Personal i Regeringskansliet sköter föredragnings-, utrednings- och kansliuppgifter åt kommittén. Ordföranden och sekreteraren i kommittén är anställda i Regeringskansliet.

Styrelsen för Samefonden
Personal i Regeringskansliet är postmottagare och sköter diarieföring, kallelser m.m. åt myndigheten.

ILO-kommittén
En anställd i Regeringskansliet är kommitténs sekreterare.

2. Förekommer det att den anställde i Regeringskansliet som bereder beslut åt en myndighet bereder likartade beslut åt värdmyndigheten Regeringskansliet, antingen det är beslut om bidrag eller annan typ av beslut?

Detta kan i någon mening sägas förekomma när t.ex. en statssekreterare medverkar i en nämnd eller kommitté vars uppgift är att hjälpa till med att föreslå regeringen ställningstaganden och initiativ inom något specifikt område.

I övrigt är svaret nej.

3. Vilka överväganden görs vid valet av beteckning på en myndighet eller ett organ inom Regeringskansliet?

Vid valet av namn på myndigheter och andra organ strävar regeringen efter att namnet skall återspegla den verksamhet som organet skall bedriva, knyta an till allmänt språkbruk och vara enkelt att använda.

4. Vilka särskilda överväganden ligger bakom användningen av beteckningen samordnare/koordinator och nationell samordnare som beteckning för en kommitté eller ett organ?

Dessa beteckningar används främst för organ som är egna, tillfälliga myndigheter på samma sätt som kommittéer enligt kommittéförordningen men som har ett annat uppdrag än ett utredningsuppdrag, t.ex. när verksamheten skall ha starka inslag av överläggning, utåtriktat arbetssätt och samverkan med olika aktörer på en marknad. Också här strävar regeringen efter att namnet skall

återspegla den verksamhet som organet skall bedriva, knyta an till allmänt språkbruk och vara enkelt att använda.

I fallet Nationell samordnare på kärnavfallsområdet kom beteckningen "samordnare" från en skrivelse med begäran om att regeringen skulle inrätta en sådan funktion.

5. På vilket sätt har allmänheten möjlighet att avgöra om det är fråga om ett osjälvständigt organ hos myndigheten eller en fristående myndighet när det gäller nämnder som tas upp i en annan myndighets instruktion, som t.ex. Statens personadressregisternämnd, Notarienämnden och Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet?

Att ett organ är en fristående myndighet och inte ett osjälvständigt organ hos en myndighet framgår av att det uppträder och fattar beslut i eget namn.

Statens personadressregisternämnd och Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet har egna instruktioner, förordningen (1998:1235) med instruktion för Statens personadressregisternämnd och förordningen (1988:318) med instruktion för Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet. Notarienämndens verksamhet regleras i notarieförordningen (1990:469). Den förordningen innehåller regler som motsvarar en instruktion för Notarienämnden. Ingen av dessa nämnder eller deras verksamhet finns således reglerade i någon annan myndighets instruktion.

6. Vilka kommentarer i övrigt föranleder innehållet i denna promemoria?

Riktlinjer om namngivning av kommittéer och särskilda utredare enligt kommittéförordningen finns i Statsrådsberedningens publikation Kommittéhandboken (Ds 2000:1) s. 15.

Bilaga 8.1

– JO –

Kanslichefen

SAMMANSTÄLLNING

Datum	Dnr
2006-10-13	Adm 375-2006

Riksdagens konstitutionsutskott

Konstitutionsutskottet
Ink 2006 -10- 16
Dnr 050-287-2006/07

Framställningar från justitieombudsmännen enligt 4 § JO-instruktionen samt JO-beslut som överlämnats för kännedom till Regeringskansliet

Enligt en begäran från konstitutionsutskottets kansli överlämnas härmed en förteckning över dels framställningar i lagstiftningsfrågor enligt 4 § lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän, dels sådana beslut av någon av justitieombudsmännen som för kännedom översänts till något av Regeringskansliets departement. Förteckningen omfattar överlämnanden och beslut som rapporterats i JO:s ämbetsberättelser 1998/99 – 2005/06, dvs. JO-beslut som fattats under tiden den 1 juli 1997 till den 30 juni 2005.

A. Framställningar enligt 4 § JO-instruktionen (s.k. lagstiftningsinitiativ)

1. Kraven på delgivning av meddelanden enligt 13 och 14 § § lagen (1996: 1030) om underhållsstöd; till Socialdepartementet; *dnr 3788-1997, JO Pennlöv*

2. Översyn av vissa regler i lagen (1962:381) om allmän försäkring rörande formlösa ändringar av socialförsäkringsnämnders gynnande beslut, Riksförsäkringsverkets tillsynsverksamhet m.m.; till Socialdepartementet; *dnr 1747-1998, JO Pennlöv*

3. Eventuell ändring av föreskrifterna i 47 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och 24 § förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring; till Arbetsmarknadsdepartementet; *dnr 658-1997, JO Lavin*

4. Provisoriska utbetalningar a conto av ersättningar enligt epizootilagen (1980:369) och epizootiförordningen (1980:371); till Jordbruksdepartementet; *dnr 1772-1998, JO Lavin*

5. Undanröjande av vissa oklarheter i den gällande lagstiftningen om underhållsstöd; till Socialdepartementet; *dnr 1625-1998, JO Pennlöv*

6. Översyn av regleringen i 23 § jaktförordningen (1987:905) i syfte att undanröja vissa oklarheter vad gäller möjligheten att meddela dispens från förbudet i 22 § att medföra skjutvapen vid färd med motordrivet fordon i terräng; till Jordbruksdepartementet; *dnr 4334-1997, stf ombudsmannen Ekberg*

Postadress Box 16 327 103 26 STOCKHOLM
Gatuadress Västra Trädgårdsgatan 4
Telefon 08-786 40 00
Telefax 08-21 65 58

7. Brist på uttryckligt lagstöd för en polismyndighet att till Kriminalvårdens transporttjänst överlämna verkställigheten av ett handräckningsbeslut avseende transport av en frihetsberövad person; till regeringen; *dnr 1872-1998, chefsJO Eklundh*

8. Införande av en möjlighet för en socialnämnd att begära omprövning enligt 20 kap. 10 § lagen (1962:381) om allmän försäkring av ett tjänstemannabeslut enligt 17 kap. 1 § andra stycket nämnda lag; till Socialdepartementet; *dnr 4837-1998, JO Pennlöv*

9. Vissa brister i lagen (1996:1030) om underhållsstöd; till Socialdepartementet; *dnr 723-1999, JO Pennlöv*

10. Brister i gällande författningsreglering med avseende på ansökan om pensionsförmån som för den försäkrades räkning undertecknats av god man; till Socialdepartementet; *dnr 1367-2000, JO Pennlöv*

11. Vissa oklarheter i lagen (1993:389) om assistansersättning (LASS) vad gäller återkrav av assistansersättning; till Socialdepartementet; *dnr 4068-2000, JO Pennlöv*

12. Författningsreglering av skyldighet för domstol att underrätta vederbörande vårdinrättning om verkställbarhet av vissa beslut enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård (LRV); till Socialdepartementet; *dnr 2477-2001, JO Berggren*

13. Behovet av lagändring för att undanröja oklarheter som uppstått beträffande tolkningen av 23 § polislagen (1984:387); till regeringen; *dnr 913-2002, stf ombudsmannen Pennlöv*

B. Överlämnande av beslut

B 1. Till Justitiedepartementet

1. Möjligheterna för en polismyndighet att lägga ned en förundersökning med motiveringen "brott kan ej styrkas"; *dnr 2567-1996, chefsJO Eklundh*

2. En oklarhet i regleringen i 10 och 13 § § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. rörande frågan huruvida en nådeansökan utgör verkställighetshinder; *dnr 1019-1998, JO Pennlöv*

3. Polisens agerande i samband med anvisning av färdväg för chartrad buss med hemvändande fotbollssupportrar, tillämpning av vissa bestämmelser i polislagen (1984:387); *dnr 3116-1998, chefsJO Eklundh*

4. Översyn av bestämmelsen i 9 kap. 22 § sekretesslagen (1980:100); *dnr 805-1999, JO Berggren*

5. Behovet av lagreglering vad gäller skyldighet för den som skall underkastas kroppsbesiktning att följa med till den plats där åtgärden skall vidtas; *dnr 1208-1999, chefsJO Eklundh*

6. Inkonsekvens i gällande författningsreglering vad gäller underrättelse till Patent- och registreringsverket om förordnande om näringsförbud; *dnr 2336-1999, JO Berggren*

7. Fråga om eventuell begränsning av meddelarfriheten för vissa uppgifter om enskilds personliga förhållanden i arbetsmiljöärenden; *dnr 2673-1999, JO Berggren*

8. Inskränkningar på grund av resursbrist i häktades möjligheter till gemensam vistelse; *dnr 3776-1999 m.fl., JO Pennlöv*

9. Tillämpning av lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring i vissa situationer, vilken medför att en person kan komma att utpekas som orsak till arbetsskador utan att ha fått tillfälle att redovisa sin syn på saken; *dnr 3895-1999, JO Pennlöv*

10. Mottagande av ett barn i förskoleverksamhet samt beviljande av interkommunalt bidrag för platsen i förskoleverksamheten efter ansökan av endast den ena av barnets båda vårdnadshavare; *dnr 3285-2000, JO André*

11. Lång väntetid i häkte för en till fängelse dömd person på att bli placerad i anstalt; *dnr 89-2001, JO Pennlöv*

12. Lagreglerna om beslutanderätt angående tvångsåtgärder beträffande häktade vid de rättspsykiatriska undersökningsenheterna som inte är föremål för rättspsykiatrisk vård; *dnr 278-2001, JO André*

13. Frågor om reglering i rättegångsbalken rörande provtagning för DNA-analys och andra åtgärder av kroppsbesiktningskaraktär som anses kunna göras med samtycke av en målsägande eller av en person som inte är misstänkt för brott; *dnr 696-2001, chefsJO Eklundh*

14. Beläggningssituationen inom kriminalvården; *dnr 801-2001, JO Pennlöv*

15. Förhållandena för sexualbrottsdömda inom kriminalvården; *dnr 1069-2001, JO Pennlöv*

16. Oklarhet i lagstiftningen vad gäller möjligheten till avstängning av offentliga arbetstagare utan samband med andra åtgärder för uppsägning eller avskedande; *dnr 2540-2001, JO Berggren*

17. Vissa frågor rörande uppgifter för ett offentligt biträde enligt lagen (1990:52 med särskilda bestämmelser om vård av unga; *dnr 185-2002, JO André*

18. Behovet av författningsstöd för ett förfarande som innebär att anspråk på brottsskadeersättning överlåts med hjälp av ett fullmaktsförfarande; *dnr 2039-2002, JO Berggren*

19. Försämrad kvalitet inom kriminalvården till följd av betydande resursminskningar; *dnr 3730-2002 (inspektionsprotokoll), JO Pennlöv*

20. Platsbristen vid häkten och kriminalvårdsanstalter; *dnr 2449-2003, JO Lundin*

21. Omplacering av en förskoleelev på begäran av den ena vårdnadshavaren utan hörande av den andra; *dnr 2680-1997, JO André*

22. Handläggningen av ett ärende rörande tilldelning av plats inom barnomsorgen; *dnr 2851-1997, JO André*

23. Övervägande av vissa ändringar i 23 § polislagen (1984:387); *dnr 4044-1996, chefsJO Eklundh*

24. Förmansprövning på distans vid omhändertagande enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.; *dnr 4366-1996, chefsJO Eklundh*

25. Utebliven underrättelse från en kriminalvårdsanstalt inför permission och frigivning av en intagen som meddelats besöksförbud, eventuellt behov av författningsreglering rörande underrättelseskyldighet; *dnr 4728-1996, JO Pennlöv*

26. Behovet av en översyn av lagregleringen rörande polisens användning av dold videofilmning; *dnr 4779-1997, chefsJO Eklundh*

27. Fråga bl.a. om Luftfartsverkets tillämpning i anställningsärenden av bestämmelser i 6–8 § § anställningsförordningen; *dnr 1279-1998, JO Lavin*

28. En fråga om tolkning av 20 § polislagen (1984:387), bl.a. fråga om den exakta betydelsen av ordet "omhändertas"; *dnr 795-2002, JO Berggren*

29. Upplysningsplikten enligt 3 § lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning; *dnr 3885-2003, JO André*

30. Viss oklarhet i rättsläget vad gäller tillämpning av 24 § lagen (1999:130) om åtgärder mot diskriminering i arbetslivet på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning; *dnr 2808-2003, JO Berggren*

B 2. Till Justitiedepartementet och Socialdepartementet

1. Frågor rörande tolkning av bestämmelser i 14 kap. 5 § sekretesslagen (1980:100); *dnr 1523-1998, JO André*

2. Oklarheter i regleringen av formerna för socialnämnders handläggning i de fall en domstol har förordnat om umgänge under medverkan av en kontaktperson som skall utses av socialnämnden; *dnr 3159-1999, JO André*

3. Anlitande av privata rättssubjekt som utredare inom socialtjänsten; *dnr 2598-2000 och 2617-2000, JO André*

4. Viss frågor avseende författningsregleringen rörande placeringen av patienter som vårdas med stöd av lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård; *dnr 3601-2004, JO André*

B 3. Till Socialdepartementet

1. Frågor rörande tolkning av bestämmelser i 47 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård; *dnr 1338-1998, JO André*

2. Svårigheter för en försäkringskassas personal att korrekt tillämpa en lagändring som trädde i kraft med kort varsel och som inte hann följas upp med erforderliga informationsinsatser av försäkringskassan eller Riksförsäkringsverket; *dnr 3320-1998, JO Pennlöv*

3. Fråga om införande av en skyldighet för en läkare i öppen vård att, i likhet med vad som gäller inom den slutna vården, anmäla behov av god man för en patient; *dnr 4228-1998, JO André*

4. Förhållandet mellan bestämmelser på skilda nivåer vad gäller förutsättningarna för att erhålla legitimation som sjukhusfysiker; *dnr 1091-1999, JO André*

5. Regleringen av en fråga rörande förutsättning för en bidragsskyldig att få tillbaka för mycket inbetalat underhållsstöd; *dnr 1426-1999, JO Pennlöv*

6. Anmärkningsvärt lång handläggningstid hos försäkringskassa i ett ärende rörande assistansersättning; *dnr 2230-1999, JO Pennlöv*

7. En försäkringskassas rutiner för utsändande av underrättelser om beslut; *dnr 2318-1999, JO Pennlöv*

8. Lämpligheten av att Socialstyrelsen tar upp och med kritik avgör frågor som i disciplinärt hänseende exklusivt skall prövas av Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd; *dnr 2793-1999, stf ombudsmannen Norell Söderblom*

9. Viss oklarhet rörande omfattningen av Socialstyrelsens tillsynsfunktion vad avser legitimerade psykologer; *dnr 3160-1999, stf ombudsmannen Ekberg*

10. Skilda uppfattningar hos olika länsstyrelser vad gäller tillämpningen av 23 § första stycket lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade; *dnr 3592-1999, JO André*

11. Fråga om registreringsskyldighet för verksamheter som omfattas av socialtjänstsekretessen enligt 7 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100) men som inte utgör socialtjänst enligt socialtjänstlagen (1980:620); *dnr 3730-1999, JO André*

12. Bristande bevakningsrutiner hos en försäkringskassa medförande långt dröjsmål med handläggningen av ett förtursärende; *dnr 1008-2000, JO Pennlöv*

13. Riksförsäkringsverkets dröjsmål med att, i anledning av en dom av Regeringsrätten, ändra ett av sina Allmänna råd; *dnr 1142-2000, JO Pennlöv*

14. Handläggningen hos en försäkringskassa av långa sjukfall; *dnr 1659-2000, JO Pennlöv*

15. Formerna för dokumentation av en plan enligt 3 b § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763); *dnr 2598-2000, JO André*

16. Långsam handläggning hos en försäkringskassa av ett arbetsskadeförsäkringsärende; *dnr 3906-2000, JO Pennlöv*

17. En oklarhet i lagstiftningen rörande rätten för en institution inom hälso- och sjukvården att kvarhålla en patient som är föremål för vård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall; *dnr 4453-2000, JO André*

18. Brister i en försäkringskassas handläggning av omprövningar enligt 20 kap. 10 § lagen (1962:381) om allmän försäkring; *dnr 469-2001, JO Pennlöv*

19. Brister i en försäkringskassas handläggning av omprövningar av beslut om pension enligt det gamla pensionssystemet och beslut om pensionsrätt enligt övergångsbestämmelserna till det nya pensionssystemet; *dnr 582-2001, JO Pennlöv*

20. Lång handläggningstid vid en försäkringskassa av ett arbetsskadeförsäkringsärende; *dnr 2259-2001, JO Pennlöv*

21. Vådan av alltför kort tid mellan beslut om en lagändring och dess ikraftträdande (i det aktuella fallet på socialförsäkringsområdet); *dnr 2483-2002, JO Pennlöv*

22. Översyn av regler och tillämpning för bilstöd till personer med funktionshinder; *dnr 3925-2002, JO Lundin*

23. Lagregleringen rörande inskränkningar för patienter, bl.a. i rättspsykiatrisk vård, i rätten att använda telefon; *dnr 807-2003 och 2295-2003, JO André*

24. En försäkringskassas långsamma handläggning samt dröjsmål med att betala ut tillfällig föräldrapenning; *dnr 1320-1997, JO Pennlöv*

25. Handläggningen av ett vårdbidragsärende samt försäkringskassans sätt att bemöta bidragssökande föräldrar; *dnr 1424-1997, JO Pennlöv*

26. Den rättsliga grunden för att omprövа ett för den försäkrade gynnande ställningstagande i fråga om samband i ett arbetsskadeförsäkringsärende; *dnr 1415-1997, JO Pennlöv*

27. Försenade utbetalningar av föräldrapenning; *dnr 612-1997, JO Pennlöv*

28. Formerna för ändring av en socialförsäkringsnämnds gynnande beslut; *dnr 2556-1997 och 2608-1997, JO Pennlöv*

29. Tillämpligheten av vissa bestämmelser i abortlagen (1974:595) på minderåriga gravida flickor m.m.; *dnr 182-1996 och 284-1996, stf ombudsmannen Norell Söderblom*

30. En försäkringskassetjänstemans vägran att registrera en anmälan om tillfällig föräldrapenning. Frågor aktualiserade om försäkringskassans hårt ansträngda arbetssituation på grund av nedskärningar i socialförsäkringsadministrationen; *dnr 3611-1997, JO Pennlöv*

31. Handläggningstiden mellan en socialförsäkringsnämnds beslut och utfärdande av underrättelse om beslutet; *dnr 4341-1997, JO Pennlöv*

32. En försäkringskassas interna anvisningar som strider mot Riksförsäkringsverkets rekommendationer; *dnr 4606-1997, JO Pennlöv*

33. Handläggningstiden i ett arbetsskadeförsäkringsärende; *dnr 1974-1998 och 2367-1998, JO Pennlöv*

34. Handläggningen inom socialtjänsten av anmälningar om att barn for illa, fråga om förutsättningarna för att underlåta att underrätta den ena vårdnadshavaren om att utredning hade inletts; *dnr 55-2003, JO André*

35. Frågor rörande flyttning av äldre och funktionshindrade från ett särskilt boende till ett annat, bl.a. en oklarhet rörande möjligheten att överklaga en socialnämnds beslut att mot den enskildes vilja genomföra en sådan flyttning; *dnr 1838-2002, 2657-2001 och 2362-2003, JO André*

36. Viss oklarhet och tolkningsproblem avseende 16 § andra stycket lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård; *dnr 1372-2003, JO André*

37. Frågor om rätten att av behandlingsskäl kvarhålla post från en patient som är föremål för rättspsykiatrisk vård eller psykiatrisk tvångsvård; *dnr 2553-2003, JO André*

38. Permission direkt efter intagning för vård enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, fråga om innebörden av uttrycket "under viss del av vårdtiden" i 9 § nämnda lag; *dnr 3870-2004, JO André*

B 4. Till Utbildningsdepartementet resp. Utbildnings- och kulturdepartementet

1. Fråga om det finns förutsättningar för universitet och högskolor att vid sidan av bestämmelsen i 8 kap. 10 § högskoleförordningen (1993:100) tillämpa lokala regler om att beröva en doktorand hennes studieplats; *dnr 4246-1998, JO André*

2. Frågor angående skollednings möjligheter att ingripa för att upprätthålla ordningen i skolan, bl.a. visitation av elevers skåp och väskor; *dnr 1924-2002, JO André*

3. Viss oklarhet vad gäller tillämpningen av bestämmelserna i 4 kap. 8 § skollagen (1985:1100) angående skolplacering; *dnr 3281-2002, JO André*

4. Effekten i vissa fall av begränsningsregeln i 3 kap. 9 § studiestödslagen (1999:1395) och anslutande övergångsbestämmelse; *dnr 4127-2003, JO André*

5. Centrala studiestödsnämndens bristande tillgänglighet per telefon; *dnr 769-1997, 2840-1997, 2879-1997 och 3437-1997, JO André*

6. Långa handläggningstider hos Centrala studiestödsnämnden till följd av resursbrist och ökande ärendeinströmning; *dnr 4691-1997 och 487-1998, JO André*

7. Bristande service och tillgänglighet samt lång handläggningstid hos Centrala studiestödsnämnden; *dnr 1114-1998, 1115-1998, 1144-1998 och 1410-1998, JO André*

8. Skyldighet att anordna modersmålsundervisning i fristående skolor, osäkerhet i rättsläget vad gäller tillämpningen av 5 kap. 12 § andra stycket gymnasieförordningen (1992:394); *dnr 1638-2005, JO André*

B 5. Till Näringsdepartementet

1. Eventuellt införande av bestämmelser i vägmärkesförordningen (1978:1001) rörande förfarandet vid Vägverket i ärenden med avseende på ortnamn; *dnr 1291-1999, JO Berggren*

2. Utformningen av Arbetsmarknadsstyrelsens föreskrifter – avsteg från vad som anges i Statsrådsberedningens handbok i författningsskrivning; *dnr 1328-1999, stf ombudsmannen Ekberg*

3. Författningsreglering av frågan om en körkortsinnehavares rätt till underrättelse om att en anteckning om ogiltighet har gjorts i körkortsregistret; *dnr 2085-1999, JO Berggren*

4. Skyldighet att underrätta fordonsägare om beslut om brukandeförbud, fråga om att ändra avfattningen av 12 kap. 1 § första stycket 2 förordningen (2001:650) om vägtrafikregister; *dnr 555-2000, JO Berggren*

5. Avfattningen av 84 och 84 a § § fordonskungörelsen (1972:595) angående utformningen av föreläggande i samband med kontrollbesiktning av fordon; *dnr 670-2000, JO Berggren*

6. Rätten för en arbetslöshetskassa att hålla inne en sökandes ersättning under tiden för utredning i ärendet; *dnr 2774-2002, JO Berggren*

B 6. Till Finansdepartementet

1. Vissa regler i lagen (1992:1528) om offentlig upphandling; *dnr 4047-1999, JO Berggren*

2. En skattemyndighets beslut att debitera vägavgift för ett fordon för kortare tid än ett år; *dnr 4170-1999, JO Pennlöv*

3. Översyn av reglerna för maskinell behandling av sekretessbelagda personuppgifter i IT-system; *dnr 3949-2002, JO Lundin*

4. Översyn av bestämmelsen i 7 kap. 1 § tredje stycket lagen (1992:1528) om offentlig upphandling rörande möjlighet att överpröva offentliga upphandlingar; *dnr 266-2003, JO Berggren*

5. Behovet av en ändring i 1 § första stycket utsökningsregisterförordningen (1986:678); *dnr 1487-1997, JO Pennlöv*

B 7. Till Finansdepartementet och Utbildningsdepartementet

1. Handläggningsrutiner m.m. hos Centrala studiestödsnämnden; *dnr 1280-2000 (inspektionsprotokoll), JO André*

B 8. Till Miljödepartementet resp. Miljö- och Samhälsbyggnadsdepartementet

1. Vissa frågor rörande möjligheten att tillåta användning av allmän plats i strid med detaljplan; *dnr 2150-2000, JO Berggren*

2. Indirekt inträde av Fonden för fukt- och mögelskador i en skadeståndsprocess, fråga om behov av författningsstöd för en sådan åtgärd; *dnr 1574-2001, JO Berggren*

3. En kommuns underlåtenhet att genomföra en detaljplan och att följa en tillsynsmyndighets rekommendationer, fråga om behov av förtydligande av reglering i plan- och bygglagstiftningen; *dnr 12-2002, JO Berggren*

B 9. Till Utrikesdepartementet

1. Översyn av lagregleringen rörande en ambassads skyldighet att genomföra en s.k. anknytningsutredning i ett uppehållstillståndsärende; *dnr 2931-2002, JO Berggren*

B 10. Till Jordbruksdepartementet

1. Svenska regler om stambokföring av hästdjur, bristande överensstämmelse med EG:s beslut 92/353/EEG; *dnr 4660-2003, JO Berggren*

2. Frågor om tillämpningen hos en djurförsöksetisk nämnd av bestämmelsen i 15 § andra stycket djurskyddsförordningen (1988:539); *dnr 491-2005, JO Berggren*

B 11. Till Kommunikationsdepartementet

1. Felaktig registrering i körkortsregistret av en anmälan enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.; *dnr 4323-1996, chefsJO Eklundh*

B 12. Till Regeringskansliet

1. Behovet av en översyn av författningsregleringen rörande flyttning av fordon, främst förordningen (1992:198) om flyttning av fordon, förutsatt att lagen i ämnet är avsedd att vara tillämplig på cyklar; *dnr 2190-1997, JO Lavin*

Kjell Swanström

Bilaga 8.2

PM 2006-10-16

Redovisningen av åtgärder med anledning av Riksrevisionens rapporter

RiR 2003:1 Hur effektiv är djurskyddstillsynen?

Rekommendationer till Jordbruksverket

- Höj distriktsveterinärernas kompetens i förvaltningskunskap och juridik.
- Ge distriktsveterinärerna tydligare instruktioner om anmälningsplikten.
- Ge ut riktlinjer för distriktsveterinärernas samarbete med kommunala inspektörer.
- Ge länsveterinärerna klara direktiv och stöd för tillsynen över veterinärer.
- Förbättra stödet till länsveterinärerna i arbetet med regionalt samarbete.
- Klargör med Djurskyddsmyndigheten gränsdragningar mellan smittskydd och djurskydd, målkonflikter mellan näringens intressen och djurskyddet samt vilka samarbetsområden som finns.

Rekommendationer till Djurskyddsmyndigheten

- Klargör med Jordbruksverket gränsdragningar mellan smittskydd och djurskydd, målkonflikter mellan näringens intressen och djurskyddet samt vilka samarbetsområden som finns.
- Se till att samarbetet med Jordbruksverket klargörs då det gäller distriktsveterinärorganisationens stöd till den kommunala tillsynen.
- Ta till vara de delar av Jordbruksverkets arbete med djurskydd som fungerar väl, t.ex. de nationella projekten.
- Rekrytera både veterinärer, inspektörer och byggnadskonsulenter för att få en helhetssyn på djurskyddet.
- Klargör samarbetet med Livsmedelsverket och besiktningsveterinärorganisationen.
- Utveckla samarbetet med länsstyrelserna och uppmärksamma behovet av utökade resurser om nya arbetsuppgifter tillkommer.
- Stöd länsveterinärerna så att de regelbundet genomför kommunbesök.
- Arbeta vidare med nyckeltal med tydliga mål för kommunerna.
- Se till att återrapportering från kommunerna som inte är styrd av EU återkopplas på ett användbart sätt till länsstyrelser och kommuner.
- Dialog med Kommunförbundet om utformningen av det nya centrala djurskyddsregistret.
- Dialog med kommunerna som hänvisar till resursbrist men inte avgiftsfinansierar djurskyddstillsynen.

- Djurskyddsmyndigheten bör föra en dialog med regeringen och förmå kommunerna att avgiftsfinansiera mera om dialogen med kommunerna inte får genomslag.
- Djurskyddsmyndigheten bör verka för begripliga EU-krav och återkoppling från EU.

Rekommendationer till Livsmedelsverket

- Höj besiktningsveterinärernas kompetens i förvaltning och juridik.
- Livsmedelverket bör stödja besiktningsveterinärerna också på annat sätt än genom instruktioner.
- Livsmedelsverket bör skapa kontakt och samarbeta med Djurskyddsmyndigheten angående besiktningsveterinärernas del i djurskyddet.

Följder

Rapporten föranledde en framställning från Riksrevisionens styrelse till riksdagen (2003/04:RRS1) vari yrkades att riksdagen skulle begära att regeringen snarast skulle återkomma till riksdagen med redovisning av de åtgärder som vidtagits med anledning av granskningen. Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrkte framställningen (bet. 2003/04:MJU14).

Regeringen hänvisade i budgetproposition 2005/06:1 till en i proposition (prop. 2004/05:72 Förbättrad djurskydds- och livsmedelstillsyn), beslutad av riksdagen den 13 april 2005 (bet. 2004/05:MJU10, rskr. 2004/05:200), lagt förslag som förväntades innebära att den lokala tillsynen generellt förstärks.

RiR 2004:1 Länsplanerna för regional infrastruktur – vad har styrt prioriteringarna?

Rekommendationer

- Tydliggör planeringsprocessens utgångspunkter.
- Ställ krav på att målkonflikter vid prioriteringar ska hanteras.
- De regionala utvecklingseffekterna måste beläggas.
- Utveckla gemensamma riktlinjer för när och hur fyrstegsmodellen ska tillämpas.
- Se över den långsiktiga planeringsprocessens uppläggning.

Följder

I framställning 2003/04:RRS3 föreslog Riksrevisionens styrelse att riksdagen skulle begära att regeringen återkom till riksdagen med en redovisning av de åtgärder som vidtagits med anledning av granskningen i första hand när det gäller behovet av omprövning av utgångspunkterna för den långsiktiga infrastrukturplaneringen på länsnivå, översyn av de transportpolitiska delmålen och gemensamma riktlinjer för tillämpningen av den s.k. fyrstegsmodellen.

Regeringen redovisade i proposition 2003/04:95 Utökade planeringsramar för väg- och järnvägsinvesteringar 2004–2015 sin syn. Sammanfattningsvis fann regeringen att Riksrevisionens granskning på ett värdefullt sätt identifierat brister i länens användande av samhällsekonomiska kalkyler i sina prioriteringar, samt brister i beskrivningen av de effekter på det transportpolitiska målet om en positiv regional utveckling. Regeringens beslut om definitiva ekonomiska ramar till länsplanerna grundar sig på regeringens egen granskning av både den samhällsekonomiska effektiviteten och uppfyllelsen av de sex transportpolitiska delmålen. Därför gjorde regeringen bedömningen att de länsplaner som nu skulle fastställas på ett positivt sätt bidrog både till en bättre uppfyllelse av transportpolitikens huvudmål och delmål.

Framställningen avstyrktes av trafikutskottet samtidigt med behandlingen av proposition 2003/04:95 (bet. 2003/04:TU10) med hänvisning till att utskottet förutsatte att resultatet av Riksrevisionens styrelses granskning skulle komma att beaktas inom ramen för det fortsatta utvecklingsarbetet och att regeringen redovisar resultatet av sina överväganden för riksdagen.

RiR 2004:2 Förändringar inom kommittéväsendet

Rekommendationer

- Dialog med kommittésekreterare om direktiv.
- Förstudier eller två etapper för direktiven.
- Kvalitetskravet kolliderar med tidsramen.
- Krav på ekonomiska analyser i direktiven, stöd och stimulans till kommittéerna, fortlöpande uppföljning av krav och stöd, kompetenskrav uppställs i dialog med utredaren.

Följder

I framställning 2003/04:RRS6 föreslog Riksrevisionens styrelse med hänvisning till de brister i kommittéväsendet som uppmärksammats i granskningen att riksdagen skulle begära att regeringen återkom till riksdagen med en redovisning av de åtgärder som vidtagits med anledning av granskningen.

Regeringen hänvisade i budgetproposition 2004/05:1 till att Regeringskansliet i oktober 2003 tillsatt en särskild arbetsgrupp med uppgift att se över vissa frågor med anknytning till kommittéarbetet. Riksrevisionens rapport Förändringar inom kommittéväsendet hade överlämnats till arbetsgruppen för att ingå i det fortsatta arbetet.

Riksrevisionens styrelses framställning 2003/04:RRS6 behandlades av konstitutionsutskottet i betänkande 2004/05:KU3. Utskottet, som förutsatte att regeringen skulle komma att ge riksdagen information om resultatet av det pågående arbetet i Regeringskansliet med att förbättra kvaliteten i kommittéväsendet, avstyrkte framställningen.

I budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1) framhålls att efter Riksrevisionens rapport har de frågor som behandlas i rapporten övervägts inom Regeringskansliet. I början av 2006 anställdes experter vid Regeringskansliets kommittéservice med uppgift att initiera, utveckla och stödja åtgärder som främjar kvalitet i kommittéers verksamhet. Insatsen ska utvärderas om tre år.

RiR 2004:3 Arbetslöshetsförsäkringens hantering på arbetsförmedlingen

Rekommendationer

- Ökad anvisningsaktivitet.
- Enhetlig uppföljning av anvisning av platser.
- Tidig individuell service med handlingsplan.
- Kvalitet i anvisningar.
- Riktlinjer från AMS till arbetsförmedlingen om anvisningar.
- Pröva införande av ”nämnd” för rapportskrivning.
- Uppmärksamma köbildningen i aktivitetsgarantin.

Följder

I framställning 2003/04:RRS7 föreslog Riksrevisionens styrelse med hänvisning till vad styrelsen anfört om de brister i kontrollen av arbetslöshetsförsäkringen som uppmärksammats i granskningen samt betydelsen av en rättvis och enhetlig tillämpning av regelsystemet att riksdagen skulle begära att regeringen återkom till riksdagen med en redovisning av de åtgärder som vidtagits med anledning av granskningen.

I budgetproposition 2004/05:1 bedömde regeringen att Riksrevisionens rekommendationer låg i linje med regeringens intentioner för arbetsmarknadspolitiken och att AMS ska fullfölja det i juni 2004 beslutade uppdraget om att beakta Riksrevisionens rekommendationer.

Hösten 2004 avstyrkte arbetsmarknadsutskottet framställningen (bet. 2004/05:AU4) med hänvisning till att utskottet konstaterade att det inom Arbetsmarknadsverket pågick ett utvecklingsarbete för att komma till rätta med brister av det slag som påtalats i rapporten och att de rekommendationer som lämnas i Riksrevisionens granskning ligger i linje med det pågående utvecklingsarbetet. Utskottet förutsatte att regeringen återkom till riksdagen med en redovisning av de olika åtgärderna.

I budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1) anges att kraven på att arbetsförmedlingarna måste upprätta handlingsplanen så tidigt som möjligt måste bli tydligare. Därför bedömer regeringen att en åtgärdsinriktad handlingsplan ska upprättas senast inom 30 dagar. På sikt ska alla arbetslösa få en personlig coach som känner den sökande och har goda kontakter med potentiella arbetsgivare.

RiR 2004:4 Den statliga garantimodellen

Åtgärdsförslag till regeringen

- Regeringen bör förtydliga garantibegreppet och klargöra vilka kriterier som bör beaktas vid bedömningen av när statliga garantier kan vara ett, jämfört med andra instrument (lån, bidrag), effektivt medel för att kunna uppnå politiska mål.
- Riksrevisionen rekommenderar också att regeringen tar initiativ till att intensifiera arbetet med att få till stånd enhetliga riskredovisningar för samtliga garantimyndigheter och därmed få bättre underlag för bedömning av statens samlade risktagande avseende garantier.
- Regeringen bör samordna den kompetens om garantifrågor som finns inom Regeringskansliet för att följa upp och utveckla den statliga garantiverksamheten och i det avseendet även statens risktagande.
- Regeringen bör vidare tydliggöra sina intentioner avseende samordning mellan garantimyndigheterna. Regeringen bör föreslå vilket innehåll en samordning mellan myndigheterna ska ha och hur ansvarsförhållandet gällande samordningsfrågor ska hanteras. Ett förtydligande angående RGK:s ansvar och befogenhet avseende samordningsfrågan är enligt Riksrevisionens mening viktigt för att samordningen mellan myndigheterna ska utvecklas.
- Riksrevisionen menar att det är viktigt att regeringen ger RGK möjlighet att ta ansvar för dessa frågor.
- Riksrevisionens iakttagelser indikerar att det också är angeläget att diskutera och utveckla metoder för skadeförebyggande arbete, skadehantering och återvinning inom garantimyndigheterna. Regeringen bör ta initiativ till att riktlinjer avseende dessa moment i garantihanteringen utarbetas.

Åtgärdsförslag till Riksgäldskontoret m.fl.

- Riksrevisionen menar att arbetet vid Riksgäldskontoret i första hand bör fokuseras på områden som är viktiga för den samlade bilden av statens garantigivning och risktagande. Ett grundläggande krav bör enligt Riksrevisionen vara att varje garantimyndighet har en transparent och jämförbar riskbaserad redovisning där framtida bedömda förluster kan jämföras med nuvärdet av framtida intäkter och reserver.
- Eftersom Exportkreditnämndens exportaffärer har ändrat karaktär under senare år menar Riksrevisionen att det finns anledning för nämnden att se över sina avtalsvillkor för exportkreditgarantier.
- I budgetpropositionen för år 2004 föreslog regeringen förändrade regler för Bostadskreditnämndens (BKN) verksamhet. Förslaget avsåg i huvudsak utökade statliga kreditgarantier för bostadsbyggande och en förändring till civilrättsliga avtal mellan garantigivare och mottagare av garantier, vilket innebär att beslut om garantier fattas vid ansökningstillfället. Förslaget godtogs av riksdagen, och förändringarna skulle träda i kraft den 1 april 2004. Arbetet med att förbereda ikraft-

trädandet hade påbörjats inom BKN. Enligt Riksrevisionen var det angeläget att de nya avtalen utvecklades i enlighet med garantimodellen. BKN bör bl.a. tillämpa riskanpassade och varierade avgifter, dvs. att för varje ansökan beräkna en individuell avgift baserad på risken i affären. Regeringen aviserade också en utredning av Insättningsgarantinämnden med uppdrag att bl.a. se över hur garantisystemet ska utformas. Riksrevisionen ansåg att vissa aspekter borde uppmärksammas i den aviserade utredningen.

Följder

I april 2004 överlämnade Riksrevisionens styrelse redogörelsen 2003/04: RRS8 angående den statliga garantimodellen. Redogörelsen behandlades i finansutskottets betänkande 2003/04:FiU28. Utskottet framhöll att i enlighet med Riksrevisionens förslag hade regeringen intensifierat arbetet med att få till stånd en samlad redovisning över statens risktagande i garantiverksamheten. Avsikten var också att en sådan redovisning skulle kunna göras senast i årsredovisningen för 2005. Utskottet ville i sammanhanget understryka vad Riksrevisionen framhållit beträffande behovet att klargöra när statliga garantier bör användas som ett effektivt medel att uppnå olika mål i stället för andra jämförbara instrument som lån eller bidrag. Mot bakgrund av att Riksrevisionens styrelse inte lämnat några förslag till riksdagen med anledning av granskningen och att åtgärdsförslagen i granskningsrapporten var riktade till regeringen, överlämnade utskottet till regeringen att bedöma vilka åtgärder som behövde vidtas med anledning av Riksrevisionens rapport. Vidare överlämnade utskottet till regeringen att bedöma vilken återrapportering som borde göras till riksdagen i detta avseende. Utskottet föreslog därmed att riksdagen skulle lägga redogörelsen till handlingarna.

I budgetpropositionen för år 2005 (prop. 2004/05:1) framhölls att Riksrevisionens synpunkter har beaktats av regeringen i och med att frågorna kring avgiftssättning och garantiverksamhetens organisatoriska struktur ingick i utredningsuppdraget (dir. 2004:19). I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) anges att behandlingen av Riksrevisionens rapport RiR 2004:4 bedöms avslutad.

RiR 2004:5 Återfall i brott eller anpassning i samhället

Rekommendationer

- Regeringen bör ställa utökade och preciserade krav på myndigheternas (KVS och Brottsförebyggande rådet, Brå) återrapportering när det gäller uppföljningen av klienternas återfall i brott och anpassning i samhället. Gjorda insatser ska kopplas till uppnådda resultat.

- Regeringen bör ge Brå i uppdrag att producera och samordna statistik som belyser anpassningen i samhället för personer som lämnat kriminalvården. Som ett första led i detta arbete borde myndigheter med ansvar för dessa frågor delta i Brås samarbetsgrupp för statistik.
- KVS uppföljning ska omfatta samtliga klienter (både anstalt och frivård). KVS har ett ansvar för att förbereda frigivningen från anstalt. Uppföljningen av anpassningen i samhället bör även omfatta klienter som friges direkt från anstalt utan övervakning. Om klienterna saknar laglig försörjning vid frigivningen riskerar andra tidigare gjorda insatser i form av t.ex. programverksamhet att bli verkningslösa.
- Uppgifter om återfall i brott och anpassning i samhället bör tas fram även per frivårdsområde. Resultaten bör användas för att sprida goda exempel så att verksamheten kan utvecklas. En sådan uppföljning och återföring av resultat kan ske redan i dag med hjälp av befintliga register.
- KVS klientadministrativa system behöver vidareutvecklas. All information om gjorda insatser ska registreras och kunna sammanställas för varje klient. På så sätt kan de klientadministrativa systemen användas för att koppla gjorda insatser till resultat.
- Information om varje klient som återfaller i brott bör återföras direkt till klienternas kontaktpersoner. På så sätt kan uppföljningen användas för att utveckla verksamheten, bl.a. när behandlingsplaner upprättas. I detta sammanhang bör sekretessfrågan klargöras.

Följder

I maj 2004 överlämnade Riksrevisionens styrelse framställningen 2003/04: RRS10 angående uppföljningen av kriminalvårdens klienter. Styrelsen föreslog ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen skulle återkomma till riksdagen med en redovisning av de åtgärder som vidtagits med anledning av Riksrevisionens granskning av uppföljningen av kriminalvårdens klienter.

I justitieutskottets betänkande 2004/05:JuU1 behandlades Riksrevisionens styrelses framställning. Utskottet utgick från att regeringen i lämpligt sammanhang rapporterar de åtgärder som vidtas med anledning av Riksrevisionens granskning. Utskottet avstyrkte därmed den särskilda rapporteringsskyldighet för regeringen som Riksrevisionen föreslagit.

Regeringen ansåg i budgetpropositionen för år 2006 (prop. 2005/06:1) att det är viktigt att gjorda insatser på ett tydligt sätt kan kopplas till uppnådda resultat. Regeringen hade därför i regleringsbrevet för 2005 uppdragit åt Kriminalvårdsstyrelsen att, efter samråd med Brottsförebyggande rådet, utveckla mätinstrument för jämförelser såväl mellan myndigheter i kriminalvården som mellan insatser under verkställigheten, s.k. benchmarking. Regeringen vill enligt budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07: 1) betona vikten av att Kriminalvården utarbetar system för att mäta resul-

tatet av sina insatser och för att goda arbetsmetoder ska få spridning i organisationen och hänvisar därvid till att Riksrevisionen pekat på sådana behov.

RiR 2004:6 Materiel för miljarder – en granskning av försvarets materielförsörjning

Rekommendationer

Beträffande den ekonomiska styrningen anger Riksrevisorerna att det ekonomiska handlingsutrymmet för materielförsörjningen avser dels de ekonomiska ramarna, dels likviditet och handlingsutrymme vid budgetårsskiften. Riksrevisionen föreslår följande:

- Regeringen redovisar anslagsberäkningarna så att beslut om förändringar av anslagen, prisnivåer och omräkningsfaktorer klart och tydligt framgår.
- Regeringen ser över de finansiella reglerna för materielförsörjningen.
- Regeringen förbättrar redovisningen till riksdagen genom att tydligt redovisa de uppgifter som ligger till grund för bemyndigandena.
- Regeringen och Försvarsmakten ökar successivt det fria planeringsutrymmet i enlighet med riksdagens beslut genom att prioritera än hårdare bland materielprojekten, fortsatt är restriktiva med beställningar, och konsekvent tillämpar idéerna om utveckling av materiel i faser.
- Försvarsmakten förbättrar ytterligare den ekonomiska styrningen och uppföljningen samt prognosverksamheten för materielanslaget.
- Försvarets materielverk utvecklar uppföljningen av leveranser från försvarsindustrin och kontraktsförhållanden som motiverar industrin att leverera planenligt för ett optimalt utnyttjande av materielanslaget.

När det gäller styrning av materialsamarbete anges att för att riksdagens mål för försvarets materielförsörjning ska kunna uppnås krävs en väl fungerande styrning och uppföljning inom materielplaneringen. Riksrevisionen föreslår följande:

- Regeringen och försvarsmyndigheterna skyndsamt introducerar en metod så att sambanden (spårbarheten) mellan försvarets behov av operativ förmåga och materiel blir tydliga.
- Regeringen och försvarsmyndigheterna reformerar modellen för materielplanering och uppföljning så att den bättre svarar mot nya behov av handlingsfrihet, internationella samarbeten, nätverkstänkande och ökad insyn.
- Regeringen säkerställer att redovisningen av objektsramarna förbättras eller överväger nya former för styrning av materielutvecklingsprojekt i ett helhetsperspektiv.

- Regeringen utökar arbetet med omvärldsanalys och tekniska underrättelser för att identifiera och värdera alternativa handlingsvägar för försvarsindustriell utveckling och internationellt materielsamarbete.
- Regeringen ställer krav på att försvarsmyndigheterna identifierar och värderar alternativa handlingsvägar vid planerade materielinvesteringar och att kostnadsberäkningar i ett livslängdskostnadsperspektiv genomförs.
- Regeringen förstärker kapaciteten att hantera både materiel- och försvarsindustrifrågor inom Regeringskansliet.
- Regeringen initierar ett arbete med etiska regler för relationerna mellan myndigheter och försvarsindustrin.
- Försvarsmyndigheterna utreder hur allmänna användar- och systemkrav kan utnyttjas vid beställningar för att bättre tillvarata industrins kompetens att utveckla koncept och tekniska specifikationer.
- Försvarsmyndigheterna studerar i vilken mån FM:s regelverk är kostnadsdrivande för kravspecifikationer vid materielbeställningar, samt hur ekonomiska utgångspunkter och incitament bäst kan införlivas i specifikationer vid upphandlingsprocessen.
- Försvarets materielverk analyserar hur upphandling kan vidareutvecklas mot bakgrund av att en fasindelning av projekt ska tillämpas i framtiden.

För att det internationella materielsamarbetet ska utvecklas på bästa sätt föreslås att regeringen förtydligar i den materielförsörjningsstrategi som är under utveckling hur internationellt materielsamarbete ska avvägas, även gentemot andra anskaffningsmetoder. Riksrevisionen föreslår följande:

- Regeringen och försvarsmyndigheter inte ska medverka i internationella materielutvecklingsprojekt som har många deltagare.
- Regeringen och försvarsmyndigheter tydliggör mål för deltagande i internationella materielutvecklingsprojekt där t.ex. politiska, militära, tekniska och försvarsindustriella förutsättningar ställs mot aktuellt anskaffningsbeslut, med beaktande av anskaffningssäkerheten.
- Regeringen och försvarsmyndigheter förtydligar begrepp som ömsesidiga beroenden och leveranssäkerhet och förverkligar dessa i avtal om svenskt deltagande i internationellt materielsamarbete.
- Regeringen ser till att den information kring överenskommelser med andra länder/industrier om svenskt deltagande i internationellt materielsamarbete som finns hos Försvarsdepartementet, FM, FMV, ISP, samt andra departement och myndigheter sammanställs årligen, för överväganden kring anskaffningssäkerhet.
- Försvarets materielverk redovisar erfarenheterna av varje internationellt materielsamarbetsprojekt som avslutas till FM och regeringen.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i maj 2004 framställningen 2003/04: RRS9 angående granskning av försvarets materielförsörjning till riksdagen. Styrelsen föreslog att riksdagen som sin mening skulle ge regeringen till känna att regeringen skulle återkomma till riksdagen med en redovisning av de åtgärder som vidtagits med anledning av granskningen av försvarets materielförsörjning. Försvarsutskottet ansåg (bet. 2004/05:FöU4) att regeringens redovisning av Försvarsmaktens materielförsörjning i budgetpropositionen för 2005 och i den aktuella försvarspropositionen inte motsvarade de krav på ökat inflytande som riksdagen har ställt. Utskottet begärde därför att regeringen fortsättningsvis utvecklade sina redovisningar och framställningar till riksdagen, bl.a. för att riksdagen genom formella ställningstaganden skulle kunna godkänna utveckling och anskaffning av materielobjekt som har väsentlig betydelse för insatsorganisationens utveckling och operativa effekt. Detta föreslog utskottet att riksdagen som sin mening skulle ge regeringen till känna.

I proposition 2004/05:5 Vårt framtida försvar hänvisade regeringen till att Riksrevisionen i sin rapport RiR 2004:6 menat att kompetensen och kapaciteten för att hantera materiel- och försvarsindustrifrågor behövde förstärkas. Regeringen ansåg därför att en resurs borde organiseras vid Försvarets materielverk med uppgift att bl.a. till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) tillhandahålla kompetens för analys- och ledningsstöd inom materielförsörjningen. Vidare framhöll regeringen i likhet med Riksrevisionen att det behövs en tydlig svensk strategi för internationellt materielsamarbete.

I december 2004 behandlades Riksrevisionens styrelses framställning i betänkande 2004/05:FöU4. Försvarsutskottet tillstyrkte delvis framställningen. Utskottet ansåg att regeringens redovisning av Försvarsmaktens materielförsörjning i budgetpropositionen för 2005 och i den nu aktuella försvarspropositionen inte motsvarar de krav på ökat inflytande som riksdagen har ställt. Utskottet begärde därför att regeringen fortsättningsvis utvecklar sina redovisningar och framställningar till riksdagen, bl.a. för att riksdagen genom formella ställningstaganden ska kunna godkänna utveckling och anskaffning av materielobjekt som har väsentlig betydelse för insatsorganisationens utveckling och operativa effekt. Detta föreslog utskottet att riksdagen som sin mening gav regeringen till känna.

RiR 2004:7 Personlig assistans till funktionshindrade

Rekommendationer

Riksrevisionen föreslår följande:

- Regeringen tar initiativ till att utreda vilka former av tillsyn av personlig assistans som är lämpliga, vilken eller vilka instanser som bör ha ansvaret för tillsynen m.m. Frågan om tillståndsplikt för privata assistansanordnare bör också utredas i detta sammanhang. Syftet bör vara att i lag reglera frågan om tillstånd och tillsyn av personlig assistans.
- Regeringen tar ställning till de förslag till administrativa förenklingar som framfördes av Riksförsäkringsverket i januari 2002.
- Regeringen ger Riksförsäkringsverket i uppdrag att utforma nya föreskrifter som reglerar och förenklar betalningsrutinerna mellan försäkringskassor, kommuner, privata assistansanordnare och brukare.
- Regeringen ger Riksförsäkringsverket i uppdrag att utforma föreskrifter rörande assistansanordnarnas redovisning samt ett system för bättre ekonomisk kontroll.
- Regeringen ger Riksförsäkringsverket i uppdrag att överväga i vilken mån standardiserade avtal bör införas mellan de olika parter som kan samverka eller samspela i assistansen.
- Regeringen vidtar de åtgärder som behövs för att förbättra statistiken över kostnaderna för personlig assistans.

En bred översyn av lagen om assistansersättning begärdes av riksdagen våren 2003. Översynen ska enligt socialutskottet bl.a. avse hur lagen har fungerat i praktiken och hur den långsiktiga finansieringen ska se ut. Även bemötandefrågor och personalfrågor ska behandlas. Riksrevisionen föreslår följande:

- Regeringen ger den blivande kommittén i uppdrag att utreda hur man kan skapa en bättre överensstämmelse mellan den personkrets som har rätt till personlig assistans och insatsens mål och utformning.
- Regeringen ger den blivande kommittén i uppdrag att undersöka möjligheterna att förbättra utformningen av det statliga stödet till personer med funktionshinder. Betydelsen av utjämningssystemet för kommunernas LSS-kostnader bör beaktas i detta sammanhang.

Följder

Enligt Riksrevisionens styrelses framställning 2003/04:RRS11 angående personlig assistans till funktionshindrade fanns det behov av att snarast, utan att avvakta det mer långsiktiga förändringsarbetet, vidta olika åtgärder för att förbättra administrationen och strama upp den ekonomiska kontrollen av assistansersättningen. Det fanns också ett motsvarande behov av att överväga formerna för den statliga tillsynen och frågan om tillstånd för privata assistansanordnare. Styrelsen föreslog därför att regeringen snarast skulle återkomma till riksdagen med en redovisning av de åtgärder på kort sikt som vidtagits med anledning av Riksrevisionens granskning av assistansreformen.

I budgetproposition 2004/05:1 hänvisade regeringen till en parlamentarisk kommitté som skulle se över insatsen personlig assistans och assistansersättningen. Uppdraget om lämpliga tillsynsformer av enskilda verksamhe-

ter med personlig assistans skulle redovisas senast den 31 augusti 2005. Hela uppdraget skulle slutredovisas senast den 31 december 2006. Regeringen hade vidare gett Riksförsäkringsverket i uppdrag att snabbutreda regleringen av timbeloppet för den statliga assistansersättningen. Uppdraget skulle redovisas senast den 1 december 2004.

I betänkande 2004/05:SoU1 avstyrktes Riksrevisionens styrelses framställning 2003/04:RRS11. Utskottet hänvisade till det omfattande arbete som pågick på området framför allt genom den parlamentariska kommittén.

I budgetpropositionen för år 2007 (bet. 2006/07:1) hänvisar regeringen till att en parlamentarisk kommitté – Assistanskommittén – fått i uppdrag att se över insatsen personlig assistans och assistansersättningen. Kommittén redovisade ett delbetänkande i oktober 2005 – På den assistansberättigades uppdrag (SOU 2005:100). Betänkandet har remissbehandlats och bereds nu inom Regeringskansliet. Kommitténs uppdrag, inklusive en översyn av LSS, ska redovisas senast den 31 mars 2008.

RiR 2004:8 Uppdrag statistik – insyn i SCB:s avgiftsbelagda verksamhet

Rekommendationer

- Regeringen bör med utgångspunkt i de förvaltningspolitiska riktlinjerna pröva och definiera vad som är det statliga åtagandet även i den avgiftsfinansierade uppdragsverksamheten.
- Regeringen bör i detta sammanhang analysera SCB:s konkurrenssituation och pröva om det finns verksamheter eller tjänster som är konkurrensutsatta i sådan grad att det motiverar att de bedrivs i annan verksamhetsform eller överlåts åt annan huvudman.
- Regeringen bör förtydliga uppdraget till SCB – både när det gäller de uppgifter eller tjänster som myndigheten ska utföra med anslag och de den ska utföra mot avgift. Riksrevisionen föreslår att regeringen anger en tydligare prioriteringsordning i uppdragsverksamheten mellan tjänster och kunder.
- Regeringen bör pröva om SCB:s organisation är ändamålsenlig utifrån krav på ekonomisk åtskillnad och behov av förbättrad insyn i verksamheten.
- Regeringen bör se över och förtydliga kraven på information om SCB:s uppdragsverksamhet, t.ex. genom tydligare återrapporteringskrav i regleringsbrevet.
- Regeringen bör göra en mer specificerad indelning av budgeten för den avgiftsbelagda verksamheten. Regeringen bör klargöra vilka principer för prissättning som ska gälla för SCB:s uppdragsverksamhet.
- Regeringen bör utveckla sin uppföljning och kontroll av hur SCB sätter sina avgifter och om verksamheten bedrivs med full kostnadstäckning. I detta sammanhang finns det anledning att se över hur samrådsinstrumentet kan stärkas och ESV:s uppgift kan förtydligas.

Följder

Riksrevisionens styrelse lade rapporten till handlingarna.

I budgetproposition 2004/05:1 redovisade regeringen att den mot bakgrund av Riksrevisionens rapport skulle överväga att förtydliga uppdraget till SCB – vad gäller de uppgifter eller tjänster som myndigheten ska finansiera med anslag och de uppgifter eller tjänster som myndigheten ska utföra mot avgift. Regeringen skulle vidare överväga att förtydliga kraven på information om uppdragsverksamheten, t.ex. genom mer precisa återrapporteringskrav i regleringsbrevet.

I betänkande 2005/06:FiU2 konstaterade finansutskottet med anledning av en motion att det både inom regeringen och vid SCB pågick ett arbete med att förtydliga och förbättra uppdragsbeskrivningen, informationen och rutinerna i samband med uppdragsverksamheten. Mot denna bakgrund fanns det enligt utskottets mening ingen anledning för riksdagen att vidta någon åtgärd till följd av motionens förslag. Utskottet avstyrkte därför motionen.

Regeringen kommer enligt budgetpropositionen för 2007 (bet. 2006/07: 1) att överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Regeringen har för avsikt att därefter återkomma till riksdagen om lämpliga åtgärder inom det aktuella området.

RiR 2004:9 Riktlinjer för prioriteringar inom hälso- och sjukvård

Rekommendationer

- Regeringen bör vidta åtgärder för att utveckla riktlinjerna.
- Regeringen bör revidera Socialstyrelsens myndighetsinstruktion så att den även anger uppgifter och ansvar kring behovsstyrd hälso- och sjukvård och kostnadseffektivitet.
- Regeringen bör undvika myndighetsstyrning genom Dagmaröverenskommelsen och i stället ge myndighetsuppdrag genom regleringsbrev eller genom andra regeringsbeslut.
- Regeringen bör tydliggöra för berörda aktörer hur satsningarna på ökad tillgänglighet förhåller sig till riksdagens riktlinjer för prioriteringar inom hälso- och sjukvården.

Följder

I september 2005 lade Riksrevisionens styrelse fram framställning 2004/05: RRS2 angående prioriteringar inom hälso- och sjukvården. Styrelsen föreslog tillkännagivanden till regeringen om behovet av en förbättrad styrning och uppföljning av riksdagens riktlinjer för prioriteringar inom hälso- och sjukvården och om behovet av att utveckla återrapporteringen av resultatet av verksamheten till riksdagen.

Framställningen behandlades i socialutskottets betänkande 2004/05: SoU10. Utskottet föreslog med anledning av Riksrevisionens styrelses framställning angående prioriteringarna inom hälso- och sjukvården ett tillkännagivande om dels behovet av en förbättrad styrning och uppföljning av riksdagens riktlinjer för prioriteringar inom hälso- och sjukvården, dels behovet av att utveckla återrapporteringen av resultatet av verksamheten till riksdagen.

I budgetpropositionen för år 2006 (prop. 2005/06:1) angav regeringen med anledning av revisionens påpekanden, samt socialutskottets uttalande på området, att den avsåg att under 2005 ta initiativ till åtgärder i frågan i form av ett uppdrag till Socialstyrelsen att följa upp prioriteringsarbetet.

RiR 2004:10 Bistånd via ambassader – En granskning av UD och Sida i utvecklingssamarbetet

Rekommendationer

- Regeringen/Regeringskansliet bör se över vilka delar som eventuellt kan regleras i avtal och vilka som måste regleras i författning eller särskilda beslut.
- Regeringen bör se över den tvingande vidaredelegeringen.
- Om kostnadsdelning anses nödvändig i framtiden bör regeringen besluta om detta.
- Regeringen bör ge mål- och ekonomistyrning en gemensam struktur för en förbättrad resultatrapportering.
- Regeringen bör se över anslagssystemet för finansiering av biståndsförvaltningen.
- Regeringen bör utveckla verksamhetsrapporterna från utlandsmyndigheterna.
- Sida bör säkerställa kopplingen mellan landplan och landstrategi.
- Sida bör förbättra metoder för att följa insatsportföljernas utveckling.
- Sida bör redovisa resursåtgång och produktivitet i olika delar av biståndsprocessen.
- Regeringen bör jämföra kostnader för olika alternativ i en ökad fältorientering av Sida.
- Sida bör skapa en tydligare koppling mellan ambitioner i landstrategin och resurser i fält.
- Sida bör skapa en bättre balans mellan resurser för administrationen och sakhandläggning i fält.
- Sida bör se generering av insatser som ett led i den strategiska planeringen.
- Sida bör bedöma hur partnerskapet utvecklas.
- Sida och UD bör samordna utvecklingen av administratörer.
- Sida och UD bör överväga att höja kapaciteten för biståndsplanering och utvecklingspolitisk analys vid omvandlade ambassader.

Följder

I redogörelse 2004/05:RRS3 angående UD och Sida i utvecklingssamarbetet ansåg Riksrevisionens styrelse i likhet med Riksrevisionen att en översyn borde göras av formerna för styrningen av verksamheten utifrån förvaltningspolitiska och förvaltningsrättsliga synpunkter. Styrelsen ansåg också att mål- och resultatstyrningen av Sida och de integrerade utlandsmyndigheterna borde ses över och att de nuvarande formerna för finansiering borde prövas.

I budgetproposition 2004/05:1 framhöll regeringen att Utrikesdepartementet och Sida gemensamt gjort en utredning och presenterat förslag till åtgärder för att fullfölja den administrativa integrationen vid utlandsmyndigheter där Utrikesdepartementet och Sida är verksamma. Förslagen som omfattade områdena ekonomisystem, fastighetsförvaltning, arkiv, upphandling och inköp, anställningsvillkor, sambandet mellan de två verksamhetsplaneringsprocesserna, chefskap samt även formerna för svensk närvaro utomlands och det framtida samarbetet mellan Utrikesdepartementet och Sida, motsvarade i viktiga avseenden de åtgärder som Riksrevisionen rekommenderar i sin rapport. Utrikesförvaltningen och Sida hade beretts möjlighet att lämna synpunkter på förslagen och ställde sig i allt väsentligt bakom förslagen. Beredningen av frågan om det administrativa samarbetet mellan Utrikesdepartementet och Sida skulle avslutas under hösten.

Redogörelsen behandlades i utrikesutskottets betänkande 2004/05:UU4. Utskottet konstaterade med tillfredsställelse att regeringen fattat beslut om att genomföra en rad åtgärder som överensstämde med de rekommendationer som lämnas i Riksrevisionens styrelses redogörelse. Det var utskottets uppfattning att förutsättningarna för en tydligare och bättre styrning och ledning av verksamheten därmed ökar och att detta kan förväntas medföra högre kostnadseffektivitet och ett mera rationellt utnyttjande av de samlade resurserna inom utvecklingsbiståndet. Utskottet avsåg att följa det fortsatta förändringsarbetet.

RiR 2004:11 Betyg med lika värde – en granskning av statens insatser

Rekommendationer

- Regeringen bör pröva hur huvudmännens och reaktorernas ansvar för likvärdiga betyg kan tydliggöras i lag och andra författningar.
- Regeringen bör i regleringsbrev eller myndighetsinstruktioner klargöra Skolverkets respektive Myndigheten för skolutvecklings ansvar för att aktivt bevaka och stödja arbetet för likvärdig betygssättning. I sammanhanget bör regeringen betona vikten av att myndigheterna samverkar och utvecklar en gemensam syn på bedömnings- och betygsfrågor.

- Skolverket bör utveckla sina allmänna råd och sitt kommentarmaterial i syfte att tydliggöra hur betygssystemet är tänkt att fungera samt utveckla tankarna kring de professionella samtalen.
- Myndigheten för skolutveckling bör utveckla och förbättra sina insatser i syfte att stödja en likvärdig betygssättning. Myndighetens stöd bör inte bara styras av skolors och huvudmäns efterfrågan utan även aktivt utifrån konstaterade behov.
- Skolverket bör utveckla sina allmänna råd och sitt kommentarmaterial för att öka tydligheten avseende vad som förväntas av huvudmän och rektorer samt vilket ansvar de har för betygens likvärdighet.

Förtydligande elevexempel.

- Skolverket bör i ökad utsträckning tillvarata det nationella provsystemets möjligheter att stödja en likvärdig betygssättning. Fler ämnen i provbanken.
- Regeringen bör tillsammans med resultatinformation till riksdagen om skolan regelbundet redovisa en bedömning av betygens likvärdighet och hur likvärdigheten utvecklats.
- Skolverket bör regelbundet inhämta information om och bedöma betygens likvärdighet. Skolverket bör redovisa resultaten av detta arbete till regeringen.
- Skolverket bör aktivt använda sin uppföljningsinformation i syfte att påverka det lokala arbetet för likvärdiga betyg.

Följder

Riksrevisionens styrelse förordade i redogörelse 2004/05:RRS4 att regeringen borde återkomma till riksdagen med en redovisning av vidtagna insatser för en tydligare reglering av likvärdiga betyg i skollagen och andra författningar, ett förbättrat statligt stöd för likvärdiga betyg vid styrningen av de statliga skolmyndigheterna samt utvecklade krav på återrapportering från de statliga skolmyndigheterna i fråga om likvärdiga betyg.

Regeringen hänvisade i budgetproposition 2004/05:1 till att den sedan länge har uppmärksammat frågan om likvärdig betygssättning. Redan i juni 1999 fick Skolverkets kvalitetsgranskningsnämnd i uppdrag att genomföra en nationell kvalitetsgranskning i skolan rörande ”en likvärdig och rättvis betygssättning”. Myndigheterna på skolområdet hade på regeringens uppdrag och på egna initiativ vidtagit åtgärder för att förbättra likvärdigheten. Skolverket hade under våren presenterat en handlingsplan för att stärka likvärdigheten i betygssättningen. Det handlade bl.a. om kommentarmaterial till kursplanerna som stöd för lärarnas betygssättning. Skolverket hade också fått i uppdrag att i föreskrifter ytterligare tydliggöra kraven på kvalitetsredovisningen. Där framgår att kommunerna i kvalitetsredovisningen skulle följa upp om betygssättningen i kommunen och i skolorna är likvärdig. Myndigheten för skolutveckling hade ett regeringsuppdrag att erbjuda lärare kompetensutveckling kring rättvisa och likvärdiga betyg. Kommunerna hade liksom andra huvudmän ansvar för att lärarna erbjuds

kompetensutveckling och för att det finns förutsättningar för lärarna att föra de professionella samtal, som behövs för att utveckla och förbättra betygssättningen. Regeringen hade i sin proposition Kunskap och kvalitet – elva steg för utvecklingen av gymnasieskolan (prop. 2003/04:140) föreslagit riksdagen att kursbetyg skulle ersättas av ämnesbetyg i gymnasieskolan.

I betänkande 2004/05:UbU7 föreslogs att Riksrevisionens styrelses redogörelse skulle läggas till handlingarna.

RiR 2004:12 Höga statstjänstemäns representation och förmåner

Rekommendationer

Regeringen borde uppmärksamma alla statliga organisationer, oavsett organisationsform, på vikten av att ha aktuella interna riktlinjer och god intern kontroll för sin representation och eventuella förmåner. Beslutade riktlinjer bör också följas upp.

Följder

Riksrevisionens styrelse beslöt lägga rapporten till handlingarna.

I budgetpropositionen för år 2005 (prop. 2004/05:1) angav regeringen att rapporten berör ett antal rutiner och händelser i enskilda myndigheter med hemvist i olika utgiftsområden. Som exempel nämndes att en länsstyrelse avsåg att förtydliga sina regler och rutiner för användning av tjänstebilar i syfte att säkerställa att Riksrevisionens rekommendationer följs. Regeringen bedömde att de åtgärder som länsstyrelsen redovisat var tillfredsställande.

Regeringen kommer enligt budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) att överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Regeringen har för avsikt att därefter återkomma till riksdagen om lämpliga åtgärder inom det aktuella området.

RiR 2004:14 Arbetsmiljöverkets tillsyn

Rekommendationer

- Regeringens mål för tillsynen över arbetsmiljölagen behöver ses över. Regeringens uppföljning och utvärdering av tillsynsverksamheten behöver förbättras.
- Regeringens resultatredovisning till riksdagen behöver förbättras.
- Regeringen bör ge Arbetsmiljöverket i uppdrag att analysera hur verket kan utveckla sina mål för tillsyn enligt arbetsmiljölagen. Resultatet av översynen bör delges riksdagen Målen bör vara uppnåbara och uppföljningsbara.
- Arbetsmiljöverkets uppföljning behöver förbättras och kopplas till omvärldsanalys.

- Regeringen bör uppdra åt Arbetsmiljöverket att utveckla metoder för att förbättra urvalet av tillsynsobjekt.
- Arbetsmiljöverkets verksamhetsstatistik bör förbättras.
- Den interna kontrollen över registrering och dokumentation av inspektioner vid Arbetsmiljöverket kan behöva förbättras.
- Regeringen bör överväga vilka åtgärder som behöver vidtas för att få till stånd en samverkan mellan Arbetsmiljöverket och Riksförsäkringsverket som kan bidra till att motverka ohälsa. Samordning av åtgärderna inom Regeringskansliet förutsätts.
- Det behövs ett bättre underlag för att bedöma om instruktionerna leder till förbättrad arbetsmiljö.

Följder

Riksrevisionens styrelse föreslog i framställning 2004/05:RRS6 angående Arbetsmiljöverkets tillsyn att riksdagen skulle tillkännage för regeringen som sin mening vad styrelsen anfört om behovet av förbättringar i regeringens styrning, uppföljning och resultatredovisning till riksdagen avseende Arbetsmiljöverkets tillsyn.

I budgetpropositionen för 2005 (prop. 2004/05:1 utg.omr. 14) framhölls att det är nödvändigt att se med allvar på kritik som framförs av Riksrevisionen. Regeringen avsåg att noggrant överväga de synpunkter som framförts av revisionen i fråga om Arbetsmiljöverkets tillsyn och regeringens styrning och uppföljning av tillsynsverksamheten. Senast i samband med budgetpropositionen för 2006 skulle regeringen återkomma till riksdagen med en redogörelse för de åtgärder som vidtagits med anledning av RiR:s rapport och uppnådda resultat till följd av åtgärderna. Enligt regeringen hade arbetsmiljötillsynen undergått flera förändringar under de senaste tio åren, vilket medfört behov av utvecklingsinsatser. Vidare betonas vikten av att ägna större uppmärksamhet åt kartläggning av samband mellan insatser för arbetsmiljön och effekter på ohälsa och olycksfall.

Arbetsmarknadsutskottet avstyrkte framställningen om Arbetsmiljöverkets tillsyn bl.a. med hänvisning till pågående utredningsarbete respektive beredningsarbete inom Regeringskansliet och pågående föreskriftsarbete inom Arbetsmiljöverket (bet. 2004/05:AU6). Utskottet nämnde att det den besökt verket där det redovisades såväl RiR:s förslag rörande uppdrag till verket som vilka åtgärder verket vidtagit med anledning av revisionsrapporten. Från verkets sida framhölls att åtgärder hade vidtagits eller var planerade inom verket på i stort sett alla områden som behandlats i RiR-rapporten. Utskottet noterade vidare att verkets årsredovisning för 2004 innehöll information om ett antal åtgärder med anknytning till RiR:s rapport. Utskottet redovisade upplysningar som utskottet under hand inhämtat om vidtagna och planerade åtgärder m.m. med anknytning till de tio punkter som RiR angivit liksom andra uppgifter av intresse i sammanhanget. Utskottet emotsåg med intresse en sådan samlad redogörelse i budgetpropositionen för 2006 som aviserats.

I budgetpropositionen för 2006 meddelade den tidigare regeringen att den avsåg återkomma till riksdagen i nästa budgetproposition avseende de åtgärder som vidtas med anledning av Riksrevisionens rapport. I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) redovisar regeringen en rad åtgärder som vidtagits på området. Det är regeringens bedömning att de åtgärder som vidtagits motsvarar förslagen i Riksrevisionens rapport från 2004.

RiR 2004:15 Offentlig förvaltning i privat regi – statsbidrag till idrottsrörelsen och folkbildningen

Rekommendationer

- Regeringen bör förtydliga den återrapportering av stödet till idrotten som presenteras i resultatbedömning så att det blir möjligt att kontinuerligt följa användningen av samtliga statliga medel och bedöma i vilken mån syftena med statsbidraget uppfylls.
- Regeringen bör fortlöpande genomföra och redovisa resultatet av statliga utvärderingar inom folkbildningsområdet för riksdagen.
- Riksidrottsförbundets och Folkbildningsrådets myndighetsutövande förvaltningsuppgifter bör genom beslut av statsmakterna omfattas av tillämpliga delar av förvaltningslagen.
- Ett villkor för att staten ska stå fast vid delegeringen av förvaltningsuppgifter till Folkbildningsrådet bör vara att organiserade intressen, så långt det är möjligt, som berörs av den aktuella politiken får inflytande över bidragsfördelningen. Fullgod representation eller omprövning av delegeringen av förvaltningsuppgifter behövs.

Följder

Riksrevisionens styrelse föreslog i framställning 2004/05:RRS7 angående statligt stöd till idrottsrörelsen och folkbildningen tillkännagivanden till regeringen dels om behovet av förbättrad styrning och återrapportering avseende anslaget till statsbidrag till idrottsrörelsen, dels om behovet av förbättrad styrning och återrapportering avseende anslaget till statsbidrag till folkbildningen samt om åtgärder för att garantera att syftet med statsbidraget till folkbildningen uppfylls.

I budgetpropositionen för år 2005 kommenterades Riksrevisionens rapport 2004:15. När det gäller Riksrevisionens bedömning att det är svårt att klargöra regeringens möjlighet att styra statsbidraget till idrottsrörelsen hänvisade regeringen till propositionen En idrottspolitik för 2000-talet (1998/99:107) där det uttalats att idrottsrörelsen själv bör lägga fast målen för sin verksamhet. Staten ska endast ange de syften som staten har med sin bidragsgivning. Däremot bedömde regeringen att staten torde vara obehindrad att lägga fast mål för den nationella idrottspolitiken som omfattar mycket mer än statens ekonomiska bidrag. När det gäller Riksrevisionens synpunkter på att regeringens rapportering i budgetpropositionen avseende

stödet till idrotten saknar viss information och jämförbar statistik enligt uppställda återrapporteringskrav och det angelägna i att regeringen ser till att utvärderingar av det statliga stödet till idrotten kommer till stånd och genomförs med viss regelbundenhet ansåg regeringen att Riksrevisionens synpunkter var värdefulla och hade utvecklat avsnittet om resultatbedömning i budgetproposition. Regeringen avsåg vidare att genomföra en utvärdering av statens stöd till idrotten. Riksrevisionen hade ansett att Riksidrottsförbundets myndighetsutövande förvaltningsuppgifter genom beslut av statsmakterna borde omfattas av tillämpliga delar av förvaltningslagen. Regeringen skulle överväga i vad mån Riksidrottsförbundets myndighetsutövning borde omfattas av ifrågavarande regelverk. Riksrevisionen hade förutsatt att regeringen övervägt de konsekvenser som eventuella förändringar av bidragen från AB Svenska Spel kan föra med sig för barn- och ungdomsidrotten. Regeringen var medveten om de förutsättningar som gäller och följde hur den fortsatta verksamheten inom AB Svenska Spel utvecklas och dess eventuella konsekvenser för idrottens barn- och ungdomsverksamhet.

Riksrevisionens styrelses framställning tillstyrktes delvis av kulturutskottet (bet. 2004/05:KrU6). Kulturutskottet delade styrelsens uppfattning att återrapporteringen till riksdagen av bidragsanvändningen borde förbättras. Det kunde, som Riksrevisionen förordat, ske genom att regeringen i budgetpropositionen redovisade utvärderingar inom avgränsade delar av området där det uppnådda resultatet ställs mot de mål som berörda institutioner ställt upp för verksamheten. Det kunde också ske genom en mer utbyggd resultatinformation som spänner över en period på flera år och som belyser hur verksamheten inom olika delområden utvecklats sett i skenet av de syften som riksdag och regeringen angett för stödet. Kulturutskottet föreslog att riksdagen skulle göra ett tillkännagivande i denna fråga. Övriga förslag framförda av styrelsen för Riksrevisionen avstyrktes av utskottet. Styrningen av folkbildningens och idrottsrörelsens verksamhet är en fråga för organisationerna själva. Styrningen av statsbidraget ska enligt tidigare riksdagsbeslut ange stödets huvudsakliga syfte. Utskottet förutsatte vidare att regeringen utan något initiativ från riksdagen skulle ta upp till prövning frågan om åtgärder för att säkerställa intentionerna med statsbidraget till folkbildningen.

I budgetpropositionen för år 2005 (prop. 2005/06:1) framhölls att regeringen avsåg att ta ställning till rapporten i en proposition under 2006. I proposition 2005/06:192 föreslog regeringen, mot bakgrund av vad utskottet anfört, att det 1991 beslutade systemet med återkommande statliga utvärderingar av folkbildningen modifierades. Statens utvärdering borde fortsättningsvis utformas som tätare återkommande studier av mer begränsad omfattning, som vid behov kan kompletteras av mer sammanfattande analyser. På så sätt kan regeringen regelbundet återkomma till riksdagen i

budgetpropositionen med redovisning av hur olika delar av statens syften uppnåtts. Mer heltäckande analyser kan redovisas när förutsättningar för och behov av detta finns.

RiR 2004:16 Premiepensionens första år

Rekommendationer

Regeringen borde i samband med den planerade översynen av premiepensionssystemets funktionssätt beakta iakttagelserna och slutsatserna i granskningen. Regeringen borde vidta åtgärder för att förbättra jämförbarheten i PPM:s uppföljningsinsatser och ge PPM i uppdrag att utveckla analyserna av spararnas riskexponering och portföljernas sammansättning.

Följder

Rapporten föranledde ingen framställning till riksdagen från Riksrevisionens styrelse.

I budgetpropositionen för år 2005 (prop. 2005/06:1) hänvisades till att regeringen i juni 2004 beslutat om direktiv för en utredning som skulle utvärdera premiepensionssystemets funktion och därvid även angett att förslagen ska ligga inom ramen för pensionsreformens grundläggande principer och mål (dir. 2004:77).

I oktober 2005 lämnades utredningsbetänkandet Svårnavigerat – Premiepensionssparandet på rätt kurs (SOU 2005:87). Flera förslag lades fram. Dessutom framhölls att de problem som finns inom pensionsadministrationen i allt väsentligt skulle kunna avhjälpas genom att en självständig och separat myndighet får ansvaret för pensionsadministrationen. Utan att lägga fram något detaljerat förslag föreslog utredningen därför att en självständig och separat pensionsmyndighet bildades med ansvar för pensionsadministrationen.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) anges att rapporten bedöms avslutad.

RiR 2004:17 Rätt avgifter? – Statens uttag av tvingande avgifter

Rekommendationer

- Myndigheter bör inte få förfoga över intäkter från tvingande avgifter annat än med de skäl som medges av lagen om statsbudget eller om verksamhetens volym varierar så mycket att en finansiering över anslag framstår som mindre ändamålsenlig.
- Regeringen bör klargöra om riksdagen har fattat beslut om att låta Patent- och registreringsverket och Jordbruksverket disponera avgiftsintäkter i de fall där oklarhet råder. Har riksdagen inte givit sitt bemyndigande bör regeringen snarast begära detta från riksdagen.

- Regeringen bör pröva om Livsmedelsverkets tillsynsavgifter och CSN:s påminnelseavgifter är att betrakta som avgifter och återkomma till riksdagen med ett förtydligande.
- Regeringen bör pröva om Svenska kraftnäts nätavgifter och balansersättningar är tvingande eller ej och återkomma till riksdagen med ett förtydligande.
- Luftfartsverkets trafikavgifter bör redovisas som tvingande. Likaså bör Svenska kraftnäts avgifter för elcertifikat och ursprungsgarantier redovisas som tvingande. Om regeringen skulle ändra uppfattning om avgifternas karaktär och i stället anse att avgifterna ska definieras som avgifter i uppdragsverksamhet måste ett sådant ställningstagande underställas riksdagen.
- Regeringen bör tydliggöra sina förslag till riksdagen när det gäller bemyndiganden i lag om att hantera tvingande avgifter. Regeringen bör så långt som det är möjligt precisera vilka avgifter som avses att tas ut, i vilket syfte, vilka som ska betala avgifterna, vem som ska förfoga över intäkterna och vem som ska besluta om avgiftsnivåerna.
- Regeringen bör se över bemyndigandet om expeditions- och ansökningsavgifter i förarbetena till avgiftsförordningen och återkomma till riksdagen med ett förtydligande av vilka avgifter som bemyndigandet avser.
- Regeringen bör se över hur avgiftsintäkter kan redovisas på ett mer enhetligt och fullständigt sätt för riksdagen. I denna översyn bör regeringen se över hur bl.a. Premiepensionsmyndighetens och arbetslöshetskassornas avgiftsintäkter ska redovisas.
- Regeringen bör ge ESV i uppdrag att upprätta ett register över tvingande avgifter. Ett sådant register bör kunna innehålla uppgifter om bl.a. vilken instans som beslutar om avgifterna och de bestämmelser som gäller för avgifterna.
- Regeringen bör snarast ge Tullverket i uppdrag att redovisa kostnaderna för den avgiftsbelagda offentligrättsliga verksamheten.
- Regeringen bör se över avgiftsförordningen i syfte att förtydliga hur länge och med hur mycket myndigheterna kan få avvika från full kostnadstäckning.
- Regeringen bör överväga om myndigheterna ska lämna uppgifter om den avgiftsbelagda verksamhetens intäkter, kostnader och ackumulerade resultat i myndigheters årsredovisningar och budgetunderlag för en period längre än tre år.
- Regeringen bör se över tillämpningen av 23 § kapitalförsörjningsförordningen så att intäkter från tvingande avgifter inte räknas samman med intäkter från avgifter i uppdragsverksamhet i de fall myndigheterna ska lämna förslag till regeringen om hur överskott ska användas och hur underskott ska täckas.

- Regeringen bör se över ESV:s befogenheter och uppgift i avgiftssättningen. I en sådan översyn bör bl.a. ingå frågan om hur samrådsinstrumentet kan stärkas.

Följder

Riksrevisionens styrelse föreslog i framställning 2004/05:RRS8 angående offentligrättsliga avgifter ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen ska vidta åtgärder för att förbättra hanteringen av offentligrättsliga ärenden samt återkomma till riksdagen med en samlad redovisning av vidtagna och planerade åtgärder i budgetpropositionen för 2006.

Några av de problem rörande hanteringen av offentligrättsliga avgifter som Riksrevisionen uppmärksammat behandlades av regeringen i samband med budgetpropositionen för 2005 (prop. 2004/05:1). Det gäller oklarheter i avgiftshanteringen inom Patent- och registreringsverket (PRV), Tullverket, Svenska kraftnät samt Jordbruksverket. I budgetpropositionen föreslogs med anledning av detta att även avgiftsintäkter inom Patent- och registreringsverkets verksamhetsområde Namn skulle få disponeras av regeringen för att täcka statens kostnader för verksamheten. Beslut om detta hade därefter fattats av riksdagen (bet. 2004/05:FiU11). Riksrevisionen hade rekommenderat i sin rapport att Tullverket gavs i uppdrag att redovisa kostnaderna för den avgiftsbelagda verksamheten. I budgetpropositionen uppgav regeringen att Tullverket har meddelat att man skulle arbeta med åtgärder för att kunna ha en tillfredsställande kostnadsredovisning. Vidare att myndigheten planerade för att kunna hantera redovisningen fr.o.m. den 1 januari 2005. Riksrevisionen hade föreslagit att regeringen skulle pröva huruvida Svenska kraftnäts nätavgifter och balansersättningar var tvingande eller ej och återkomma till riksdagen med ett förtydligande. I budgetpropositionen gjorde regeringen bedömningen att de nätavgifter och balansersättningar som Svenska kraftnät tar ut inte är offentligrättsliga avgifter utan intäkter i uppdragsverksamhet. Riksrevisionen hade också föreslagit att Svenska kraftnäts avgifter för elcertifikat och ursprungsgarantier borde redovisas som tvingande. Detta ställde sig regeringen bakom i budgetpropositionen och föreslog samtidigt att regeringen bemyndigades låta Svenska kraftnät disponera dessa avgifter. Riksdagen beslutade i linje med regeringens förslag, dvs. att Svenska kraftnät även fortsättningsvis skulle få disponera de offentligrättsliga avgifterna inom sitt verksamhetsområde (bet. 2004/05:NU3, rskr. 2004/05:120).

Riksrevisionen hade funnit det oklart om riksdagen uttryckligen bemyndigat regeringen att förfoga över avgiftsintäkterna från Jordbruksverkets resultatområden Djur och Växt. Viss verksamhet inom dessa resultatområden har förts över till Djurskyddsmyndigheten. Regeringen föreslog i budgetpropositionen att det borde klargöras att regeringen får disponera avgiftsintäkterna från dessa två resultatområden samt även från resultatområdet Distriktsveterinärsorganisationen. Riksdagen beslutade därefter i linje

med regeringens förslag, dvs. att regeringen får disponera avgiftsintäkterna från dessa tre resultatområden för att täcka statens kostnader för verksamheterna (bet. 2004/05:MJU2).

Vid behandlingen av Riksrevisionens styrelses framställning 2004/05:17 ansåg finansutskottet sammanfattningsvis (bet. 2004/05:FiU30) att de åtgärder som föreslagits i Riksrevisionens granskningsrapport föreföll vara välmotiverade och angelägna. Regeringen har samtidigt tagit ett antal viktiga initiativ för att komma till rätta med alla de oklarheter som granskningen påvisat. Det fanns därmed då inte skäl för riksdagen att begära att regeringen skulle vidta ytterligare åtgärder. Mot denna bakgrund avstyrkte finansutskottet Riksrevisionens styrelses förslag.

I budgetpropositionen för 2006 (prop. 2005/06:1) framhölls att det finns anledning att närmare överväga hur bl.a. intäkter som myndigheterna förfogar över från avgifter ska bli föremål för budgetprövning. Mot bakgrund av bl.a. Riksrevisionens iakttagelser (RiR 2004:17) hade Finansdepartementet för avsikt att initiera ett utredningsarbete inom avgiftsområdet under hösten 2005, vilket bl.a. avsågs omfatta den av revisionen aktualiserade frågeställningen.

I februari 2006 beslutade regeringen (dir. 2005:141) att en särskild utredare ska klargöra vissa frågor som gäller gränsdragningen mellan offentligrättsliga avgifter och andra avgifter av liknande karaktär som staten tar ut. Oklarheterna gäller bl.a. var gränsen ska dras mellan s.k. tvingande avgifter och frivilliga sådana samt om avgiftsinkomster ska redovisas på statsbudgeten eller om de ska disponeras av myndigheterna. Utredaren ska lämna förslag till de författningsändringar som översynen föranleder. Uppdraget ska redovisas senast den 31 januari 2007.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:19) hänvisade regeringen till Avgiftsutredningens arbete. Regeringen framhöll vidare att den ska överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer och avser att återkomma till riksdagen om lämpliga åtgärder.

RiR 2004:18 Vattenfall AB – uppdrag och styrning

Rekommendationer

- Regeringen tar initiativ till att tydliggöra Vattenfalls uppdrag vad gäller miljö- och energipolitik.
- Ägarförvaltningen överväger om det statliga bolaget Vattenfalls verksamhet i andra länder enbart bör styras och bedömas utifrån lagenlighet i respektive land och affärsmässighet.
- Ägarförvaltningen verkar för ett formellt ställningstagande till frågor som kräver beslut av extraordinär karaktär rörande ett statligt bolag.
- Regeringen överväger vilken insyn och kontroll svenska staten bör ha i Vattenfalls och andra statliga företags utländska dotterbolag.

- Regeringen utvecklar den s.k. formlösa styrningen så att det i efterhand går att följa hur ägarförvaltningens styrning av statliga bolag varit utformad.

Följder

I framställning 2004/05:RRS5 föreslog Riksrevisionens styrelse att riksdagen skulle begära att regeringen skulle

- återkomma med förslag till klargörande och förtydligande av Vattenfalls miljö- och energipolitiska uppdrag,
- återkomma med förslag till en ytterligare utveckling av ägarstyrningen av de statliga bolagen samt
- utreda frågan om vilken insyn och kontroll som den svenska staten bör ha i Vattenfalls och andra statliga företags utländska dotterbolag.

I betänkande 2004/05:NU12 avstyrktes framställningen. När det gällde Vattenfalls uppdrag ansåg utskottet att den i dagarna föreslagna ändringen av företagets bolagsordning tillgodosåg de förslag som framlagts av styrelsen respektive motionärerna. Även förslagen beträffande formerna för ägarstyrning avstyrktes av utskottet, som erinrade om att regeringen ska redovisa vilka åtgärder den vidtagit med anledning av Riksrevisionens iakttagelser. Rörande frågan om insyn i och kontroll av utländska dotterbolag noterade utskottet sakförhållandena och konstaterade att det är ett mycket begränsat antal dotterbolag till statligt ägda bolag där sådana problem som Riksrevisionen beskrivit kan uppstå. Av detta skäl fann utskottet att det då inte förelåg skäl för riksdagen att göra ett uttalande.

I budgetproposition 2005/06:1 redovisade regeringen sina synpunkter på Riksrevisionens rapport när det gäller klargörande av Vattenfalls miljöansvar och hänvisades till att riksdagen beslutat att Vattenfalls huvuduppgift ska vara att producera och leverera el på ett effektivt sätt och därmed uppfylla marknadsmässiga avkastningskrav i sin verksamhet. Därtill har riksdagen beslutat att det ingår i en framgångsrik affärsstrategi att vara ledande i omställningsarbetet av det svenska energisystemet. Riksdagen fastställde under 1996 Vattenfalls verksamhetsinriktning (bet. 1996/97:NU12, rskr. 1996/97:272).

Regeringen hade, bl.a. med hänsyn till den reservation under utskottsbehandlingen i konstitutionsutskottet som riksdagen antog i juni 2003, bedrivit ett arbete med att på formell väg förtydliga Vattenfalls roll i omställningsarbetet. Regeringen hade utgått från näringsutskottets uttalande med anledning av den ovan citerade s.k. energipolitiska propositionen. Vid bolagsstämma i Vattenfall den 26 april 2005 beslutades om ett tillägg i bolagsordningen som innebär att ägaren markerar att bolaget ska ta den ledande rollen i det omställningsarbete som riksdagen beslutat om. I bolagsordningens verksamhetsparagraf har därför intagits följande text: ”Vattenfall skall inom ramen för kravet på affärsmässighet vara det ledande företaget i omställningen till en ekologiskt och ekonomiskt uthållig svensk energiförsörjning.” Ändringen i bolagsordningen motiverades också på

bolagsstämman där ägaren redogjorde för bakgrunden till och motiven för tillägget i bolagsordningen. Genom dessa åtgärder hade regeringen tydliggjort Vattenfalls uppdrag i omställningen till ett ekonomiskt och ekologiskt hållbart svenskt energisystem.

När det gäller insyn och kontroll av svenska staten i statliga bolags utländska dotterbolag rekommenderade Riksrevisionen regeringen att överväga vilken insyn svenska staten ska ha i Vattenfall och andra statliga företags utländska dotterbolag. Regeringen pekade på att de statliga bolag som har som uppgift att verka på en konkurrensutsatt marknad måste ha möjlighet att verka på samma villkor som sina konkurrenter. I det ingår att bolagen kan behöva göra förvärv utomlands, och de styrs då av de regelverk som gäller där. I vissa fall är delägande den enda möjlighet som står till buds, och därmed följer vissa aktiebolagsrättsliga inskränkningar vad gäller styrning och insyn.

När det gäller Riksrevisionens rekommendation att regeringen bör verka för ett formellt ställningstagande av riksdagen i frågor av extraordinär karaktär hänvisade regeringen till att riksdagen vid bolagiseringen beslutat att Vattenfall måste kunna delta i den fortgående internationaliseringen av elmarknaden, att bolaget måste kunna konkurrera på samma villkor som sina konkurrenter och att bolaget måste ha möjlighet att disponera sina resurser på samma sätt som sina privatägda konkurrenter. I betänkande 1990/91:NU38 hade uttalats följande: ”Genom bolagiseringen skapas möjligheter till effektivisering och rationalisering av Vattenfalls verksamhet.” Vidare sades följande: ”Den pågående internationaliseringen av elmarknaden kräver vidare att det nya bolaget ges erforderliga möjligheter att konkurrera med övriga företag på likvärdiga villkor.”

Frågan om regeringen måste inhämta riksdagens godkännande angående riktlinjer för Vattenfalls verksamhet behandlades av riksdagen 1992 i betänkande 1991/92:NU10. Utskottet tillstyrkte där ett förslag om att riktlinjer för verksamheten i det nya bolaget inte ska behöva underställas riksdagen för godkännande. Enligt regeringens uppfattning har alltså riksdagen fastställt att Vattenfalls investeringsbeslut inte krävde ett formellt ställningstagande från riksdagen. Om ett statligt bolag däremot ska ändra verksamhetsinriktning som inte faller inom ramen för tidigare riksdagsbeslut måste riksdagens godkännande givetvis inhämtas.

När det gäller Riksrevisionens rekommendation om utveckling av s.k. formlös styrning så att det i efterhand går att följa hur ägarförvaltningens styrning av statliga bolag varit utformad redogjorde regeringen för behovet av informell styrning och sitt arbete med att dokumentera denna.

RiR 2004:19 Vem styr den elektroniska förvaltningen

Rekommendationer

- Regeringen bör förtydliga sin syn på vilka elektroniska tjänster som bör prioriteras, med hänsyn till samhällets behov och potentialen för bättre service och högre kostnadseffektivitet.
- Målen och tidsplanerna bör anpassas efter de berörda myndigheternas skilda förutsättningar och fastställas i Regeringskansliets dialog med myndigheterna, liksom krav på myndigheternas eget utvecklingsarbete.
- Regeringen bör överväga en sådan åtgärd att samlat presentera information om tillgängliga e-tjänster.
- Tydliga förutsättningar bör skapas för myndigheternas arbete med den elektroniska förvaltningen. Framför allt gäller detta legala förutsättningar och gemensamma riktlinjer för e-posthantering och digital arkivering.
- Regeringen bör vidare påskynda arbetet med att så långt möjligt undanröja existerande legala hinder för införandet av e-tjänster. Regeringen bör också ta initiativ till att ta fram de kompletterande regleringar som behövs för att tillförsäkra medborgare och företag en rättssäker elektronisk kommunikation med förvaltningen.
- Vidare bör övervägas att införa en skyldighet för myndigheterna att via sina webbplatser upplysa allmänheten om myndigheternas skyldigheter enligt förvaltningslagen och vilka tekniska förutsättningar som gäller för att kunna kommunicera med myndigheten via e-post.
- Ett uttryckligt författningsstöd för myndigheterna att, under vissa förutsättningar, få fatta gallringsbeslut helt eller delvis automatiskt skulle underlätta myndighetens arbete med hantering av obeställd e-postreklam, s.k. spam. Myndigheterna bör ha skyldighet att bekräfta att e-post mottagits. Slutligen bör möjligheterna att vidga myndigheternas serviceskyldighet enligt förvaltningslagen till att lämna svar per e-post och ta emot bilagor i förekommande format och storlekar också utredas.
- Regeringen bör komplettera sin information till riksdagen om reformens inriktning och ambitioner med mer tydlig information om hur reformarbetet utvecklas och vilka konkreta resultat som uppnåtts.

Följder

Rikrevisionens styrelse beslöt lägga rapporten till handlingarna.

I propositionen Från IT-politik för samhället till politik för IT-samhället (prop. 2004/05:175) angav regeringen att arbetet med att utveckla och effektivisera den offentliga förvaltningen borde förstärkas, bl.a. genom att gemensamma grundfunktioner för den elektroniska förvaltningen utarbetas och tillämpas. Samtidigt framhöll regeringen behovet av en ökad samverkan inom den offentliga förvaltningen i syfte att dra nytta av informationstekniken för utvecklingen och moderniseringen av förvaltningen.

I betänkande 2005/06:TU4 framhöll trafikutskottet när det gällde utveckling av IT-användning i offentlig förvaltning det stora värdet i att regeringen initierat en utredning med syfte att bl.a. bilda en förvaltningspolitisk myndighet. Den förvaltningspolitiska myndigheten skulle få uppgifter av bred och övergripande karaktär för att kunna bistå regeringen med att realisera de förvaltningspolitiska målen och på ett strategiskt sätt driva arbetet med att utveckla och förnya förvaltningen.

Verva, Verket för förvaltningsutveckling, inrättades den 1 januari 2006. Verva ska driva på och stödja arbetet med förvaltningsutvecklingen, bl.a. genom att utveckla modeller, metoder och riktlinjer för verksamhetsutveckling och övergripande styrning, samt arbeta med IT-strategiska frågor. Verva ansvarar också för portalerna sverige.se och lagrummet.se. Verva ska samordna upphandling och användning av produkter och tjänster inom IT för hela den offentliga sektorn.

RiR 2004:21 Försäkringskassans köp av tjänster för rehabilitering

Rekommendationer

- Översyn av lagen om allmän försäkring i syfte att klargöra gränsdragningen mellan Försäkringskassans och arbetsgivarens ansvar för rehabilitering.
- Regeringen bör precisera inriktningen för köp av tjänst och som underlag bör RFV få ett uppdrag att utvärdera.
- Regeringen bör ge RFV i uppdrag att utfärda detaljerade riktlinjer för köp av tjänst som minskar olikheten i hanteringen mellan försäkringskassor och mellan handläggare. Med nuvarande system bör de innehålla stöd för handläggarens prioritering av vilka sjukskrivna som ska få vilken åtgärd och när i rehabiliteringsprocessen som åtgärder ska sättas in. Riktlinjerna bör också innehålla stöd för handläggarens agerande gentemot arbetsgivaren när det gäller ansvarsfördelning och hantering av kostnader.

Följder

I framställning 2004/05:RRS14 föreslog Riksrevisionens styrelse att riksdagen skulle göra tillkännagivanden till regeringen beträffande en översyn av lagen om allmän försäkring i syfte att klarlägga gränsdragningen mellan Försäkringskassans och arbetsgivarens ansvar för rehabilitering samt om vad styrelsen anfört om åtgärder för att förbättra styrningen, ledningen och uppföljningen av Försäkringskassans arbete inom rehabiliteringsområdet.

Socialförsäkringsutskottet avstyrkte framställningen (bet. 2004/05: SfU11) med hänvisning till att Försäkringskassan höll på att utfärda riktlinjer för hur medlen för köp av utredningar och arbetslivsinriktade rehabiliteringstjänster skulle användas och till att regeringen avsåg att inom kort utfärda direktiv för utredningen om en översyn av arbetsgivarens rehabiliteringsansvar, varvid avsikten var att även utreda i vilka fall som Försäk-

ringskassan ska kunna köpa arbetslivsinriktade rehabiliteringstjänster. Riksrevisionens rapport skulle komma att ingå som en del i underlaget för utredningen.

Regeringen beslutade i april 2005 (dir. 2005:48) att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att

- pröva möjligheten till en arbetsrättslig reglering som ger arbetstagaren rätt till en av arbetsgivaren utförd rehabiliteringsutredning,
- pröva möjligheten att reglera arbetsgivarens skyldighet att genomföra rehabiliteringsåtgärder samt utreda förutsättningarna för att ange en tidsgräns för när sådana åtgärder ska vara på började,
- överväga om det behövs ytterligare lagstiftning för att säkerställa den enskildes inflytande över den rehabilitering som ska genomföras samt dennes skyldighet att aktivt medverka i rehabiliteringen och att under sjukdomstiden hålla kontakt med arbetsplatsen,
- pröva vilka konsekvenser som utredarens förslag ska få för tillsynen av hur bestämmelserna efterlevs och föreslå effektivare påföljder vid bristande efterlevnad,
- se över Försäkringskassans möjligheter att, inom ramen för sitt samordningsansvar, bidra till finansieringen av arbetslivsinriktad rehabilitering för försäkrade där målet med rehabiliteringen är återgång i arbete hos nuvarande arbetsgivare
- samt i detta sammanhang dels beakta syftet att ge den försäkrade lämplig rehabilitering, dels särskilt beakta mindre arbetsgivares möjligheter att finansiera sådana åtgärder. I direktiven redovisas Riksrevisionens rapport.

RiR 2004:22 Arlandabanan – Insyn i ett samfinansierat järnvägsprojekt

Rekommendationer

- Regeringen bör, i en aktiebolagsrättsligt giltig styrform, tydliggöra A-Banans uppdrag genom att precisera vilka samhällsintressen bolaget har till uppgift att infria.
- Regeringen bör, med vederbörlig hänsyn till affärssekretess, ta initiativ till att A-Banan åläggs att till regeringen och berörda myndigheter rapportera hur statens ekonomiska och transportpolitiska intressen och risker utvecklas i samfinansieringsprojektet. Vidare rekommenderas att A-Banan åläggs att till regeringen redovisa avtal och överenskommelser som bolaget ingår som kan få konsekvenser av betydelse för staten, samt att riksdagen, i enlighet med vad som utlovades i samband med riksdagens beslut om att godkänna de grundläggande principerna för samfinansieringsprojektet, får en samlad redovisning av de statliga åtagandena i projektet.

- Regeringen bör besluta att en samlad utvärdering av effekterna av järnvägsförbindelsen till Arlanda och av samfinansieringsprojektet ska genomföras i god tid före 2010.
- Regeringen bör i beredningen av Riksgäldskontorets förslag om hur lån med kreditrisk till näringslivet bör hanteras och som ett exempel beakta de problem som redovisats rörande A-Trains villkorslån.

Följder

I Riksrevisionens styrelses framställning 2004/05:RRS9 angående Arlandabanan föreslogs tillkännagivanden för regeringen om att regeringen utvecklar sin styrning av A-Banan Projekt AB, särskilt i de avseenden Riksrevisionen kritiserat i sin granskning, samt återkommer till riksdagen med en redovisning av hur styrningen av A-Banan går till. Vidare föreslogs tillkännagivande om att regeringen under år 2005 skulle återkomma till riksdagen med en samlad redovisning av de statliga åtagandena i projektet i enlighet med vad trafikutskottet förutsatte i samband med att riksdagen godkände proposition 1993/94:213 samt om att regeringen skulle genomföra en samlad utvärdering av såväl effekterna av järnvägsförbindelsen till Arlanda som den valda finansieringsformen och att denna utvärdering redovisas för riksdagen senast år 2007.

Trafikutskottet tillstyrkte framställningen (2004/05:TU 8).

I budgetpropositionen för 2006 (prop. 2005/06:1) redovisades frågan. Regeringen framhöll att vid kommande extra bolagsstämma hade ägaren, representerad av Banverket och Luftfartsverket, för avsikt att precisera de samhällsintressen som bolaget har att ta till vara. Vidare skulle A-Banans rapporteringsskyldighet om hur projektet utvecklas tydliggöras genom förslag till ändringar och preciseringar i bolagsordningen. Föreslagna ändringar skulle därefter godkännas av regeringen.

Regeringen gjorde i propositionen en samlad redovisning av de statliga åtagandena i projektet till riksdagen i enlighet med vad trafikutskottet förutsatte i samband med att riksdagen godkände proposition 1993/94:213.

Regeringen förklarade vidare sin avsikt att genomföra en samlad utvärdering av projektet inför den omförhandling av avtalet som är möjlig 2010. Riksgäldskontoret hade på uppdrag av regeringen lämnat förslag om hur lån med kreditrisk till näringslivet bör hanteras med avseende på bl.a. värdering av kreditrisk och ansvarsfördelning. Riksgäldskontoret hade beaktat detta i sin hantering av A-Train AB:s villkorslån.

RiR 2004:23 Regelförenklingar för företag

Rekommendationer

Insatserna för att förändra befintliga bestämmelser med det primära syftet att förenkla för företagen måste öka. Översyn av Regeringskansliets arbete med regelförenklingar behövs.

Följder

I december 2004 lämnade Riksrevisionens styrelse en redogörelse (2004/05: RRS13) till riksdagen med anledning av rapporten RIR 2004:23.

Redogörelsen behandlades tillsammans med regeringens skrivelse 2004/05: 48 med regeringens handlingsprogram för minskad administration för företagen m.m. i näringsutskottets betänkande 2004/05:NU10.

Utskottet framhöll att regelförenklingsarbetet är av största vikt för att Sverige ska kunna utvecklas som företagarnation. Sammantaget ansåg utskottet att regeringen bedriver ett ambitiöstarbete när det gäller regelförenkling för företagen. Intrycket var också att det verkade finnas goda utsikter för positiva resultat och att de mål och ambitioner som kom till uttryck i riksdagens tillkännagivande hösten 2002 om intensifiering av regelförenklingsarbetet ska kunna uppnås. Samtidigt underströk utskottet att regelförenklingsarbetet är ett pågående arbete som inte är slutfört. Det finns ett antal områden där det framöver krävs ökade insatser och i vissa fall ändrad inriktning. Utskottet poängterade också den stora betydelse regeringens skrivelser har för att riksdagen ska kunna följa arbetet med regelförenklingar och göra löpande utvärderingar.

I regeringens skrivelse 2005/06:49 Regeringens redogörelse för regelförbättringsarbetet lämnades en redogörelse för regeringens arbete med regelförbättring. Regeringens handlingsprogram för minskad administration för företagen m.m. skulle vara genomfört under innevarande mandatperiod. Vidare redovisades det arbete med förbättrade regler för företagen som genomförts under 2004 samt de förslag på nya åtgärder som inkommit från myndigheter och departement. Skrivelsen innehöll också en redogörelse av utförda mätningar av företagens administrativa börda och de mål som satts upp med anledning av resultatet av dessa mätningar. Arbetet med ett samlat grepp om regelförbättringsarbetet presenterades.

Skrivelsen behandlades av näringsutskottet i betänkande 2005/06:NU10. Utskottet framhöll att regelförbättringsarbetet är av största vikt för att Sverige ska kunna fortsätta att utvecklas som företagarnation. Sammantaget ansåg utskottet att regeringen bedriver ett ambitiöst arbete när det gäller regelförbättring för företagen. Intrycket var också att det verkar finnas goda utsikter för positiva resultat och att de mål och ambitioner som kom till uttryck i riksdagens tillkännagivande hösten 2002 om intensifiering av regelförenklingsarbetet ska kunna uppnås. Samtidigt ville utskottet framhålla att regelförbättringsarbetet är ett pågående arbete som inte är slutfört.

RiR 2004:24 Snabbare asylprövning

Rekommendationer

- Regeringen bör förbättra möjligheterna att följa upp hur produktiviteten inom asylprövningen utvecklas.

- Regeringen bör se över anslagsstrukturen på migrationsområdet i syfte att öka möjligheterna för Migrationsverket att hantera kraftiga förändringar i antalet asylsökningar.
- Regeringen bör också tydligt ange hur verksamheten ska finansieras.
- Regeringen bör anlägga ett flerårigt synsätt på resursfördelningen inom asylprocessen och utreda besparingar genom en annan fördelning av resurser mellan asylprövning och asylmottagande.
- Regeringen bör kontinuerligt följa hur produktiviteten inom asylprövningen utvecklas i Migrationsverket och ställa produktivitetskrav.
- Regeringen bör se över information till riksdagen vad gäller beslutskapacitet, kostnader och produktivitet inom asylsprövningen samt orsaker till att tidsmålen inte behövs.
- Migrationsverket bör tydligt definiera arbetsuppgifterna på transitenheterna i verksamhetsgrenarna prövning och mottagande samt återvändande och genomföra en tidmätning på transitenheterna för att få fram underlag till finansieringen av dessa verksamheter.
- Migrationsverket bör studera andra länders hantering och resurser för att handlägga s.k. snabba ärenden.
- Migrationsverket bör utveckla prognosverksamheten genom att utöka och kontinuerligt uppdatera informationen, både från ambassader och från andra källor, om flyktingströmmar i närområdet till länder i krig och kris samt förbättra analysen och uppföljningen av de faktorer som påverkar prognosvariabeln antalet avgjorda ärenden.
- Migrationsverket bör se över sitt uppföljningssystem i ovan angivna avseenden och centralt reglera hur viktiga nyckeltal och mått ska beräknas och vad som ska ingå i dessa samt hur de ska kvalitetssäkras.
- Migrationsverket bör i interna instruktioner ange och följa upp att centralt angivna tider för kommunikation hålls samt att en noggrann inledande sortering av alla ärenden görs i ökad utsträckning och att åtgärder för kommunikation initieras i anslutning till den inledande utredningen.
- Migrationsverket bör snabbt ta fram ett centralt fastställt system som inkluderar en dokumenterad kvalitetspolicy, en systematisk uppföljning av kvalitet i asylutredningar från verkets huvudkontor, uppföljning av positiva beslut och s.k. § 8:8-beslut samt av vad som händer med asylsökande efter en verkställd avvisning. Dessutom bör uppföljning av hur en asylsökande blivit bemött av verket ingå i systemet för kvalitetssäkring.

Följder

I framställning 2004/05:RRS15 angående snabbare asylprövning föreslog Riksrevisionens styrelse tillkännagivanden till regeringen om att regeringen inför ett system för dimensionering av asylprövningen som är utformat så att det fastlagda målet för handläggningstiderna kan uppnås även vid kraftiga variationer i antalet asylsökande, om att regeringen förbättrar sin

styrning av Migrationsverket på de punkter Riksrevisionen uppmärksammat i sin granskning samt om att regeringen förbättrar sin information till riksdagen vad gäller asylprövningen så att informationen möjliggör meningsfulla jämförelser över tiden.

I budgetproposition 2005/06:1 framhöll regeringen att den i maj 2004 beslutat om en ny förordning (2004:294) med instruktion för Migrationsverket i syfte att förbättra förutsättningarna för en effektivare styrning och ökad rättssäkerhet.

Socialförsäkringsutskottet avstyrkte framställningen (bet. 2005/06:SfU2) med hänvisning till att tillkännagivanden inte ansågs nödvändiga. Enligt utskottets mening var det mycket angeläget att Migrationsverket fortsatte arbetet med att vidta åtgärder som leder till en effektivare handläggning och att styrningen av verksamheten förstärks och förbättras. Utskottet såg också positivt på att regeringen avsåg att ytterligare förbättra uppföljningen genom att precisera verksamhetens olika processer. Utskottet noterade också att regeringen i en särskild resultatskrivelse till riksdagen har redovisat utvecklingen av kostnaderna i asylprocessen (skr. 2003/04:53). Vidare lämnades i budgetpropositionen numera en fylligare information vad gäller t.ex. kostnader och handläggningstider i asylärenden m.m.

RiR 2004:25 Sjukpenningsanslaget utgiftsutveckling under kontroll

Rekommendationer

- Regeringen bör tydligare förklara de beräkningar som anslagen vilar på.
- Regeringen bör i anslutning till utgiftsprognoserna löpande under året bättre förklara avvikelserna mellan anslag och beräknat utfall.
- Regeringen bör ge utvecklingsarbetet med att förbättra prognosernas kvalitet fortsatt prioritet.

Följder

Riksrevisionens styrelse föreslog i framställning 2004/05:RRS16 angående beräkningen av utgifterna för anslaget till sjukpenning ett tillkännagivande till regeringen om behovet av att förse riksdagen med ett kvalificerat och väl underbyggt underlag inför besluten om sjukpenningsanslaget.

Socialförsäkringsutskottet avstyrkte framställningen (bet. SfU 2005/06: 2). Utskottet noterade att regeringen, vilket även angetts i granskningsrapporten, i budgetpropositionen för år 2005 angett att den resultatredovisning som regeringen lämnar till riksdagen årligen i budgetpropositionen även fortsättningsvis bör utvecklas i syfte att öka riksdagens möjligheter att bedöma statliga verksamheters måluppfyllelse och att ställa resultaten i relation till kostnaderna, så att riksdagen ges ökade förutsättningar att bedöma de av regeringen föreslagna anslagsnivåerna (prop. 2004/05:1, volym 1, avsnitt 11). Utskottet noterade även att i budgetpropositionen för 2006 finns granskningsrapporten redovisad och att regeringen har angivit att revi-

sionens iakttagelser bl.a. har beaktats i arbetet med regeringens strategi för det fortsatta arbetet med att minska sjukfrånvaron. Beträffande den årliga bedömningen av anslagen ville utskottet peka på att riksdagen bedömer om de underlag som regeringen presenterar är tillräckliga eller om det finns anledning att begära in kompletterande information för att kunna besluta i anslagsfrågorna. Beträffande en mer generell bedömning av riksdagen avseende den aktuella frågan var Riksrevisionens granskningsrapport föremål för regeringens handläggning. Det saknades därför anledning för riksdagen att då göra något tillkännagivande.

RIR 2004:26 Utgift eller inkomstavdrag – Regeringens hantering av det tillfälliga sysselsättningsstödet

Rekommendationer

- Om regeringen lägger fram ett förslag som innebär en nettobudgetering av ett utgiftsåtagande bör det finnas ett krav på att regeringen ska föreslå riksdagen en sänkning av utgiftstaket av en storlek motsvarande det nettobudgeterade beloppet. Förslaget om en sådan teknisk justering ska lämnas i den proposition där förslaget, som innebär en nettobudgetering, presenteras.
- Det behövs åtgärder som syftar till att förbättra kostnadskontrollen för inkomstavdrag av samma slag som sysselsättningsstödet. Regeringen, när det gäller prioritering och finansiering av sådana utgiftsåtaganden, föreslår förändringar som innebär att dessa åtaganden behandlas likvärdigt med anslag på statsbudgetens utgiftssida. Detta bör ske bl.a. genom att beslut om det enskilda åtagandet också ska omfatta beslut om en ram för kostnaden. En ändrad beräkning av kostnaderna bör åtföljas av ett förslag till ny ram.

Följder

Riksrevisionens styrelse föreslog i framställning 2004/05:RRS17 angående användning en av inkomstavdrag m.m. i statsbudgeten ett tillkännagivande för regeringen om att regeringen bör beakta kravet på transparens, budgetdisciplin och kostnadskontroll i samband med användningen av inkomstavdrag och andra motsvarande åtgärder i statsbudgeten.

Framställningen avstyrktes av finansutskottet i betänkande 2004/05: FiU20. Utskottet ansåg att de frågor som Riksrevisionen tagit upp i sin rapport var väsentliga och angelägna. Budgetlagens princip om bruttoredovisning är ett viktigt inslag i den nya budgetprocess som varit i bruk sedan slutet av 1990-talet och som sedan dess har bidragit till att upprätthålla sunda offentliga finanser. Utskottet hade vid upprepade tillfällen framhållit detta och ville än en gång understryka vikten av tydlighet och öppenhet i den statliga redovisningen. Bruttoredovisningen bidrog till att skapa tydlighet och transparens i den statliga redovisningen. Statens budgetsaldo visade numera exakt storleken på statens lånebehov utan att några

utombudgetära fonder o.d. behöver beaktas. Budgetlagen hade som huvudprincip att utgifter och inkomster ska bruttoredovisas men tillåter samtidigt vissa undantag från denna princip. Riksdagen hade, efter beslut i varje enskilt fall, godkänt ett antal sådana undantag varav det tillfälliga sysselsättningsstödet är ett. Undantag från bruttoredovisningsprincipen borde enligt utskottets uppfattning göras restriktivt, och regeringen borde i varje enskilt fall motivera de undantag som föreslås.

Utskottet ville med anledning av detta framhålla att frågan om hur stödet skulle utformas och redovisas behandlades av utskottet i samband med beslutet om sysselsättningsstödet. Vid behandlingen väcktes motioner från samtliga oppositionspartier där metoden att kreditera skattekontot kritiserades som ett sätt att kringgå budgetlagens krav på bruttoredovisning. Budgetaspekterna på förslaget om sysselsättningsstöd var väl kända och beaktade när riksdagen fattade sitt beslut, då utskottet anförde att tekniken att kreditera skattekontot hade tillämpats även för andra typer av stöd som riksdagen tidigare beslutat om. Dessa stöd redovisades tydligt under inkomsttitel 1700 Nedsättning av skatter på statsbudgeten. Där redovisades exempelvis anställningsstödet, stödet för bredbandsinstallationer och visst stöd till sjöfarten. Sysselsättningsstödet skulle således redovisas på samma tydliga sätt i statsbudgeten för riksdagen. De grundläggande principerna om transparens i den statliga budgetredovisningen som utgör utgångspunkten för budgetlagens krav på bruttoredovisning var därmed väl tillgodosedda. Utskottet kunde nu konstatera att Riksrevisionens styrelse ansett att budgetlagen i det aktuella fallet borde ha tolkats på ett annat sätt än riksdagen gjorde. Med anledning av detta ville utskottet påpeka att det är riksdagen själv som avgör hur budgetlagen ska tolkas och tillämpas och att det var olyckligt om Riksrevisionens styrelses överväganden kunde uppfattas så att man överprövar riksdagens beslut.

I budgetproposition 2005/06:1 framhöll regeringen med anledning av Riksrevisionens kritik att stöd till företag och kommuner redovisas i huvudsak på statsbudgetens utgiftssida. Det förekommer emellertid även stöd på statsbudgetens inkomstsida, s.k. skatteutgifter. Det tillfälliga sysselsättningsstödet har utformats som en skattenedsättning och tillgodoförs kommuner och landsting genom en kreditering på kommunens eller landstingets skattekonto. Detta sker genom en tillämpning av lagen (2002:179) om kreditering på skattekonto av tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting. Förfarandet kan visserligen anses avvika från huvudregeln om bruttoredovisning i 17 § första stycket lagen om statsbudgeten. Stödet lämnas dock med stöd av annan lag. Utformningen av stödet har således skett genom beslut av riksdagen (bet. 2001/02:FiU26, rskr. 2001/02:198).

RiR 2004:27 Stödet till polisens brottsutredningar

Rekommendationer

- Riksrevisionen bedömer att det finns behov av att skilja mellan olikabrottstyper. Utifrån detta är det möjligt att sätta upp mål för hur mycket lagföringen ska öka och handläggningstiden minska per brottstyp. På detta sätt blir det också tydligt vilka prioriteringar som görs mellan olika brottstyper och hur utfallet blir.
- Rikspolisstyrelsen (RPS) skulle kunna skapa förutsättningar för en tydlig prioritering mellan olika brottstyper.
- Efterfrågan på kriminaltekniska och rättsmedicinska tjänster kommer sannolikt fortsätta att öka. Därför krävs en samlad strategisk syn på dimensioneringen av den kriminaltekniska och rättsmedicinska verksamheten.
- Det är regeringens ansvar att se till att en strategi utvecklas av RPS i samverkan med Rättsmedicinalverket (RMV). Att lösa en ökad efterfrågan endast med ytterligare resurstillskott är enligt Riksrevisionens mening inte en långsiktigt hållbar lösning.
- Rikspolisstyrelsen bör verka för att säkerställa en tillräcklig kvalitet och utbildningsnivå för de lokala brottsplatsundersökarna.
- Rikspolisstyrelsen har ett ansvar att aktivt verka för att kvalitetssäkringen efterlevs på de tekniska rotlarna.
- Informationsöverföringen kan förbättras.
- RPS:s mandat att styra kan utnyttjas mer.
- En övergripande strategi för den kriminaltekniska och rättsmedicinska verksamheten skulle bidra till att uppnå riksdagens och regeringens mål om ökad lagföring och snabbare handläggning i hela rättskedjan. Det är därför angeläget att regeringen ser till att en sådan strategi tas fram av RPS tillsammans med RMV.
- RPS bör klargöra arbetsfördelning och specialisering inom kriminaltekniken.
- RPS uppföljning av den kriminaltekniska verksamheten bör förbättras, särskilt vid de tekniska rotlarna.
- RPS skulle kunna skapa förutsättningar för en tydlig prioritering mellan olika brottstyper.
- En tydligare ansvarsfördelning mellan de kriminaltekniska aktörerna behövs från RPS:s sida.
- Det behövs en samlad strategi för dimensioneringen av den kriminaltekniska och rättsmedicinska verksamheten.
- RPS bör verka för att säkerställa en tillräcklig kvalitet och utbildningsnivå för de lokala brottsplatsundersökningarna.
- En övergripande strategi för den kriminaltekniska och rättmedicinska verksamheten behövs.
- Fastare styrning från RPS av polismyndigheterna.

- Arbetsfördelning och specialisering inom kriminaltekniken bör ses över av RPS, och följas upp.

Följder

I budgetproposition 2005/06:1 framhöll regeringen att rapporten kommer att bidra till arbetet med att förbättra polisens brottsutredande verksamhet.

RiR 2004:28 Regeringens styrning och förvaltning av sex statliga bolag

Regeringen rekommenderas

- Att pröva om den praxis som innebär att näringsministern ensam beslutar om styrelsenomineringar är i överensstämmelse med det s.k. § 5-förordnandet att näringsministern är föredragande i styrelsenomineringar.
- Att som ägarföreträdare besluta att bolagsstämmorna för statliga bolag i normalfallet ska vara öppna för allmänheten. För allmänheten skulle stärkt styrning via stämman och öppna stämmor kunna ge ökad demokratisk legitimitet för ägarförvaltningen genom att det ges större möjlighet till information om bolagets verksamhet och om hur regeringen som ägarföreträdare styr bolaget.
- Att regelmässigt besluta om förslagen till stämmobeslut, eftersom regeringen bör vara ansvarig för denna typ av beslut. Detta gäller förslag till s.k. ägardirektiv med t.ex. grundläggande inriktning eller preciseringar av särskilda samhällsintressen. Detta gäller även förslag avseende t.ex. ändringar i bolagsordning, policy för utdelning, utdelningens storlek ett visst år och val av styrelseledamöter.
- Att i stor utsträckning använda bolagsstämman för styrning av bolag samt för att få en otvetydig aktiebolagsrättslig giltighet, alltid föra till stämmobeslut s.k. ägardirektiv för det aktuella bolaget och sådana regeringsbeslut som är avsedda att följas av alla statliga bolag (t.ex. regeringens riktlinjer för anställningsvillkor i statligt ägda företag och regeringens riktlinjer för den externa ekonomiska rapporteringen).
- Att det fastställs för departementen gemensamma riktlinjer för förfarandet vid nominering av styrelseledamöter samt att överväga att använda instrumentet nomineringskommitté även för nominering av styrelseledamöter till statligt helägda bolag.
- Att överge nuvarande förvaltningsmodell vid Näringsdepartementet vilken innebär att bolagsförvaltare vid departement samtidigt är styrelseledamot i det förvaltade bolaget.
- Att det förtydligas i riktlinjer under vilka omständigheter anställda vid Regeringskansliet ska kunna ingå i styrelser för statliga bolag.

- Att det fastställs för departementen gemensamma föreskrifter för dokumentation av ägarförvaltningen som möjliggör att i efterhand följa viktigare händelseförlopp samt kontakter och styrsignaler som förekommit mellan ägarförvaltning och bolag.

Följder

Riksrevisionen föreslog i framställning 2004/05:RRS18 angående regeringens styrning av statliga bolag tillkännagivanden till regeringen om utveckling av formerna för ägarstyrning av de statliga bolagen vad avser bolagsstämmans roll, regeringens ansvar för styrningen och gemensamma riktlinjer för ägarförvaltningen samt om att regeringen borde återkomma till riksdagen med en ingående beskrivning av de åtgärder som vidtagits i syfte att utveckla formerna för ägarstyrning i de statliga bolagen. Återrapporteringen borde ingå i den skrivelse för de statliga bolagen som regeringen skulle redovisa för riksdagen under 2006.

I budgetproposition 2005/06:1 kommenterade regeringen utförligt Riksrevisionens rapport. När det gäller s.k. § 5-förordnanden hänvisade regeringen till fast praxis. Synsättet att ett statsråd utan stöd av formella regeringsbeslut får förmedla regeringens inställning, utan att därmed fatta egna beslut, har tillämpats under lång tid. Regeringen har, oavsett politisk tillhörighet, enligt fast praxis ansett att det ligger inom ramen för ett statsråds beredningsansvar att förmedla regeringens ställningstaganden i olika frågor.

Med uppgiften för ett statsråd att vara föredragande i en viss typ av regeringsärenden följer ett beredningsansvar. Beredningsansvaret när det gäller ägarstyrning innebär att statsrådet noga måste följa hur bolagens verksamhet utvecklas och ta de initiativ till ägarstyrning som kan behövas. Det är därför viktigt att statsrådet, eller den som statsrådet bestämmer, fortlöpande har en dialog med bolagsledningarna. En sådan dialog utgör inte myndighetsutövning. Det handlar om ett informellt informationsutbyte. Bolagsledningarna informerar om bolagens verksamhet och statsrådet eller den statsrådet bestämmer förmedlar regeringens ägarpolitik.

Nödvändigt och tillräckligt stöd för dessa informella kontakter finns dels i beredningsansvaret, dels i de återkommande regeringsbesluten med bemyndigande att företräda staten på bolagsstämmorna. Den som företräder regeringen på bolagsstämmorna och vid de informella kontakterna med bolaget mellan stämmorna fattar inte några egna beslut utan har enbart rollen som förmedlare av regeringens ställningstaganden. Någon delegering av regeringens beslutanderätt är det alltså inte fråga om.

Regeringen ansåg det angeläget att ta vara på alla möjligheter till en ökad öppenhet kring ägarförvaltningen och bolagens verksamhet. Detta hade under senare år utvecklats i de årliga skrivelserna till riksdagen angående de statliga bolagen. Regeringen ställde även höga krav på bolagens externa rapportering där krav på delårsrapporter och utförliga årsredovisningar är en del. Riksdagsledamöterna kallas alltid till de statligt helägda

bolagens bolagsstämmor. Ett annat sätt att öka allmänhetens insyn i bolagen är att anordna s.k. öppna bolagsstämmor. På så sätt bereds allmänhet, medier och riksdagsledamöter möjlighet att närvara och ställa frågor till bolagsledning och styrelse. Många av de statliga bolagen har under de senaste åren anordnat öppna stämmor, vilket regeringen också förespråkar i sin ägarpolitik vilken redovisats i regeringens skrivelse 2005 års redogörelse för företag med statligt ägande, 2004/05:120. Regeringen underströk att aktiebolagslagen (1975:1385) anger vilka formella frågor som kräver bolagsstämmans beslut. Regeringen och de statligt ägda bolagen följer lagstiftningen och behandlar på ordinarie och extra bolagsstämmor de frågor som kräver stämmobeslut. Villkoren under vilka de statliga bolagen verkar framgår av riksdagens beslut om bolagens verksamhetsinriktning. Med stöd av dessa beslut definieras bolagens uppdrag och verksamhetsområden i bolagsordningen. Fastställande av bolagsordningar sker alltid genom beslut på bolagsstämma. Inför ett nytt verksamhetsår och utseende av styrelse följer ägaren upp bolagens efterlevnad av anvisningarna. Styrelsen förväntas förklara och motivera eventuella avvikelser från anvisningarna i bolagens årsredovisning.

De rutiner som normalt tillämpas är att ägarrepresentanten vid bolagsstämman överlämnar, förutom en sammanställning av de riksdagsbeslut som behandlar bolagets verksamhet, de riktlinjer angående ekonomisk rapportering och ersättningar samt den ägarpolicy som regeringen antagit angående bl.a. vissa principfrågor. Dessa frågor kan gälla bl.a. styrelsearbetet, miljöhänsyn, sociala frågor, jämställdhet och etik. Enligt regeringens uppfattning är det en bedömningsfråga vilka anvisningar från ägaren, utöver de frågor som enligt lag kräver stämmobeslut, som bör och behöver fastställas genom formella stämmobeslut. Eftersom de anvisningar och direktiv som ägaren lämnar till bolagen avser frågor av skiftande karaktär, alltifrån rekommendationer i policydokument till aktiebolagsrättsligt väsentliga frågor som bl.a. fastställande av utdelning, bör en avvägning göras av vilka frågor som bör fastställas genom stämmobeslut. I vissa fall kan det vara nödvändigt med ett stämmobeslut för att därmed göra anvisningarna formellt bindande. I andra fall kan en lämpligare lösning vara att ägaren lämnar anvisningar som inte blir föremål för formellt stämmobeslut. Regeringen ansåg att det kan finnas ett behov av att i särskild ordning utreda frågan om hur ägaranvisningar bör utformas för statliga bolag. I samband med en sådan utredning kan det finnas skäl att utreda möjligheten och lämpligheten av att underställa bolagsstämman vissa typer av allmänna policydokument eller mer bolagsspecifika anvisningar. Frågan om behov av aktiebolagsrättsligt ansvarsutkrävande i samband med vissa ägaranvisningar kan då också beröras.

För att komma i fråga för en styrelseplats i ett statligt ägt bolag erfordras en hög allmän kompetens inom antingen löpande affärsverksamhet, affärsutveckling, branschkunskap, finansiella frågor eller andra relevanta områden. Riksrevisionen hade rekommenderat regeringen att

använda nomineringskommittéer vid val av styrelseledamöter. Regeringen arbetade med dessa frågor på ett sätt som regeringen ansåg vara bättre anpassat till det förhållandet att det i huvudsak handlar om nominering till bolag med endast en aktieägare. Regeringen hade lagt särskild vikt vid arbetet med nominering av styrelseledamöter och har sedan våren 2004 avsatt särskilda resurser för dessa frågor och vidtagit åtgärder för en enhetlig nomineringsprocess inom Regeringskansliet.

Frågan om bolagsförvaltarens roll och ansvarsfördelning inom Regeringskansliet har granskats av riksdagen vid ett flertal tillfällen. För att undvika problemet är regeringens ägarförvaltning skild från den myndighetsutövning som berör bolaget. Regeringens bedömning var att det vid en aktiv ägarförvaltning finns ett behov av god insyn i bolagets verksamhet. Det gäller såväl att följa den ekonomiska utvecklingen i bolaget som att möjliggöra ägarstyrning från statens sida. Löpande kontakt med bolaget och kännedom om bolagets utveckling var viktigt för att effektivt kunna utöva ägarrollen och tillvarata statens intressen. Det gällde att följa bolagets verksamhet såväl ur ekonomisk synvinkel som att kontrollera att bolaget uppfyller sitt uppdrag. För ett antal av de statliga bolagen var den handläggare som förvaltar bolagen ledamot i styrelsen. Regeringens samlade bedömning var att denna modell för ägarstyrning är förenlig med gällande lagstiftning. Regeringen ansåg dock att det kan finnas skäl att överväga denna fråga i särskild ordning.

Inom Regeringskansliet togs fram rutiner för en mer enhetlig ägarförvaltning, såväl vad gäller krav på dokumentation vid ägarstyrningen som enhetlig beredning, bl.a. inför bolagsstämmor. Detta var ett pågående utvecklingsarbete. Syftet var att i större utsträckning än tidigare kunna följa ägarstyrningen och kontakterna mellan ägarförvaltningen och bolagen. Inom Regeringskansliet utarbetades riktlinjer som bl.a. innebär krav på en mer enhetlig dokumentation som underlag för de beslut som fattas. Regeringen bedömde att dessa riktlinjer kommer att bidra till ökad tydlighet samt stärka den interna kontrollen och möjligheten till extern granskning.

Framställningen från Riksrevisionens styrelse avstyrktes av näringsutskottet (bet. 2005/06:NU4). Utskottet ansåg sammantaget att det inte fanns något behov för riksdagen att göra uttalanden om bolagsstämmans roll, regeringens ansvar för styrningen och riktlinjer för ägarförvaltningen av det slag som har begärts av Riksrevisonens styrelse och i ett antal motioner. Riksrevisionens styrelse har också föreslagit att riksdagen skulle anmoda regeringen att återkomma till riksdagen med en beskrivning av de åtgärder som vidtagits i syfte att utveckla formerna för ägarstyrning i de statliga bolagen och att återrapporteringen bör ingå i den skrivelse om de statliga bolagen som regeringen ska redovisa för riksdagen under år 2006. Utskottet avstyrkte som en följd av sitt nyssnämnda ställningstagande även detta förslag. Samtidigt underströk utskottet att regeringens skrivelse är ett viktigt redskap för att förmedla information om den statliga företagssek-

torn till både riksdagen och allmänheten, och utskottet utgår från att regeringen kommer att redovisa det utvecklingsarbete rörande ägarförvaltningen som bedrivs.

Enligt budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/0:1) ska de statligt ägda bolagen, enligt ägarpolicyn, utgå från kompetensbehovet i varje bolags styrelse vid varje nominering av en styrelseledamot. Därför är det viktigt att styrelsens sammansättning är sådan att styrelsen alltid har sådan branschkunskap eller annan kompetens som är direkt relevant för bolaget även när bolaget utvecklas och omvärlden förändras. Regeringen avser att se över nomineringsförfarandet vid tillsättningen av de statligt ägda bolagens styrelser. Detta framstår, inte minst mot bakgrund av Riksrevisionens kritik, som angeläget.

RiR 2004:29 Kontrollen av strukturfonderna

Rekommendationer

- Kontrollverksamheten och ansvarsfördelningen mellan ansvariga myndigheter läggs fast redan vid programperiodens början.
- Kontrollverksamheten utformas så att den även omfattar en kontinuerlig uppföljning av projektens uppnådda resultat och effekter.
- De organisatoriska lösningar som väljs görs enklare och med färre organisatoriska nivåer än de lösningar som används i dag.

Följder

Riksrevisionens styrelse beslöt den 16 februari 2005 att lägga granskningsrapporten till handlingarna.

I budgetpropositionen 2005/06:1 angavs att Riksrevisionens rapport används som underlag av den särskilda utredning som ska lämna förslag till organisation för genomförandet av EU:s sammanhållningspolitik i Sverige under programperioden 2007–2013 (N 2005:1, Organisationsutredningen för regional tillväxt). Utredaren lämnande två betänkanden Stärkt konkurrenskraft och sysselsättning i en ny geografi – en samlad förvaltning med politisk styrning (SOU 2005:93) och slutbetänkandet Stärkt konkurrenskraft och sysselsättning i hela landet (SOU 2006:3) och två rapporter.

RiR 2004:30 Barnkonventionen i praktiken

Rekommendationer

- Regeringen bör formulera mer precisa mål knutna till strategin och förbättra redovisningen av utfall i förhållande till strategin.
- Regeringen bör ge BO i uppdrag att utarbeta en tydlig strategi för sin kommunikation.

- Regeringen bör låta utvärdera genomförandet på statlig och kommunal nivå.
- Regeringen bör anpassa och precisera kraven på myndigheterna.
- Regeringen bör ägna frågan om barnkonsekvensanalyser i stat och kommun uppmärksamhet.
- Regeringen bör ägna förhållandena inom kommunerna särskild uppmärksamhet.

Följder

Riksrevisionens styrelse föreslog i mars 2005 i framställning 2004/05: RRS19 angående arbetet med att förverkliga FN:s barnkonvention i Sverige ett tillkännagivande för regeringen om vad styrelsen anfört om att regeringen bör formulera mer precisa mål knutna till strategin för genomförandet av FN:s barnkonvention och förbättra redovisningen av utfall i förhållande till strategin.

I oktober 2005 lämnades i budgetproposition 2005/06:1 med anledning av Riksrevisionens rapport en utförlig redogörelse för regeringens insatser inom barnpolitiken. Arbetet med uppföljning och utvärdering av barnpolitiken behövde förbättras. Inom Regeringskansliet skulle utbildningsinsatser genomföras. Metoder för barnkonsekvensanalyser måste också vidareutvecklas. Även barns och ungas inflytande och delaktighet behövde förbättras. Det arbete som påbörjats av de kommuner som har bildat ett partnerskap för genomförande av barnkonventionen skulle stödjas och följas så att erfarenheterna kunde komma även övriga kommuner till del. Detta gällde även de insatser som görs inom landstingen. Insatser för att stärka barnperspektivet inom olika politikområden skulle fortgå. Barnets rättigheter skulle även behandlas i den nationella handlingsplan för de mänskliga rättigheterna som regeringen avser att lägga fram för riksdagen under våren 2006. Regeringen hade i april 2005 tillsatt en arbetsgrupp bestående av representanter från ett antal departement och myndigheter samt företrädare för Sverige Kommuner och Landsting. Arbetsgruppen skulle presenteras i en slutrapport senast den 31 december 2006. Regeringen hade i mars 2005 gett en särskild utredare i uppdrag att undersöka behovet, förutsättningarna samt intresset för ett kunskapscentrum för barnkonventionsrelaterade frågor. Förstudien visade att det finns ett stort intresse såväl att delta i centret som att använda sig av de utbildningar som kommer att erbjudas. Med utgångspunkt i förstudien bereddes frågan om inrättande av ett barnrättscentrum vidare inom Regeringskansliet. Regeringen avsåg att avsätta medel för framtagandet av en svensk handbok om genomförandet av barnkonventionen. Handboken skulle vara en hjälp att uttolka konventionen för såväl politiker på olika nivåer som andra beslutsfattare, tjänstemän och övriga intresserade. Ett annat syfte med handboken var att skapa en samstämmighet om uttolkningen och vad som krävs för att leva upp till de åtaganden som Sverige har gjort i och med ratificeringen. I syfte att få en strukturerad form för dialog mellan regeringen och frivilligorganisationer

som arbetar med frågor som har betydelse för barns rättigheter hade regeringen i juni 2005 beslutat inrätta ett barnrättsforum. I regleringsbreven för 2004 fick samtliga lärosäten i uppdrag att i samband med årsredovisningen för 2005 redogöra för hur man har arbetat med att införliva kunskap om FN:s konvention om barnets rättigheter i utbildningar där sådan kunskap bedöms som relevant. Regionala konferenser för högskolor och universitet för att stödja deras barnkonventionsarbete och bidra till ett erfarenhetsutbyte mellan olika universitet och högskolor planerades.

I november 2005 tillstyrkte socialutskottet (bet. 2005/06:SoU5) Riksrevisionens styrelses framställning och föreslog ett tillkännagivande till regeringen av innebörd att regeringen skulle dels återkomma till riksdagen med förslag till mer precisa mål knutna till strategin för förverkligande av barnkonventionen, dels förbättra sin redovisning av utfallet i förhållande till strategin.

I budgetpropositionen för år 2007 (bet. 2006/07:1) framhåller regeringen sin avsikt att bistå de lokala huvudmännen i överföringen av erfarenheter och metodkunskaper avseende föräldrastöd genom exempelvis spridning av utbildningsmaterial och modeller för utveckling av verksamheter. Behovet av kunskap om barnkonventionen i allmänhet och den praktiska tillämpningen i synnerhet är alltjämt stort bland beslutsfattare och olika yrkesgrupper i stat, kommun och landsting. Det är i sammanhanget viktigt att öka kunskapen om barnets rättigheter bland såväl yrkesverksamma personer som dem som är under utbildning. Regeringen kommer att stödja kommuner, landsting och statliga myndigheter i deras arbete med att integrera ett barnperspektiv i sina beslut och verksamheter. Barnombudsmannens insatser är viktiga för att driva på och stödja denna utveckling. Insatser för att främja kunskapsöverföring och erfarenhetsutbyte om barnkonventionen och barns behov till berörda aktörer kommer att prioriteras. Arbetet med att förbättra uppföljning och utvärdering av barnpolitikens insatser fortsätter. Formerna för dialog och metoder för att inhämta och ta till vara flickors och pojkars egna åsikter och kunskaper behöver alltjämt utvecklas och fördjupas. De erfarenheter och goda exempel som finns i bl.a. kommuner och statliga myndigheter att göra barn delaktiga behöver tas till vara och spridas inom och mellan berörda verksamheter. Regeringen kommer också att vara uppmärksam på behovet av särskilda insatser i syfte att främja och skydda flickors och pojkars rättig-heter inom olika områden som rör deras liv.

RiR 2005:1 Miljömålsrapporteringen – för mycket och för lite

Rekommendationer

För att skapa bättre förutsättningar för att rapporteringen ska ge den information som efterfrågats bör *regeringen* överväga åtgärder för att

- förtydliga Miljömålsrådets uppgifter, exempelvis vad gäller rapporteringens innehåll,

- precisera kraven på rapporteringen från myndigheterna i regleringsbrev och instruktioner särskilt vad gäller kostnader och konsekvensbeskrivningar,
- bättre anpassa rådets ställning och faktiska möjligheter att samordna rapporteringen till rådets uppgifter,
- säkerställa att eventuella konflikter mellan miljökvalitetsmålen och andra samhällsmål, som riksdagen har beslutat, blir allsidigt belysta.

För att förbättra rapporteringen från uppföljningen mot miljökvalitetsmålen bör *Miljömålsrådet*

- vidta åtgärder för att förbättra överskådligheten i informationen och för att på ett enhetligt sätt beskriva drivkrafter och orsaker till miljöproblemen,
- utarbeta förslag till system och rutiner som krävs för att rådet ska kunna ge samma budskap i olika rapporteringar,
- så långt möjligt utnyttja och sammanställa befintligt underlag från olika källor för att belysa kostnader och målkonflikter.

Följder

I mars 2005 lämnades Riksrevisionens styrelses redogörelse 2004/05: RRS21 angående miljömålsrapporteringen till riksdagen. Styrelsen ansåg det angeläget att resultaten av Riksrevisionens granskning beaktades av riksdagen i samband med riksdagens kommande behandling av den aviserade miljöpropositionen.

I miljömålsproposition 2004/05:150 och budgetproposition 2005/06:1 framhöll regeringen att den i stort delade Riksrevisionens uppfattning och att den i miljömålspropositionen hade aviserat en översyn av miljömålsarbetet. Bland annat redovisades att vissa av de aspekter på miljöbalkens utformning som Riksrevisionen nämnt i sin rapport behandlades i Miljöbalkskommitténs betänkande Miljöbalkens sanktionssystem och hänsynsregler (SOU 2004:37) som var under beredning i Regeringskansliet., m.m.

I betänkande 2005/06:MJU3 föreslog miljö- och jordbruksutskottet att Riksrevisionsstyrelsens redogörelse skulle läggas till handlingarna.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) redovisas en rad åtgärder. Regeringen anger sin avsikt att överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer och därefter återkomma till riksdagen med förslag på lämpiga åtgärder.

RiR 2005:2 Tillväxt genom samverkan – Högskolan och det omgivande samhället

Rekommendationer

Regeringen bör överväga

- att förtydliga och definiera samverkansuppgiften genom att utarbeta tydliga mål för vad som bör åstadkommas,
- att förbättra uppföljningen av lärosätenas samverkansarbete samt i detta sammanhang särskilt se över målformuleringarna och återrapporteringskraven i regleringsbrevet beträffande uppdragsutbildningen och lärosätenas arbete i de regionala tillväxtprogrammen,
- att vidta åtgärder som möjliggör en tydlig och konkret redovisning till riksdagen vad gäller utvecklingen av samverkansuppgiften,
- att vidta åtgärder för att erfarenheter av samverkan ska få genomslag i det akademiska meriteringssystemet samt
- att inom ramen för det finansieringssystem för kommersialisering av innovationer som presenterades i budgetpropositionen för 2005 tillse att finansieringssituationen för lärosätenas holdingbolag får en lösning som ger dem möjlighet till en mer långsiktig planering och utveckling.

Universitet och högskolor bör överväga

- att vidta åtgärder som förtydligar och utvecklar arbetet med samverkansuppgiften och i detta sammanhang särskilt se över innehållet i och uppföljningen av strategier och handlingsplaner som ska styra samverkansarbetet,
- att vidta åtgärder som bättre integrerar samverkansuppgiften i forskarutbildningen och förbättrar de forskarstuderandes möjligheter att samverka samt
- att stärka och utveckla sitt arbete i de regionala tillväxtprogrammen och med uppdragsutbildningen.

Följder

I maj 2005 lämnades Riksrevisionens styrelses redogörelse angående högskolans samverkan med det omgivande samhället (2004/05:RRS23).

I budgetproposition 2005/06:1 redovisades rapport RiR 2005:2 och vidtagna och planerade åtgärder på området.

Utbildningsutskottet föreslog i betänkande 2005/06:UbU1 att riksdagen skulle lägga Riksrevisionens styrelses redogörelse till handlingarna samt avslog samtliga motioner med hänvisning till att regeringen redan vidtagit, eller planerade, olika åtgärder på området.

RiR 2005:3 Arbetslöshetsförsäkringen – kontroll och effektivitet

Rekommendationer

- AMS bör att införa en nämnd vid arbetsförmedlingen som beslutar om och formellt svarar för alla ifrågasättanden, i stället för att detta görs av enskilda arbetsförmedlare. Utöver detta krävs en skärpt regeltillämpning samt att övriga nedanstående rekommendationer beaktas.

- Vad avser arbetsförmedlingen bör AMS uppdra åt länsarbetsnämnderna att tillse att det tydligare framgår i handlingsplanerna vad som utgör lämpligt arbete/program (inklusive tydlig beskrivning av eventuella begränsningar i den sökandes arbetsförhet och sökområde) samt att dessa kontinuerligt uppdateras.
- Vad avser arbetsförmedlingen bör Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) i samråd med AMS utfärda föreskrifter för när anvisningar till lämpligt arbete ska ske.
- Regeringen bör i regleringsbrev ange att regeln att anvisningar ska följas upp tillämpas strikt.
- Regeringen bör tillse att arbetsförmedlingen ges direktåtkomst till arbetslöshetskassans uppgifter om den sökande uppbär eller söker arbetslöshetsersättning.
- AMS bör tillse att arbetsförmedlingen med hjälp av denna direktåtkomst alltid kontrollerar att den sökande uppbär eller söker ersättning innan ett meddelande om ifrågasatt ersättningsrätt skickas till den sökandes arbetslöshetskassa. Detta inkluderar även att alltid kontrollera om den sökande deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program, såsom arbetsmarknadsutbildning, eller har avanmälts som sökande av arbetsförmedling.
- Arbetslöshetskassorna genom sin samorganisation (SO) rekommenderas att införa ett gemensamt effektmål om utredningstidens längd.
- Arbetslöshetskassorna genom SO rekommenderas att införa ett system som säkerställer att avslutade ifrågasättandeärenden, efter att eventuell överklagandeperiod har löpt ut, direkt inrapporteras till tillsynsmyndigheten IAF (verksamhetsstatistiken skulle därmed bli mer rättvisande).
- Arbetslöshetskassorna genom SO rekommenderas att (utifrån AMS regelböcker kring försäkringsrättsliga bestämmelser) utarbeta en gemensam och användarvänlig checklista för utredning av ifrågasättandeärenden. Om så är lämpligt kan sedan den gemensamma checklistan vidareutvecklas av den enskilda kassan.
- Regeringen bör tillse att kassorna ges tillgång till för ersättningsärenden relevant information ur de sökandes individuella handlingsplaner.
- IAF bör kontinuerligt tillse att de ärenden som tidigare har inrapporterats som ”utan åtgärd” men där annat beslut fattas vid ett senare tillfälle, direkt inrapporteras till och statistikförs vid IAF,
- IAF bör även i övrigt sträva efter en mer rättvisande statistik över ifrågasättanden och sanktioner.

Följder

Riksrevisionens styrelse föreslog i framställning 2004/05:RRS22 angående arbetslöshetsförsäkringen – kontroll och effektivitet tillkännagivanden till regeringen om att regeringen borde vidta åtgärder för att åstadkomma skärpt regelefterlevnad hos de aktörer som ansvarar för arbetslöshetsförsäk-

ringen samt om att regeringen ska följa upp regelefterlevnaden inom arbetslöshetsförsäkringen och återkomma till riksdagen med en redogörelse för resultaten av denna uppföljning.

I budgetproposition 2005/06:1 ansåg regeringen att Riksrevisionens bedömning och rekommendationer ligger i linje med det pågående utvecklingsarbetet och ska beaktas av AMV i det fortsatta arbetet. Regeringen gav i mars 2005 AMS i uppdrag att vidta åtgärder för att säkerställa en mer likartad tillämpning av arbetslöshetsersättningen.

I betänkande 2005/06:AU5 avstyrkte arbetsmarknadsutskottet framställningen. Utskottet konstaterade att regeringen vidtagit åtgärder för att komma till rätta med bristerna i tillämpningen av arbetslöshetsförsäkringen och det regelverk som anknyter till försäkringen. Det som gjordes var i linje med de rekommendationer som finns i Riksrevisionens granskning och som ligger till grund för de förslag som styrelsen har lagt fram. Utskottet utgick från att regeringen vid lämpligt tillfälle återkommer till riksdagen med en redovisning av de åtgärder som vidtagits.

RiR 2005:4 Miljögifter från avfallsförbränningen – hur fungerar tillsynen

Rekommendationer

- Regeringen bör ta initiativ till närmare preciseringar av miljöbalkens krav för att på så sätt förbättra förutsättningarna för de operativa tillsynsmyndigheterna att kontrollera efterlevnaden av regelverket och möjliggöra att en fortlöpande bedömning av tillståndsvillkoren kommer till stånd. Behovet av preciseringar gäller bl.a. tillämpningen av de allmänna hänsynsreglerna på förbränningsanläggningar och deponier, så att miljökraven på dessa blir tillräckligt tydliga. Behovet gäller även utformningen av rapporteringsregler för anläggningarna.
- Naturvårdsverket bör överväga åtgärder för att förbättra verkets kunskaper om kvaliteten på den operativa tillsynen enligt miljöbalken på avfallsområdet. Detta mot bakgrund av att det nu har gått sex år sedan miljöbalken trädde i kraft den 1 januari 1999. Tillsyn ska enligt miljöbalken utövas ”i nödvändig utsträckning”. Detta ställer krav på att utvärderingar görs som bedömer den utförda tillsynen i förhållande till hur väl egenkontrollen fungerar. På motsvarande sätt bör Naturvårdsverket även utvärdera tillsynen inom andra branscher som är betydelsefulla för miljömålen, för att därmed förbättra möjligheten att ge stöd och råd och att samordna de operativa tillsynsmyndigheterna.

Följder

Riksrevisionens styrelse lämnade i maj 2005 en redogörelse angående tillsynen av miljöavgifter vid avfallsförbränning (2004/05:RRS24). Styrelsen ansåg det angeläget att Riksrevisionens granskning beaktades i samband med riksdagens kommande behandling av den aviserade miljöpropositionen.

Redogörelsen behandlades under hösten 2005 i betänkande 2005/06:MJU3 tillsammans med proposition 2004/05:150 Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag. Miljö- och jordbruksutskottet framhöll att Riksrevisionens styrelse presenterat sin redogörelse efter det att regeringen presenterat miljöpropositionen. Utskottet konstaterar emellertid att regeringen i propositionen ingående behandlar flera av de frågor och problem som Riksrevisionens styrelse tagit upp. Därutöver behandlade regeringen dessa frågor i budgetpropositionen för år 2006 (prop. 2005/06:1, volym 11, utg.omr. 20 s. 60 f.) Utskottet konstaterade sammanfattningsvis att kritiken i Riksrevisionens rapport krävde handlande och att det inom Regeringskansliet pågick arbete med de frågeställningar som Riksrevisionen aktualiserat. Med det anförda föreslog utskottet att riksdagen skulle lägga riksrevisionens styrelses redogörelse 2004/05:RRS24 till handlingarna.

RiR 2005:5 Från invandrarpolitik till invandrarpolitik

Rekommendationer

- Regeringen bör precisera och förtydliga innebörden av de integrationspolitiska målen inom olika samhällsområden och nivåer.
- Regeringen bör begränsa förekomsten av generellt formulerade uppdrag i regleringsbreven om att myndigheten ska beakta den etniska och kulturella mångfalden vid utformandet och genomförandet av verksamheten.
- Regeringen bör tydligare följa den integrationspolitiska samhällsutvecklingen inom hela samhället och inte endast inom ett fåtal områden.
- Regeringen bör ge alla berörda myndigheter i uppdrag att analysera de integrationspolitiska effekterna av myndigheternas generella insatser.
- Regeringen bör förtydliga Integrationsverkets roll så att rollen överensstämmer med riksdagens och regeringens beslut och intentioner.
- Regeringen behöver tydligare och årligen följa hur myndigheterna efterlever förordning 1986:856 och 7 § verksförordningen.
- Regeringen bör tydligare följa att myndigheterna inte genomför säråtgärder som riktas utifrån invandrarskap annat än under individens första tid i Sverige.

Avslutningsvis ville Riksrevisionen uppmärksamma riksdagen på att det fanns behov av att tydliggöra att säråtgärder riktade utifrån invandrarskap *ska* begränsas till individens första tid i Sverige. I annat fall finns risken att gränsdragningen mellan invandrarpolitiken och integrationspolitiken förblir diffus.

Följder

Riksrevisionens styrelse föreslog i augusti 2005 i framställning 2005/06: RRS2 ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen skulle återkomma med förslag till förtydligande av de integrationspolitiska målen samt förbättra återrapporteringen till riksdagen.

I betänkande 2005/06:SfU6 avstyrkte socialförsäkringsutskottet Riksrevisionens styrelses framställning. Utskottet noterade att regeringen i budgetpropositionen för 2006 redovisade ett samlat system för uppföljning av integrationspolitiken, bestående bl.a. av 24 konkreta mål inom olika områden. De flesta av målen innebär en konkretisering av det övergripande målet om lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Regeringen redovisade också 69 indikatorer för uppföljning av måluppfyllelsen. Berörda myndigheter har fått i uppdrag att följa upp indikatorerna, och Integrationsverket ska genomföra samlade analyser av utvecklingen. Utskottet såg också positivt på att regeringen har gett alltfler myndigheter uppdrag som syftar till att integrationspolitikens mål ska uppnås. I regleringsbreven för 2006 hade 55 centrala myndigheter fått sådana särskilda uppdrag eller återrapporteringskrav. Även ett stort antal regionala och lokala myndigheter såsom länsstyrelser och kulturinstitutioner hade fått integrationspolitiska uppdrag. Utskottet såg detta som uttryck för att regeringen förstärkt sin styrning av myndigheterna i syfte att uppnå målen för integrationspolitiken och bedömer därmed att regeringen på ett tillfredsställande sätt tillgodosett förslagen från Riksrevisionens styrelse.

Utskottet noterade att en parlamentarisk kommitté har fått i uppdrag att se över integrationspolitikens mål, inriktning, organisation och effektivitet (dir. 2005:94). I uppdraget ingår bl.a. att analysera och bedöma hur den nuvarande organisationen för integrationspolitiken fungerar och lämna förslag till hur den kan förbättras och effektiviseras. Behovet av ytterligare förändringar av regeringens styrning av integrationspolitiken övervägdes alltså inom ramen för kommitténs arbete. Regeringen menade att det fanns anledning att noga följa utvecklingen avseende aspekter, som bl.a. omfattade modersmål, religion, identitet och uppväxtmiljö. Utskottet delar denna bedömning. Även i detta avseende låg det inom ramen för översynen av integrationspolitiken att överväga behovet av förändringar.

Med det anförda bedömde utskottet att det Riksrevisionens styrelse framställt om regeringens styrning av integrationspolitiken har tillgodosetts.

RiR 2005:6 Regionala stöd – styrs de mot ökad tillväxt?

Rekommendationer

Regeringen bör överväga

- att formulera mer konkreta och uppföljningsbara mål för stödformerna, särskilt på verksamhetsgrensnivån. De uppföljningsbara målen bör även bättre spegla de olika aspekterna av begreppet hållbar tillväxt,
- att formulera målen så att dessa är lika för alla myndigheter som beslutar om ett visst stöd,
- att utveckla återrapporteringskraven för företagsstöd så att den ekonomiska och den ekologiska dimensionen ingår i återrapporteringen,

- att utveckla återrapporteringskraven och indikatorerna för företagsstöden så att dessa består av krav på redovisning av verkliga utfall,
- att utforma återrapporteringskraven för projektverksamheten på ett sådant sätt att de kan ge en samlad bild av utfallet av de anslagsmedel som används till projektverksamhet. Det bör t.ex. redovisas hur stor del av projektmedlen som är offentligt finansierade och där offentlig sektor är mottagare av stödet,
- att bättre anpassa innehållet i förordningarna för stödformerna till mål- och resultatstyrningen. Vidare bör övervägas att utforma könskvoteringsvillkoret i förordningarna för regionalt utvecklingsbidrag och sysselsättningsbidrag som ett mål på aggregerad nivå,
- att utveckla den årliga informationen till riksdagen rörande både företagsstöd och projektverksamhet så att resultat och effekter i förhållande till uppsatta mål redovisas. I detta ligger också att utveckla redovisningssystemen så att information ges om stöd beslutade under tidigare år.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i augusti 2005 en redogörelse angående styrningen av regionala stöd till riksdagen (2005/06:RRS3).

I budgetproposition 2005/06:1 var regeringens bedömning att det utvecklingsarbete som pågick, åtgärder som genomförts och som kommer att genomföras låg väl i linje med många av Riksrevisionens rekommendationer i rapport 2005:6. Regeringen redovisade utförligt detta utvecklingsarbete och dessa åtgärder.

I betänkande 2005/06:NU behandlade näringsutskottet Riksrevisionens styrelses framställning. Utskottet välkomnade Riksrevisionens granskning och ansåg att det var värdefullt att styrningen av regionala stöd genomlyses på det här sättet. Som framgick av budgetpropositionen bedrev regeringen ett arbete med att förbättra möjligheterna till uppföljning av de olika anslagen. Regeringen hade i budgetpropositionen förbättrat redovisningen av de regionala projektmedlen till riksdagen. Enligt utskottets uppfattning borde de åtgärder som regeringen redovisat i budgetpropositionen leda till att riksdagen får ett än mer fullödigt beslutsunderlag framgent. När det gäller målformuleringarnas inriktning på hållbar tillväxt konstaterade utskottet dels att verksamhetsområdet Kapitalförsörjning för regional näringslivsutveckling fått ett nytt mål, dels att syftena med vissa selektiva regionala företagsstöd omformulerats i denna riktning. Dessutom meddelade regeringen i budgetpropositionen sin avsikt att se över målen för verksamhetsgrenarna i regleringsbreven. Med det anförda föreslog utskottet att riksdagen skulle lägga redogörelsen till handlingarna och att motionsyrkandena avslås.

RiR 2005:7 Ökad tillgänglighet i sjukhusvården? Regeringens styrning och uppföljning

Rekommendationer

Inför den fortsatta satsningen på förbättrad tillgänglighet i hälso- och sjukvården bör regeringen se till att landstingens redovisningar är av sådan kvalitet att en nationell uppföljning är möjlig.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i augusti 2005 redogörelsen 2005/06: RRS4 angående ökad tillgänglighet i sjukvården.

I budgetproposition 2005/06:1 framhölls att med anledning av den kritik som framförts hade regeringen i överenskommelsen med Landstingsförbundet om en fortsatt satsning på tillgänglighet och införande av en nationell vårdgaranti, tydligt tryckt på vikten av en noggrann uppföljning. Regeringen skulle också ge Socialstyrelsen i uppdrag att följa upp och utvärdera såväl tillgänglighetssatsningen som vårdgarantin.

I betänkande 2005/06:SoU1 föreslog socialutskottet att redogörelsen skulle läggas till handlingarna. Ett av målen för hälso- och sjukvården är att tillgängligheten ska förbättras. Utskottet instämde därför i Riksrevisionens styrelses synpunkt att tillgängligheten inom sjukhusvården borde kunna mätas och följas upp på nationell nivå så att jämförelser kunde göras mellan olika sjukvårdshuvudmän och vårdgivare. Liksom styrelsen ansåg utskottet att detta borde beaktas i den fortsatta satsningen på nationell vårdgaranti och förbättrad tillgänglighet i hälso- och sjukvården.

RiR 2005:8 Höga chefers/befattningshavares representation och förmåner i statliga bolag och stiftelser

Rekommendationer

De statliga bolagen och de stiftelser som bildats av staten bör överväga att

- skriftligen fastställa en policy för representation anpassad till den situation som gäller för det enskilda bolaget/stiftelsen,
- regelmässigt följa upp och bedöma om den representation som utförs följer fastställa regler och att denna uppföljning så långt som möjligt utförs av personal som inte är underställd de personer som deltagit i representationen,
- såvitt möjligt undvika en situation där den som representerat också attesterar underlagen,
- införa kontroller som säkerställer att eventuella förmåner avseende parkering, flyg-/hotellbonus och liknande blir föremål för förmåns-beskattning,
- bedöma om det finns behov av en policy avsedd för att motverka risken för – oavsiktliga eller avsiktliga – mutor och bestickning.

Följder

I juni 2005 beslöt Riksrevisionens styrelse att lägga rapporten till handlingarna.

I budgetproposition 2005/06:1 noterades att Riksrevisionens rekommendationer med anledning av granskningen riktas mot de statliga bolagen och stiftelserna. Regeringen fann av den anledningen inte skäl att här kommentera granskningsresultatet.

RiR 2005:9 Statens bidrag för att anställa mer personal i skolor och fritidshem

Rekommendationer

- Skolverket bör kontrollera kommunernas underlag mer ingående. Detta gäller särskilt när kommunerna har gjort revideringar som innebär att kommunerna undgår en reducering av bidraget.
- Skolverket bör införa enhetliga anvisningar. Detta gäller särskilt för kommunernas redovisning av övrig personal och barn i fritidshem.
- Skolverket bör villkora bidraget till friskolorna genom krav på insyn i friskolornas verksamhet för att dessa ska kunna få bidrag.
- Skolverket bör tillämpa ovanstående rekommendationer även vid hanteringen av bidraget till personalförstärkningar i förskolan.
- Skolverket bör kontrollera tidigare års underlag för de utbetalningar som har gjorts till Haninge, Västervik, Tingsryd, Älmhult, Leksand, Lund och Uppsala. Skolverket bör pröva om dessa kommuner ska betala tillbaka hela eller delar av de belopp som betalats ut.

Riksrevisionen anser att regeringen

- ska remissbehandla förslag till specialdestinerade bidrag, åtminstone när det rör sig om betydande bidragsbelopp och många berörda organisationer,
- i beredningen av specialdestinerade bidrag ska utreda om bidraget är förenligt med balanskravet, andra lagar, förordningar och beslut av riksdag och regering – ett specialdestinerat bidrag bör inte försvåra den långsiktiga styrningen för mottagaren.

Riksrevisionen föreslår att regeringen

- följer upp specialdestinerade bidrag så att resultatet som mäts överensstämmer med målet för bidraget,
- tar beslut om förordningar i god tid före ikraftträdandet,
- anpassar tidpunkter för utbetalning med de mottagande organisationernas ordinarie budgetprocess,

- endast begär in underlag från mottagarna som används som beslutsunderlag och kontrolleras, så att uppgiftslämnandet inte ses som onödigt betungande administration – det måste finnas ett tydligt samband mellan krav på inlämnande av uppgifter och uppgifternas funktion som beslutsunderlag,
- endast tillämpar styrformen med specialdestinerat bidrag i de fall det går att säkerställa att bidraget går till vad det är avsett för.

Riksrevisionen föreslår att Skolverket

- tar beslut om anvisningar i god tid före ikraftträdandet.

Följder

I augusti 2005 överlämnade Riksrevisionens styrelse redogörelsen (2005/06: RRS5) angående statens bidrag till personalförstärkningar i skolor och fritidshem till riksdagen.

I budgetproposition 2005/06:1 framhöll regeringen att den beslutat om en förordning för bidraget. Utifrån denna hade Skolverket fått till uppgift att administrera och följa upp bidraget. Skolverket har publicerat riktlinjer för administration och uppföljning av bidraget, och en första del av bidraget har betalats ut till landets kommuner. Skolverket kommer även att utfärda föreskrifter som förtydligar hur det kommer att följa upp bidraget. I sitt arbete är det naturligt att Skolverket beaktar de synpunkter och rekommendationer Riksrevisionen lämnat i sin granskning av personalförstärkningsbidraget till skola och fritidshem (RiR 2005:9).

Regeringen bedömde att förutsättningarna var mycket goda för att bidraget till förskolan skulle få avsedd effekt och att det skulle uppfattas som ändamålsenligt utformat. Hur personalförstärkningen kommer att påverka förskolans kvalitet bestäms dock till slut av hur kommunerna väljer att använda det. Det är kommunen som är huvudman för förskolan och som bäst kan bedöma hur bidraget skall användas för att ge bästa resultat utifrån de lokala förutsättningarna.

Redogörelsen behandlades av utbildningsutskottet i betänkande 2005/06: UbU1. Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga Riksrevisionens styrelses redogörelse till handlingarna. Utskottet ansåg självfallet att målen för ett specialdestinerat bidrag, liksom för all annan verksamhet, skall vara tydliga och möjliga att följa upp. Utskottet delade dock inte Riksrevisionens styrelses uppfattning att målet för bidraget till personalförstärkningar i skolor och fritidshem är otydligt och inte heller svårt att följa upp. Bidragets syfte är att göra det möjligt att öka antalet anställda i skolor och fritidshem, något som kommunerna i den ekonomiska situation de befann sig i när bidraget beslutades, hade haft svårt att klara utan bidraget. När det gäller de långsiktiga effekterna på skolans resultat var det enligt utskottets uppfattning för tidigt att göra en fullständig analys av hur statsbidragen påverkat måluppfyllelsen i skolan. Utskottet menade emellertid att den nedskärning av resurserna till skolan som var en följd av budgetsaneringarna under 1990-talet varit till allvarligt förfång för elevernas möjlighet att nå

målen i grundskolan. Avsikten med de riktade statsbidragen till personalförstärkningar i skolan var att vända utvecklingen, och detta har i denna del varit framgångsrikt. Slutligen noterade utskottet att regeringen utgått ifrån att Skolverket drar nytta av granskningen när det gäller den fortsatta hanteringen av bidraget till personalförstärkning i skolor och fritidshem respektive i förskolan, en utgångspunkt som delades av utskottet.

RiR 2005:10 Samordnade inköp

Rekommendationer

Regeringen bör se över systemet för statlig inköpssamordning i sin helhet. Utgångspunkten för översynen borde vara att sträva efter en effektiv organisation. Organisationen borde vara inriktad på att sluta ramavtal på väsentliga områden i syfte att nyttja statens möjligheter till besparingar på bästa sätt.

Följder

I november 2005 överlämnade Riksrevisionens styrelse redogörelse 2005/06: RRS9 angående den statliga inköpssamordningen till riksdagen.

I budgetproposition 2005/06:1 redovisades att det i rapporten angetts att regeringens styrning av den statliga inköpsverksamheten var svag, att Statskontorets redovisningar brister i kvalitet samt att formella beslut saknas från regeringens sida. Enligt Riksrevisionen räckte inte de underlag som finns för att besvara frågan om vilka besparingar inköpssamordningen leder till. Regeringen hade tillsatt en organisationskommitté (Fi 2005:65) som ska vidta de åtgärder som krävs för bildandet av en ny förvaltningspolitisk myndighet. I myndighetens uppgifter skulle ingå att samordna upphandlingen på IKT-området medan ansvaret för inköpssamordningen, som tidigare legat på Statskontoret, överfördes till Ekonomistyrningsverket. Regeringen avsåg att se över frågan om den statliga inköpssamordningen och vilka ytterligare insatser som bör vidtas för att förbättra styrningen och effektivisera verksamheten.

I betänkande 2005/06:FiU19 föreslogs att Riksrevisionens styrelses redogörelse skulle läggas till handlingarna. Två motioner som väckts med anledning av redogörelsen avstyrktes med hänvisning till att de åtgärder som vidtagits innebär att de krav på en översyn av den statliga inköpssamordningen som framställts i motionerna i huvudsak har tillgodosetts.

I budgetpropositionen för 2007 (bet. 2006/07:1) anges att rapporten Samordnade inköp (RiR 2005:10) för närvarande bereds i Regeringskansliet.

RiR 2005:11 Bolagisering av Statens järnvägar

Rekommendationer

Regeringen föreslås överväga att

- säkerställa att transparenta och grundliga berednings- och beslutsprocesser finns på plats redan initialt vid ombildningar,
- kapitalisera statliga bolag långsiktigt,
- utveckla nomineringsprocessen för bolagsstyrelser,
- styra statliga bolag med aktiebolagsrättsligt giltiga direktiv,
- tydliggöra den långsiktiga regleringen av järnvägssektorn.

Följder

Riksrevisionens styrelse föreslog i framställning 2005/06:RRS6 angående bolagiseringen av Statens järnvägar tillkännagivanden till regeringen om att regeringen i samband med eventuella framtida ombildningar av statlig verksamhet till bolag säkerställer att bildandet av statliga bolag styrs av transparenta och grundliga berednings- och beslutsprocesser samt kapitaliserar de nybildade bolagen långsiktigt.

I budgetproposition 2005/06:1 framhöll regeringen vad gäller rekommendationerna angående nomineringsprocessen samt frågan om styrning av bolagen att regeringen får hänvisa till vad som anförts ovan angående dessa frågor under Regeringens förvaltning och styrning av sex statliga bolag (RiR 2004:28).

Riksrevisionen hade pekat på att villkoren för de nya statliga järnvägsbolagen inte varit gynnsamma då företagen blev underkapitaliserade. Riksrevisionen hade ifrågasatt om bolagiseringen av Statens järnvägar stod i överensstämmelse med statens ägarpolicy vars uttalade ambition är att skapa långsiktiga lösningar. När det gäller frågan om bolagens kapitalisering konstaterade regeringen att vid tidpunkten för bolagiseringen fanns ett tillfredställande ekonomiskt underlag från såväl affärsverkets ledning som från de externa finansiella rådgivarna. Regeringen gjorde vid tidpunkten för bolagiseringen en sammanvägning av olika faktorer i underlagen vilket ledde till vad som bedömdes vara en rimlig kapitalisering. Regeringens ambition var att agera som en långsiktig ägare med uthållighet och ansvarstagande. Regeringens förvaltning syftar till att de statligt ägda bolagen över tiden har en effektiv kapitalstruktur. Prövning och ställningstaganden om kapitalisering, och nivån på en effektiv kapitalstruktur, måste göras kontinuerligt mot bakgrund av omvärldsförändringar och förändrade verksamhetsförutsättningar för bolagen. Detta innebär att en mängd interna och externa faktorer avseende bolagen beaktas och värderas, vilket kan leda till bedömningen att ett bolag har behov av att tillföras ytterligare kapital eller utdela kapital.

Riksrevisionens styrelses framställning avstyrktes i betänkande 2005/06: NU9. Utskottet ansåg – i likhet med trafikutskottet som har yttrat sig till näringsutskottet – att det var värdefullt att Riksrevisionen hade genomfört den aktuella granskningen. I samband med riksdagens beslut våren 2000 om bolagiseringen underströk trafikutskottet att det var angeläget med en omsorgsfull uppföljning och utvärdering av de nya SJ-företagens ekonomiska utveckling. Utskottet hänvisade till att det inom Regeringskansliet

utarbetades riktlinjer som bl.a. innebär krav på en mer enhetlig dokumentation som underlag för de beslut som fattas. Sådana riktlinjer kunde förväntas komma att bidra till ökad tydlighet och stärka den interna kontrollen och möjligheten till extern granskning. Detta arbete borde, enligt utskottet, drivas vidare. Beträffande frågan om kapitalisering av statliga bolag konstaterade utskottet att vid tidpunkten för bolagiseringen av Statens järnvägar fanns det, enligt uppgift, ett tillfredsställande underlag avseende det ekonomiska läget för bolaget, vilket gav grund för bedömningen att kapitaliseringen av bolaget var tillräcklig. Utskottet noterade vidare med tillfredsställelse en beslutad översyn som omfattade bl.a. hur en effektivt utformad ägarförvaltning av de statligt hel- och delägda bolagen bör utformas och en prövning av i vilka fall och hur ägaranvisningar bör utformas för de statligt ägda bolagen.

RiR 2005:12 Uppsikt och tillsyn i samhällsplaneringen – intention och praktik

Rekommendationer

Regeringen bör överväga att

- föreslå att bestämmelsen i plan- och bygglagen (PBL) om att samtliga kommuner ska aktualitetspröva sin översiktsplan ska upphävas, ändras eller förtydligas,
- ge Boverket i uppdrag att utvärdera hur länsstyrelserna medverkar i den kommunala planeringen. Genom att sprida erfarenheter och goda exempel från länsstyrelserna kan Boverket verka för enhetlighet och likformighet i statens agerande,
- se över de resurs- och kompetensmässiga förutsättningarna för länsstyrelsernas planfunktioner att kunna ta sitt ansvar i fråga om helhetsbedömningar och sammanvägningar av de statliga intressena i planärenden,
- uppdra åt Boverket att ta initiativ till och följa hur länsstyrelserna på ett mer systematiskt sätt kan sammanställa och avrapportera de brister och problem i planeringen som man upptäcker i samband med plansamråden,
- ta initiativ till att förtydliga länsstyrelsens och Boverkets tillsyns- respektive uppsiktsansvar över planväsendet,
- i återredovisningen till riksdagen om utvecklingen inom planväsendet beskriva förutsättningarna och det nuvarande läget i myndigheternas arbete med att göra sin uppsikt och tillsyn till de verktyg som förutsattes när PBL infördes,
- undersöka vilka konsekvenser som det stora antalet regeringsuppdrag kan få för Boverkets arbete med att följa upp planväsendet och tillämpningen av PBL,
- uppdra åt Boverket att årligen informera regeringen om Planforums verksamhet och de effekter som verksamheten bedöms ge,

- uppmärksamma och undersöka bakgrunden till ökningen av antalet upphävda detaljplaner.

Boverket bör överväga att

- tillsammans med länsstyrelserna se över hur formerna för samverkan och erfarenhetsåterföring mellan myndigheterna kan utvecklas. Boverket bör överväga att utveckla en klar och tydlig kontaktstruktur gentemot länsstyrelserna,
- på ett systematiskt sätt sammanställa förekommande problem och brister i den fysiska planeringen med hjälp av bl.a. länsstyrelserna,
- uppmärksamma och pröva hur arbetet med att ge ut råd och tillämpningsföreskrifter till ny lagstiftning m.m. kan effektiviseras,
- redovisa effekterna av sitt uppsiktsarbete.

Länsstyrelserna bör överväga att

- regelbundet avrapportera brister och problem i såväl översikts- som detaljplaneringen till Boverket.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade den 12 oktober 2005 redogörelsen 2005/06:RRS7 angående Boverkets och länsstyrelsernas roll i den fysiska planeringen till riksdagen.

I budgetpropositionen för år 2006 (prop. 2005/06:1) framhölls att Riksrevisionen på eget initiativ överlämnat sin rapport för kännedom tillPBL-kommittén. Av väsentlig betydelse för de frågor Riksrevisionen tagit upp var även den pågående beredningen av Tillsynsutredningens förslag (SOU 2004:100). I avvaktan på beredningen av PBL-kommitténs och Tillsynsutredningens förslag skulle regeringen i sambandmed beslut om regleringsbrev för Boverket och länsstyrelserna överväga behovet av särskilda uppdrag med anledning av Riksrevisionens iakttagelser och med beaktande av de initiativ som Boverket redan tagit upp. Regeringen avser också att successivt förbättra rapporteringen till riksdagen i planfrågor. Redovisningen under verksamhetsområde Samhällsplanering och bebyggelseutveckling i denna budgetproposition är ett steg i den riktningen.

Bostadsutskottet föreslog i februari 2006 att redogörelsen skulle läggas till handlingarna (2005/06:BoU7). Bostadsutskottet redovisade pågående och aviserade åtgärder på området och gjorde mot bakgrund av insatserna bedömningen att det pågående utvecklingsarbetet och regeringens ställningstaganden avseende Boverkets och länsstyrelsernas roll i den fysiska planeringen inte borde föregripas. Redan vidtagna åtgärder låg väl i linje med såväl Riksrevisionens överväganden som stora delar av motionärernas förslag.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) framhölls att Riksrevisionens rapport (RiR 2005:12) om brister i uppsikten och tillsynen i samhällsplaneringen har beaktats genom de olika och samverkande processer som initierats med stöd av regleringsbreven till Boverket och länsstyrel-

serna. Nästa steg blir att dra slutsatser av de resultat och förslag till åtgärder som kommer att redovisas, men bedömningen är att redan den samverkansprocess som nu påbörjas med anledning av de ömsesidiga uppdragen kommer att ge ett mervärde i sig. Avsikten är att, med stöd av den inomstatliga dialog som nu är under utveckling mellan Regeringskansliet, Boverket och länsstyrelserna, skaffa en bättre överblick över den fysiska planeringen och successivt förbättra rapporteringen till riksdagen i planfrågor. Redovisningen under verksamhetsområde Samhällsplanering och bebyggelseutveckling i denna budgetproposition är ett steg i den riktningen.

RiR 2005:13 Riksrevisionens årliga rapport 2005

Rekommendationer

Regeringen bör överväga att

- förbättra informationsvärdet i de budgetpolitiska dokument som överlämnas till riksdagen,
- tillämpa budgetlagen strikt,
- utveckla en långsiktig strategi för en mer konsekvent styrning av myndigheterna samt
- förbättra möjligheterna till insyn och kontroll av förvaltningen av de statliga bolagen.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i september 2005 redogörelsen (2005/06:RRS1) angående Riksrevisionens årliga rapport 2005.

I budgetpropositionen 2005/06:1 kommenterade regeringen den årliga rapporten. Med anledning av kritiken ville regeringen anföra att stöd till företag och kommuner redovisas i huvudsak på statsbudgetens utgiftssida. Det förekommer emellertid även stöd på statsbudgetens inkomstsida, s.k. skatteutgifter. Förfarandet kan visserligen anses avvika från huvudregeln om bruttoredovisning i 17 § första stycket lagen om statsbudgeten. Stödet lämnas dock med stöd av annan lag. Det fanns anledning att närmare överväga hur bl.a. intäkter som myndigheterna förfogar över från avgifter ska bli föremål för budgetprövning. Finansdepartementet hade för avsikt att initiera ett utredningsarbete inom avgiftsområdet under hösten 2005. När det gäller informationens kvalitet i Årsredovisningen för staten pågick ett ständigt förbättringsarbete. Ett exempel är redovisningen av statliga garantier, där regeringen givit Riksgäldskontoret i uppdrag att utreda hur det är möjligt att ta fram en sammanställning över statens samlade risktagande. Ett annat exempel på den fortlöpande utvecklingen av statsbudgeten, och därmed i förlängningen årsredovisningen, är att ändra utformningen av redovisningen av statsbudgetens inkomster. Det är angeläget att riksdagen får del av en resultatredovisning som speglar de effekter och resultat som uppnåtts inom olika verksamhetsområden. En fortsatt dialog mellan regeringen och riksdagen i dessa frågor är därför av stort värde. Arbetet med att

utveckla den ekonomiska styrningen i staten i syfte att bl.a. göra det möjligt att lämna en ändamålsenlig resultatredovisning till riksdagen måste dock ses i ett långsiktigt perspektiv. Det återstår ett icke obetydligt utvecklingsarbete med att precisera mål och resultatmått/-indikatorer innan det är möjligt att fullt ut redovisa information om effekter och resultat inom skilda områden.

Finansutskottet föreslog i betänkande 2005/06:FiU15 att redogörelsen från Riksrevisionens styrelse skulle läggas till handlingarna. Utskottet kunde konstatera att jämfört med föregående års budgetproposition hade regeringen fördjupat redovisningen av åtgärder föranledda av Riksrevisionens iakttagelser. Totalt har Riksrevisionen lämnat 23 granskningsrapporter inom effektivitetsrevision sedan förra årets budgetproposition. Samtliga dessa refereras i budgetpropositionen. För drygt hälften av rapporterna hade regeringen redovisat åtgärder för en större del av Riksrevisionens förslag.

Utskottet ansåg att någon form av klargörande skrivning i budgetpropositionen om regeringen anser att ett visst granskningsärende är färdigbehandlat vore värdefullt. För pågående eller kommande arbeten borde i möjligaste mån en tidsram anges. Sådana skrivningar skulle lämpligen läggas i anslutning till den övergripande redogörelsen för Riksrevisionens granskning i volym 1. Utskottet förväntade sig att regeringen i nästa års budgetproposition förtydligade redogörelsen i dessa avseenden.

Utskottet ansåg vidare att Riksrevisionens rekommendation till regeringen om att förbättra informationsvärdet i de budgetpolitiska dokument som lämnas till riksdagen framstod som lite märklig. Detta tyckte man mot bakgrund av att det torde vara riksdagen själv som kan och bör bedöma vilket informationsunderlag man behöver i olika sammanhang. Här har ju knappast heller Riksrevisionen full inblick i alla de dokument som regeringen lämnar till riksdagen under året. Utskottet inhämtar dessutom information via interna och externa utfrågningar av företrädare för regeringen och olika myndigheter. Vidare kan påpekas att det finns ett minoritetsskydd i riksdagsordningen (4 kap. 11 §), som innebär att om minst fem ledamöter i ett utskott vid behandlingen av ett ärende begär det, ska utskottet inhämta ytterligare information i frågan. Budgetlagen har som huvudprincip att utgifter och inkomster ska bruttoredovisas men tillåter samtidigt vissa undantag från denna princip. Riksdagen har, efter beslut i varje enskilt fall, godkänt ett antal sådana undantag, varav det tillfälliga sysselsättningsstödet är ett. Utskottet menade vidare att undantag från denna princip borde göras restriktivt, och regeringen bör i varje enskilt fall motivera de undantag som föreslås. I samband med beslutet om sysselsättningsstödet konstaterade utskottet att tekniken att kreditera skattekontot tillämpats även för andra typer av stöd som riksdagen tidigare beslutat om och att dessa stöd redovisas tydligt under inkomsttiteln Nedsättning av skatter. Utskottet ansåg därmed att de grundläggande principerna om transparens i den statliga budgetredovisningen var tillgodosedda.

Utskottet noterade att oklarheter i mål och återrapporteringskrav till myndigheterna påvisas bl.a. med hjälp av en förstudie av regleringsbrev för 2003 och 2004. Mer än hälften av regleringsbreven innehåller mål som är otydliga och svåra att mäta, och mer än en tredjedel innehöll otydliga återrapporteringskrav. Vidare saknades i många fall förutsättningar för en effektiv mål- och resultatstyrning, och utformningen av riktade bidrag till kommuner och landsting är i flera fall oklara. Utskottet noterade att regeringen i vissa avseenden gjorde en annan bedömning än Riksrevisionen beträffande styrningen av de statliga bolagen. Utskottet kunde konstatera att Riksrevisionens samtliga fyra övergripande rekommendationer till regeringen var generella och övergripande till sin karaktär. Också regeringens återkoppling till de fyra rekommendationerna höll sig följaktligen på ett ganska övergripande och allmänt plan. Om man såg till de enskilda granskningsrapporter som låg till grund för de övergripande rekommendationerna var såväl Riksrevisionens åtgärdsförslag som regeringens svar i allmänhet mer specifika.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2005/06:1) framhöll regeringen att redovisningen av när ett granskningsärende är att anse som färdigbehandlat redovisas med fördel i anslutning till respektive politikområdesavsnitt i respektive utgiftsområde. Ambitionen är därvid att successivt i ökad grad för riksdagen tydliggöra när ett granskningsärende bedöms som färdigbehandlat. När det gäller pågående eller kommande arbeten är strävan därtill att i möjligaste mån ange en tidsram.

RiR 2005:14 Förtidspension utan återvändo

Rekommendationer

Regeringen bör överväga

- att ge Försäkringskassan i uppdrag att utforma en strategi för omprövning av förtidspensioner beslutade före januari 2005 med särskild inriktning på yngre förtidspensionärer och
- att ge i uppdrag till Försäkringskassan att löpande redovisa åtgärder som har vidtagits i syfte att stimulera förtidspensionärers återgång i arbete.

Försäkringskassan bör överväga

- att internkontroll inom förtidspensionsområdet bedrivs mer regelbundet än den tillsyn som utövades av RFV,
- att följa upp vad som händer de förtidspensionärer som får sin ersättning nedsatt eller indragen och
- att analysera vilka faktorer som har betydelse för att fler förtidspensionärer ska kunna återgå i arbete.

Följder

I oktober 2005 överlämnade Riksrevisionens styrelse framställningen (2005/06:RRS8) angående styrningen inom området sjuk- och aktivitetsersättning till riksdagen. Styrelsen föreslog tillkännagivanden till regeringen om vad styrelsen anfört om att regeringen tar initiativ till att utforma en strategi för omprövning av sjukersättning som baseras på beslut före januari 2005, med särskild inriktning på yngre personer, om att regeringen redovisar vilka åtgärder som har vidtagits av Försäkringskassan för att stimulera återgång till arbete för personer som mottar sjuk- och aktivitetsersättning samt om att regeringen för riksdagen årligen ska redovisa utflödet ur sjuk- och aktivitetsersättning genom återgång till arbete.

Riksrevisionens styrelses framställning avstyrktes i socialförsäkringsutskottets betänkande 2005/06:SfU1. Utskottet hänvisade till att det i budgetpropositionen uttalats att Riksrevisionens iakttagelser i granskningsrapporten bl.a. har beaktats i arbetet med regeringens strategi för det fortsatta arbetet med att minska sjukfrånvaron. Regeringen avsåg att ge Försäkringskassan i uppdrag att i samverkan med AMS vidta nya och förstärkta insatser för bl.a. försäkrade som uppbär tidsbegränsad aktivitets- och sjukersättning. Syftet var att samtliga sådana fall ska genomgås för att bl.a. säkerställa att rehabilitering eller andra åtgärder vidtas för att återföra den försäkrade till arbetslivet. Regeringen hade vidare uttalat att en försäkrad som uppburit aktivitets- eller sjukersättning under minst ett år bör få rätt att ha sin förmån vilande under tid med studier upp till längst 24 kalendermånader utan prövning av den sökandes arbetsförmåga. Regeringen anför att det dock krävs en bättre analys i vissa fall. Riksrevisionens granskningsrapport var således föremål för regeringens handläggning. Utskottet ansåg inte att det finns skäl för riksdagen att nu göra några tillkännagivanden.

I budgetpropositionen för år 2007 (bet. 2006/07:1) framhölls att Riksrevisionen i sin rapport Förtidspension utan återvändo (RiR 2005:14) gjorde bedömningen att mindre än en procent av det totala beståndet av personer med aktivitets- och sjukersättning återgick till arbete 2004. Försäkringskassan har för 2005 inte närmare angivit vad som händer med de långa sjukfallen, t.ex. i vilken utsträckning de långtidssjukskrivna blir beviljade aktivitets- eller sjukersättning.

RiR 2005:15 Marklösen – finns förutsättningar för rätt ersättning?

Rekommendationer

- Riksrevisionen föreslår att regeringen överväger att
- för myndigheterna förtydliga om en enskild har rätt att få ersättning för ombudskostnader även i andra fall än när ett marklösenärende handläggs enligt expropriationslagen,
- initiera en översyn av de nuvarande värderingsmetoderna, främst 1950 års skogsnorm,

- skapa förutsättningar för en systematisk uppföljning av marklösen, vilket kan ske genom en ökad återrapportering från berörda myndigheter eller genom särskilda utvärderingsuppdrag,
- ge Skatteverket i samråd med berörda myndigheter i uppdrag att utreda hur olika typer av ersättningar bör deklareras samt vidta de åtgärder som behövs för att fastighetsägare ska få relevant och tillräcklig information om skattekonsekvenser vid marklösen.

Riksrevisionen rekommenderar Banverket och Vägverket att

- införa en arbets- och ansvarsfördelning för marklösenärenden inom respektive myndighet som ger en god nivå på den interna kontrollen,
- förbättra rutinerna för arkivering av handlingar i ett marklösenärende för att bl.a. tillgodose kravet på att man i efterhand ska kunna avgöra hur ersättningsbeloppet beräknats.

Riksrevisionen rekommenderar Banverket, Luftfartsverket, Naturvårdsverket, Skogsvårdsorganisationen, Svenska Kraftnät och Vägverket att i tillämpliga delar

- utveckla och besluta om för respektive myndighet internt styrande dokument avseende handläggning av marklösenärenden samt vidta de utbildningsåtgärder som eventuellt erfordras,
- införa system för intern uppföljning av marklösen,
- följa upp hur förhandlingsutrymmet används inom respektive myndighet,
- specificera vad olika delkomponenter av utbetald ersättning avser för att möjliggöra för fastighetsägare att korrekt deklarera mottagna ersättningar i rätt inkomstslag.

Riksrevisionen rekommenderar alla de granskade myndigheterna att

- snarast vidta nödvändiga åtgärder för att kunna lämna kontrolluppgifter till Skatteverket i enlighet med lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter (2001:1227).

Riksrevisionen rekommenderar Skatteverket att

- överväga att skapa förutsättningar för att handläggarna inom Skatteverket ska kunna utnyttja uppgifter i fastighetsregistret för kontroll av fastighetsägares deklaration av fastighetsregleringar och allframtidsupplåtelser.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i december 2005 redogörelsen 2005/06:RRS14 angående marklösen till riksdagen.

Bostadsutskottet föreslog i februari 2006 (bet. 2005/06:BoU5) att redogörelsen skulle läggas till handlingarna. Utskottet kunde konstatera att åtgärder vidtagits som i allt väsentlig svarar mot rekommendationerna. En särskild utredare hade fått i uppdrag att bl.a. belysa förekomsten av frivilliga uppgörelser om ianspråktaganden av egendom i fall där tvångsförfo-

gande annars hade kunnat aktualiseras och om det föreligger någon skillnad i ersättningsnivåerna mellan ianspråktaganden som grundas på avtal respektive beslut av myndighet eller domstol. Dessutom hade berörda myndigheter i sina regleringsbrev fått i uppdrag att redovisa vilka insatser man hittills gjort och avser att genomföra beträffande Riksrevisionens rekommendationer. Ett tillkännagivande i enlighet med förslagen i motionen kan mot denna bakgrund inte anses erforderligt.

I budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1) anges att Lantmäteriverket i regleringsbrevet för budgetåret 2006 fick i uppdrag att med utgångspunkt i Riksrevisionens granskningsrapport om marklösen (RiR 2005:15) redovisa vilka insatser verket hittills gjort och avser att göra beträffande Riksrevisionens rekommendationer samt i övrigt kommentera rapporten. Lantmäteriverket delade inte uppfattningen att 1950 års skogsnorm tenderar att leda till en undervärdering. En översyn av normen pågår dock och beräknas vara klar under andra kvartalet 2007. Verket avsåg även att ta fram en plan för hur översynen av 1974 års åkernorm och 1983 års jordbruksnorm ska genomföras. Vidare efterfrågades ett tydligare samordningsansvar inom sakområdet fastighetsvärdering för att bättre kunna stödja de myndigheter som arbetar med marklösenfrågor. I regleringsbrevet för 2006 fick Naturvårdsverket i uppdrag att redovisa vilka insatser verket hittills gjort samt avser att genomföra beträffande Riksrevisionens rekommendationer. Av Naturvårdsverkets redovisning framgår att verket under 2006 ändrat ekonomirutinerna så att kontrolluppgift lämnas till Skatteverket för utbetalda räntor i marklösenärenden enligt räntelagen (1975:653). Vidare framgår bl.a. att Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har inlett ett samarbete i syfte att undersöka skillnader i de arbetssätt och värderingsmetoder de tillämpar då det gäller skogsmark.

RiR 2005:16 Statsbidrag till ungdomsorganisationer - hur kontrolleras de?

Rekommendationer

- Riksrevisionen vill uppmärksamma riksdagen på de allvarliga konsekvenser för en rimlig nivå på kontrollen av statsbidraget till ungdomsorganisationer som den rådande tolkningen av regeringsformens bestämmelser innebär.

Regeringen bör överväga att

- till riksdagen föreslå hur nuvarande lagregler – sekretessbestämmelser m.m. – kan anpassas så att Ungdomsstyrelsen får möjlighet att kontrollera medlemsantalet i de bidragssökande organisationerna, utan att medlemmarnas anonymitet hotas i den utsträckningen att hinder föreligger enligt regeringsformens bestämmelser,
- tillse att de mål riksdagen beslutat om ska gälla för statsbidraget också i någon form utgör villkor för rätten att uppbära statsbidrag,

- tillse att regelverket för statsbidraget även i övrigt förtydligas så långt som möjligt för att dels de bidragssökande enkelt ska kunna få en bild av vilka krav som gäller, dels Ungdomsstyrelsen ska få tydliga villkor att utföra kontroller mot,
- låta se över om de resurser som finns för kontroll av statsbidraget faktiskt svarar mot den nuvarande och framtida risksituation som är förbunden med denna typ av bidrag och de insatser som anses krävas för att uppnå en god kontroll,
- om det även fortsättningsvis anses föreligga hinder för Ungdomsstyrelsen att kontrollera uppgifter om medlemsantal, överväga vilka alternativa vägar som kan stå till buds för att åstadkomma en rimlig kontrollnivå för statsbidraget till ungdomsorganisationer. Tänkbara sådana alternativ kan vara
  - att regeringen initierar utredning av vilka möjligheter det finns att förändra villkoren för statsbidraget så att samtliga uppgifter som avgör rätten till och storleken på bidraget i allt väsentligt kan kontrolleras av Ungdomsstyrelsen
  - att möjligheterna att en fristående part utför kontroller av medlemsantal och andra därmed sammanhängande uppgifter eller om
  - att kontrollen, liksom handläggningen i övrigt av statsbidraget, med fördel helt eller delvis kan överlåtas till andra myndigheter vilka inom sina respektive politikområden fördelar andra statsbidrag till ideella organisationer.

Ungdomsstyrelsen bör överväga att

- löpande dokumentera den regelpraxis som utvecklas inom myndigheten samt göra denna praxis tillgänglig för bidragsansökarna,
- föreslå regeringen vilka förändringar i regelverket i övrigt som bör göras med syftet att göra regelverket kring bidragsgivningen tydligare,
- vid behov och inom ramen för sin föreskriftsrätt förändra sina föreskrifter för att öka regelverkets tydlighet ytterligare,
- om statsbidraget även fortsättningsvis kommer att grundas på medlemsantal och därtill kopplade uppgifter och dessa uppgifter inte kan kontrolleras av Ungdomsstyrelsen, överväga att avgränsa organisationernas revisorers kontroller till sådana förhållanden eller uppgifter som Ungdomsstyrelsen själv inte får kontrollera och att själv ta ansvar för kontrollen – eventuellt med externt stöd – av alla förhållanden och uppgifter som Ungdomsstyrelsen har behörighet att kontrollera.

Följder

I februari 2006 överlämnade Riksrevisionens styrelse framställning 2005/06: RRS15 angående statsbidrag till ungdomsorganisationer till riksdagen. Styrelsen föreslog att riksdagen skulle medverka till att snarast klargöra innebörden av regeringsformens bestämmelser om åsiktsfrihet och föreningsfrihet när det gäller möjligheterna att kontrollera organisationernas medlemsantal. Vidare föreslogs tillkännagivanden till regeringen om att

regeringen skulle ta initiativ till en förutsättningslös utredning och prövning av systemet för statsbidrag till ungdomsorganisationer samt om att regeringen skulle ta initiativ till en översyn av sättet att finansiera statsbidraget till ungdomsorganisationerna.

Kulturutskottet avstyrkte förslagen (bet. 2005/06:KrU22) i mars 2006. När det gäller kontrollmöjligheter enligt regeringsformen ansåg utskottet – i likhet med konstitutionsutskottet som har yttrat sig till kulturutskottet – att i vad mån en genom lag föreskriven ordning för kontroll av statsbidragen är förenlig med gällande grundlag kan prövas av riksdagen endast i samband med att ett förslag om en sådan ordning läggs fram för riksdagen.

Vidare ansåg utskottet att det för närvarande inte fanns anledning att se över systemet för utbetalning av statsbidrag till ungdomsorganisationer. Det befintliga regelverket hade endast gällt sedan 2004, och enligt utskottets mening borde de förändringar som regeringen nu aviserat bl.a. med anledning av Riksrevisionens rapport samt Ungdomsstyrelsens pågående förändringsarbete få tid att verka innan man överväger eventuella systemförändringar.

Vad gäller initiativ till en översyn av sättet att finansiera statsbidraget till ungdomsorganisationerna skulle Utbildnings- och kulturdepartementet inom kort uppdra åt en sakkunnig att utreda frågan om fördelning av medel från AB Svenska Spel.

I budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1) angavs att det inom Regeringskansliet pågår ett arbete med översyn av förordningen (2001:1060) om statsbidrag till ungdomsorganisationer. Ungdomsstyrelsens uppföljningsrapport och Riksrevisionens granskningar utgör ett underlag i detta arbete. Regeringen kommer att överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Regeringen har för avsikt att därefter återkomma till riksdagen om lämpliga åtgärder inom det aktuella området.

RiR 2005:17 Aktivitetsgarantin – regeringens och AMS uppföljning och utvärdering

Rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar att AMS förbättrar den löpande uppföljningen av aktivitetsgarantin genom att

- definiera vad det innebär att lämna aktivitetsgarantin och hur detta ska mätas och följas upp samt
- följa upp aktivitetsgarantin i sin helhet vad gäller insatser, kostnader samt utifrån dess syften.

Riksrevisionen rekommenderar att regeringen

- säkerställer att AMS följer AMV:s instruktion när det gäller ansvaret för uppföljning och utvärdering samt
- efterfrågar sammanhållen information om aktivitetsgarantin från AMS.

Följder

Arbetsmarknadsutskottet berörde rapporten i betänkande 2005/06:AU1. Enligt utskottets mening var det angeläget med en uppföljning och utvärdering av hög kvalitet som ger tillräckligt underlag för slutsatser om behovet av förändring och förbättring.

Enligt budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1) har Centrum för arbetsmarknadspolitisk forskning vid Växjö universitet på den tidigare regeringens uppdrag genomfört en måluppfyllelse- och effektutvärdering (dnr N2005/9581/A). Studien visade att tre av fyra mål som listats i propositionen om aktivitetsgarantin (prop. 1999/2000:98) uppfylls helt eller delvis och man kan även påvisa svagt positiva effekter på mediantid i arbetslöshet. AMS har förbättrat den löpande uppföljningen av aktivitetsgarantin. IAF har i en studie (IAF 2005/1285) påvisat regionala skillnader i valet att efter 300 ersättningsdagar i arbetslöshetsförsäkringen förlänga ersättningsperioden eller anvisa till aktivitetsgarantin. Gruppen som anvisas aktivitetsgarantin först när den förlängda ersättningsperioden närmar sig sitt slut har stadigt ökat. IAF har även granskat hanteringen av återkallande av beslut. Baserat på aktuella utvärderingar har AMS inlett ett utvecklingsarbete för att förbättra kvalitet och metodstöd för arbete inom aktivitetsgarantin. Förutsättningen för kvalitetsförbättring är dock att volymtillväxten inte åter tar fart. Regeringen avser att under 2007 ersätta aktivitetsgarantin med en jobb- och utvecklingsgaranti som omfattar alla föräldrar med försörjningsansvar för barn under 18 år som varit arbetslösa i 300 dagar eller 450 dagar. Regeringen avser att återkomma i denna fråga.

RiR 2005:18 Rikspolisstyrelsens styrning av polismyndigheterna

Rekommendationer

- Riksrevisionen rekommenderar regeringen att
- förenkla den målstruktur som används för att styra polisverksamheten,
- formulera återrapporteringskrav för polisen så att polisen, utöver produktionskrav, även inriktas på resultat av polisverksamheten,
- ge Rikspolisstyrelsen i uppdrag att utarbeta och för regeringen redovisa en åtgärdsplan för hur riksdagens och regeringens mål ska få ett bättre genomslag i polisorganisationen. En sådan åtgärdsplan bör bl.a. innehålla förslag till hur Rikspolisstyrelsen, med utgångspunkt i instruktionen, ska använda de olika styrmedlen i styrningen av polismyndigheterna.

Riksrevisionen rekommenderar Rikspolisstyrelsen att

- säkerställa en målstruktur där riksdagens och regeringens mål preciseras och bryts ned på ett enhetligt sätt genom hela polisorganisationen,
- utforma en gemensam modell för regelbunden och enhetlig uppföljning på alla nivåer i polisorganisationen,

- utarbeta föreskrifter om planering och uppföljning till polismyndigheterna,
- utveckla resultatredovisningen i årsredovisningen i riktning mot en ökad redovisning av effekter av polisens arbete, liksom av skillnader mellan polismyndigheterna,
- förbättra samordningen mellan de enheter inom Rikspolisstyrelsen som arbetar med planering, uppföljning och tillsyn av polismyndigheterna samt med de enheter som utvecklar IT-stöd,
- utveckla en modell för medelsfördelning som främst bygger på objektiva kriterier, såsom arbetsvolym, och i mindre omfattning på föregående års medelsförbrukning. Fördelningen bör i högre grad utgå från polismyndigheternas resultat. Tillsammans med en löpande uppföljning kan detta ge Rikspolisstyrelsen ett bättre underlag för att bedöma polismyndigheternas resultat i förhållande till tilldelade resurser,
- tillsynens roll i styrningen av polismyndigheterna förstärks och lyfts fram inom Rikspolisstyrelsen. Tillsynen bör också tydligare inriktas på att säkerställa att polisverksamheten bedrivs i enlighet med riksdagens och regeringens mål.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i januari 2006 framställning 2005/06: RRS16 angående Rikspolisstyrelsens styrning av polismyndigheterna till riksdagen. Styrelsen föreslog tillkännagivanden för regeringen dels om att regeringen skulle förenkla den målstruktur som används för att styra polisen samt formulera återrapporteringskrav för polisen som, utöver produktionskrav, även innefattar analyser av resultat av polisverksamheten, dels om att regeringen tar initiativ till en översyn av formerna för styrning av polisväsendet, inklusive frågor om medelsfördelning inom polisorganisationen, tillsyn av polisverksamheten samt för- och nackdelar med en sammanhållen polismyndighet.

Justitieutskottet avstyrkte framställningen i mars 2006 (bet. 2005/06: JuU40). Utskottet anförde som skäl för att avslå framställningen i huvudsak att det redan inletts ett arbete inom Regeringskansliet och Rikspolisstyrelsen för att förbättra styrningen av polisen.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) framhåller regeringen att den anser att Rikspolisstyrelsen har ett betydande ansvar för det arbete som bedrivs inom de 21 polismyndigheterna. Regeringen kommer att följa Rikspolisstyrelsens fortsatta arbete med att skapa de verktyg som behövs för en effektiv och ändamålsenlig styrning av verksamheten.

RiR 2005:19 Rätt utbildning för undervisningen – Statens insatser för lärarkompetens

Rekommendationer

Regeringen och berörda myndigheter bör

- tydligt klargöra vilka krav staten ställer på skolhuvudmännen när det gäller lärarnas utbildning,
- utforma och dimensionera lärarutbildningen så att tillräckligt många lärare examineras och att dessa lärare har den kompetens som krävs för läraryrket,
- följa upp, utvärdera och kontrollera att huvudmännen följer kraven på lärarnas utbildning och kompetens, vilket bör ske dels för att konstatera eventuella avvikelser från de beslut som fattats av riksdag och regering, dels för att få kunskap om vad som orsakar sådana avvikelser och därmed kunna vidta eventuella åtgärder för att komma till rätta med problemen.

Regeringen bör överväga

- att förtydliga skollagens kompetenskrav, vilket t.ex. kan göras genom att Skolverket ges i uppdrag att ta fram allmänna råd om utbildningskraven för lärare.

Skolverket bör överväga

- att utveckla uppföljningen så att lärarkompetensen i skolan kan följas upp utifrån de krav som ställs i skollagen,
- att utveckla sin inspektion så att huvudmännens och skolornas efterlevnad av skollagens utbildningskrav för lärare kan kontrolleras,
- att utvärdera kompetenssituationen i skolan och att analysera orsakerna till aktuella problem. Delar av en sådan undersökning skulle kunna genomföras i samverkan med Högskoleverket och avse den kompetens lärarstudenterna uppnår i relation till de krav lärarna möter i skolan.

Regeringen bör överväga

- att förtydliga centrala begrepp i lärarutbildningen för att förbättra lärarutbildningens likvärdighet mellan olika lärosäten,
- att tydliggöra lärosätenas ansvar för samverkan med skolhuvudmännen, exempelvis genom att ålägga lärosäten att samråda med närliggande kommuner i frågor om utformning och dimensionering av lärarutbildningen,
- att vidta åtgärder för att underlätta och premiera samverkan mellan lärosäten med lärarutbildning. En viktig del i detta kan vara att förändra nuvarande resurstilldelningssystem så att bättre balans skapas mellan arbetsmarknadens behov och studenternas efterfrågan,
- att ge Högskoleverket en mer aktiv roll som övervakare och samordnare av lärarutbildningens dimensionering.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i februari 2006 redogörelsen (2005/06: RRS17) angående statens insatser för lärarkompetens till riksdagen.

Utbildningsutskottet föreslog i april 2006 att redogörelsen skulle läggas till handlingarna (bet. 2005/06:UbU16). Sammantaget menade utskottet att Högskoleverkets och Skolverkets kvalitetsgranskning och beredningen av

den nya skollagen innebär att arbete med frågan om lärarkompetens pågår och att Riksrevisionens styrelses redogörelse inte borde föranleda något uttalande från riksdagen.

I budgetproposition 2006/07:1 anger regeringen att Statskontoret har fått i uppdrag att kartlägga och analysera förekomsten av och orsakerna till att personer utan föreskriven lärarutbildning anställs i det offentliga skolväsendet och i fristående skolor. I kartläggningen och analysen bör hänsyn tas till bl.a. regionala skillnader samt skillnader mellan skolformer, huvudmän, ämnen och kön. Utredningen ska vidare ge en bild av vilken utbildning och erfarenhet som obehöriga lärare med visstidsanställning har. I uppdraget ingår även att belysa i vilken utsträckning det förekommer ett aktivt arbete med att rekrytera lärare som i dag inte är verksamma i skolan. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 31 augusti 2007. Regeringen anser att det behövs flera kraftfulla insatser för att komma till rätta med problemet medlärare som saknar behörighet. De fristående skolorna har som tidigare framgått en betydligt lägre andel behöriga lärare i jämförelse med de kommunala. De fristående skolorna måste ta ett större ansvar för att anställa behörig personal och erbjuda fortbildning för anställd personal. Samma behörighetskrav som gäller för kommunala skolor bör också gälla för fristående skolor och för undervisning som sker på entreprenad. I samband med förslaget till ny skollag avser regeringen att återkomma till riksdagen med den närmare utformningen av de skärpta behörighetsreglerna för lärare.

RiR 2005:20 Statliga myndigheters bemyndiganderedovisning

Rekommendationer

- Det är Riksrevisionens uppfattning att bemyndiganderamar bör avse samtliga framtida ekonomiska förpliktelser som myndigheterna får göra för statens räkning. Regeringen bör därför framdeles ej exkludera vissa kostnader i dessa ramar. Om detta i undantagsfall ändå görs bör förhållandet framgå av myndighetens regleringsbrev.
- Ekonomistyrningsverket bör i regelverket överväga att tydliggöra kravet på att myndigheterna i normalfallet ska ha en löpande bemyndiganderedovisning.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i november 2005 redogörelse 2005/06: RRS13 angående hanteringen av bemyndiganden till riksdagen.

I samband med behandlingen av frågan om bemyndiganden för ramanslag i juni 2006 tog finansutskottet även ställning till Riksrevisionens styrelses redogörelse angående hanteringen av bemyndiganden (bet. 2005/06:FiU21). Utskottet framhöll att det är oacceptabelt att myndigheter gör åtaganden som är mer omfattande än riksdagens bemyndigande och att ett bemyndigande måste prövas av riksdagen på motsvarande sätt som ett

anslag. Bemyndiganden bör vara bestämda till ändamål och belopp. Beslut om bemyndiganden bör vara tidsbestämda med en sluttidpunkt. I beslutet bör även anges årliga beloppsgränser i de fall bemyndigandet är stort i relation till anslaget. Utskottet föreslog att redogörelsen skulle läggas till handlingarna.

Det var enligt utskottets mening mycket allvarligt att det fortfarande förekom att vissa myndigheter överskrider riksdagens beslut, trots de av regeringen initierade åtgärderna för att stärka den interna kontrollen och styrningen. Utskottet ansåg därför att regeringens insatser borde intensifieras så att riksdagen i framtiden inte återigen behöver ställas inför likartade förslag med anledning av myndigheternas befogenhetsöverskridanden. Utvecklingen under de senaste fyra åren pekar på ett brådskande behov av tydligare regler, varför det är särskilt angeläget att arbetet med den nya internrevisionsförordningen inte försenas. Det nya, genomarbetade regelverket borde alltså kunna färdigställas för tillämpning fr.o.m. nästa år. Utskottet bedömde samtidigt att det finns anledning för regeringen att därutöver fortsätta arbetet med löpande uppföljning och utveckling av reglerna på området, i synnerhet med hänsyn till bemyndigandefrågor. Utskottet ansåg dessutom att regeringen borde vidta riktade åtgärder för att undvika att även andra myndigheter i framtiden gör ekonomiska åtaganden utan riksdagens uttryckliga medgivande. Inom ramen för detta arbete borde myndigheterna särskilt uppmärksammas på skyldigheten att i god tid redovisa åtaganden som påverkar anslag för kommande år. Det var också utskottets mening att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med en samlad och utförlig redovisning av åtgärder som har vidtagits med anledning av de i sammanhanget påtalade bristerna i den interna styrningen och kontrollfunktionen på myndigheterna. En sådan återrapportering, som även bör omfatta bedömningen av åtgärdernas resultat, ska kunna fungera som ett ytterligare redskap för att förebygga överskridanden av anslag och bemyndiganderamar. Vad utskottet har anfört om åtgärder för att stärka den interna revisionen och kontrollen på myndigheterna samt om överskridanden av riksdagens beslut avseende bemyndiganderamar bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1) bedöms behandlingen av rapport RiR 2005:20 som avslutad.

RiR 2005:21 Lärares arbetstider vid universitet och högskolor – planering och uppföljning

Rekommendationer

Högskolornas ledningar bör överväga

- att gemensamt utarbeta en metod för planering av lärarnas undervisningstid som på ett bättre sätt än i dag motsvarar den faktiska tidsåtgången för den enskilda läraren,

- att vidta åtgärder för att förbättra den interna styrningen och kontrollen för planering och uppföljning av lärarnas arbetstider,
- att en översyn görs av de lokala arbetstidsavtalen i syfte att förtydliga avtalen så att enhetliga tolkningar och tillämpningar görs inom högskolorna,
- att gemensamt verka för att specialbestämmelserna i Alfa utformas så att de tydligare överensstämmer med reglerna i högskolelag och högskoleförordning.

Följder

Riksrevisionens styrelse beslöt i november 2005 att lägga rapporten till handlingarna.

I budgetpropositionen för år 2007 redovisas Riksrevisionens rapport (s. 260).

RiR 2005:22 Kontrollfunktioner – två fallstudier

Rekommendationer

Försäkringskassan bör överväga

- att fastställa en risk- och väsentlighetsanalys för förmånsslaget sjukpenning,
- att fastställa en organisation för internkontroll på central och regional nivå som tydliggör ansvars- och befogenhetsfördelning.

Regeringen bör se över

- möjligheten för a-kassorna att utan hinder av sekretess lämna uppgifter till varandra i arbetslöshetsersättningsärenden.

Arbetslöshetskassorna bör, genom sin samorganisation (SO), överväga

- att införa en gemensam och mer utvecklad kontrollrutin för arbetsgivarintygen,
- att utveckla och införa gemensamma rutiner för att hantera ifrågasättanden som kommer från andra än arbetsförmedlingen.

Följder

Riksrevisionens styrelse beslöt i oktober 2005 att lägga rapporten till handlingarna.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) redovisas rapporten.

RiR 2005:23 Skydd mot mutor – Läkemedelsförmånsnämnden

Rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar Läkemedelsförmånsnämnden att

- på ett tydligare sätt kommunicera vilka disciplinära åtgärder som olika typer av regelöverträdelser leder till. Det är lämpligt både att upprätta ett regelverk och att samtidigt kommunicera att otillbörliga försök att påverka nämndens beslut är oacceptabla och förenade med stor risk för upptäckt,
- utan dröjsmål göra en riskanalys och sedan utforma en kontrollmiljö med vidhängande kontrollfunktioner som står i paritet med riskanalysen och de faktiska riskförhållanden som råder i verksamheten,
- göra en översyn av arbetsfördelningen i handläggningen för att säkerställa att mer än en farmaceut respektive hälsoekonom prövar sakinnehållet i underlagen till nämndens beslut,
- utveckla en kontrollfunktion där beslut dokumenteras och struktureras på ett sådant sätt att det i efterhand blir möjligt att granska besluten utifrån ett kontrollperspektiv. Vidare bör kontrollfunktionen vara känd såväl internt som externt. Exakt hur kontrollerna går till eller vilken typ av data som används bör dock inte vara känt,
- analysera om det finns ett behov av utbildning, som syftar till att motverka otillbörlig påverkan, och i så fall planera och genomföra en sådan för berörd personal.

Följder

Riksrevisionens styrelse beslöt i oktober 2005 att lägga rapporten till handlingarna.

Rapporten redovisas i budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1). Med anledning av resultatet av granskningen har Läkemedelsförmånsnämnden vidtagit en rad åtgärder. Bland annat har myndigheten anlitat en utomstående revisor som fått i uppdrag att göra en riskanalys. Riskanalysen gäller inte bara frågan om mutor och otillbörlig påverkan, utan även skyddet mot brand och datahaveri samt miljörisker. Revisorn har tagit fram en samlad handlingsplan som innehåller åtgärder för att hantera dels Riksrevisionens synpunkter och rekommendationer, dels vad som i övrigt kommer fram i riskanalysen.

RiR 2005:24 Skydd mot mutor – Apoteket AB

Rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar bolagsledningarna i Apoteket och Adara att

- göra en riskanalys och sedan utforma en kontrollmiljö med vidhängande kontrollfunktioner för att hantera de risker för bl.a. mutor och otillbörlig påverkan med hänsyn till de faktiska riskförhållanden som identifierats i verksamheten,
- införa en strategisk arbetsfördelningsmodell som kan tillämpas för förändringar inom flera riskutsatta delfunktioner, exempelvis för beslut avseende sortimentsexponering, leverantörsval, inköpsverksamhet och systemförändringar. Vidare bör det för alla väsentliga funktioner grans-

kas och kontrolleras att processerna utformas så att beslut dokumenteras och struktureras för att det i efterhand ska vara möjligt att granska besluten utifrån ett kontrollperspektiv,
- utveckla och kommunicera interna regler som tydligare visar riktlinjer avseende resor, bisysslor och jäv med kopplingar till riktlinjer för leverantörskontakter,
- antingen utveckla en ny kontrollfunktion eller lägga ett odelat ansvar på någon av de befintliga för att kontrollera regelefterlevnad avseende leverantörsrelationer. Vidare bör denna kontrollfunktion ha utvecklade analysverktyg samt vara känd såväl internt som externt. Exakt hur kontrollerna går till, när de görs eller vilken typ av data som används bör dock inte vara känt,
- införa en systematisk uppföljning av introduktions- och internutbildning för att därigenom säkerställa att all personal har delgivits ledningens värderingar oavsett när man anställdes. Med hänsyn till den omfattande verksamheten och dess betydelse för samhället bör Apoteket AB ha en fortlöpande utbildning för personalen om ämnet mutor och bestickning.

Ovan redovisade rekommendationer avser styrelsens och bolagsledningens nivå. Inom följande avdelningars och delfunktioners verksamhet rekommenderar dessutom Riksrevisionen att bolagsledningen initierar detaljerade åtgärder som avser tidigare redovisade brister inom denna funktion. Dessa åtgärder bör göras rörande följande:

- Anvisningar och uppföljning av kunddialogen rörande generisk substitution samt styrning av lokala apoteks lager, inklusive eventuell systemförändring av lagerstyrningen.
- Ansvar och rutin för att kontrollera att apoteken genomför den senaste sortimentsändringen avseende produkter för egenvård.
- Anvisningar för och kontroll av apotekens kunddialog avseende produkter för egenvård.
- Formaliserad styrning och dokumentation av beslut om leverantörer inom Adaras processer för produktval.
- Tydlig och beslutad ansvarsfördelning för beredning och kontroll av inköpsverksamhetens beslut.
- Tydlig rollbeskrivning för godkännande och kontroll av programändringar och korrigeringstransaktioner i Apotekets IT-förvaltning.

Följder

Riksrevisionens styrelse beslöt i januari 2006 att lägga rapporten till handlingarna.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) framhålls med anledning av Riksrevisionens rapport att Apotekets dotterbolag, Adara AB, har i syfte att trygga ett säkert och effektivt urval av produkter utvecklat ett nytt IT-stöd som innehåller tvingande regelverk i sortimentsprocessen. Beslut

om huruvida en ny produkt ska tas in i sortimentet eller inte måste motiveras och fattas av minst två personer. Samtliga beslut med motiveringar loggas och lagras i en databas.

RiR 2005:25 Rekryteringsbidrag till vuxenstuderande – uppföljning och utbetalningskontroll

Rekommendationer

Regeringen överväger att

- Skolverkets uppföljningsuppdrag i fortsättningen även ska innefatta att myndigheten ska *mäta* den rekryterande effekten. Resultatet, dvs. hur stor andel av de studerande som påbörjat studier tack vare att de erhållit rekryteringsbidrag, bör redovisas för riksdagen,
- Skolverkets uppföljningsuppdrag i fortsättningen ska ge myndigheten i uppgift att redovisa i vilken omfattning som personer som erhållit rekryteringsbidrag har gått vidare till eftergymnasiala studier. Resultatet bör redovisas för riksdagen,
- förändra förordningen (2002:744) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande beträffande vilka som ska beviljas den högre bidragsnivån till att avse inkomsten föregående kalenderår i stället för som nu den sammanlagda inkomsten under de närmaste 12 månaderna före studiernas början.

CSN bör överväga att

- definiera för utbildningsanordnarna när studierna ska anses ha avbrutits eller betraktas som att de inte bedrivs på ett tillfredsställande sätt. CSN bör i detta sammanhang överväga att utfärda föreskrifter för studeranderapporteringen,
- i enlighet med 17 § förvaltningslagen (1986:223) kommunicera med den studerande innan utbetalningen av rekryteringsbidrag avbryts på grund av uppgifter från utbildningsanordnarna,
- utveckla kvalitetssäkringen av den indata från studerande och utbildningsanordnare som ligger till grund för utbetalningen av rekryteringsbidraget,
- vidta åtgärder så att myndigheten inte missar att skapa och skicka återkrav till studerande som fått ett större rekryteringsbidrag än vad den faktiska studieaktiviteten borde ha medgivit,
- förändra riktlinjerna beträffande de studerandes rätt att byta från studiemedel till rekryteringsbidrag så att riktlinjerna inte motverkar bidragets syften.

Följder

Riksrevisionens styrelse beslöt i december 2005 att lägga rapporten till handlingarna.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) redovisas rapporten. Regeringen ansåg att rekryteringsbidraget till vuxenstuderande ska avvecklas fr.o.m. den 1 januari 2007. Vuxenstuderande ska i stället omfattas av det reguljära studiemedelssystemet. Enligt regeringens uppfattning var rekryteringsbidraget ett uttryck för en olycklig sammanblandning av utbildningspolitik och arbetsmarknadspolitik. De studerande som under innevarande år redan beviljats rekryteringsbidrag ska ha möjlighet att fullfölja planerade studier med stödet. Övergångsbestämmelser ska utformas i enlighet med detta. Regeringen avser att snarast återkomma till riksdagen i denna fråga.

RiR 2005:26 Granskning av Statens pensionsverks interna styrning och kontroll av informationssäkerheten

Rekommendationer

- SPV:s ledning bör kombinera sin omfattande delegering av ansvaret för informationssäkerheten till systemägare med en systematisk uppföljning av att systemägarna tar sitt ansvar. Ledningens behov av stöd och metoder för denna uppföljning bör samtidigt ses över.
- SPV bör på ett mer systematiskt sätt följa upp bl.a. kontinuiteten i verksamhetens nyckelprocesser, personalens kompetens i informationssäkerhetsfrågor och efterlevnaden av regelverket för informationssäkerhet. Vidare bör den faktiskt uppnådda informationssäkerheten prövas. Behovet av stöd och metoder för denna uppföljning bör samtidigt ses över.
- SPV bör utveckla riskanalysen med avseende på metodik, fokus och stöd. Med stöd avses en mer handfast hjälp med upplägg och genomförande av riskanalyser.
- SPV bör årligen sammanställa alla noteringar i systemförvaltningsplaner och andra dokument som avser beslutade säkerhetsåtgärder till en tydlig plan över beslutade åtgärder (åtgärdsplan) som används för genomförandet men också för återkommande uppföljning av vad som genomförts. Den bör tillsammans med ovan beskrivna riskanalys ge en samlad bild av risker, beslutade informationssäkerhetsåtgärder samt beräknade kostnader för dessa. Planens genomförande bör följas upp. Planen och dess uppföljning utgör ett viktigt underlag för ledningens styrning av arbetet med informationssäkerhet.
- SPV bör klargöra arbetsuppgifter och ansvar för de skilda befattningstyper som är verksamma i informationssäkerhetsarbetet.
- Ledningsgruppen och övriga berörda bör gå igenom och skapa gemensamma uppfattningar om vad begreppet informationssäkerhet och dess olika aspekter innebär för informationssäkerhetsarbetet.

- SPV bör pröva den faktiskt uppnådda informationssäkerheten när hotbilden, IT-miljön eller andra för informationssäkerheten väsentliga faktorer förändrats. Är förändringarna väsentliga eller svåra att bedöma bör insatser av extern expertis övervägas.
- SPV initierar en systematisk och återkommande utbildning och informationsförmedling inom området informationssäkerhet för olika personalkategorier.

Följder

Riksrevisionens styrelse beslöt i december 2005 att lägga rapporten till handlingarna.

I budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1) anges att rapporten har föranlett att SPV tagit fram ytterligare en handlingsplan för informationssäkerhetsarbetet under 2006. Granskningen föranleder ingen åtgärd från regeringen.

RiR 2005:27 Granskning av Sjöfartsverkets interna styrning och kontroll av informationssäkerheten

Rekommendationer

- Ledningen kombinerar sin omfattande delegering av ansvaret för informationssäkerheten till systemägare med en systematisk uppföljning av att systemägarna tar sitt ansvar. Ledningens behov av stöd och metoder för denna uppföljning bör samtidigt ses över.
- Avdelningarna och deras systemägare följer på ett mer systematiskt sätt upp kontinuiteten i verksamhetens nyckelprocesser, personalens kompetens i informationssäkerhetsfrågor och efterlevnaden av regelverket för informationssäkerhet. Behovet av stöd och metoder för denna uppföljning bör samtidigt ses över.
- Riskanalysen utvecklas med avseende på metodik, fokus och stöd. Med stöd avses att systemägarna kan behöva få en mer handfast hjälp med bl.a. informationsklassificering samt upplägg och genomförande av riskanalyser.
- Alla noteringar i systemförvaltningsplaner, IT-planen och andra dokument som avser beslutade säkerhetsåtgärder sammanställs årligen till en tydlig plan över beslutade åtgärder (åtgärdsplan) som används för genomförandet men också för återkommande uppföljning av vad som genomförts. Den bör ge en samlad bild av risker, beslutade informationssäkerhetsåtgärder samt beräknade kostnader för dessa. Planens genomförande bör följas upp. Planen och dess uppföljning utgör ett viktigt underlag för ledningens styrning av arbetet med informationssäkerhet.
- Myndigheten utvecklar sin incidentrapportering. Det bör undersökas om det ledningssystem (ISO-systemet) med tillhörande webbaserade rapporteringssystem som utvecklas även skulle kunna omfatta inci-

dentrapportering som avser IT-säkerheten. I samband med detta bör tydligt definieras vilka typer av incidenter som ska rapporteras och hur rapporteringen ska gå till.

- Ledningen initierar en systematisk och återkommande utbildning och informationsförmedling inom området informationssäkerhet för olika personalkategorier. En särskild fråga är hur sådan utbildning ska utformas för dem med lång anställningstid, direktionen samt systemägarna.
- Den faktiskt uppnådda informationssäkerheten följs upp och prövas när hotbilden, IT-miljön eller andra för informationssäkerheten väsentliga faktorer förändrats. Är förändringarna väsentliga eller svåra att bedöma bör insats av extern expertis övervägas.
- De förstärkningar av myndighetens LIS som föreslås ovan dokumenteras i de styrande nyckeldokumenten. Det kan i samband därmed finnas anledning att se över regelverket som beskrivs i dessa dokument i syfte att göra det mera överblickbart för personalen.

Följder

Riksrevisionens styrelse beslöt i december 2005 att lägga rapporten till handlingarna.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) framhålls att regeringen följer Sjöfartsverkets fortsatta arbete inom detta område.

RiR 2005:28 Fokus på hållbar tillväxt? Statens stöd till regional projektverksamhet

Rekommendationer

Enligt Riksrevisionen är bristerna inom den regionala projektverksamheten så betydande att det finns skäl för regeringen att överväga en mer grundläggande omprövning av hur stödsystemen inom den regionala utvecklingspolitiken bör vara utformade. Inom ramen för den regionala projektverksamhet som den är utformad i dag kan regeringen relativt omgående öka effektiviteten och måluppfyllelsen genom följande åtgärder.

- *Ge projektverksamheten en tydligare inriktning mot hållbar tillväxt*, genom att i styrdokument klargöra att medel inte bör beviljas till egen organisation och att stöden inte får medföra en rundgång av offentliga medel. Tydliga krav bör också ställas på att miljö- och jämställdhetsfrågorna aktivt ska prövas i varje ärende.
- *Skapa ökad transparens i beslutsfattandet,* genom att säkerställa att programinriktningar och beslutskriterier redovisas öppet, samtidigt som ansökningar jämförs med varandra under en avgränsad ansökningsperiod. Både bifall och avslag på ansökningar bör motiveras skriftligt.

- *Säkerställa att utvärderingar genomförs,* genom att ansvariga myndigheter och stödgivare får i uppdrag att utveckla enhetliga indikatorer inriktade mot måluppfyllelsen samt att genomföra utvärderingar en tid efter att projektet avslutats.
- *Ta initiativ till att projekten blir färre och större*, dels för att möjliggöra en ökning av näringslivets involvering i projekten, dels för att underlätta utvärderingar och därmed öka måluppfyllelsen.
- *Öka kontrollen av regelefterlevnaden,* genom att ge en myndighet ett tydligt uppdrag att löpande bedriva sådan kontroll. Särskilt bör kontrolleras att projekten inte finansierar ordinarie verksamhet hos stödgivare eller andra myndigheter.

Följder

Riksrevisionen överlämnade i februari 2006 redogörelse 2005/06:RRS18 angående stöd till regional projektverksamhet till riksdagen. Redogörelsen behandlades av näringsutskottet i maj 2006 (bet. 2005/06:NU20). Utskottet föreslog att Riksrevisionens styrelses redogörelse angående statens stöd till regional projektverksamhet (2005/06:RRS18) skulle läggas till handlingarna. Enligt utskottets mening var det värdefullt och välkommet att Riksrevisionen genomlyst den regionala projektverksamheten. Med hänvisning till vidtagna eller planerade åtgärder i linje med Riksrevisionens rekommendationer avstyrkte dock utskottet samtliga motionsyrkanden med anledning av redogörelsen. Bland annat förutsatte utskottet att den nya nationella strategin för regional utveckling tillika med ett nytt projekthanteringssystem (Nyps) skulle bidra till att de statliga medlen för regional projektverksamhet kan bli mer träffsäkra.

I budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1) anges att regeringen kommer att överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Regeringen har för avsikt att därefter återkomma till riksdagen om lämpliga åtgärder inom det aktuella området.

RiR 2005:29 Statliga bolags årsredovisningar

Rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att överväga att

- begära att årsredovisningarna tydligt och med hög kvalitet ska redogöra för bolagens samhällsuppdrag och hur de utförts,
- utveckla dialogen med de statliga bolagen angående bolagens samhällsuppdrag, mål, strategier och förväntade resultat,
- dokumentera åtföljande beslut av ägarförvaltaren och bolagsstyrelsen så att de blir tydliga och åtskilda,
- komplettera riktlinjerna med en vägledning på de punkter som inte sammanfaller med god redovisningssed eller andra rekommendationer,

- följa upp tillämpningen av riktlinjerna och att samtliga bolag med hög ambition lämnar den rapportering som begärts.

Riksrevisionen rekommenderar de granskade bolagen att överväga följande:

- Förtydliga i årsredovisningen vilka samhällsuppdrag bolaget ska utföra. I den rapporteringen bör en tydlig åtskillnad göras mellan riksdagens beslut, regeringens beslut och bolagets egna tolkningar av sådana beslut.
- Redovisa bolagets strategi för att fullgöra sina samhällsuppdrag.
- Redovisa hur bolaget har genomfört sina samhällsuppdrag och hur framgångsrikt bolaget varit i dessa avseenden.
- Redovisa affärsverksamhetens mål och måluppfyllelse. Visa hur bolaget har inriktat sin verksamhet genom exempelvis ett antal uppföljningsbara mål och delmål. Förklara orsakerna om utfallet på ett positivt eller negativt sätt skiljer sig från målen.
- Redovisa om bolagets särställning på marknaden eller samhällsuppdraget haft betydande effekt för måluppfyllelsen i övrigt inklusive avkastningen.
- Vidta de åtgärder som behövs för att årsredovisningen ska ge en helhetsbild av bolaget, innefattande en redogörelse för vilka avvägningar bolagsledningen gör mellan samhällsuppdrag och affärsmässiga mål.
- Ta initiativ till dialog med ägarföreträdaren i de fall direktiv och avsikter är oklara eller lägger hinder i vägen för en genomlyst extern rapportering.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i mars 2006 till riksdagen framställning 2005/06:RRS19 angående statliga bolags årsredovisningar.

Styrelsen föreslog ett tillkännagivande för regeringen om vad styrelsen anfört om att regeringen bör förtydliga de statliga bolagens särskilda samhällsuppdrag samt förbättra återrapporteringen till riksdagen om de statliga bolagens verksamhet.

Utskottsbehandlingen av framställningen har uppskjutits till innevarande riksmöte.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) instämmer regeringen till stor del i Riksrevisionens kritik. Särskilt viktigt är att tydligt redovisa samhällsmål och hur de utvärderas och uppfylls. Genomlysning och öppenhet är viktiga verktyg i utvärderingen av de statligt ägda bolagen. Regeringen kommer därför löpande att arbeta med att förbättra redovisningen från bolagen, inte minst för bolagen med samhällsuppdrag. Inom ramen för det uppdrag som riksdagen angett för varje bolag ska mål förtydligas och möjligheterna till uppföljning och utvärdering förbättras. Resultatet av detta utvecklingsarbete kommer att redovisas i regeringens årliga skrivelse med redogörelse för företag med statligt ägande.

RiR 2005:30 Skydd mot mutor – Banverket

Rekommendationer

Banverkets styrelse och ledning bör utan onödig tidsutdräkt vidta åtgärder för att skapa en väl avvägd balans mellan risk och kontrollorganisation i verksamheten. De åtgärder som bör vidtas bör i första hand fokusera på organisation och bemanning av de team som upphandlar tjänster åt Banverket. Vidare bör en effektiv kontrollorganisation byggas upp.

- Allt arbete bör utgå från en *riskbedömning* där mutor och annan otillbörlig påverkan står i centrum för analysen.
- *Kontrollmiljön* bör stramas upp så att även mer allvarliga former av oegentligheter innefattas och tydliggörs i regler och etiska program m.m. Ledningen bör på ett tydligare sätt sprida kunskap om var farorna finns i detta avseende, och det är viktigt att personalen leds till förståelse om att det inte enbart handlar om luncher och andra lika allvarliga former av otillbörliga erbjudanden. Det bör tydliggöras att mutor och annan otillbörlig påverkan också gäller kontanta pengar, s.k. kickbacks, mjuka avtal, gynnande vid anbudsprövning m.m.
- När det gäller de *övergripande kontrollfunktionerna* bör rutiner skapas för att säkerställa att reglerna som tar sikte på att skapa ett skydd mot mutor och annan otillbörlig påverkan efterlevs.
- När det gäller *kontrollåtgärder* bör en genomgång göras av arbetsorganisationen utifrån resultaten av den riskbedömning som gjorts. Organisationen bör tillse att upphandling sköts av fast anställd personal. Vidare bör det skapas en rågång mellan inhyrd personal och de som handlar upp tjänster. Banverket bör överväga att omförhandla kontrakt med personal som varit inhyrd under lång tid. Vidare bör en ändamålsenlig kontrollorganisation byggas upp. Det gäller för Banverket att skapa förutsättningar för en effektiv kontrollorganisation som skiljs från linjeverksamheten.
- När det gäller *information och kommunikation* bör Banverket säkerställa att alla delar av verksamheterna omfattas av information som gäller mutor och annan otillbörlig påverkan.
- När det gäller *uppföljning* bör Banverket bygga upp rutiner och arbetsformer för en effektiv och i verksamheten integrerad uppföljning.

Följder

Riksrevisionens styrelse beslöt i januari 2006 att lägga rapporten till handlingarna.

Enligt budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1) är på en övergripande nivå Riksrevisionens ståndpunkt att Banverkets ledning inte tillräckligt insett behovet av styrning, uppföljning och kontroll på området mutor och otillbörlig påverkan. Enligt Banverket stämmer inte denna uppfattning. Riksrevisionen har t.ex. underskattat värdet av Banverkets arbete med gemensamma värderingar och värderingsstyrning. Även om Banverket

anser kritiken inte fullt befogad och till del överdriven, så har kritiken föranlett ytterligare åtgärder för att minska risken för förekomst av mutor och otillbörligt beteende. Regeringen arbetar i samråd med Banverket för att åstadkomma ett utökat skydd mot mutor och annan otillbörlig påverkan. Inom ramen för regeringens styrning av myndigheter har regeringen för avsikt att följa upp även de åtgärder Banverket vidtagit och planerar med utgångspunkt i Riksrevisionens granskning och i verkets egna bedömningar.

RiR 2005:31 När oljan når land – har staten säkerställt en god kommunal beredskap för oljekatastrofer?

Rekommendationer

- Räddningsverket och länsstyrelserna bör uppmärksamma kommunerna på behovet av att planera för stora oljepåslag. Till exempel borde Räddningsverket och länsstyrelserna i tillsynen pröva om beredskapen för oljepåslag svarar mot de risker kommunen uppmärksammat och dokumenterat i sina handlingsprogram.
- Räddningsverket bör göra en strategisk avvägning mellan materiel och expertkunskaper i det stöd verket erbjuder. Räddningsverket bör i detta sammanhang pröva om övningsverksamheten håller en kvalitet som ger förutsättningar för framgångsrika räddnings- och saneringsinsatser. Dessutom bör Räddningsverket överväga att arbeta för bättre erfarenhetsåterföring från genomförda insatser vid oljepåslag.
- Naturvårdsverket och Räddningsverket bör se till att information når ut till kommunerna om det stöd IVL:s oljejour har att erbjuda.
- Regeringen bör överväga att utvidga Räddningsverkets och länsstyrelsens ansvar för tillsynen till att omfatta även saneringsfasen. Vidare bör regeringen överväga att utvidga länsstyrelsens möjligheter att ta över ansvaret för oljebekämpningen vid stora oljepåslag till att omfatta även saneringsfasen. I detta sammanhang kan det vara värdefullt att ta del av hur andra länder reglerat sanering.
- Räddningsverket har tillsammans med andra myndigheter och Sveriges Kommuner och Landsting satt upp ett kvantitativt mål för oljeskadeskyddet. Regeringen har refererat till målet i regleringsbrev, men utan att klargöra om regeringen ställt sig bakom målet. Riksrevisionen anser att regeringen borde klargöra målets status.
- Regeringen bör förtydliga vilket ansvar för oljeskadeskyddet som följer av Naturvårdsverkets roll som central miljömyndighet.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i mars 2006 till riksdagen framställning 2005/06:RRS21 angående statens insatser för att säkerställa en god kommunal beredskap för oljekatastrofer. Styrelsen föreslog att riksdagen skulle begära att regeringen såg över regleringen av oljeskyddsarbetet i syfte att överväga dels om det statliga ansvaret för tillsyn av den kommu-

nala beredskapen mot oljeolyckor bör utvidgas till att även omfatta saneringsfasen, dels om Statens räddningsverk eller den berörda länsstyrelsen bör ges rätt att under vissa omständigheter ta över ansvaret för oljebekämpningen under saneringsfasen vid stora oljeolyckor som rör flera kommuner.

Försvarsutskottet avstyrkte i maj 2006 framställningen (bet. 2005/2006:FöU9) med hänvisning till att rapporten vars förslag berör flera departement bereddes inom Regeringskansliet. Utskottet välkomnade att Regeringskansliet bereder Riksrevisionens rapport och överväger dess – allt i syfte att förbättra statens stöd till och tillsyn över den kommunala oljeberedskapen. Något särskilt uttalande från riksdagens sida synes därför obehövligt. Utskottet ville inte föregripa den beredning av ärendet som nu inletts i Regeringskansliet. Utskottet ansåg i likhet med Riksrevisionen och motionärerna att det är angeläget att oklarheterna om ansvarsförhållandena för oljesanering klaras ut. Eftersom Regeringskansliet nu beredde rapporten och dess rekommendationer var något ytterligare uppdrag i denna fråga från riksdagens sida inte påkallat. Utskottet vill sålunda inte föregripa den beredning av ärendet som nyligen inletts i Regeringskansliet.

I budgetpropositionen för år 2007 omnämns rapporten i samband med länsstyrelsernas tillsynsverksamhet.

RiR 2006:1 Arbetsmarknadsverkets insatser för att minska deltidsarbetslösheten

Rekommendationer

- Regeringen bör utforma sina specifika mål och uppdrag till AMV så att deras relation till det övergripande målet om minskad arbetslöshet blir tydlig.
- Regeringen bör basera sin rapportering till riksdagen om utvecklingen av deltidsarbetslösheten på SCB:s officiella arbetsmarknadsstatistik på samma sätt som man redovisar utvecklingen av arbetslöshet och sysselsättning.
- AMS bör för länsarbetsnämnder och arbetsförmedlingar klargöra syftet med och förutsättningarna för arbetsförmedlingens samverkan med arbetsgivarna.
- AMS bör vidareutveckla sin verksamhetsstatistik så att underlaget för bedömningar av de deltidsarbetslösas servicebehov förbättras.
- Länsarbetsnämnderna bör se till att arbetsförmedlingen förbättrar kontrollen av ersättningsvillkoren genom att fullt ut tillämpa gällande regler rörande deltidsintyget, handlingsplanerna och underlaget till arbetslöshetskassan för prövning av ersättningsrätten.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i april 2006 framställning 2005/06: RRS22 angående insatserna mot deltidsarbetslöshet till riksdagen. Styrelsen föreslog tillkännagivanden dels om att regeringen i sin rapportering till

riksdagen, utöver uppföljning av beslutade verksamhetsmål på området, ska använda den officiella arbetsmarknadsstatistiken från SCB för att ge en helhetsbild av sysselsättning, arbetslöshet och deltidsarbetslöshet, dels om att regeringen i sin rapportering till riksdagen ska visa hur utbetalningarna av arbetslöshetsersättning fördelas på hel- och deltidsarbetslösa. Utskottsbehandlingen av framställningen har uppskjutits till detta riksmöte.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) redovisas rapporten.

RiR 2006:2 Regeringens styrning av Naturvårdsverket

Rekommendationer

Regeringen bör

- skaffa överblick och kontroll över tillströmningen av regeringsuppdrag till Naturvårdsverket samt principiellt ta ställning till vad som är en lämplig balans för verket mellan politikutformande och politikgenomförande uppgifter,
- klarlägga Naturvårdsverkets roll som central tillsynsvägledare samt beakta vilka konsekvenser uppkomsten av informella nätverk för ömsesidigt stöd m.m. får för den centrala tillsynsvägledningen,
- göra riskbedömningar av vilka konsekvenser förändringar av Naturvårdsverkets finansiella villkor under löpande verksamhetsår kan få för de långsiktiga möjligheterna att uppnå miljöpolitiska mål.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i mars 2006 redogörelse 2005/06: RRS23 angående regeringens styrelse till riksdagen.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) anges att regeringen kommer att överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Regeringen har för avsikt att därefter återkomma till riksdagen om lämpliga åtgärder inom de aktuella områdena.

RiR 2006:3 Kvaliteten i elöverföringen – finns förutsättningar för en effektiv tillsyn?

Rekommendationer

- Att regeringen utreder om bristande spänningskvalitet ska hanteras inom ramen för Energimarknadsinspektionens tillsyn eller lösas i relationen mellan nätföretag och kund och vilka bestämmelser som krävs för att reglera detta.
- Att regeringen eller den myndighet regeringen utser skyndsamt närmare definierar begreppet god kvalitet i elöverföringen, avseende leveranssäkerhet, som stöd för tillsynen över ellagens krav på detta.

- Att regeringen ser över behovet av att vidta åtgärder för att förebygga långt utdragna rättsprocesser i samband med Energimarknadsinspektionens förelägganden enligt ellagen.
- Att Energimarknadsinspektionen med stöd av ellagen tillsammans med nätbolagen vidareutvecklar avbrottsrapporteringen i syfte att underlätta tillsynen över leveranssäkerheten.
- Att regeringen ser över behovet av åtgärder för att förbättra samverkan mellan Energimarknadsinspektionen och Elsäkerhetsverket avseende tillsynen över kvaliteten i elöverföringen, exempelvis genom att införa krav på samverkan i dessa ärenden i myndigheternas instruktioner.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i april 2006 framställning 2005/06: RRS24 angående kvaliteten i elöverföringen till riksdagen. Styrelsen föreslog att riksdagen begär att regeringen tar initiativ till en utredning av innebörden av ellagens bestämmelser om kvalitet i elöverföringen med sikte på att dels ta ställning till frågan om spänningskvaliteten ska hanteras inom ramen för ellagens reglering och tillsyn eller i relationen mellan nätföretag och kunder, dels precisera innebörden av ellagens krav på god kvalitet i elöverföringen. Utskottsbehandlingen av framställningen har uppskjutits till innevarande riksmöte.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) framhålls att riksdagen under december 2005 beslutat om nya regler om leveranssäkra elnät. Vidare har den tidigare regeringen i september 2006 bemyndigat Energimarknadsinspektionen att utfärda föreskrifter om bl.a. vilka krav som ska vara uppfyllda för att överföringen av el ska vara av god kvalitet, om utökad avbrottsrapportering, om risk- och sårbarhetsanalyser samt om åtgärdsplaner. Därmed har merparten av de rekommendationer som Riksrevisionen framför i sin rapport genomförts. Rapportens rekommendationer i övrigt bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

RiR 2006:4 Mer kemikalier och bristande kontroll – tillsynen av tillverkare och importörer av kemiska produkter

Rekommendationer

Regeringen bör överväga att

- vidta de åtgärder som krävs för att försäkra sig om att tillsynen av kemiska produkter har en omfattning och inriktning som svarar mot dagens risksituation och de mål som uttryckts i miljökvalitetsmålet Giftfri miljö,

- ta initiativ till en översyn av fördelningen av ansvar för tillsyn av kemiska produkter enligt miljöbalken, dvs. ansvarsfördelningen mellan Kemikalieinspektionen och de kommunala tillsynsnämnderna för operativ tillsyn samt mellan Kemikalieinspektionen och länsstyrelserna för tillsynsvägledning,
- precisera vilka krav som ställs på Kemikalieinspektionen och länsstyrelserna avseende tillsynsvägledning, särskilt uppföljning och utvärdering av den operativa tillsynen,
- se över systemet för kemikalieavgifter.

Kemikalieinspektionen bör överväga att

- säkerställa att alla tillverkare och importörer anmäler sin verksamhet till Kemikalieinspektionens produktregister,
- kräva in de uppgifter från företagen som behövs för tillsynen enligt miljöbalken,
- skaffa sig kännedom om företagens kemiska produkter tidigt och helst innan produkten börjar användas.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i april 2006 framställning 2005/06: RRS25 angående den statliga kemikalietillsynen till riksdagen. Styrelsen föreslog tillkännagivanden för regeringen om att regeringen vidtar åtgärder för att tillsynen av kemiska produkter ges en inriktning och organisering som bättre svarar mot gällande regelverk och miljökvalitetsmålet om en giftfri miljö samt om att regeringen ser till att företagens kemikalieavgifter används av Kemikalieinspektionen för tillsyn enligt 14 kap. miljöbalken. Utskottsbehandlingen av framställningen har uppskjutits till innevarande riksmöte.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) anges att regeringen kommer att överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Regeringen har för avsikt att därefter återkomma till riksdagen om lämpliga åtgärder inom de aktuella områdena.

RiR 2006:5 Länsstyrelsernas tillsyn av överförmyndare

Rekommendationer

- Länsstyrelsernas tillsyn av kommunernas överförmyndare måste genomföras så att den svarar mot regleringens krav på kontroll och korrigering av fel i verksamheten. Länsstyrelsernas prioritering av insatser måste utgå ifrån att överförmyndarnas verksamhet handlar om myndighetsutövning mot enskilda som är i stort behov av samhällets skydd.

- Länsstyrelserna behöver inspektera överförmyndarna årligen. Inspektionerna bör också genomföras på ett sådant sätt att länsstyrelserna upptäcker om överförmyndare är olämpliga. Vid inspektionerna ska länsstyrelserna även följa förmynderskapsförordningens krav på att granska ett stickprovsurval av akter.
- Lagstiftaren har givit länsstyrelserna möjlighet att hos tingsrätten begära att olämpliga överförmyndare entledigas. Riksrevisionen anser att länsstyrelserna ska använda denna möjlighet när överförmyndare gör sig skyldiga till upprepade eller allvarliga avvikelser från lagens krav.
- Länsstyrelserna bör också se till att de brister som behöver åtgärdas tydligt framgår i inspektionsprotokollen. Både inspektionsprotokoll och beslut i anmälningsärenden bör även regelmässigt delges kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Det är också viktigt att brister i överförmyndarnas verksamhet följs upp i nära anslutning till att de har uppmärksammats. Misstankar om brott bör också alltid anmälas till polis eller åklagare.
- Regeringen måste säkerställa att länsstyrelsernas tillsyn av överförmyndarna är av en sådan omfattning och kvalitet att rättssäkerhet och likabehandling för huvudmännen säkerställs. Regeringen bör därför återinföra ett tydligt krav på årliga inspektioner i förmynderskapsförordningen.
- Resultatet av länsstyrelsernas tillsyn av överförmyndarna bör också följas upp av regeringen, såväl på de enskilda länsstyrelserna som i landet som helhet.
- Regeringen bör dessutom ta initiativ till en nationell samordning av länsstyrelsernas tillsyn. Resultatet av dessa samordningsinsatser bör följas upp av regeringen.
- Regeringen bör också överväga ett förslag till riksdagen om att införa lagkrav på formell kompetens på dem som väljs till överförmyndare.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i april 2006 till riksdagen framställning 2005/06:RRS26 angående länsstyrelsernas tillsyn av överförmyndare. Styrelsen föreslog tillkännagivanden för regeringen om att regeringen snarast vidtar åtgärder för att stärka länsstyrelsernas tillsyn av kommunernas överförmyndare samt om att regeringen tar initiativ till en förutsättningslös utredning av överförmyndarnas organisation och verksamhet, inklusive behovet av relevant kompetens hos överförmyndarna.

Framställningen avses utskottsbehandlas under innevarande riksmöte.

I budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1) framhåller regeringen att vad beträffar effektivitetsrevisionen har såväl frågan om länsstyrelsernas tillsyn över överförmyndare som över begravningsverksamheten uppmärksammats vid myndighetsdialoger och vid andra möten med länsstyrelserna. Länsstyrelserna har också själva vidtagit åtgärder för att stärka

tillsynen i dessa avseenden. Genom den s.k. Länsstyrelseakademin tar länsstyrelserna nu fram en gemensam utbildning med syftet att utveckla tillsynsarbetet på länsstyrelserna och uppnå en jämn kvalitet inom och mellan länsstyrelserna. En färdig utbildning beräknas vara tillgänglig andra halvåret 2007. Regeringen kommer att överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Såvitt avser tillsynen över överförmyndare har Utredningen om förmyndare, gode män och förvaltare lämnat sitt slutbetänkande (SOU 2004:112). Utredningens förslag har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

RiR 2006:6 Redovisning av myndigheters betalningsflöden

Rekommendationer

- Regeringen bör överväga möjligheterna till en större renodling än i dagsläget av anslagen för förvaltningskostnader respektive transfereringar. Detta för att om möjligt undvika justeringar och betalningstransaktioner mellan betalningsflödena och därmed minska risken för en felaktig användning av de olika betalningsflödena.
- Regeringen bör ge ESV i uppdrag att se över normeringen för avräkning med statsverket. Detta för att förbättra den interna kontrollen och minska det administrativa arbete som hantering av dubbla betalningsflöden innebär framför allt för de myndigheter som hanterar förvaltningskostnader i båda betalningsflödena. En uppdelning av balansposten Avräkning med statsverket i olika delposter kan också bidra till att förtydliga och öka informationen i myndigheternas årsredovisningar.
- ESV bör förbättra stödet till myndigheterna, t.ex. genom en uppdatering av myndighetshandledningen för avräkning med statsverket.

Följder

Riksrevisionens styrelse beslöt i april 2006 att lägga rapporten till handlingarna.

Regeringen bedömer enligt budgetproposition 2006/07:1 att rutinen med dubbla betalningsflöden fungerar på ett tillfredsställande sätt för huvuddelen av myndigheterna även om rutinen kräver vissa löpande avstämningar och korrigeringar mellan flödena. Regeringen har för avsikt att göra en analys av systemet med dubbla flöden i syfte att öka kunskapen om dubbla flöden och senare utifrån en sådan utvärdering åstadkomma nödvändiga förändringar och förbättringar.

RiR 2006:7 Begravningsverksamheten – förenlig med religionsfrihet och demokratisk styrning?

Rekommendationer

Regeringen bör överväga

- att göra det tydligt att ombudsfunktionen och därmed ombuden är till för dem som inte är medlemmar i Svenska kyrkan,
- att uppgiften som begravningsombud i första hand ska ges till personer som står utanför Svenska kyrkan samt att förtydliga vilka kvalifikationskrav i övrigt ombuden bör uppfylla,
- att uppdra åt länsstyrelserna att använda ett enhetligt formulär för ombudens årsberättelser för att det ska vara möjligt att mer systematiskt följa hur ombudens verksamhet utvecklas,
- att ställa krav på återrapportering från länsstyrelserna rörande ombudens verksamhet och länsstyrelsernas egen tillsyn,
- att förtydliga vilken ambitionsnivå som ska gälla för inblicken i huvudmännens redovisning av de faktiska kostnaderna för begravningsverksamheten.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i maj 2006 framställning 2005/06: RRS27 angående den statliga kontrollen över begravningsväsendet till riksdagen. Styrelsen föreslog ett tillkännagivande för regeringen om vad utskottet anfört om behovet av förbättrad statlig kontroll av begravningsverksamheten samt om rapporteringen till riksdagen om utfallet av de särskilda arrangemangen för statlig kontroll.

Regeringen framhåller i budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1) att vad beträffar effektivitetsrevisionen har såväl frågan om länsstyrelsernas tillsyn över överförmyndare som över begravningsverksamheten uppmärksammats vid myndighetsdialoger och vid andra möten med länsstyrelserna. Länsstyrelserna har också själva vidtagit åtgärder för att stärka tillsynen i dessa avseenden. Regeringen kommer att överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer.

RiR 2006:8 Skydd mot korruption i statlig verksamhet

Rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att överväga

- att förtydliga gällande regelverk så att det framgår att ledningen för en statlig verksamhet har ett klart uttalat ansvar för att skydda verksamheten mot korruption,
- att ledningarna för statlig verksamhet ges i uppdrag att genomföra riskanalyser som innefattar risk för korruption; detta kan exempelvis göras genom att ägardirektiv för statliga bolag och myndigheternas instruktioner förtydliga samt
- att i de fall ett statligt bolag bedöms som särskilt riskutsatt, ska ledningens uttalande om bolagets interna kontroll också innefatta vilka åtgärder man vidtagit för att säkerställa att verksamheten har ett gott skydd mot korruption.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i juni 2006 redogörelse 2005/06: RRS29 angående skyddet mot korruption i statlig verksamhet.

Regeringen har i budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) redovisat att Finansdepartementet och Sveriges Kommuner och Landsting i samarbete tagit fram skriften ”Om mutor och jäv – en vägledning för offentligt anställda”. Under juni månad har skriften spritts till flertalet statsanställda. Skriftens syfte är framför allt att visa på de risker som kan finnas i offentlig verksamhet när det gäller dessa frågor samt att stimulera till arbetsplatsdiskussioner. Den kan också vara en hjälp för att resonera sig fram till ett svar när man ställs inför den här typen av frågor. Inom Regeringskansliet pågår för närvarande ett arbete med att ta fram förslag till en ny förordning i syfte att förtydliga ansvaret för intern styrning och kontroll inom myndigheterna. En del i detta arbete understryker betydelsen av att myndigheterna har väl fungerande rutiner för att förhindra och upptäcka mutbrott, förskingring eller liknande. Regeringen framhåller vidare bl.a. att det ska råda nolltolerans mot korruption i alla statligt ägda bolag. De statligt ägda bolagen bör därför besluta om att bolaget ska ha en väl förankrad och gemensam etisk värdegrund i form av en policy eller uppförandekod.

RiR 2006:9 Tandvårdsstöd för äldre

Rekommendationer

- Riksrevisionen anser i en rekommendation till regeringen att Tandvårdsutredningen bör överväga en förutsättningslös omprövning av stödet mot bakgrund av att högkostnadsskyddets konstruktion har lett till kostnadsökningar och omprioriteringar som inte kunnat kontrolleras av staten.
- Försäkringskassan bör överväga åtgärder för att framöver kunna förse regeringen med bättre underlag för vilka inom åldersgruppen 65-plus som utnyttjat tandvårdsförmånen och vilka som fortsättningsvis kan antas behöva omfattande protetikbehandling.
- Försäkringskassans ärendehanteringssystem för tandvården bör ses över eftersom bristerna gjort det svårt att få fram tillförlitlig statistik för Försäkringskassans uppföljning och som underlag för regeringens utgiftsprognoser.

Följder

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) hänvisar regeringen till att den har aviserat en tandvårdsreform och avser att återkomma med förslag om hur denna ska utformas. När det nya stödet utformas är det viktigt att säkerställa att det kan följas upp på ett effektivt sätt.

RiR 2006:10 Punktskattekontroll – mest reklam?

Rekommendationer

Regeringen bör

- utforma Skatteverkets regleringsbrev i enlighet med budgetpropositioner och utskottsbetänkanden, vilket innebär att skattekontrollen ska inriktas mot företag med stora skatteunderlag, mot internationella transaktioner och ekonomisk brottslighet,
- efterfråga löpande återrapportering från Skatteverket om utvecklingen och resultatet av punktskattekontrollen samt
- löpande lämna information till riksdagen om utvecklingen och resultatet av punktskattekontrollen.

Skatteverket bör

- säkerställa en samlad strategi med tydlig inriktning för punktskattekontrollen,
- göra aktuella beräkningar av skattefelets storlek och sammansättning på punktskatteområdet,
- kontinuerligt följa och för varje verksamhetsår sammanställa samlad och tillförlitlig statistik över data från myndighetens kontroll inom varje punktskatt,
- i myndighetens planerings- och urvalsprocess lägga större vikt än tidigare vid statsfinansiellt betydelsefulla punktskatter med komplicerad lagstiftning och skattskyldiga som hanterar stora skatteunderlag,
- för varje verksamhetsår rapportera samlad och tillförlitlig statistik över data från myndighetens kontroll inom varje punktskatt till regeringen,
- tillse att de enheter inom myndigheten som arbetar med punktskattekontroll tillförs ändamålsenliga IT-system för ärendehantering, riskanalyser och uppföljning,
- skapa arbetsformer som möjliggör att den mest ändamålsenliga kontrollformen kan användas,
- förbättra samordningen mellan de enheter inom myndigheten som arbetar med planering, genomförande och uppföljning av punktskattekontroll samt
- för en effektiv resursanvändning utreda orsakerna till de höga frekvenserna nollrevisioner inom punktskatteområdet, samt förbättra myndighetens tidsredovisning.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i september 2006 redogörelse 2006/07: RRS2 angående Skatteverkets kontroll av punktskatter till riksdagen.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) anges att Skatteverket har påbörjat en genomlysning av punktskatteområdet och att underlag för beslut om förbättringsåtgärder ska finnas klart under slutet av 2006.

RiR 2006:11 Vad och vem styr de statliga bolagen?

Rekommendationer

Regeringen bör överväga att

- säkerställa att styrningen av varje bolags verksamhetsinriktning grundar sig på aktiebolagsrättsligt bindande dokument,
- göra bolagens samhällsuppdrag så tydliga att uppdragen kan användas för bolagens styrning av verksamheten,
- i de fall det finns flera målsättningar för ett bolag, vid behov tydliggöra hur avvägningen mellan dessa ska göras,
- se över vilka dokument som bör användas i styrningen av de statliga bolagen. Variationer kan givetvis vara lämpliga, men bör vara motiverade utifrån skillnader i bolagens verksamhet.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i september 2006 redogörelse 2006/07: RRS3 angående formerna för styrning av de statliga bolagen till riksdagen.

Regeringen kommer enligt budgetpropositionen för år 2007 att analysera och noga följa upp vilka åtgärder bolagen vidtar med anledning av Riksrevisionens rekommendationer. Regeringen har inom ramen för de grunder för bolagens verksamhet som fastställs av riksdagen möjlighet att forma styrningen och utforma mål för respektive bolag. Regeringen arbetar löpande med att se över bolagens mål och uppdrag, såväl de bolag som har ett särskilt samhällsuppdrag som de som verkar under marknadsmässiga villkor. Den nya regeringen avser att se över statens bolagsförvaltning inte minst mot bakgrund av den hårda kritik som Riksrevisionen riktat i flera skrivelser.

RiR 2006:12 Konsumentskyddet inom det finansiella området – fungerar tillsynen?

Rekommendationer

Konsumentverket och Finansinspektionen bör

- konkretisera de mål för konsumentskyddet som uttrycks i lagar och regleringsbrev och precisera en strategi för hur dessa mål ska nås genom myndigheternas konsumentinriktade tillsyn. Av strategin bör framgå hur myndigheterna ska organisera och följa upp sin verksamhet så att de kan redovisa vilka resurser som läggs på konsumentskydd för finansiella tjänster och resultatet därav och samverka i problemuppfångning för att få fram en så komplett bild som möjligt över problemen för konsumenterna inom den finansiella sektorn. Vid problemuppfångningen bör alla tillgängliga källor utnyttjas. Vidare bör ingå att värdera olika risker för att konsumenterna på det finansiella

området utsätts för ekonomisk skada och prioritera verksamheten utifrån en sådan värdering av skaderiskerna och att säkra kvaliteten genom andra personer än de som deltagit i undersökningarna.

Finansinspektionen bör också

- använda sina sanktionsmöjligheter så att regelbrott får konsekvenser för bolagen och så att möjligheter skapas att få prövat i domstol hur långt skyldigheten sträcker sig hos företagen i principiellt viktiga fall. Det förutsätter bl.a. att den ekonomiska skadan för konsumenterna mer konsekvent analyseras och bedöms i tillsynen.

Konsumentverket/KO bör

- ta sitt ansvar för att föra upp fler fall för domstolsprövning. I det syftet bör verket ta fram en handlingsplan för att nå fler domstolsprövningar som kan få prejudicerande verkan inom området finansiella tjänster; här bör Konsumentverket och Finansinspektionen samarbeta för att initieringen av ärenden som drivs till domstol ska bli så bra som möjligt.

Regeringen bör

- ange gemensamma mål för myndigheterna och sådana mål att resultat och effekter kan mätas och följas upp över tiden,
- uppdra åt myndigheterna att göra regelbundna analyser av risker för konsumenterna på de finansiella marknaderna och av hur riskerna har minskat genom vidtagna åtgärder samt ställa samman resultaten i en årlig rapport, liknande den stabilitetsrapport som Finansinspektionen redovisar för det andra huvudmålet för tillsynen: Finanssektorns stabilitet,
- reglera i t.ex. instruktioner och regleringsbrev hur tillsynsinsatser inom det finansiella området ska samordnas mellan Finansinspektionen och Konsumentverket – här bör bl.a. ansvaret för planering, problemuppfångning, genomförande och utvärdering av den samlade tillsynen övergripande regleras,
- tydliggöra och säkerställa att de möjligheter KO har att väcka talan i domstol utifrån underlaget i Finansinspektionens tillsynsundersökningar används fullt ut, detta för att fastställa hur långt företagens skyldigheter sträcker sig på undersökta områden,
- lämna en samlad redovisning till riksdagen av resultat och effekter av Finansinspektionens och Konsumentverkets tillsynsarbete inom den finansiella sektorn.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i september 2006 framställning 2006/07:RRS4 angående konsumentskyddet inom det finansiella området. Styrelsen föreslog att riksdagen skulle tillkännage för regeringen som sin mening vad styrelsen anfört om att regeringen vidtar åtgärder för att för-

bättra styrningen och samordningen av konsumentskyddet inom det finansiella området. Vidare föreslogs ett tillkännagivande om att regeringen vidtar åtgärder som säkerställer en effektiv tillämpning av regelverket för konsumentskydd inom det finansiella området samt överväger förändringar i nuvarande regelsystem för att stärka konsumenternas skydd.

I budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1) framhålls att några av Riksrevisionens rekommendationer redan har omhändertagits genom ändringar i myndigheternas instruktioner och i regleringsbreven för innevarande år. Regeringen kommer att överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer i den fortsatta myndighetsstyrningen. Regeringen har för avsikt att återkomma till riksdagen om ytterligare lämpliga åtgärder inom det aktuella området.

RiR 2006:13 Kvalificerad yrkesutbildning – Utbildning för arbetsmarknadens behov?

Rekommendationer

Regeringen bör överväga

- att genom uttalade resultatkrav och tydliga inriktningsmål ange vad som ska ligga till grund för myndighetens prioriteringar av utbildningar,
- att ta initiativ till en utvärdering av de vikande resultaten för den kvalificerade yrkesutbildningen,
- att ta initiativ till ett system för uppföljning av kostnader för genomförd kvalificerad yrkesutbildning.

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning och den nya myndigheten för vuxnas lärande bör

- överväga att förbättra formerna för hur arbetsmarknadens framtida behov ska bedömas vid beslut omstart av kvalificerad yrkesutbildning,
- överväga att göra bedömningsgrunderna för sina kvalitetskriterier tillgängliga för utbildningsanordnarna,
- motivera sina beslut att avslå ansökan om statsbidrag; dessutom bör myndigheterna överväga att utveckla former för återföring av motiven för gynnade beslut.

Följder

Regeringen kommer enligt budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) att noga analysera och överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. En särskild utredare har till uppgift att göra en översyn av den eftergymnasiala yrkesutbildningen utanför högskolan (dir. 2006:33). Regeringen avser att precisera utredarens uppdrag genom tilläggsdirektiv. Regeringen har för avsikt att återkomma till riksdagen om lämpliga åtgärder inom det aktuella området.

RiR 2006:14 Arbetsförmedlingen och de kommunala ungdomsprogrammen

Rekommendationer

Regeringen bör

- tydliggöra förutsättningar och kriterier för i vilken mån programtiden i KUP och UG får bestå av reguljär utbildning,
- ändra 28 § förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program så att det framgår att en programperiod i UG, som kan innehålla flera direkt efterföljande anvisningar men inte överstiga tolv månader, inte får följas av ytterligare tid i *samma* program,
- överväga att ändra 29 § förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program så att kommunerna åläggs att rapportera till arbetsförmedlingen i stället för till a-kassan,
- ge AMS i uppdrag att analysera skillnader i AMS och SCB:s statistik över ungdomar som varit arbetslösa i tre månader eller längre, i syfte att säkerställa en rättvisande beskrivning av utvecklingen.

AMS bör

- fastställa nivån på den, av staten finansierade, ersättning som ungdomar med fullgjord gymnasieutbildning får när det deltar i KUP,
- tydliggöra att arbetsförmedlingen inte kan delegera uppföljning av arbetssökande till kommunen,
- se över avtalsstyrningen av KUP och UG,
- se till att en entydig, och korrekt, definition av fullgjord gymnasieutbildning används inom AMV,
- se över vägledningar, faktablad och föreskrifter om KUP och UG så att dessa överensstämmer med innehållet i gällande avtalsmallar,
- löpande följa upp innehållet i KUP och UG i syfte att följa att ett brett insatsutbud erbjuds,
- se över handlingsplanernas kvalitet och användning.

Länsarbetsnämnderna bör

- se till att tidig aktivering av ungdomar prioriteras med uppföljning och täta kontakter, i linje med AMS metod för arbete med ungdomar,
- se till att kontrollen av arbetslöshetsförsäkringen, och av deltagande i KUP och UG, skärps.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i september 2006 framställning 2006/07:RRS5 angående arbetsförmedlingen och de kommunala ungdomsprogrammen till riksdagen. Styrelsen föreslog tillkännagivanden till regeringen dels om att regeringen tar initiativ till en översyn av ansvarsfördelningen mellan staten och kommunerna vad gäller gruppen ungdomar 16–

20 år, dels om att regeringen tar initiativ till en samlad översyn av de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna för gruppen ungdomar 20–24 år och då särskilt behovet av ungdomsgarantin.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) redovisas rapporten.

RiR 2006:15 Statliga bolag och offentlig upphandling

Rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att överväga att

- tydliggöra samhällsuppdragen för de statliga bolag som har sådana,
- uppdra åt de statliga bolagen att offentliggöra sin bedömning om bolaget är en upphandlande enhet eller inte,
- ge Nämnden för offentlig upphandling i uppdrag att inom ramen för tillsynsuppdraget utföra regelmässiga kontroller av de statliga bolagens upphandlingar,
- föreslå införande av effektiva sanktioner i lagen om offentlig upphandling,
- föreslå att Nämnden för offentlig upphandling får rätt att föra talan i domstol i upphandlingsärenden samt
- föreslå att Nämnden för offentlig upphandling får rätt att erhålla information från alla statliga bolag, även de som inte betraktar sig som upphandlande enheter, om syftet är att bedöma om LOU ska tillämpas.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i september 2006 framställning 2006/07:RRS6 angående statliga bolag och offentlig upphandling. Styrelsen föreslog att riksdagen skulle tillkännage som sin mening att regeringen ska ta initiativ till att genomföra de ändringar i lagen om offentlig upphandling som krävs i syfte att dels införa effektiva sanktioner mot de upphandlande enheter som inte respekterar domstolsbeslut, dels ge tillsynsmyndigheten en starkare roll.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) anges att beträffande ett fåtal av de statligt ägda bolagen gör NOU och ledningen i de aktuella bolagen olika bedömning av om bolagen omfattas av LOU. Även om bolagen skulle offentliggöra sin egen uppfattning av om bolaget är en upphandlande enhet eller inte ankommer det på domstolarna, i sista hand EG-domstolen, att slutligt avgöra frågan. Regeringen vill dock betona att aktiebolagsformen för en verksamhet inte får utnyttjas som ett sätt att kringgå upphandlingslagstiftningen. De frågor Riksrevisionen för fram i sina rekommendationer bör enligt regeringen bli föremål för överväganden i anslutning till en pågående regelöversyn.

RiR 2006:16 Socialstyrelsen och de nationella kvalitetsregistren inom hälso- och sjukvården

Rekommendationer

- Regeringen bör överväga att vidta åtgärder för att utveckla nödvändiga instrument för att systematiskt beskriva och följa upp vårdens verksamhet. Socialstyrelsen bör få ett författningsstöd som möjliggör nationell verksamhetsuppföljning.
- Regeringen bör pröva Socialstyrelsens roll och ansvar när det gäller de nationella kvalitetsregistren och i det sammanhanget utreda förutsättningarna för ett fortsatt statligt stöd till registren.
- Så länge Socialstyrelsen är part i beslutsgruppen bör myndigheten vidta åtgärder för att redovisningen av registrens kvalitet förbättras.

Följder

I budgetpropositionen för år 2006 (prop. 2006/07:1) redovisas rapporten.

RiR 2006:17 Förvaltningsutgifter på sakanslag

Rekommendationer

- Regeringen bör lägga fast en entydig definition för förvaltningsutgifter.
- Regeringen bör i budgetförslag motivera avsteg från de principer som lagts fast för budgetprocessen, däribland att hålla förvaltningsanslag och sakanslag åtskilda.
- Regeringen bör förbättra informationen till riksdagen om förvaltningsutgifternas utveckling.

Följder

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) redovisas rapporten.

RiR 2006:18 Årliga rapporten 2006

Rekommendationer

- Utnyttja pågående utredningar för att ta ett grepp om förvaltningspolitiken.
- Styr de statliga bolagen på ett tydligt sätt och inom ramen för aktiebolagslagen.
- Bättre resultatstyrning förutsätter tydligare ansvar på alla nivåer. Det bör skapas ett sammanhållet och tydligt ansvar inom Regeringskansliet när det gäller hur förvaltningspolitiken ska stödja den ekonomiska styrningen i staten.
- Stärk den statliga tillsynen. Det är viktigt att det finns en gemensam syn på tillsynens betydelse och att den tillämpas på ett likformigt sätt.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i september 2006 redogörelse 2006/07: 1 angående Riksrevisionens årliga rapport 2006 till riksdagen. I rapporten redovisas de viktigaste iakttagelserna från den under året genomförda revisionsverksamheten. Riksrevisionens avsikt är att lämna underlag för ansvarsutkrävande men också att medverka till god resursanvändning och effektiv förvaltning i staten.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) redovisas den årliga rapporten förhållandevis utförligt och frågorna hanteras samlat i ett särskilt avsnitt under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och statsförvaltning (avsnitt 5.5).

RiR 2006:19 Statliga insatser för nyanlända invandrare

Rekommendationer

Regeringen bör

- förtydliga uppdrag till myndigheter så att ansvarsfördelning, villkor för samverkan och målgrupper för myndigheters insatser klargörs,
- se över nuvarande reglering av ersättning till kommuner för flyktingmottagande och därmed klargöra statens respektive kommunens åligganden.

Migrationsverket bör

- utveckla metoder och rutiner för att utveckla och följa upp den del av organiserad sysselsättning som har koppling till integrationsförberedande insatser och bosättning,
- skapa förutsättningar för enhetlig tillämpning avseende verkets medverkan och åtaganden inom ramen för överenskommelser med kommuner och myndigheter.

Integrationsverket bör

- utifrån gällande ersättningsförordning kontrollera kommuners rätt till statlig ersättning samt upprätta innehållsmässiga krav på introduktionsplaner,
- tillse att verkets kunskapsspridning och stöd motsvarar kommunernas behov och efterfrågan,
- fortsätta utvecklingsarbetet med ett uppföljningssystem i syfte att få kunskap om sambandet mellan introduktionsinsatser och effekter.

AMS bör

- fortsätta utveckla metoder för att prioritera nyanlända i verksamheten,
- skapa förutsättningar för enhetlig tillämpning avseende verkets medverkan och åtaganden inom ramen för överenskommelser och säkerställa att arbetsförmedlingar erbjuder likvärdiga förutsättningar i form av service till kommuner och nyanlända.

Följder

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) anges att regeringen kommer att överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Regeringen har för avsikt att därefter återkomma till riksdagen om lämpliga åtgärder inom det aktuella området.

RiR 2006:20 Styrning och kontroll av regeltillämpningen inom socialförsäkringen

Rekommendationer

Regeringen bör överväga att

- noga följa upp användningen och resultatet av de extra medel som Försäkringskassan erhållit för att stärka myndighetens arbete med att förebygga och minska förekomsten av fusk och felaktigheter,
- vidta åtgärder för att få till stånd en undersökning och analys av orsakerna till problemen i regeltillämpningen inom socialförsäkringen.

Försäkringskassan bör överväga att

- prioritera kvaliteten i handläggningen, i bemärkelsen enhetlig och korrekt regeltillämpning, i den interna styrningen och uppföljningen,
- utveckla riskanalyser och kontrollmetoder så att kunskapen om bidragsbrottens omfattning ökar.

Följder

Riksrevisionens styrelse överlämnade i september 2006 framställning 2006/07:RRS8 angående regeltillämpningen inom socialförsäkringen till riksdagen.

I budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) redovisas rapporten.

Bilaga 8.3

REGERINGSKANSLIET

2006-11-10 SB2006/10316

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2006 -11- 13
Dnr 050-287-2006/07

Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens handläggning av framställningar från JO och rapporter från Riksrevisionen

Härmed överlämnas nio promemorior som upprättats inom Regeringskansliet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är ämnesrådet Jonas Stertman, tfn 08-405 47 08.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-02

Finansdepartementet

Budgetavdelningen
Thomas Küchen

KU:s granskningsärende Regeringens handläggning av framställningar från JO och rapporter från Riksrevisionen – rapporter från Riksrevisionen

Bakgrund

Av underliggande promemoria från konstitutionsutskottets kansli (PM 2006-10-17) framgår följande.

Riksrevisionen är enligt 12 kap. 7 § regeringsformen en myndighet under riksdagen med uppgift att granska den verksamhet som bedrivs av staten. Enligt 9 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. skall granskningsrapporter över effektivetsrevisionen överlämnas till regeringen. Regeringen skall enligt 47 § budgetlagen (1996:1059) årligen redovisa för riksdagen vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av Riksrevisionens iakttagelser.

Inom utskottets kansli har gjorts en genomgång av hur Riksrevisionens rapporter redovisats och kommenterats i budgetpropositionerna.

I promemorian har det hänvisats till finansutskottet som i sitt betänkande 2005/06:FiU10 fört fram synpunkter på regeringens redovisningar av rapporterna och deras effekter. Finansutskottet ansåg att det kan vara svårt att utifrån regeringens redogörelse i budgetpropositionen avgöra huruvida ett granskningsärende anses som slutbehandlat. Det kunde även vara svårt att avgöra vilket tidsperspektiv som regeringen tänker sig för olika åtgärder. De åtgärder regeringen åberopat med anledning av Riksrevisionens granskning är i allmänhet i form av ett pågående, alternativt kommande, arbete/utredning/översyn. Finansutskottet ansåg att någon form av klargörande skrivning i budgetpropositionen, om huruvida regeringen anser att ett visst granskningsärende är färdigbehandlat, vore värdefullt. För pågående eller kommande arbeten borde i möjligaste mån en tidsram anges. Sådana skrivningar skulle lämpligen läggas i anslutning till den övergripande redogörelsen för Riksrevisionens granskning i volym 1. Utskottet förväntade sig att regeringen i nästa års budgetproposition förtydligade redogörelsen i dessa avseenden.

Enligt vad som uttalades i promemorian förefaller finansutskottets synpunkter att till viss del ha tillgodosetts i budgetpropositionen för 2007.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan har fråga ställts från konstitutionsutskottet om vilka åtgärder som har vidtagits eller planeras inom Regeringskansliet för att åstadkomma att rapporteringen till riksdagen enligt 47 § budgetlagen genomgående blir tillräcklig och så enhetlig och lättillgänglig som möjligt?

Regeringskansliets svar

Regeringens handläggning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen skall enligt 47 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten (budgetlagen) årligen för riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av Riksrevisionens iakttagelser. Enligt finansutskottet bör redovisningen vara både samlad och fyllig (bet. 2002/03:FiU20, s. 117).

Den årliga revisionens revisionsberättelser med invändning anmäls samlat i årsredovisningen för staten, senast i årsredovisningen för staten 2005 (skr. 2005/06:101).

I budgetpropositionens första volym ges en samlad bild av de iakttagelser som revisionen redovisat sedan föregående års budgetproposition samt frågor med nära koppling till revision och kontroll. Redogörelsen inriktas på iakttagelser och åtgärder av större vikt som t.ex. rör budget-, effektivitets- eller kontrollaspekter. Även iakttagelser och åtgärder som berör flera politikområden eller som har stark koppling till regeringens styrning omfattas av denna redovisning. Redogörelsen kan även beröra de åtgärder som aviserats i föregående års budgetproposition. Eventuella iakttagelser avseende Årsredovisningen för staten kommenteras. Dessutom lämnas en samlad förteckning över, och korta referat av, samtliga granskningsrapporter som lämnats sedan föregående års budgetproposition. Därtill kommenteras de iakttagelser som Riksrevisionen redovisat i sin Årliga rapport.

För respektive utgiftsområde redovisas och kommenteras under rubriken Revisionens iakttagelser i respektive politikområdesavsnitt i utgiftsområdesbilagorna de rapporter från Riksrevisionens effektivitetsrevision och de revisionsberättelser med invändning från den årliga revisionen som berör respektive politikområde.

Revisionens samtliga iakttagelser kan i normalfallet inte förväntas vara åtgärdade då redovisningen lämnas i budgetpropositionen. Avgörande är bl.a. när revisionens rapporter lämnas, men också den tid det tar för att överväga och vidta relevanta åtgärder. I regeringens redovisning till riksdagen av vilka åtgärder som vidtagits finns därför även behov av att återkomma till tidigare års iakttagelser från revisionen. Redogörelsen under

rubriken Revisionens iakttagelser kan således inte bara komma att omfatta aktuella granskningsrapporter och revisionsberättelser utan också sådana från tidigare år.

Regeringens ställningstagande till Finansutskottets synpunkter

Finansutskottet anför att någon form av klargörande skrivning i budgetpropositionen, om huruvida regeringen anser att ett visst granskningsärende är färdigbehandlat, vore värdefullt (bet. 2005/06:FiU15, s. 11). Vidare anför utskottet att för pågående eller kommande arbeten bör i möjligaste mån en tidsram anges. Sådana skrivningar skulle lämpligen enligt utskottet läggas i anslutning till den övergripande redogörelsen för Riksrevisionens granskning i volym 1.

I budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1, volym 1, kap. 9) redovisar regeringen sin bedömning att redovisningen av när ett granskningsärende är att anse som färdigbehandlat med fördel redovisas i anslutning till respektive politikområdesavsnitt i respektive utgiftsområde. Vidare anför regeringen att ambitionen därvid är att successivt i ökad grad för riksdagen tydliggöra när ett granskningsärende bedöms som färdigbehandlat. När det gäller pågående eller kommande arbeten är strävan därtill att i möjligaste mån ange en tidsram.

Regeringskansliets sammanfattande bedömning

Regeringskansliet anser att den valda ordningen för att på ett tillräckligt, enhetligt och lättillgängligt sätt hantera Riksrevisionens granskningsrapporter i stort fungerar väl. Det pågår dock ständigt ett arbete med att förbättra redovisningen. Som exempel på detta kan nämnas att i de interna anvisningarna till departementen inför framtagandet av budgetpropositionen för 2007, redogjordes för finansutskottets önskemål om uppgifter när ett ärende är färdigbehandlat respektive en tidsram för pågående eller kommande arbeten. I detta sammanhang har den dialog som förekommer mellan departementen och riksdagens utskott stor betydelse för att en successiv utveckling och förbättring av redovisningen kommer till stånd.

Vad gäller frågan om vilka åtgärder som planeras på området, väcks denna omedelbart sedan arbetet med framtagandet av budgetpropositionen för 2007 avslutats. Den uppföljning som alltid sker efter ett sådant arbete har ännu inte slutförts. Ännu viktigare för framtida åtgärder på området är riksdagens kommande ställningstagande med anledning av redovisningen. Detta ställningstagande kommer att noga övervägas och tillsammans med den egna uppföljningen utgöra en viktig utgångspunkt för den framtida redovisningen.

REGERINGSKANSLIET
Justitiedepartementet

KU:s granskningsärende Regeringens handläggning av framställningar från JO och rapporter från Riksrevisionen

Justitiedepartementet får med anledning av KU:s frågor lämna följande svar.

A. Framställningar enligt 4 § JO-instruktionen

7. Inom Justitiedepartementet pågår ett arbete med att ta fram en departementspromemoria som bl.a. behandlar denna fråga.

13. Ärendet bereds inom Regeringskansliet.

Utöver de framställningar som anges i KU:s bilaga 2 har JO Claes Eklundh i JO:s ärende med dnr Adm254-2002 (Justitiedepartementets dnr 2002/7096/L6) föreslagit att den s.k. förundersökningssekretessen till skydd för enskilda skall ändras i de fall där JO eller JK agerar som förundersökningsledare. Förslaget innebär att sekretessen skall ändras från att gälla med en presumtion för sekretess till att gälla med en presumtion för offentlighet. Förslaget bereds inom Regeringskansliet.

B. Överlämnade beslut

B 1. Till Justitiedepartementet

1. Ärendet är avslutat mot regeringens beslut den 7 december 2000 om kommittédirektiv En beredning för rättsväsendets utveckling (dir. 2000:90). Frågan har därefter behandlats av beredningen i betänkandet En ny uppgifts- och ansvarsfördelning mellan polis och åklagare (SOU 2005:84). Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

2. Inom Justitiedepartementet pågår ett arbete med att ta fram en departementspromemoria som bl.a. behandlar denna fråga.

3. Beslutet har inte föranlett några särskilda åtgärder från departementets sida.

4. Den av JO aktualiserade frågan kommer att behandlas i en departementspromemoria.

5. Polisrättsutredningen överlämnade sitt slutbetänkande Tvångsmedel enligt 27 och 28 kap. RB samt polislagen (SOU 1995:47) till chefen för justitiedepartementet i maj 2005 (Ju1995/1962/Å). Åklagarenheten övertog ansvaret för slutbetänkandet i samband med att enheten bildades den 1 februari 2003. I betänkandet föreslås bl.a. att det skall införas en uttrycklig regel om att polisen skall få ta med den som skall kroppsvisiteras eller kroppsbesiktigas till en plats där undersökningen kan utföras. I det aktuella JO-ärendet, (dnr 1208-1999), uttalar förre chefs-JO Claes Eklundh bl.a. att han delar utredningens uppfattning om behovet av en sådan reglering. Med hänsyn till att polisrättsutredningens betänkande var föremål för överväganden i Justitiedepartementet, överlämnade Eklundh en kopia av sitt beslut till departementet. Polisrättsutredningens slutbetänkande är alltjämt föremål för beredning inom Justitiedepartementet. Det aktuella JO-beslutet utgör en del av detta beredningsunderlag.

6. Med anledning av JO:s påpekande ändrades den aktuella bestämmelsen den 1 december 2001 (SFS 2001:813).

7. Den av JO aktualiserade frågan har behandlats av Offentlighets- och sekretesskommittén i betänkandet Ny sekretesslag (SOU 2003:99). Betänkandet bereds.

8. För att ge Kriminalvården förutsättningar att upprätthålla en hög kvalitativ nivå inom verksamheten och möta förväntade volymökningar föreslog regeringen i budgetpropositionen för 2001 att anslagsramen skulle höjas. Därutöver har kriminalvården tillförts engångsvisa tillskott i samband med tilläggsbudgetarna för 2002, 2003, 2004 och 2006 samt budgetpropositionerna för 2003 och 2004. Vidare har anslagsramen höjts i budgetpropositionerna för 2004, 2005, 2006 och 2007. Tillskotten skall användas till att fullfölja den planerade platsutbyggnaden samt att i övrigt utveckla verksamheten i fråga om säkerhet, behandling och sysselsättning.

11. Regeringen har i maj 2003 gett Kriminalvården i uppdrag (Ju2003/1147/KRIM) att tillskapa fler häktes- och anstaltsplatser. Utgångspunkten för nybyggnation av platser skall enl. uppdraget vara att denna utformas så att de i största möjliga utsträckning medger en flexibel användning i fråga om säkerhet och beläggning. Utbyggnaden skall utformas så att både ekonomiska och verksamhetsmässiga fördelar kan uppnås, t.ex. genom ökade möjligheter till differentiering inom anstalten, större klientunderlag för programverksamhet samt genom större

möjlighet till en flexibel personalanvändning. Se vidare kommentar till punkt 8 när det gäller resurser till Kriminalvården.

12. Dessa regler har setts över av Häktesutredningen. Betänkandet SOU 2006:17 bereds inom Regeringskansliet. En proposition planeras till hösten 2008.

13. Den 1 januari 2006 trädde nya regler i rättegångsbalken i kraft som reglerar viss provtagning för DNA-analys. I en ny paragraf, 28 kap. 12 b §, anges att kroppsbesiktning genom tagande av salivprov får ske på annan än den som är skäligen misstänkt under vissa förutsättningar. I förarbetena till de nya bestämmelserna (prop. 2005/06:29) diskuterades frågan om möjligheten att ta DNA-prov med stöd av en enskilds samtycke (a. prop. s. 25 f.).

14. Se kommentarer till punkterna 8 och 11.

15. Behandlingsprogrammet Relation Och Samlevnad (ROS) används i Kriminalvården sedan 2002. Målgruppen är män dömda för alla typer av sexualbrott. Programmet bedrivs vid fyra enheter i landet med möjlighet till utslussning via anstalt av lägsta säkerhetsgrad alt. genom fortsatt behandling utanför anstalt jml 34 § KvaL. När det gäller resurserna och platsutbyggnaden se vidare kommentar till punkt 8 och 11.

17. I departementspromemorian Utövandet av barns rättigheter i familjeprocesser (Ds 2002:13) föreslås att Sverige skall ratificera den europeiska konventionen om utövandet av barns rättigheter och att flera lagändringar görs för att förstärka barns rättsliga ställning i vårdnadsmål och i mål och ärenden enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga. Det föreslås bl.a. att barn skall kunna ges rätt till juridiskt biträde i vissa konfliktfyllda vårdnadsmål. Vidare förslås att bestämmelser om ett offentligt biträdes uppgifter införs i 1990 års lag. Departementspromemorian har remitterats, men några besked angående ärendets fortsatta handläggning kan för närvarande inte ges.

18. Beslutet rör den omständigheten att Brottsoffermyndigheten ibland accepterar att sökanden lämnar en fullmakt som innebär att brottsskadeersättning som kan komma att utbetalas skall betalas till en vårdgivare. I vissa fall är den hanteringen nödvändig för att brottsoffret skall kunna få vård. JO anser att förfarandet ligger nära en överlåtelse av ett anspråk på brottsskadeersättning, vilket medför att förfarandet är tveksamt mot bakgrund av att överlåtelse av ett sådant anspråk inte är tillåten. JO anser att det kan finnas anledning att överväga om förfarandet bör ges särskilt stöd i författning. Justitiedepartementets bedömning är att det är tveksamt om författningsändringar krävs. Inga konkreta åtgärder har vidtagits i frågan. Det finns planer på att göra en översyn av brottsskadelagen. Någon närmare tidsplanering för detta har inte upprättats. Den aktuella frågan bör kunna övervägas närmare inom ramen för en sådan översyn.

19. Se kommentar till punkt 8.

20. Se kommentarer till punkterna 8 och 11.

23. Ärendet bereds inom Regeringskansliet.

24. Frågan har behandlats i promemorian Omhändertagande av berusade personer (Ds 2001:31). Ytterligare överväganden har därefter gjorts av Polisverksamhetsutredningen i betänkandet Polisverksamhet i förändring – del 2 (SOU 2002:117). Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

25. Reglerna om underrättelseskyldighet som återfinns i 35 § KvaL har utvidgats vid flera tillfällen på senare år (se prop. 1997/98:95, prop. 2000/01:76 och prop. 2005/06:166). Kriminalvården har under 2006 slutfört en översyn av hanteringen av målsägandeunderrättelser. Genom denna översyn har flera olika förbättringsåtgärder tagits fram. Dessa kommer nu att införas i verksamheten.

26. Ärendet är avslutat mot regeringens beslut den 3 juni 1999 om ändring i förordningen (1992:824) om fingeravtryck m.m. (SFS 1999:583).

28. Beslutet har inte föranlett några särskilda åtgärder.

29. Den fråga om upplysningsplikten enligt 3 § lagen (1998.150) om allmän kameraövervakning som JO tar upp samt därtill anslutande frågor behandlas i betänkandet Allmän kameraövervakning (SOU 2002:110) som för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

B 2. Till Justitiedepartementet och Socialdepartementet

1. JO:s beslut diariefördes av Socialdepartementet (dnr S2000/1244/ST) och lades *ad acta* den 20 november 2002 med hänvisning till att frågan behandlats i propositionen Sekretessfrågor – Ekonomisk brottslighet m.m. (prop. 2001/02:191).

Utöver vad som framgår under B 1 och 2 har det inte vidtagits några särskilda åtgärder med anledning av JO:s kännedomskopior till Justitiedepartementet.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-02

Utrikesdepartementet

Rättschefen

Svar till Konstitutionsutskottet i granskningsärendet Regeringens handläggning av framställningar från JO och rapporter från Riksrevisionen (050-287-2006/07)

Konstitutionsutskottet (KU) har inom ramen för granskningsärendet Regeringens handläggning av framställningar från Justitieombudsmannen (JO) och rapporter från Riksrevisionen (050-287-2006/07) begärt en redogörelse av Regeringskansliet bl.a. för vilka åtgärder framställningarna och besluten från JO föranlett. Som svar på KU:s frågor lämnar Utrikesdepartementet följande redogörelse.

Utrikesdepartementet berörs av ett ärende. I JO:s beslut den 11 mars 2004 (dnr 2931-2002) angående en anmälan mot Sveriges ambassad i Köpenhamn angående vägran att på anmodan av Migrationsverket genomföra en anknytningsutredning i ett ärende om uppehållstillstånd, anförde JO Nils-Olof Berggren bl.a. att det enligt gällande författningar och övrig reglering på området inte klart framgår någon skyldighet för ambassaden att göra en anknytningsutredning av det slag som här är aktuellt, och att det kan finnas skäl att se över författningstexten för att rättsläget tydligare skall framgå.

Regeringen har med anledning av JO:s beslut den 10 februari 2005 beslutat en ändring i utlänningsförordningen (1989:547) enligt vilken Migrationsverket ges rätt att utfärda föreskrifter som innebär att utredning om uppehållstillstånd kan göras av en annan myndighet än svensk utlandsmyndighet i en utlännings hemland eller det land där denne är stadigvarande bosatt. Ändringen trädde i kraft den 1 april 2005 (SFS 2005:48).

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-02

Socialdepartementet

Rättschefen
Björn Reuterstrand

KU:s granskningsärende Regeringens handläggning av framställningar från JO och rapporter från Riksrevisionen

SB har begärt underlag från berörda department för svar på följande fråga från KU: Vilka åtgärder har framställningarna och besluten från JO föranlett? Vilka synpunkter och kommentarer föranleder den bifogade förteckningen i övrigt?

Nedan finns en genomgång av de framställningar och beslut som överlämnats till Socialdepartementet (numreringen är densamma som i JO:s sammanställning). Genomgången bygger i huvudsak på vad som kunnat inhämtas från RK:s diarium. Någon fullständig genomgång av akter har inte kunnat ske på den korta svarstiden. Detta innebär att några ärenden inte kunnat identifieras och att det finns viss osäkerhet om rätt ärende träffats för några andra ärenden. Det innebär också att ärenden som lagts ad acta kan ha gjorts så med hänvisning till annat beslut som inte framgår av diariet (se t.ex. ärende B 2.1).

JO har under aktuell tid till Socialdepartementet överlämnat åtta (av totalt 13) lagstiftningsinitiativ (varav sex avser socialförsäkringsområdet) samt 42 beslut (av totalt 100) för kännedom (varav 21 avser socialförsäkringsområdet).

Sammanfattningsvis har JO:s framställningar och överlämnanden till Socialdepartementet föranlett följande åtgärder:

Lagstiftningsinitiativ (8 st)

Beslut om proposition	3	Överlämnat till utredning	2
Beslut om förordning	1	Beslut om utredningsdir.	1
Ad acta	1		

Överlämnade beslut till Ju och S (4 st)

Ad acta	2	Överlämnat till utredning	1
Under beredning	1		

Överlämnade beslut (38 st)

Ad acta	22	Överlämnat till utredning	6
Beslut om proposition	3	Under beredning	3
Beslut om utredningsdir.	2	Okänt	2

Framställningar från justitieombudsmännen enligt 4 § JO-instruktionen samt JO-beslut som överlämnats för kännedom till Socialdepartementet

A. Framställningar enligt 4 § JO-instruktionen (s.k. lagstiftningsinitiativ)

1. Kraven på delgivning av meddelanden enligt 13 och 14 § § lagen (1996: 1030) om underhållsstöd; till Socialdepartementet; *dnr 3788-1997, JO Pennlöv*

Regeringen beslutade 1998-10-05 (nr 2) budgetprop. för 2001 (BP 1998/99:1, uo 10, p.5.6, anslag B2 och uo 12, p. 3.6, anslag A3). Dnr S1997/5172/SF.

2. Översyn av vissa regler i lagen (1962:381) om allmän försäkring rörande formlösa ändringar av socialförsäkringsnämnders gynnande beslut, Riksförsäkringsverkets tillsynsverksamhet m.m.; till Socialdepartementet; *dnr 1747-1998, JO Pennlöv*

Regeringen beslutade 1998-09-10 (nr 27) Kommittédirektiv: Översyn av processuella regler inom socialförsäkringen, m.m. (Dir. 1998:73). Dnr S1998/3806/SF

5. Undanröjande av vissa oklarheter i den gällande lagstiftningen om underhållsstöd; till Socialdepartementet; *dnr 1625-1998, JO Pennlöv*

Regeringen beslutade 1999-03-04 (nr 16) prop. 1998/99:78 Beräkning av återbetalningsskyldighet för underhållsstöd till barn med särlevande föräldrar m.m.. Dnr S1998/6325/SF

8. Införande av en möjlighet för en socialnämnd att begära omprövning enligt 20 kap. 10 § lagen (1962:381) om allmän försäkring av ett tjänstemannabeslut enligt 17 kap. 1 § andra stycket nämnda lag; till Socialdepartementet; *dnr 4837-1998, JO Pennlöv*

Regeringen beslutade 2000-01-27 (nr 5) att överlämna ärendet till Utredningen om översyn av processuella regler inom socialförsäkringen m.m. (S 1998:06). Dnr S1999/8204/SF.

9. Vissa brister i lagen (1996:1030) om underhållsstöd; till Socialdepartementet; *dnr 723-1999, JO Pennlöv*

Regeringen beslutade 2002-03-07 (nr 39) att överlämna ärendet till Utredningen om översyn av lagen (1996:1030) om underhållsstöd. Dnr S2000/3027/SF.

10. Brister i gällande författningsreglering med avseende på ansökan om pensionsförmån som för den försäkrades räkning undertecknats av god man; till Socialdepartementet; *dnr 1367-2000, JO Pennlöv*

Regeringen beslutade 2001-11-29 (nr 115) SFS 2001:955 Förordning om ändring i kungörelsen (1962:394) med vissa bestämmelser rörande ansökan om pension enligt lagen om allmän försäkring m.m. och 2001-12-13 (nr 40) SFS 2001:1197. Förordning om ändring i förordningen (1993:1091) om assistansersättning. Dnr S2001/1010/ST

11. Vissa oklarheter i lagen (1993:389) om assistansersättning (LASS) vad gäller återkrav av assistansersättning; till Socialdepartementet; *dnr 4068-2000, JO Pennlöv*

Ad acta 2002-11-13. Dnr S2002/8567/ST. (Enligt RK-dia är dokumentbeteckningen JO 4467-2000)

12. Författningsreglering av skyldighet för domstol att underrätta vederbörande vårdinrättning om verkställbarhet av vissa beslut enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård (LRV); till Socialdepartementet; *dnr 2477-2001, JO Berggren*

Regeringen beslutade 2005-03-10 (nr 8) prop. 2004/05:89 Behörigheten för läkare i enskild verksamhet, m.m. Dnr S2003/5639/HS

B. Överlämnande av beslut

B 2. Till Justitiedepartementet och Socialdepartementet

1. Frågor rörande tolkning av bestämmelser i 14 kap. 5 § sekretesslagen (1980:100); *dnr 1523-1998, JO André*

Ad acta 2002-11-20. Dnr S2000/1244/ST. (Ärendet lades ad acta med hänvisning till att frågan behandlas i prop. 2001/02:191 Sekretessfrågor – Ekonomisk brottslighet m.m.)

2. Oklarheter i regleringen av formerna för socialnämnders handläggning i de fall en domstol har förordnat om umgänge under medverkan av en kontaktperson som skall utses av socialnämnden; *dnr 3159-1999, JO André*

Ad acta 2002-06-06. Dnr S2002/3683/ST.

Justitiedepartementet överlämnade 2002-08-23 ärendet till Utredningen om vårdnad, boende och umgänge (Dir. 2002:89). Dnr Ju 2002/3378/L2

3. Anlitande av privata rättssubjekt som utredare inom socialtjänsten; *dnr 2598-2000 och 2617-2000, JO André*

Ad acta 2001-05-21. Dnr S2001/2930/ST.

4. Viss frågor avseende författningsregleringen rörande placeringen av patienter som vårdas med stöd av lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård; *dnr 3601-2004, JO André*

Ärendet är under beredning. Dnr S2005/5029/HS

B 3. Till Socialdepartementet

1. Frågor rörande tolkning av bestämmelser i 47 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård; *dnr 1338-1998, JO André*

Ad acta 2000-06-29. Dnr S1999/7400/FH

2. Svårigheter för en försäkringskassas personal att korrekt tillämpa en lagändring som trädde i kraft med kort varsel och som inte hann följas upp med erforderliga informationsinsatser av försäkringskassan eller Riksförsäkringsverket; *dnr 3320-1998, JO Pennlöv*

Ad acta 1999-11-15. Dnr S1999/6834/SF

3. Fråga om införande av en skyldighet för en läkare i öppen vård att, i likhet med vad som gäller inom den slutna vården, anmäla behov av god man för en patient; *dnr 4228-1998, JO André*

Regeringen beslutade 2003-06-12 (nr 6) att överlämna ärendet till Utredningen om förmyndare, gode män och förvaltare (Ju 2002:04). Dnr S2000/3559/HS.

4. Förhållandet mellan bestämmelser på skilda nivåer vad gäller förutsättningarna för att erhålla legitimation som sjukhusfysiker; *dnr 1091-1999, JO André*

Ad acta 2002-05-21. Dnr S2000/4021/HS.

5. Regleringen av en fråga rörande förutsättning för en bidragsskyldig att få tillbaka för mycket inbetalat underhållsstöd; *dnr 1426-1999, JO Pennlöv*

Regeringen överlämnade 2002-03-07 (nr 39) ärendet till Utredningen om översyn av lagen (1996:1030) om underhållsstöd. Dnr S2000/4020/SF.

6. Anmärkningsvärt lång handläggningstid hos försäkringskassa i ett ärende rörande assistansersättning; *dnr 2230-1999, JO Pennlöv*

Ad acta 2001-01-12. Dnr S1999/9426/SF.

7. En försäkringskassas rutiner för utsändande av underrättelser om beslut; *dnr 2318-1999, JO Pennlöv*

Ad acta 2000-12-22. Dnr S1999/9400/SF.

8. Lämpligheten av att Socialstyrelsen tar upp och med kritik avgör frågor som i disciplinärt hänseende exklusivt skall prövas av Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd; *dnr 2793-1999, stf ombudsmannen Norell Söderblom*

Ad acta 2000-06-28. Dnr S2000/3272/HS.

9. Viss oklarhet rörande omfattningen av Socialstyrelsens tillsynsfunktion vad avser legitimerade psykologer; *dnr 3160-1999, stf ombudsmannen Ekberg*

Ad acta 2003-01-22. Dnr S2001/3718/HS.

10. Skilda uppfattningar hos olika länsstyrelser vad gäller tillämpningen av 23 § första stycket lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade; *dnr 3592-1999, JO André*

Socialdepartementet överlämnade 2002-05-02 (§ 133) ärendet till Utredningen (S 2001:16) om vissa hjälpmedel för personer med funktionshinder samt om vissa insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Dnr S2001/6092/ST.

11. Fråga om registreringsskyldighet för verksamheter som omfattas av socialtjänstsekretessen enligt 7 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100) men som inte utgör socialtjänst enligt socialtjänstlagen (1980:620); *dnr 3730-1999, JO André*

Ad acta 2003-12-02. Dnr S1999/9401/ST.

12. Bristande bevakningsrutiner hos en försäkringskassa medförande långt dröjsmål med handläggningen av ett förtursärende; *dnr 1008-2000, JO Pennlöv*

Ad acta 2001-04-12. Dnr S2001/2931/SF.

13. Riksförsäkringsverkets dröjsmål med att, i anledning av en dom av Regeringsrätten, ändra ett av sina Allmänna råd; *dnr 1142-2000, JO Pennlöv*

Ad acta 2000-11-17. Dnr S2000/4244/SF.

14. Handläggningen hos en försäkringskassa av långa sjukfall; *dnr 1659-2000, JO Pennlöv*

Ad acta 2001-06-20. Dnr S2001/1332/SF.

15. Formerna för dokumentation av en plan enligt 3 b § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763); *dnr 2598-2000, JO André*

Ad acta 2001-05-21. Dnr S2001/2930/ST. (ärendet finns även under B2 punkt 3).

16. Långsam handläggning hos en försäkringskassa av ett arbetsskadeförsäkringsärende; *dnr 3906-2000, JO Pennlöv*

Ad acta 2001-10-19. Dnr S2001/6244/SF.

17. En oklarhet i lagstiftningen rörande rätten för en institution inom hälso- och sjukvården att kvarhålla en patient som är föremål för vård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall; *dnr 4453-2000, JO André*

Socialdepartementet överlämnade 2002-04-23 (§ 123) ärendet till Särskild utredare med uppdrag att se över tillämpningen av LVM (dir. 2002:10). Dnr S2002/2958/ST.

18. Brister i en försäkringskassas handläggning av omprövningar enligt 20 kap. 10 § lagen (1962:381) om allmän försäkring; *dnr 469-2001, JO Pennlöv*

Regeringen beslutade 2002-12-19 (nr 33) dir. 2002:166 (S 2002:14). Dnr S2002/228/SF.

19. Brister i en försäkringskassas handläggning av omprövningar av beslut om pension enligt det gamla pensionssystemet och beslut om pensionsrätt enligt övergångsbestämmelserna till det nya pensionssystemet; *dnr 582-2001, JO Pennlöv*

Regeringen beslutade 2002-12-19 (nr 33) dir. 2002:166 (S 2002:14). Dnr S2002/448/SF.

20. Lång handläggningstid vid en försäkringskassa av ett arbetsskadeförsäkringsärende; *dnr 2259-2001, JO Pennlöv*

(ej träff i diariet)

21. Vådan av alltför kort tid mellan beslut om en lagändring och dess ikraftträdande (i det aktuella fallet på socialförsäkringsområdet); *dnr 2483-2002, JO Pennlöv*

Ad acta 2003-03-31. Dnr S2003/2661/SF.

22. Översyn av regler och tillämpning för bilstöd till personer med funktionshinder; *dnr 3925-2002, JO Lundin*

(ej träff)

23. Lagregleringen rörande inskränkningar för patienter, bl.a. i rättspsykiatrisk vård, i rätten att använda telefon; *dnr 807-2003 och 2295-2003, JO André*

Regeringen beslutade 2004-05-27 (nr 13) att överlämna ärendet till En nationell psykiatrisamordnare (S 2003:09). Dnr S2004/2304/HS.

24. En försäkringskassas långsamma handläggning samt dröjsmål med att betala ut tillfällig föräldrapenning; *dnr 1320-1997, JO Pennlöv*

Regeringen beslutade 1998-10-05 (nr 2) BP 1998/99:1, uo 10, p. 5.6, anslag B3, BP 1998/99:1, uo 12, p. 3.6., anslag A2. Dnr S1997/6621/F.

25. Handläggningen av ett vårdbidragsärende samt försäkringskassans sätt att bemöta bidragssökande föräldrar; *dnr 1424-1997, JO Pennlöv*

Ad acta 1999-03-19. Dnr S1998/7480/SF.

26. Den rättsliga grunden för att ompröva ett för den försäkrade gynnande ställningstagande i fråga om samband i ett arbetsskadeförsäkringsärende; *dnr 1415-1997, JO Pennlöv*

Ad acta 1998-11-20. Dnr S1998/6415/SF.

27. Försenade utbetalningar av föräldrapenning; *dnr 612-1997, JO Pennlöv*

Regeringen beslutade 1998-10-05 (nr 2) BP 1998/99:1, uo 10, p. 5.6, anslag B2, BP 1998/99:1, uo 12. p. 3.6, anslag A2. Dnr S1997/7368/F.

28. Formerna för ändring av en socialförsäkringsnämnds gynnande beslut; *dnr 2556-1997 och 2608-1997, JO Pennlöv*

Ad acta 1999-12-22. Dnr S1998/3804/SF

29. Tillämpligheten av vissa bestämmelser i abortlagen (1974:595) på minderåriga gravida flickor m.m.; *dnr 182-1996 och 284-1996, stf ombudsmannen Norell Söderblom*

Ad acta 1997-10-09. Dnr S1997/6739/IFO.

30. En försäkringskassetjänstemans vägran att registrera en anmälan om tillfällig föräldrapenning. Frågor aktualiserade om försäkringskassans hårt ansträngda arbetssituation på grund av nedskärningar i socialförsäkringsadministrationen; *dnr 3611-1997, JO Pennlöv*

Regeringen beslutade 1998-10-05 (nr 2) BP 1998/99:1, uo 10, p. 5.6, anslag B3, BP 1998/99:1, uo 12. p. 3.6, anslag A2. Dnr S1997/6621/F.

31. Handläggningstiden mellan en socialförsäkringsnämnds beslut och utfärdande av underrättelse om beslutet; *dnr 4341-1997, JO Pennlöv*

Ad acta 1999-12-22. Dnr S1998/3805/SF.

32. En försäkringskassas interna anvisningar som strider mot Riksförsäkringsverkets rekommendationer; *dnr 4606-1997, JO Pennlöv*

Ad acta 1999-12-03. Dnr S1998/3803/SF.

33. Handläggningstiden i ett arbetsskadeförsäkringsärende; *dnr 1974-1998 och 2367-1998, JO Pennlöv*

Ad acta 2001-01-12. Dnr S1999/9426/SF. (sannolikt rätt ärende)

34. Handläggningen inom socialtjänsten av anmälningar om att barn for illa, fråga om förutsättningarna för att underlåta att underrätta den ena vårdnadshavaren om att utredning hade inletts; *dnr 55-2003, JO André*

Ad acta 2004-12-03. Dnr S2004/8069/ST.

35. Frågor rörande flyttning av äldre och funktionshindrade från ett särskilt boende till ett annat, bl.a. en oklarhet rörande möjligheten att överklaga en socialnämnds beslut att mot den enskildes vilja genomföra en sådan flyttning; *dnr 1838-2002, 2657-2001 och 2362-2003, JO André*

Under beredning. Dnr S2005/67/ST.

36. Viss oklarhet och tolkningsproblem avseende 16 § andra stycket lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård; *dnr 1372-2003, JO André*

Ärendet är under beredning. Dnr S2005/2860/HS.

37. Frågor om rätten att av behandlingsskäl kvarhålla post från en patient som är föremål för rättspsykiatrisk vård eller psykiatrisk tvångsvård; *dnr 2553-2003, JO André*

Regeringen beslutade 2004-11-25 (nr 9) att överlämna ärendet till En nationell psykiatrisamordnare (S 2003:09). Dnr S2004/7553/HS.

38. Permission direkt efter intagning för vård enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, fråga om innebörden av uttrycket "under viss del av vårdtiden" i 9 § nämnda lag; *dnr 3870-2004, JO André*

Ärendet är under beredning. Dnr S2004/7804/HS.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-10-30

Finansdepartementet

Rättssekretariatet
Departementsråd
Erik Nymansson

KU:s granskning avseende hanteringen av JO:s framställningar

Följande svar lämnas av Finansdepartementet

B 6. Till Finansdepartementet

1. Vissa regler i lagen (1992:1528) om offentlig upphandling; dnr 4047-1999, JO Berggren

Beslutet berörde frågan om överprövning av upphandlingsbeslut och dokumentation av beslutskäl. Bestämmelserna om överprövning i offentlig upphandling var föremål för översyn när JO meddelade sitt beslut. Nya bestämmelser trädde i kraft den 1 juli 2002. Någon särskild åtgärd vidtogs inte med anledning av JO:s beslut.

2. En skattemyndighets beslut att debitera vägavgift för ett fordon för kortare tid än ett år; dnr 4170-1999, JO Pennlöv

I beslut den 11 augusti 2000 anför JO att det inte finns grund för att kritisera skattemyndigheten och att det inte finns skäl att vidta någon ytterligare åtgärd. JO pekar dock på att skattemyndigheten, utan lagstöd, vid ett senare tillfälle satt ned tidigare påförd men obetald vägavgift i samband med att ny vägavgift påförts.

Svårigheterna med att hantera fordon som ställs av och på ofta har påtalats av dåvarande skattemyndigheten. Regeringen har därför redan den 6 april 2000 i propositionen Vissa punktskattefrågor (prop. 1999/2000:105) föreslagit att det skall vara möjligt att sätta ned en obetald vägavgift när ny vägavgift påförs i samband med att ett fordon ställs på. Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag.

3. Översyn av reglerna för maskinell behandling av sekretessbelagda personuppgifter i IT-system; dnr 3949-2002, JO Lundin

Det som JO velat fästa uppmärksamheten på genom att överlämna kopia till departementet är att det kan finnas ett behov av en översyn av reglerna för maskinell överföring och behandling av sekretessbelagda personuppgifter i IT-system.

Någon särskild åtgärd har inte vidtagits med anledning av kännedomskopian då något behov av åtgärder inte konstaterats.

4. Översyn av bestämmelsen i 7 kap. 1 § tredje stycket lagen (1992:1528) om offentlig upphandling rörande möjlighet att överpröva offentliga upphandlingar; dnr 266-2003, JO Berggren

JO fäste uppmärksamheten vid att den s.k. tiodagarsfristen vid överprövning av offentliga upphandlingar har lett till problem vid tillämpningen. I tilläggsdirektiv till Upphandlingsutredningen 2004 (dir. 2005:39) fick utredningen i uppdrag att analysera möjligheterna att införa en preklusionsfrist under upphandlingsförfarandet samt även på annat sätt effektivisera överprövningsinstitutet. I det sammanhanget nämndes bl.a. JO:s beslut.

Utredningen lämnade inget förslag i denna del.

5. Behovet av en ändring i 1 § första stycket utsökningsregisterförordningen (1986:678); dnr 1487-1997, JO Pennlöv

Det som JO velat fästa uppmärksamheten på genom att överlämna kopia till departementet är en bristande korrespondens mellan utsökningsregisterlagens och utsökningsregisterförordningens reglering av registeransvaret.

Båda de nämnda författningarna är numera upphävda och ersatta med PUL-anpassad databaslagstiftning. Till det kommer att det tidigare delade registeransvaret (Skatteverket - kronofogdemyndigheterna) fr.o.m. den 1 juli 2006 har ersatts med en ordning där endast Kronofogdemyndigheten är registeransvarig.

B 7. Till Finansdepartementet och Utbildningsdepartementet

Redovisning lämnas av Utbildnings- och kulturdepartementet.

REGERINGSKANSLIET

2006-11-02

Utbildnings- och kulturdepartementet

Rättssekretariatet
Nils-Erik Elfstadius

KU:s granskning avseende hanteringen av JO:s framställningar

Följande svar lämnas av Utbildnings- och kulturdepartementet.

B 4. Till Utbildningsdepartementet resp. Utbildnings- och kulturdepartementet

1. Fråga om det finns förutsättningar för universitet och högskolor att vid sidan av bestämmelsen i 8 kap. 10 § högskoleförordningen (1993:100) tillämpa lokala regler om att beröva en doktorand hennes studieplats; dnr 4246-1998, JO André (beslut den 19 juni 2000)

Vid en prövning av en anmälan från en doktorand vid Uppsala universitet avseende indragning av handledning m.m. uppmärksammade JO att Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden i maj 1998 fattat ett beslut om rätt för institutionen att beröva en doktorand dennes utbildningsplats på grund av otillräcklig studieaktivitet. JO menade att det kan ifrågasättas om det finns förutsättningar för universitet och högskolor att vid sidan av en bestämmelse i högskoleförordningen (1993:100), om möjlighet att dra in handledning och andra resurser för en doktorand, tillämpa lokala regler om berövande av studieplatsen som sådan. JO översände en kopia av beslutet för kännedom till dåvarande Utbildningsdepartementet

JO:s beslut har varit en del av underlaget i departementets arbete med att följa förhållandena inom forskarutbildning vid lärosätena. Från Uppsala universitet har inhämtats att det beslut som JO ifrågasatte upphävdes i anslutning till den granskning som JO gjorde av ärendet.

2. Frågor angående skollednings möjligheter att ingripa för att upprätthålla ordningen i skolan, bl.a. visitation av elevers skåp och väskor; dnr 1924-2002, JO André (beslut den 26 april 2004)

I beslutet kritiserade JO skolledningens beslut att eleverna skulle öppna sina väskor för att personalen skulle kunna se vad som fanns i väskorna.

Syftet med skolledningens åtgärd var att upprätthålla ordningen på skolan.

JO framhöll att det kunde diskuteras om en skolledning behöver utökade befogenheter att ingripa för att uppfylla sitt ansvar att upprätthålla ordningen vid en skola. I vad mån skolförfattningarna behöver kompletteras i detta hänseende var, enligt JO, en fråga som kunde vara av intresse i dåvarande Utbildningsdepartementets pågående lagstiftningsarbete med bl.a. en ny skollag. JO översände därför en kopia av beslutet för kännedom till departementet.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2007 aviserat att den avser att återkomma till riksdagen med ett förslag till en ny skollag. Regeringen har vidare uttalat att skollagen skall inrymma bestämmelser som uttryckligen ställer krav på en lugn och trygg skolmiljö och att lagen tydligt och konkret skall ange de befogenheter som rektorer och lärare har för att komma tillrätta med oordning och disciplinära problem bland eleverna (prop. 2006/07:1, utg.omr. 16, s. 92 och 98).

Som framgår av regeringens redovisning i budgetpropositionen är den av JO berörda frågan aktuell i arbetet med en ny skollag.

3. Viss oklarhet vad gäller tillämpningen av bestämmelserna i 4 kap. 8 § skollagen (1985:1100) angående skolplacering; dnr 3281-2002, JO André (beslut den 29 januari 2004)

I beslutet tog JO upp förhållandet mellan å ena sidan huvudprincipen i 6 kap. 13 § föräldrabalken som innebär att vårdnadshavarna skall vara överens om barnets bosättning och skolgång och å andra sidan bestämmelsen i 4 kap. 8 § skollagen (1985:1100) som innebär att en kommun i sin grundskola skall ta emot en elev som den annars inte är skyldig att ta emot, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den kommunens grundskola.

I det aktuella fallet hade en skola tagit emot ett barn på begäran av en av två vårdnadshavare med hänvisning till 4 kap. 8 § skollagen. Skälet var att barnet rent fysiskt befann sig i den stadsdel som skolan hörde till. JO fann att det framstod som märkligt om huvudprincipen att vårdnadshavare skall vara överens om barnets bosättning och skolgång skulle kunna kringgås och sättas ur spel genom en sådan tillämpning av 4 kap. 8 § skollagen som det hade varit frågan om i detta fall.

JO, som ansåg att rättsläget inte var helt klart, översände en kopia av beslutet för kännedom till dåvarande Utbildningsdepartementet och till Kommittén om vårdnad, boende och umgänge (2002 års vårdnadskommitté, Ju 2002:89).

Kommittén tog upp bl.a. detta beslut från JO i sitt betänkande *Vårdnad – Boende – Umgänge. Barnets bästa, föräldrars ansvar (SOU 2005:43)*. Frågor om beslutanderätten vid gemensam vårdnad är föremål för vidare överväganden av Utredningen om beslutanderätten vid gemensam vårdnad (dir. 2006:83). Uppdraget skall redovisas senast den 1 juli 2007.

Utformningen av bestämmelserna om mottagande av barn i olika skolformer kommer att övervägas inom ramen för det arbete med en ny skollag som nämnts ovan.

4. Effekten i vissa fall av begränsningsregeln i 3 kap. 9 § studiestödslagen (1999:1395) och anslutande övergångsbestämmelse; dnr 4127-2003, JO André (beslut den 26 november 2003)

Enligt 3 kap. 9 § studiestödslagen (1999:1395) i sin tidigare lydelse var rätten till studiemedel i form av studielån begränsad till sammanlagt högst det antal veckor som angavs i paragrafen från och med det kalenderår då den studerande fyller 41 år.

Anmälan i det aktuella ärendet visade enligt JO att utformningen av den ovan nämnda begränsningsregeln med anslutande övergångsbestämmelse kunde få olyckliga konsekvenser i det enskilda fallet. JO översände därför en kopia av beslutet för kännedom till dåvarande Utbildningsdepartementet.

Genom lagen (2005:613) om ändring i studiestödslagen ändrades den aktuella begränsningsregeln till att gälla från och med det kalenderår den studerande fyller 45 år. Samtidigt infördes mer förmånliga regler om vad som skall gälla för en studerande som till följd av återbetalning eller avskrivning inte längre hade några gamla studielån.

5. Centrala studiestödsnämndens bristande tillgänglighet per telefon; dnr 769-1997, 2840-1997, 2879-1997 och 3437-1997, JO André (beslut den 23 och 24 april 1998)

Se nedan under punkten 7.

6. Långa handläggningstider hos Centrala studiestödsnämnden till följd av resursbrist och ökande ärendeinströmning; dnr 4691-1997 och 487-1998, JO André (beslut den 24 april 1998)

Se nedan under punkten 7.

7. Bristande service och tillgänglighet samt lång handläggningstid hos Centrala studiestödsnämnden; dnr 1114-1998, 1115-1998, 1144-1998 och 1410-1998, JO André (beslut den 24 april 1998)

De beslut som avses under punkterna 5-7 innehåller kritik mot Centrala studiestödsnämnden (CSN) för bristande service, tillgänglighet och lång handläggningstid. JO översände besluten under punkterna 5 och 6 för kännedom till Utredningen för översyn av Centrala studiestödsnämnden (U1997:143). Utredningen överlämnade sitt slutbetänkande *CSN – en myndighet i ständig förändring* (SOU 1998:31) den 2 november 1998. Beslutet under punkten 7 översändes för kännedom till dåvarande Utbildningsdepartementet.

Under en period i slutet av 1990-talet hade CSN periodvis svårigheter att nå uppsatta mål för handläggningstider och tillgänglighet. Dessa svårigheter låg till grund för stundtals omfattande kritik från olika håll med i huvudsak samma innehåll som kritiken från JO.

Regeringen tog under senare delen av 1990-talet och i början av 2000-talet initiativ till ett flertal åtgärder för att förbättra CSN:s tillgänglighet och handläggningstider. Här kan särskilt nämnas följande:

- En utredning för översyn av CSN tillsattes i slutet av december 1997 (dir. 1997:143).
- Resurserna till CSN förstärktes.
- En särskild arbetsgrupp tillsattes under 2000 med uppgift att se över finansieringen av CSN:s verksamhet.
- Ett reformerat sammanhållet studiestödssystem infördes den 1 juli 2001 i syfte att bl. a. göra det möjligt att förenkla administrationen av studiestödet.
- I syfte att förstärka studenternas rättsäkerhet inom ramen för det reformerade studiestödssystemet inrättades den 1 maj 2001 Överklagandenämnden för studiestöd.
- Inom CSN:s organisation inrättades ett kundcenter med lokalisering i Kiruna i syfte att förbättra telefontillgängligheten. Kundcentrets verksamhet påbörjades den 1 november 2001.
- Genom förordningen (2005:55) om elektronisk överföring av ansökningar om studiemedel fick CSN möjlighet att bygga upp ett system med elektroniska ansökningar om studiemedel. Det var ett lec i den s.k. 24-timmarssatsningen. Av inkomna elektroniska ansökningarna har 73 procent varit möjliga att behandla maskinellt. Det elektroniska förfarandet har förenklat handläggningen. CSN bedömer att antalet maskinella beslut kommer att öka ytterligare.

Det kan noteras att under de senaste åren har handläggningstiderna förkortats och tillgängligheten blivit betydligt bättre.

8. Skyldighet att anordna modersmålsundervisning i fristående skolor, osäkerhet i rättsläget vad gäller tillämpningen av 5 kap. 12 § andra stycket gymnasieförordningen (1992:394); dnr 1638-2005, JO André (beslut den 4 maj 2005)

Enligt 5 kap. 12 § andra stycket gymnasieförordningen (1992:394) är en kommun inte skyldig att anordna modersmålsundervisning, om antalet elever i kommunen som önskar sådan undervisning i visst språk är mindre än fem. Av 2 kap. 7 § första stycket förordningen (1996:1206) om fristående skolor följer att fristående skolor skall tillämpa de bestämmelser om modersmålsundervisning som gäller för motsvarande skolform inom det offentliga skolväsendet.

I anledning av en anmälan som rörde Statens skolverks tolkning av de nämnda bestämmelserna, fann JO att det rådde osäkerhet om rättsläget vad gäller skyldigheten för fristående skolor att anordna modersmålsundervisning. Oklarheten var av den karaktären att den kunde antas medföra problem mer generellt. Med anledning härav, och mot bakgrund av den då pågående översynen av reglerna på skolområdet, fann JO anledning att översända en kopia av beslutet för kännedom till Utbildnings- och kulturdepartementet.

Utformningen av bestämmelserna om modersmålsundervisning kommer att övervägas inom ramen för det arbete med en ny skollag som nämnts ovan.

B 7. Till Finansdepartementet och Utbildningsdepartementet

1. Handläggningsrutiner m.m. hos Centrala studiestödsnämnden; dnr 1280-2000 (inspektionsprotokoll), JO André

JO genomförde en inspektion av CSN i Stockholm och CSN:s huvudkontor under februari–april 2002. JO översände inspektionsprotokollet för kännedom till dåvarande Utbildningsdepartementet och Finansdepartementet.

Av protokollet framgår att JO höll ett inledande möte under den första dagen av inspektionen av CSN:s huvudkontor. Vid mötet närvarade bl.a. CSN:s dåvarande generaldirektör. Av anteckningarna i protokollet från det inledande mötet framgår att generaldirektören förde fram bl.a. att resurserna inte var tillräckliga för att driva verksamheten på ett tillfredsställande sätt, att den då aktuella finansieringsmodellen inte var ändamålsenlig och att CSN hade initierat en diskussion med Regeringskansliet om en ny finansieringsmodell.

Som redovisats ovan förstärktes resurserna till CSN i slutet av 1990-talet. Vidare var CSN:s verksamhet till och med år 2000 indelad i tre resultatområden, varav återbetalning av studielån var ett. På grund av att denna indelning medförde problem för den ekonomiska styrningen av verksamheten slogs resultatområdena samman.

Av de frågor som JO i övrigt tar upp i inspektionsprotokollet innehåller punkten 7 *Handläggningstid och tillgänglighet* vissa sammanfattande uttalanden om CSN:s handläggningstid och tillgänglighet. I den delen hänvisas till svaret under avsnitt B 4 punkten 7 ovan.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-07

Jordbruksdepartementet

Expeditions- och rättschefen
Anders Perklev

Svar i KU:s granskningsärende Regeringens handläggning av framställningar från JO och rapporter från Riksrevisionen

Fråga 2

A 4. Provisoriska utbetalningar (a conto) av ersättningar enligt epizootilagen (1980:369) och epizootiförordningen (1980:371), dnr 1772-1998

Framställningen gjordes efter en inspektion hos företagsenheten hos Jordbruksverket. JO granskade bl.a. provisoriska utbetalningar (à conto-utbetalningar). JO uttalade att det är otillfredsställande att systemet med á conto-utbetalningar är oreglerat. Det finns osäkerhet i systemet eftersom det inte har fastställts någon uttrycklig princip om under vilka förutsättningar en utbetalning får ske eller hur beloppen skall beräknas. En annan osäkerhet finns i synen på överklagbarhet. Frågorna om beslutsfattande och överklagbarhet bör enligt JO regleras i författning.

Frågan om utbetalningar à conto bedömdes av Jordbruksdepartementet vara en verkställighetsfråga, vilket regeringen eller efter regeringens bemyndigande Jordbruksverket har rätt att anta. Enligt den nuvarande epizootilagen (1999:657) har Jordbruksverket rätt att föreskriva om verkställighetsåtgärder. Det har därför inte vidtagits några lagstiftningsåtgärder i frågan om beslutsfattande. Alla beslut enligt epizootilagen, utom veterinärs beslut enligt 4 §, går att överklaga och det råder inte längre någon osäkerhet rörande à contoutbetalningars överklagbarhet.

A. 6 Översyn av regleringen i 23 § jaktförordningen (1987:905), dnr 4334-1997

Enligt 23 § jaktförordningen (1987:905) i tidigare lydelse fick länsstyrelsen besluta om undantag från förordningens förbud mot att medföra skjutvapen vid färd med motordrivet fordon i terräng. Länsstyrelserna i Jämtlands och Norrbottens län tolkade detta som ett

bemyndigande att meddela generella undantag, medan andra länsstyrelser ansåg att det var undantag i det enskilda fallet som avsågs. JO konstaterade att bestämmelsen kunde ge utrymme för olika uppfattningar och att det var angeläget att regeringen gjorde en översyn av bestämmelsen och klarlade huruvida länsstyrelsens befogenheter skulle omfatta både generella dispenser och dispenser i det enskilda fallet.

23 § ändrades senare så att länsstyrelsen i det enskilda fallet eller genom föreskrifter får medge de aktuella undantagen. Förordningsändringen (2002:551) trädde i kraft den 1 juli 2002.

B 10. 1. Stamboksföring av hästdjur, dnr 4660-2003

JO hade mottagit en anmälan från en person som hävdade att Jordbruksverket i strid med EG-beslutet 92/353/EEG tillåter den stamboksförande föreningen Svenska Welshponny- och Cobföreningen att ha regler för förande av stambok som inte överensstämmer med reglerna hos rasens moderstambok. JO redogör för att Kommerskollegium anser att de svenska reglerna inte överensstämmer med EG-beslutet och att Jordbruksverket inte delar kollegiets uppfattning. JO prövar inte myndigheternas bedömningar i sak- eller rättsfrågor och gick därför inte vidare i ärendet. JO ansåg dock att frågan kunde vara av intresse för lagstiftaren.

Enligt Jordbruksverket har nya plan och riktlinjer för Svenska Welshponnyföreningen godkänts, vilka överensstämmer med moderföreningens regler.

B 10. 2. Djurförsöksetisk nämnds tillämpning av 15 § djurskyddsförordningen, dnr 491-2005

Ärendet rörde frågan om en djurförsöksetisk nämnd hade rätt att godkänna djurförsök som innebär användning av elektricitet i syfte att styra djurens beteende. Enligt 15 § andra stycket djurskyddsförordningen (1988:539) får utrustning eller anordning som ger djur elektrisk stöt i avsikt att styra deras beteende inte användas. I beslutet hänvisade JO till att regeringen utreder frågan. JO fann därför inte anledning att gå vidare i ärendet.

Efter beslutet har regeringen beslutat att införa en ny 49 a § i djurskyddsförordningen. Genom den nya bestämmelsen klargörs att en djurförsöksetisk nämnd får godkänna sådan användning av försöksdjur som innebär ett frångående av vissa uppräknande bestämmelser i djurskyddsförordningen, däribland 15 §.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-11-03

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

Expeditions- och rättschefen
Lena Ingvarsson

KU:s granskningsärende Regeringens handläggning av framställningar från JO och rapporter från Riksrevisionen

Dnr 050-287-2006/07

Konstitutionsutskottet har den 20 oktober 2006 begärt svar på vissa frågor. Svaren i denna PM avser fråga 2 i KU:s promemoria.

Angående ärenden inom plan- och byggområdet som initierats av Riksdagens ombudsmän (JO)

Utgångspunkt: Regeringen beslutade vid sammanträde den 27 juni 2002 att tillkalla en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppdrag att se över plan- och bygglagstiftningen samt att lämna förslag till de lagändringar som behövs (dir. 2002:97). Kommittén antog sedermera namnet PBL-kommittén (M 2002:05).

JO:s ärende 2150-2000

Till Miljödepartementet inkom den 31 oktober 2002 en skrivelse från JO (M2002/3520/Hs). Av skrivelsen framgår att JO i ett "Initiativärende mot Byggnads- och miljönämnden i Gävle kommun för meddelande av tillstånd o.d. som inte förutsatts i någon författning" bl.a. konstaterat att ordalydelsen för i ärendet relevanta bestämmelser i plan- och bygglagen (1987:10), PBL, innebär hinder för att lämna lov för sådana åtgärder som består i att allmänna platser tillfälligt används i strid mot en detaljplan". JO anger vidare att han i förarbetena inte funnit huruvida den berörda begränsningen har skäl för sig och övervägts vid lagens tillkomst, särskilt med tanke på institutet frivilligt bygglov. JO anger härför "Med hänsyn härtill och med tanke på vad som ingår i uppdraget för den för närvarande arbetande kommittén för översyn av plan- och bygglagstiftningen (dir. 2002:97) tillställer jag Regeringskansliet ett exemplar av detta beslut."

Regeringen beslutade den 7 november 2002, nr 5, att överlämna JO:s skrivelse till Kommittén för översyn av plan- och bygglagstiftningen.

JO:s ärende 12-2002

Till Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet inkom den 14 januari 2005 en kopia av JO:s beslut den 10 januari 2005 avseende "Anmälan mot Kommunstyrelsen i Mölndals kommun angående underlåtenhet att genomföra en detaljplan och att följa tillsynsmyndighets rekommendationer" (M2005/522/Bo). JO anger i beslutet bl.a. "Vad som framkommit i ärendet kan ge anledning till förtydligande lagstiftning och vara av intresse i samband med den översyn av plan- och bygglagstiftningen som f.n. görs av PBL-kommittén (M 2002:05). Jag översänder därför en kopia av detta beslut till Regeringskansliet, Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet."

Regeringen beslutade den 28 april 2005, nr 30, att överlämna JO:s beslut till PBL-kommittén (M 2002:05).

De ärenden som JO initierat hos Miljödepartementet respektive Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet och som berör plan- och bygglagstiftningen har båda överlämnats till den parlamentariska kommitté som regeringen tillkallade den 27 juni 2002. Kommittén överlämnade sitt slutbetänkande Får jag lov? Om planering och byggande (SOU 2005:77) till Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet den 29 september 2005. Betänkandet har varit föremål för en bred remissomgång. Kommitténs förslag och remissinstansernas synpunkter bereds nu vidare inom Regeringskansliet.

JO-beslut 2004-11-04 avseende Anmälan mot Fondens för fukt- och mögelskador angående beslut att garantera rättegångskostnaderna i mål om skadestånd dnr: 1574-2001

I JO-anmälan ifrågasätts om det är lagligt att staten genom Fonden för fukt- och mögelskador går in och beviljar förtäckt rättshjälp genom att betala rättegångskostnader i en tvist mellan en husägare och dennes motpart. Fonden har svarat att fondstyrelsens beslut grundar sig på bestämmelserna i 9 § fondförordningen. Enligt denna kan husägaren överlåta rätten till ersättning på staten. Därigenom ges fonden en möjlighet att vända sig mot säljaren eller annan skadeståndsskyldig för att återvinna utgivna bidrag eller om husägaren redan väckt talan inträda i rättegången. I detta fall har fonden valt att stödja fastighetsägarna genom att garantera betalning av rättegångskostnaderna som de skulle kunna bli betalningsskyldiga för i skadeståndsprocessen i hovrätten eller i Högsta domstolen. JO finner inte att detta kan härledas ur 9 § i fondförordningen. JO menar att fondens indirekta inträde i skadeståndsprocessen kan ha haft sådan betydelse och inverkan på parternas rätt i processen att åtgärden inte borde ha vidtagits utan direkt stöd i fondförordningen.

Departementet kommer att informera sig om hur fonden har hanterat JO:s beslut.

REGERINGSKANSLIET

2006-11-02

Näringsdepartementet

Statssekreteraren
Jöran Hägglund

Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens handläggning av framställningar från JO och rapporter från Riksrevisionen

Svar på fråga 2 i konstitutionsutskottets promemoria lämnas såvitt avser de framställningar från JO som avser Näringsdepartementet.

A 3 Eventuell ändring av föreskrifterna i 47 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och 24 § förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring; till Arbetsmarknadsdepartementet; dnr 658-1997, *JO Lavin*

Några sådana föreskrifter som JO tar upp finns inte längre. Förhållandet regleras i stället genom fullmakter från medlemmarna till arbetslöshetskassorna. JO:s påpekande är härigenom åtgärdat.

B 5.1 Eventuellt införande av bestämmelser i vägmärkesförordningen (1978:1001) rörande förfarandet vid Vägverket i ärenden med avseende på ortnamn; dnr 1291-1999, *JO Berggren*

För närvarande bereds inom Regeringskansliet ett ärende med förslag till ny vägmärkesförordning. Den fråga JO väckt tas om hand i det ärendet.

B 5.2 Utformningen av Arbetsmarknadsstyrelsens föreskrifter – avsteg från vad som anges i Statsrådsberedningens handbok i författningsskrivning; dnr 1328-1999, *stf ombudsmannen Ekberg*

Den i JO-ärendet aktuella förordningen (1987:405) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten har ersatts av förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. I 22 § i den sist nämnda förordningen finns ett bemyndigande för AMS att meddela föreskrifter. JO:s påpekande är härigenom åtgärdat.

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Jakobsgatan 26

Telefonväxel
08-405 10 00

Telefax
08-411 36 16

E-post: registrator@industry.ministry.se
X400: S=Registrator; O=Industry; P=Ministry; A=SIL; C=SE

B 5.3 Författningsreglering av frågan om en körkortsinnehavares rätt till underrättelse om att en anteckning om ogiltighet har gjorts i körkortsregistret; dnr 2085-1999, *JO Berggren*

När en anteckning om körkorts ogiltighet förs in i körkortsregistret är detta i de flesta fall en följd av ett ärende om körkortets status och ett myndighetsbeslut (t.ex. beslut om att körkortet skall återkallas). I dessa fall kommuniceras uppgifterna i ärendet som föranleder att körkortet förklaras ogiltigt med den enskilde. Denne får således vetskap om körkortets status.

När det gäller en anteckning i körkortsregistret om att svenskt körkort är ogiltigt på grund av att detta har bytts ut mot ett utländskt körkort så fattas inget myndighetsbeslut som förklarar att körkortet är ogiltigt (jfr. 3 kap. 13 § 4 körkortslagen [1998:488]). I de allra flesta fall torde dock ett sådant ärende initieras av den som vill få sitt svenska körkort utbytt vilket innebär att innehavaren då har vetskap om att detta körkort inte längre kommer att vara giltigt.

Enligt bilaga 2 avsnitt 3 till förordningen (2001:650) om vägtrafikregister svarar Vägverket för att en sådan uppgift förs in i vägtrafikregistret. Någon särskild reglering om underrättelse till körkortsinnehavaren att en sådan anteckning gjorts i körkortsregistret finns emellertid inte.

Mot den nu beskrivna bakgrunden har JO:s synpunkter inte föranlett några författningsändringar.

B 5.4 Skyldighet att underrätta fordonsägare om beslut om brukandeförbud, fråga om att ändra avfattningen av 12 kap. 1 § första stycket 2 förordningen (2001:650) om vägtrafikregister; dnr 555-2000, *JO Berggren*

Bestämmelsen i 12 kap. 1 § 2 förordningen (2001:650) om vägtrafikregister har inte ändrats. Ett öppet ärende med anledning av JO:s beslut finns i Näringsdepartementet, N2002/4062/TP. Diskussioner har förts och förs fortfarande med Vägverket angående den tekniska hanteringen av frågan.

B 5.5 Avfattningen av 84 och 84 a §§ fordonskungörelsen (1972:595) angående utformningen av föreläggande i samband med kontrollbesiktning av fordon; dnr 670-2000, *JO Berggren*

Utformningen av föreläggande till fordonsägaren i samband med kontrollbesiktning av fordon har ändrats genom införandet av 9 kap. 14 § fordonsförordningen (2002:925). Ändringen, som föreslogs i SOU 2001:29, avsnitt 15.3.4, trädde i kraft den 1 maj 2003. JO:s påpekande är härigenom åtgärdat.

B 5.6 Rätten för en arbetslöshetskassa att hålla inne en sökandes ersättning under tiden för utredning i ärendet; dnr 2774-2002, *JO Berggren*

Frågan om återkrav m.m. i bland annat arbetslöshetsförsäkringen bereds för närvarande i en interdepartemental arbetsgrupp i Regeringskansliet.

Näraliggande frågor behandlas dessutom av Delegationen för åtgärder mot felaktiga utbetalningar från trygghetssystemen (Fi 2005:03).

B 11.1 Felaktig registrering i körkortsregistret av en anmälan enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.; dnr 4323-1996, *chefsJO Eklundh*

Av 7 kap. 10 § körkortsförordningen (1998:980) framgår att en polismyndighet skall anmäla till Vägverket att någon har omhändertagits enligt lagen (1976:511) om berusade personer m.m., LOB. Detta följer även av 5 kap. 5 § förordningen (2001:650) om vägtrafikregister.

Av förordningen (1976:518) om föreskrifter för verkställighet av lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. framgår att regeringen bemyndigat Rikspolisstyrelsen att meddela de närmare föreskrifter som behövs för verkställighet av LOB.

Enligt 6 kap. 2 § Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPSFS 2000:57) om omhändertagande av berusade personer (FAP 023-1) skall en anmälan till Vägverket enligt 7 kap. 10 § körkortsförordningen ske från polisens dataterminaler. Registrerade uppgifter direktuppdateras i vägtrafikregistret. En anmälan förutsätter att den omhändertagnes identitet är fastställd.

Enligt bilaga 2 avsnitt 3 till förordningen om vägtrafikregister svarar Vägverket för att en sådan anmälan blir införd i vägtrafikregistret. Av 20 kap. 1 § samma förordning framgår att Vägverket får meddela föreskrifter för verkställighet av förordningen samt ytterligare föreskrifter om förfaranden i de avseenden som regleras i förordningen. Detta skall ske efter samråd med Rikspolisstyrelsen i frågor som avser polismyndigheters verksamhet.

Av RPS föreskrift framgår således tydligt att polisen skall göra anmälan om ett omhändertagande enligt LOB genom att en anteckning görs i vägtrafikregistret. Det framgår emellertid inte uttryckligen att polisen får ändra felaktigt införda id-uppgifter, men detta torde vara ett mindre problem eftersom en anmälan förutsätter att den omhändertagnes identitet är fastställd.

Mot den nu beskrivna bakgrunden har JO:s synpunkter inte föranlett några författningsändringar.

B 12.1 Behovet av en översyn av författningsregleringen rörande flyttning av fordon, främst förordningen (1992:198) om flyttning av fordon, förutsatt att lagen i ämnet är avsedd att vara tillämplig på cyklar; dnr 2190-1997, *JO Lavin*

Frågan har behandlats i prop. 2002/03:105. JO:s påpekanden är åtgärdade genom lagen (2003:637) om ändring i lagen om flyttning av fordon i vissa fall och förordningen (2003:639) om ändring i förordningen flyttning av fordon i vissa fall, som trädde i kraft den 1 januari 2004.

Sakregister

§ 5-förordnande 2005/06:20 s. 143

AB Svenska Spel 2003/04:10 s. 27
Afrikanska utvecklingsbankgruppen 2005/06:20 s. 192
Aktiebolagslagen 2003/04:10 s. 29
Allmänna arvsfonden 2005/06:10 s. 22
A-lotteriet 2001/02:20 s. 92
Antiterrorismsamarbete 2005/06: s. 61
Arbetsmiljön, överklagningsärenden avseende 2003/04:10 s. 31
Arvsfondsdelegationen 2005/06:10 s. 22
Assi Domän 2001/02:20 s. 104
Asylprocedurdirektiv 2004/05:20 s. 142
Asylärenden, handläggningstid i 2004/05:20 s. 89
Avidentifierade ansökningshandlingar 2005/06:10 s. 16
Avtal med tjeckiska staten om flygplan 2005/06:20 s. 23
Avtal mellan myndigheter 2005/06:10 s. 21
Avtal om militärt samarbete, Saudiarabien 2005/06:20 s. 59
Avveckling av avdelning vid Skolverket 2005/06:20 s. 120
Avvisning till Egypten 2001/02:20 s. 128
2005/06:20 s. 7, 61

Barnomsorg, riksdagens beslut om 2005/06:20 s. 36
Behandlingen av Östersjömiljarden 2000/01:20 s. 45
Beredning av anslag 2004/05:20 s. 29
Beredning av ärende 2001/02:20 s. 66
lagärenden 2003/04:10 s. 33
statens skolor för vuxna 2001/02:20 s. 66
Beslut i regeringsärenden ”utom listan” 2002/03:10 s. 24
Beslut på tredje pelarens område inom EU-samarbetet 2002/03:10 s. 58
Beslutsfattande på utrikespolitikens område 2004/05:10 s. 89
Besvarandet av interpellationer 2001/02:10 s. 30
Bistånd 2005/06:10 s. 21
multilateralt 2005/06:20 s. 192
Bisysslor, anställdas 2001/02:10 s. 18
Bolagsförvaltning 2005/06:20 s. 145
Budgetlagen 2003/04:10 s. 28
Budgetpropositionen, distribuering av broschyr 2005/06:20 s. 201

Centrala studiestödsnämnden, utbildningsminister Östros ansvar för 2001/02:20 s. 182
Chef för Östasiatiska museet, tillsättning av 2001/02:20 s. 102

Diplomatiska garantier 2005/06:2 s. 19
Direktiv till en myndighet 2005/06:20 s. 120

Dokumentation och aktbildning 2005/06:10 s. 26

EG-direktiv, remissberedningen av 2004/05:10 s. 74
Ekonomisk styrning 2005/06:10 s. 21
Ekonomiska vårpropositionen 2002/03:10 s. 65
Ersättning ex gratia 2002/03:10 s. 56
Estonia, M/S 2001/02:20 s. 147
förlisning 2001/02:20 s. 147
videoupptagningar från vraket av 2004/05:20 s. 258
EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik 2004/05:10 s. 87
EU-frågor 2003/04:10 s. 73
asylprocedurdirektivet 2004/05:20 s. 142
beredning av kommissionsförslag 2004/05:20 s. 142
EU-nämnden
information till angående ny kommissions ordförande 2004/05:20 s. 163
samråd med 2001/02:20 s. 58
statsråds närvaro 2005/06:20 s. 86
Europeiska utvecklingsfonden, avgiften till 2004/05:10 s. 17
EU-toppmötet i Göteborg 2001/02:20 s. 152
Exklusivitetsgrundsatsen 2004/05:20 s. 108

Faktapromemorior 2003/04:10 s. 73
Fastighetsskatt, avsaknad av 2004/05:20 s. 259
Fideikommissärenden 2004/05:10 s. 54
Finansinspektionens sponsoravtal med affärsbankerna 2001/02:20 s. 214
Finansmakten 2005/06:10 s. 21
Flickaprojektets mediekampanj 2004/05:20 s. 108
Flygbolag, statlig garanti till 2001/02:20 s. 69
Flygutbildningar, lokalisering av 2001/02:20 s. 18
FN-sanktioner 2001/02:20 s. 115
2005/06:20 s. 71
Formerna för utrikespolitiska beslut 2000/01:10 s. 32
2001/02:20 s. 229
Forskningens frihet 2005/06:20 s. 133
Fryshuset, hantering av ärende om bidrag till 2001/02:20 s. 96
Fråga om krigsmateriel till Natoländerna 2000/01:20 s. 118
Försvarsmakten, lokalisering av samlade flygutbildningar inom 2001/02:20 s. 18
Författningsreglering 2003/04:10 s. 21, 25
2005/06:10 s. 22
Författningsutgivningen 2004/05:10 s. 39
Försvarsmaktens grundorganisation, remissberedning av 2004/05:20 s. 122
Förvaltningsbeslut 2003/04:10 s. 21
Förvaltningslagen 2001/02:10 s. 35
Förvaltningsmyndigheternas internationella överenskommelser 2004/05:10 s. 67
Förvaltningsärenden

avseende överklagningsärenden om arbetsmiljön 2003/04:10 s. 31
brevsvar 2001/02:10 s. 33
dispens från arvs- och gåvoskatt 2000/01:10 s. 30
dispens från stämpelskatt 2000/01:10 s. 30
fideikommissärenden 2004/05:10 s. 54
permutationsärenden 2004/05:10 s. 49
undantag enligt 6 kap. 17 § lagen (1992:1528) om offentlig upphandling 2000/01:10 s. 30
vissa ärenden 2001/02:10 s. 33
överklagandeärenden i Näringsdepartementet 2001/02:10 s. 35
Föräldraledighet och förvärvsarbete 2004/05:10 s. 27

Gemensam myndighet för statens skolor för vuxna 2001/02:20 s. 66
Guantánamobasen, regeringens handläggning av ärendet om fängslad svensk på 2005/06:2 s. 58
Göteborg, EU-toppmötet i 2001/02:20 s. 152

Handlingsplanen för etnisk och kulturell mångfald 2005/06:10 s. 15
Handläggning av ett tillsättningsärende 2001/02:20 s. 102
Handläggningstid, asylärenden 2004/05:20 s. 89
Hantering av ett ärende om bidrag till Fryshusets verksamhet 2001/02:20 s. 96
Heby kommun, kommun- och landstingstillhörighet 2001/02:20 s. 54
Hedersdoktorat 2005/06:20 s. 206
Helikopter NH90, upphandling av 2001/02:20 s. 80
Hiv/aids 2005/06:10 s. 20
Hälsoforum 2005/06:10 s. 20
Hävande av ett vapenembargo 2001/02:20 s. 88
A-punkter 2001/02:20 s. 89
samråd med EU-nämnden 2001/02:20 s. 89
Högskolor och universitet, utseende av ledamöter i styrelserna för 2004/05:20 s. 135

Indelningsärenden, handläggning av 2004/05:20 s. 57
Indelningsärenden 2001/02:10 s. 39
Individuellt kompetenssparande 2004/05:20 s. 76
Indragningen av transportstödet från årsskiftet 2000 2000/01:20 s. 68
Industriella utvecklingscentrum 2004/05:20 s. 34
Information till EU-nämnden angående ny kommissionsordförande 2004/05:20 s. 163
Informationsbroschyr till hushållen i samband med Sveriges EU-medlemskap 2000/01:20 s. 76
Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) 2005/06:20 s. 189
Integrationsfrågor, Regeringskansliet m.m. 2001/02:10 s. 13
Internationella överenskommelser, förvaltningsmyndigheternas 2004/05:10 s. 67
Internet, tillståndsgivning till spel på 2001/02:20 s. 92
Interpellationer 2001/02:10 s. 30
besvarande av 2001/02:20 s. 29

debatt, uppgifter i (statsrådet Freivalds) 2004/05:20 s. 45
debatt, uppgifter i (statsrådet Pagrotsky) 2004/05:20 s. 50
Interpellationssvar 2005/06:20 s. 40, 43
Interregnum på skolministerposten 2001/02:20 s. 29

JAS 39 C/D Gripen, avtal om leasing 2005/06:20 s. 23
Jämställdhetsfrågor, Regeringskansliet m.m. 2001/02:10 s. 9
2003/04:10 s. 11
Jävssituation på Försvarsdepartementet 2004/05:20 s. 118

Kommandomål 2002/03:10 s. 52
regeringens handläggning av 2002/03:10 s. 52
Kommittéordförande, utseende av 2004/05:20 s. 128
Kommittéväsendet 2005/06:10 s. 13
Anhörigkommittén 2001/02:20 s. 198
Kommunala indelningen, ändringar i 2001/02:10 s. 39
Kommundelning avseende stadsdelen Torslanda 2001/02:20 s. 49
tillkännagivanden 2001/02:20 s. 52
Konstitutionsutskottets granskning, utgångspunkter 2005/06:8 s. 8
Konsultavtal, Regeringskansliets 2001/02:10 s. 14
Kravprofiler, arkivering av 2005/06:20 s. 184
Kretsloppsmiljarden 2000/01:10 s. 22
Krigsmateriel till Natoländerna, fråga om 2000/01:20 s. 118
Krigsmaterielsamarbete 2004/05:20 s. 105
Kris 2005/06:8 s. 35
ansvarsfördelning regeringen – Regeringskansliet 2005/06:8 s. 52
regeringens roll och ansvar vid 2005/06:8 s. 35
statens ansvar vid 2005/06:8 s. 39
Krisberedskap, regeringens krishantering, flodvågskatastrofen 2004 2005/06:20 s. 1
Kunskapslyftet 2000/01:10 s. 24
Kvinnliga chefer i Regeringskansliet och vid utlandsmyndigheterna 2005/06:10 s. 14
Kvinnliga chefer i Regeringskansliet 2003/04:10 s. 11
2004/05:10 s. 28
2005/06:10 s. 14
Kön vid tillsättning av högre tjänst 2005/06:10 s. 51
Könsmaktsperspektiv, universitets och högskolors anammande av 2005/06:20 s. 123
Könsneutral lagstiftning, utredning om 2004/05:20 s. 72

Lagen om offentlig upphandling, sekretess enligt 2004/05:20 s. 201
Lagrådets granskning 2003/04:10 s. 33
Lagärenden, beredningen av 2003/04:10 s. 33
Ledamöter i statliga styrelser, nominering av 2005/06:20 s. 143
Ledamöter i styrelser för högskolor och universitet, utseende av 2004/05:20 s. 135
Levande historia 2000/01:10 s. 25

Lokalisering av Försvarsmaktens samlade flygutbildningar, tillkännagivande av regeringen 2001/02:20 s. 22
Lotterier på Internet 2001/02:20 s. 92

M/S Estonias förlisning 2001/02:20 s. 147
Mediekampanj 2004/05:20 s. 108
Militära övningar, rutiner för, beslut om (Snowflake) 2005/06:20 s. 48
Miljöbalken, notifiering av 2001/02:20 s. 110
Ministerrådet, statsråds närvaro 2005/06:20 s. 86
Museichef 2005/06:20 s. 140
Myndigheternas självständighet 2005/06:20 s. 113

Nationell samordnare 2005/06:20 s. 103
Nominering av styrelseledamot 2005/06:20 s. 151
Non-papers 2003/04:10 s. 86
Notifiering av miljöbalken 2001/02:20 s. 110
Nyckeltal 2004/05:10 s. 33
Nådeärenden 2002/03:10 s. 39
    regeringens handläggning av 2002/03:10 s. 39
Näringsdepartementet 2000/01:20 s. 112
    förvaltningsärenden (överklagningsärenden) 2001/02:10 s. 35
    som beredningsorgan 2000/01:20 s. 112

Obemannat stridsflygplan (Neuron) 2005/06:20 s. 30
Offentliggörande av aktieförsäljning 2001/02:20 s. 261
Officiellt besök utomlands av statsråd 2004/05:20 s. 42

Parlamentarisk utredning, socialförsäkringar 2004/05:20 s. 66
Penninglotteriet 2003/04:10 s. 29
Permutationsärenden 2004/05:10 s. 51
Personalsituationen i Regeringskansliet 2001/02:10 s. 10
Politisk bakgrund vid tillsättning av högre tjänst 2005/06:10 s. 50
Politisk överenskommelse 2002/03:10 s. 62
Politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet 2000/01:10 s. 6
2001/02:10 s. 7
2002/03:10 s. 14
2003/04:10 s. 13
2004/05:10 s. 25
2005/06:10 s. 11
Politiskt tillsatta tjänstemän 2005/06:10 s. 11
Prissättningen av Telias aktie vid börsintroduktionen 2000/01:20 s. 104
Propositionsavlämnandet 2001/02:10 s. 26
2005/06:20 s. 13
    anhopning 2005/06:20 s. 13
    planering av 2005/06:20 s. 13

Propositionsförteckning 2005/06:20 s. 14
Protokoll, regeringens 2001/02:10 s. 24

Radio- och TV-lagsutredningens uppdrag om skydd för barn mot olämpligt programinnehåll 2001/02:20 s. 204
Radiokommunikationssystem baserat på Tetrastandard 2001/02:20 s. 34
Rambeslut och beslut 2002/03:10 s. 59
Regelförenkling, regelförbättring 2005/06:10 s. 37
Regeringens behandling av riksdagens skrivelser 2000/01:10 s. 42
Regeringens beslut om en viss organisationsförändring inom Försvarsmakten 2000/01:20 s. 16
Regeringens fördelning av stöd till lokala investeringsprogram 2000/01:20 s. 24
Regeringens förhållande till riksdagen 2000/01:20 s. 16
Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation 2000/01:10 s. 3
2002/03:10 s. 8
2003/04:10 s. 8
2004/05:10 s. 8
2005/06:10 s. 7
Regeringsbeslut, beslut att befria Anhörigkommittén från dess uppdrag om skärpt transportörsansvar 2001/02:20 s. 197
Regeringskansliet som myndighet 2000/01:10 s. 8
2001/02:10 s. 21
2002/03:10 s. 19
2003/04:10 s. 16
2004/05:10 s. 31
Regeringskansliet 2000/01:10 s. 4
2005/06:10 s. 7
integrationsfrågor m.m. 2001/02:10 s. 13
ntegrationsfrågor m.m. 2005/06:10 s. 15
jämställdhetsfrågor i 2003/04:10 s. 11
jämställdhetsfrågor i 2004/05:10 s. 26
konsultavtal 2001/02:10 s. 14
kvinnliga chefer i 2003/04:10 s. 11
kvinnliga chefer i 2004/05:10 s. 28
personalutvecklingen i 2003/04:10 s. 11
personalutvecklingen i 2004/05:10 s. 22
Riksrevisionens tillgång till handlingar i 2004/05:20 s. 244
Regeringskansliets organisering för särskilda projekt 2000/01:10 s. 16
2004/05:10 s. 37
Regeringsombildning 2004/05:10 s. 11
Regeringsprotokollen 2000/01:10 s. 28
2001/02:10 s. 24
2002/03:10 s. 21
2003/04:10 s. 17
2004/05:10 s. 16

2005/06:10 s. 18
granskning av 2005/06:10 s. 18
Regeringsärenden, handläggning av 2000/01:20 s. 24
Regleringsbrev 2000/01:20 s. 20
för Vägverket 2000/01:20 s. 20
i villkor 2003/04:10 s. 25
Remissberedning 2004/05:10 s. 74
av EG-direktiv 2004/05:10 s. 74
av Försvarsmaktens grundorganisation 2004/05:20 s. 122
av lagförslag 2005/06:20 s. 99
av omlokaliseringsbeslut 2005/06:20 s. 93
av svenska ståndpunkter 2004/05:10 s. 74
Remissförfarande 2002/03:10 s. 64
EG-direktiv 2004/05:10 s. 71
Resultatredovisning 2004/05:10 s. 31
Riksdagen, propositionsavlämnandet 2001/02:10 s. 26
Riksförsäkringsverket, uppdrag rörande beräkningsgrunder för förtidspension 2004/05:20 s. 208
Riksgäldskontoret 2004/05:20 s. 21
Riksrevisionen, tillgång till handlingar i Regeringskansliet 2004/05:20 s. 244
Riksutställningar, omlokalisering av 2005/06:20 s. 93
Ränta för lån till hemutrustning 2003/04:10 s. 21
Rättsinformationssystemet 2004/05:10 s. 46

SAS kartellsamarbete med Maersk 2001/02:20 s. 160
Sekretess enligt lagen om offentlig upphandling 2004/05:20 s. 201
Sena interpellationssvar 2005/06:20 s. 40
Sida 2005/06:10 s. 20
Sidarapport 2004/05:20 s. 248
Skolministerposten, interregnum på 2001/02:20 s. 29
Skolverket 2004/05:20 s. 204
tillbakadragande av en rapport från 2004/05:20 s. 204
2005/06:20 s. 120
målöversyn 2005/06:20 s. 114
Skolverkets rapport om konfessionella friskolor 2004/05:20 s. 200
Skriftlig fråga om utvecklingen av brottsligheten, svar på 2004/05:20 s. 52
Sotningsmonopolet 2001/02:20 s. 32
Statens maritima museer 2005/06:20 s. 140
Statens skolor för vuxna, gemensam myndighet för 2001/02:20 s. 66
Statens skolverk 2005/06:20 s. 120
Statlig garanti till flygbolag 2001/02:20 s. 69
Statlig styrning 2005/06:10 s. 21
Statliga bidrag till infrastrukturinvesteringar i Stockholm 2001/02:20 s. 251
Statliga bolag 2005/06:10 s. 26
styrning av 2003/04:10 s. 66

Statliga bolags medlemskap i arbetsgivarorganisation 2005/06:20 s. 161
Statliga bolags medlemskap i Svenskt Näringsliv 2005/06:20 s. 161
Statliga företag 2005/06:10 s. 26
Statligt stöd till lokala investeringsprogram 2000/01:10 s. 19
Statsbesök (Brunei) 2004/05:20 s. 84
Statsflygplan, nyttjande av 2004/05:20 s. 253
Statsminister Göran Perssons uppmaning till kommunerna om socialbidraget 2000/01:20 s. 140
Statsministerns uttalande om en ny flygplats i Stockholmsregionen 2000/01:20 s. 137
Statsrådens ansvar 2005/06:8 s. 55
Statsrådet Ulrica Messings uttalande om att ladda ned musik från Internet utan betalning 2000/01:20 s. 146
Statsrådstjänsten 2005/06:8 s. 55
Stattum 2004/05:20 s. 21
Styrelsefrågor 2005/06:20 s. 144
Styrelseledamot 2005/06:20 s. 151
Styrelser för högskolor och universitet, utseende av ledamöter 2004/05:20 s. 135
Subarktisk förmåga hos Försvarsmakten 2005/06:20 s. 17
Svensk EU-kommissionär, utseende av kandidat till 2004/05:20 s. 155
Svensk Författningssamling (SFS) 2004/05:10 s. 38
Svenska ståndpunkter, remissberedning av 2004/05:10 s. 71
Svenskt Näringsliv 2005/06:20 s. 156
Sydafrika 2005/06:10 s. 21
Säkerheten på fängelser 2004/05:20 s. 96
Särskild utlänningskontroll, handläggning av ärenden 2005/06:20 s. 81

Telia-Telenor-affären 2000/01:20 s. 79
Teracom AB 2001/02:20 s. 171
Terroristbrott 2005/06:20 s. 66
Tetra, radiokommunikationssystem baserat på 2001/02:20 s. 34
Thailand, tsunamin 2005/06:20 s. 1
Tillkännagivande, regeringens hörsamhet mot 2005/06:20 s. 36
Tillkännagivanden 2004/05:20 s. 66
om barnomsorg 2005/06:20 s. 36
parlamentarisk utredning om socialförsäkringar 2004/05:20 s. 66
utredning om könsneutral lagstiftning 2004/05:20 s. 72
Tillstånd till vapenexport 2001/02:20 s. 142
Tillståndsgivning till spel på Internet 2001/02:20 s. 92
Tjänstetillsättningar 2001/02:20 s. 102
chef för Östasiatiska museet 2001/02:20 s. 102
handläggning av ett tillsättningsärende 2001/02:20 s. 102
kön vid tillsättning 2005/06:10 s. 51
politisk bakgrund vid tillsättning 2005/06:10 s. 50
tillsättning av statlig tjänst 2005/06:10 s. 49
Tjänstgörande i Regeringskansliet 2005/06:10 s. 9

Torslanda, kommundelning avseende stadsdelen 2001/02:20 s. 49
Tortyrförbudet 2005/06:2 s. 31
Tryck- och yttrandefrihet 2004/05:20 s. 108
Tsunaminkatastrofen 2004 2005/06:20 s. 1

Ubåtskränkningar i svenska vatten 2001/02:20 s. 219
Uppgifter i proposition 2005/06:20 s. 81
Upphandling 2001/02:20 s. 80
av helikopter NH90 2001/02:20 s. 80
av konsulter i Regeringskansliet 2001/02:10 s. 14
av konsulttjänster i samband med Telia-Telenor 2000/01:20 s. 79
av trafiken på Västkustbanan 2000/01:20 s. 52
Uppträdande i kammaren 2005/06:20 s. 43, 45
USA:s aktioner i Irak, regeringens ansvar 2005/06:20 s. 66
Utdelning från statliga bolag 2004/05:20 s. 21
Utnämningar
av ambassadörer 2005/06:20 s. 178
av generaldirektörer 2005/06:20 s. 178
Utnämningsmakten 2001/02:20 s. 167
2003/04:10 s. 54
2005/06:10 s. 49
Utnämningsärende 2005/06:20 s. 189
Utom listan, beslut i regeringsärenden 2002/03:10 s. 24
Utrikesförvaltningen, ansvarsförhållanden inom 2005/06:8 s. 77
Utrikespolitik, beslutsfattande inom 2004/05:10 s. 89
Utskottsinitiativ 2004/05:20 s. 31
Uttalanden av statsråd 2000/01:20 s. 135
2005/06:20 s. 161
offentliggörande av aktieförsäljning 2001/02:20 s. 261
statsministerns uttalande om en ny flygplats i Stockholmsregionen 2000/01:20 s. 137
statsrådet Ulrica Messings uttalande om att ladda ned musik från Internet utan betalning 2000/01:20 s. 146
tvist i arbetsrättsfrågor 2004/05:20 s. 196
tv-program i SVT 2004/05:20 s. 190
Uttalanden 2005/06:20 s. 61, 162, 173

Vapenembargo 2001/02:20 s. 88
A-punkter 2001/02:20 s. 89
hävande av 2001/02:20 s. 88
mot Kina, regeringens hantering av 2004/05:20 s. 168
samråd med riksdagens EU-nämnd 2001/02:20 s. 89
Vattenfall, regeringens styrning av 2004/05:20 s. 216
Vissa frågor i samband med Telia-Telenor-affären 2000/01:20 s. 79

Vägverket 2005/06:10 s. 20

Ägarfrågor 2005/06:20 s. 145
Ägarförvaltning 2005/06:10 s. 26

Östersjömiljard 2 2004/05:20 s. 14
Östersjömiljarden 2000/01:10 s. 23
Överklagningsärenden avseende arbetsmiljön 2003/04:10 s. 31